

**KD, finančna družba, d. d.
in
Skupina KD**

Letno poročilo 2008

Kazalo

1. Uvodni del	3
Osebna izkaznica	3
Pomembnejši podatki o poslovanju	3
Organiziranost Skupine KD	4
Dejavnosti Skupine KD	6
Razvoj Skupine KD	7
2. Poslovno poročilo	8
Poročilo direktorja	8
Zgodilo se je v letu 2008	10
Strateške usmeritve Skupine KD	14
Delnice, dividende in lastniška struktura	16
Izjava o vodenju in upravljanju	18
Analiza poslovanja	23
Kapitalski trgi v letu 2008	23
Poslovanje KD, finančne družbe, d. d. v letu 2008	25
Poslovanje Skupine KD v letu 2008	30
Upravljanje tveganj in notranja revizija	40
Upravljanje tveganj	40
Notranja revizija	43
Človeški viri in njihova rast	45
Korporativne komunikacije	50
Informacijska podpora v Skupini KD	52
Raziskave in razvoj	53
Družbena odgovornost Skupine KD	55
3. Poslovanje naših dejavnosti	58
Bančništvo in upravljanje investicijskih skladov	58
Bančništvo	58
Upravljanje investicijskih skladov	60
Zavarovalništvo	65
Prodaja finančnih storitev	70
Kapitalske naložbe	73
Nepremičnine	75
4. Računovodsko poročilo	76

1. UVODNI DEL

Osebna izkaznica

KD, finančna družba, d. d.¹

Skrajšano ime družbe: KD d. d.²

Sedež: Celovška cesta 206, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1 582 67 00

Faks: +386 1 518 41 00

E-pošta: info@kd-group.si

Spletna stran: www.kd-group.com

Dejavnost: 64.200 – Dejavnost holdingov

Pravna oblika: delniška družba

Matična številka: 1572016

Davčna številka: 44030428

Identifikacijska številka za DDV: SI44030428

Vpis v sodni register: Okrožno sodišče v Ljubljani, Srg. 2000/13887 z dne 30. 11. 2000, št. reg. vl. 1/33907/00

Osnovni kapital: 1.555.967,28 EUR

Število izdanih delnic: 186.436

Datum ustanovitve: 30. 11. 2000

Uprava KD

Matjaž Gantar

direktor

Pomembnejši podatki o poslovanju

	Enota	Skupina KD	KD d. d.
Poslovni prihodki	000 EUR	391.628	19
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	000 EUR	321.283	-
Čisti poslovni izid	000 EUR	(62.305)	14.940
Sredstva	000 EUR	774.659	59.848
Lastniški kapital	000 EUR	172.164	44.341
Donosnost na kapital	%	(26,7)	34,5
Knjigovodska vrednost delnice	EUR	545,04	237,84
Čisti poslovni izid na delnico	EUR	(166,38)	80,14

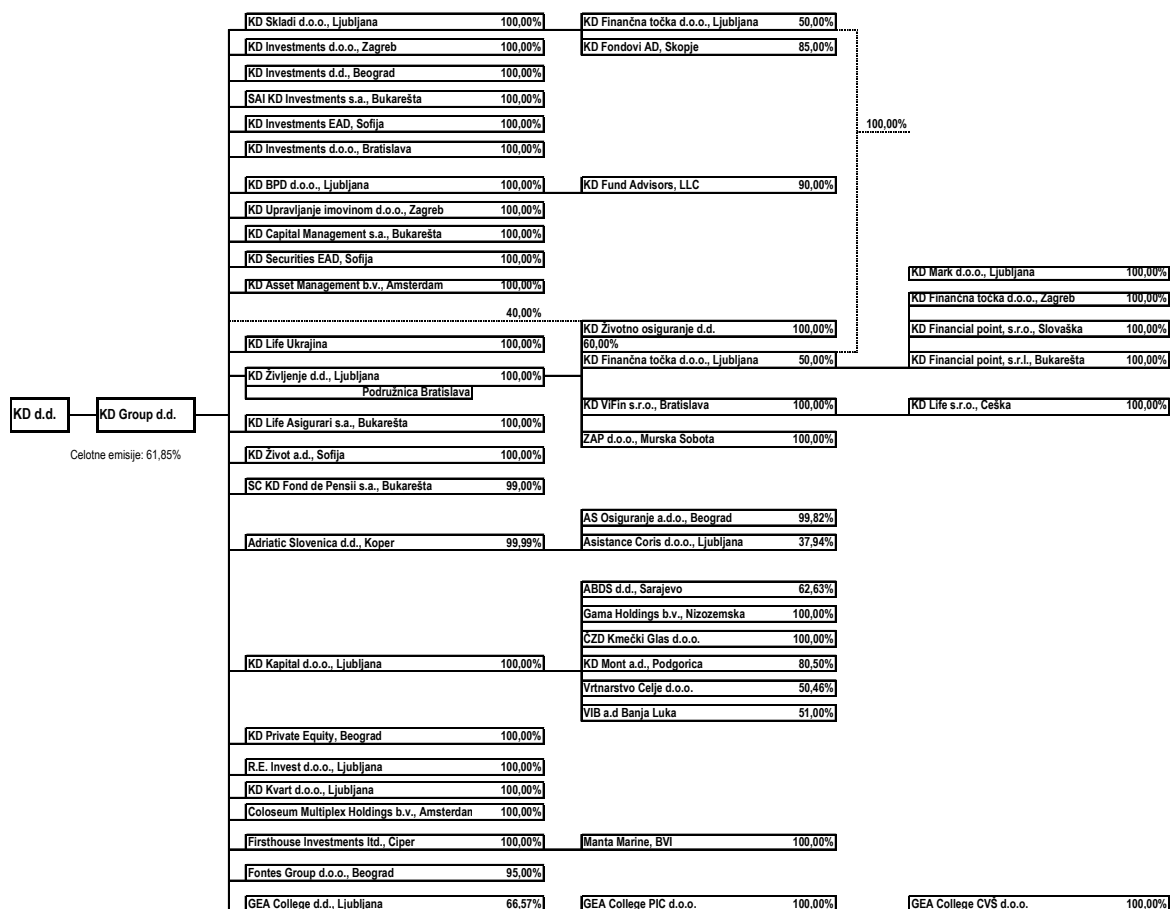
¹ Do 11. septembra 2008 se je družba imenovala KD Group, finančna družba, d. d.

² V letnem poročilu so imena družb ali podjetij navedena z oznakami organizacijskih oblik (npr. d. d.) ob prvi omembi in ko se navaja celo ali skrajšano uradno ime, v nadaljevanju besedila pa so oznake zaradi lažjega branja praviloma izpuščene.

Organiziranost Skupine KD

Organigram³

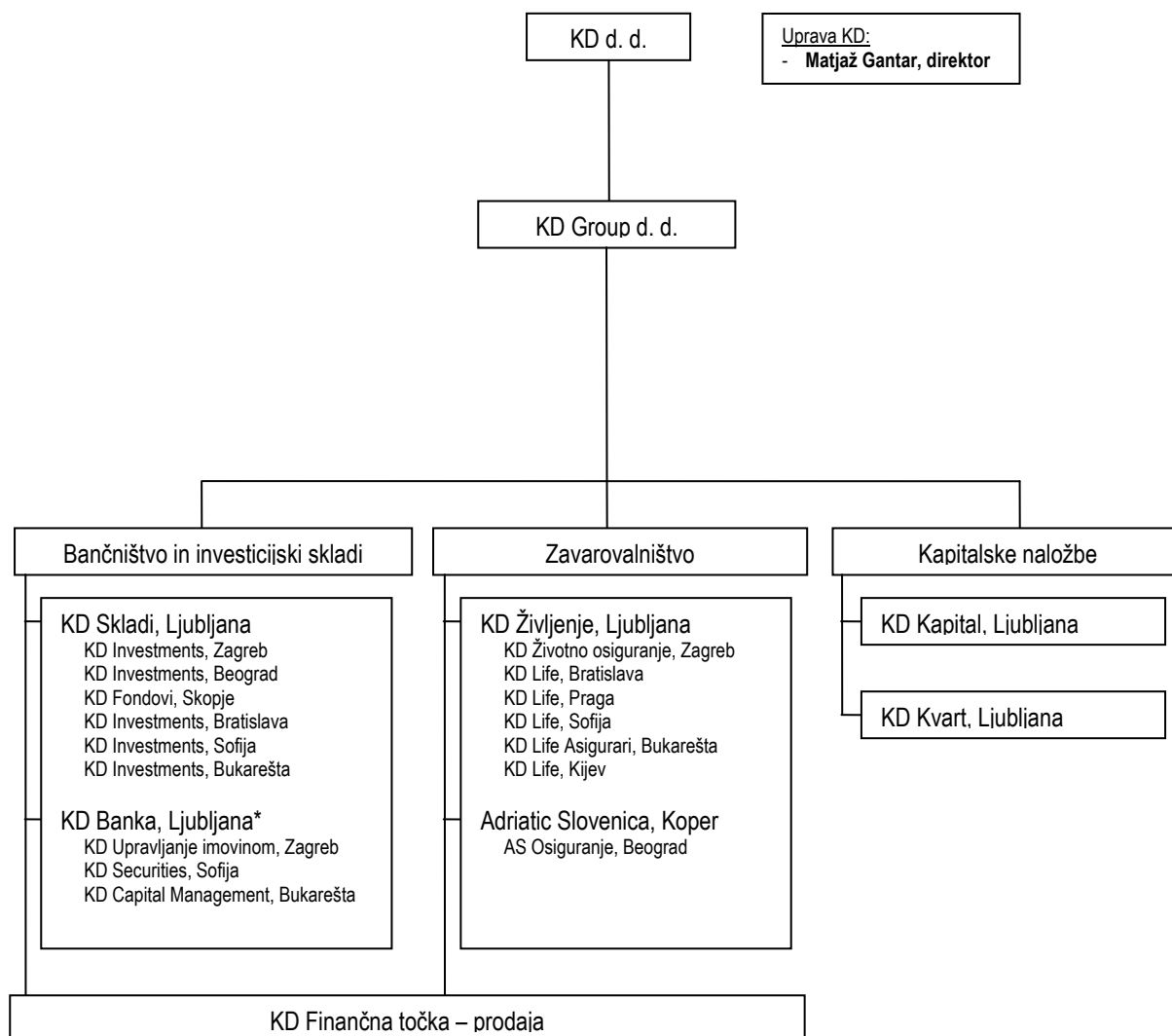
Pridružene družbe

Podjetje	Lastništvo (%)
KD Private Equity, Nizozemska	48,21
Zellner Holdings Limited, Ciper	48,65
Seaway Group d.o.o.	50,00
KD ID d.d.	20,06
DBS d.d.	35,62
Semenarna Ljubljana d.d.	29,90
Nama d.d.	48,46
Evolve d.o.o.	20,16
KD Concorde d.o.o.	50,00
Žičnice Vogel d.d.	21,76
Radio Kranj d.o.o.	20,00
BIG Invest.gr. d.d., Sarajevo	22,31
MIG d.d.	30,21
World Life Group Limited, Ciper	35,00
EU Life Group LLC, Ukrajina	35,00
EU Life Group Services LLC	35,00

³ 31. decembra 2008.

Korporativna struktura Skupine KD

* KD Banka je začela poslovati 2. marca 2009 in je nastala s preoblikovanjem in razširitvijo dejavnosti KD BPD, borznoposredniške družbe, d. o. o.

Dejavnosti Skupine KD

Skupina KD v letu 2009 praznuje svojo 15. obletnico in spada med največje poslovne skupine v Sloveniji. Posluje v naslednjih dejavnostih:

- bančništvo in upravljanje investicijskih skladov,
- zavarovalništvo,
- prodaja finančnih storitev,
- kapitalske naložbe.

Glavna poslovna dejavnost matične družbe KD d. d. je upravljanje tržnih in netržnih naložb ter ustvarjanje finančnih donosov, skladnih s strukturo portfelja. Krovna družba odloča tudi o vseh pomembnejših strateških naložbah Skupine KD.

Bančništvo in upravljanje investicijskih skladov

Z 2. marcem 2009 se je KD BPD preoblikovala v KD Banko in s tem je Skupina KD razširila svoje poslovanje na področje bančništva – KD Banka bo najprej namenjena privatnemu bančništvu in osebnemu bančništvu, pozneje pa bo dejavnost razširila na komercialno bančništvo. Še naprej bo tudi ponujala vse storitve KD BPD – investicijsko bančništvo, vključno z borznim posredovanjem, individualnim upravljanjem premoženja in storitvami podjetniških financ. Področje bančništva obsega tudi individualno upravljanje premoženja in borzno posredovanje na Hrvaškem, v Bolgariji in Romuniji.

Na področju upravljanja investicijskih skladov Skupina trenutno upravlja 31 vzajemnih skladov in dve investicijski družbi. KD Skladi je vodilna družba za upravljanje premoženja v Sloveniji in upravlja eno investicijsko družbo in krovni sklad KD s 17 vzajemnimi skladi. V regiji Skupina upravlja štiri vzajemne sklade na Hrvaškem, tri v Romuniji, dva vzajemna sklada in investicijsko družbo v Bolgariji, dva vzajemna sklada na Slovaškem, dva v Makedoniji in enega v Srbiji.

Zavarovalništvo

Zavarovalniška dejavnost Skupine KD obsega življenjska, premoženjska in zdravstvena zavarovanja. V Sloveniji delujeta dve delniški družbi: življenjska zavarovalnica KD Življenje in Adriatic Slovenica, ki je univerzalna zavarovalnica in trži življenjska ter premoženjska zavarovanja, vključno z zdravstvenimi zavarovanji. Adriatic Slovenica je bila leta 2008 na drugem mestu med zavarovalnicami v Sloveniji, KD Življenje pa je bila prav tako na drugem mestu med življenjskimi zavarovalnicami. Trenutno je z življenjskimi zavarovanji prisotna v Bolgariji, Romuniji, Ukrajini, na Hrvaškem in na Slovaškem. Skupina trži premoženjska zavarovanja prek premoženjske zavarovalnice AS neživotno osiguranje v Srbiji.

Prodaja finančnih storitev

Leta 2007 je Skupina ustanovila družbo KD Finančna točka, ki združuje ponudbo vseh finančnih storitev Skupine KD. To ni samo skupni prodajni kanal, ampak je tudi oprijemljiva nadgradnja storitev za stranke, saj so na enem mestu na voljo vse finančne storitve.

Kapitalske naložbe

Kapitalske naložbe v Skupini upravljata družba KD Group in KD Kapital. Med pomembnejše dejavnosti spadajo nepremičnine, založništvo, upravljanje zaprtih investicijskih skladov v jugovzhodni Evropi in upravljanje sklada tveganega kapitala.

Razvoj Skupine KD

KD d. d. je krovna družba celotne Skupine KD. Ustanovljena je bila 30. novembra 2000 kot Skupina Kmečka družba d. d. z oddelitvijo družbe od Kmečke družbe d. d. (sedaj KD Skladi, d. o. o.).

Skupščina delničarjev je 20. junija 2001 sprejela sklep o preimenovanju družbe v KD Group d. d., v sodni register pa je bila sprememba firme vpisana 31. avgusta 2001.

Leta 2001 je bilo izvedeno povečanje osnovnega kapitala KD Group d. d. zaradi izvedbe prevzema Kmečke družbe d. d. in vključitev družbe v družbo KD Group d. d.

Leta 2005 je KD Group d. d. s stvarnimi vložki dokapitalizirala KD Holding d. d. (zdaj KD Group d. d.). Lastništvo večine družb je tako prešlo s KD Group d. d. na KD Holding d. d., katere največji delničar je KD Group d. d.

11. septembra 2008 se je KD Group d. d. preimenovala v KD d. d.

2. POSLOVNO POROČILO

POROČILO DIREKTORJA

Kakšno je bilo leto 2008?

Dejstva govorijo, da je bilo lansko leto v vsej zgodovini poslovanja Skupine KD najtežje in da smo se spoprijemali z doslej največjimi izzivi.

Globalna gospodarska kriza se je v letu 2008 le še poglobljala. Vsi pomembni svetovni borzni indeksi so izgubili precejšen del vrednosti. Velike banke in zavarovalnice, za katere je še pred nekaj leti veljalo, da so močne in skoraj nepremagljive, so se znašle na robu propada. Nekatere so tudi propadle. V regiji jugovzhodne Evrope, kjer družbe Skupine KD poslujejo, je bilo dogajanje zaznamovano s še močnejšim negativnim predznakom. Borzni indeksi v teh državah so izgubili med 65 in 80 odstotki vrednosti. Slovenija ni bila izjema in kriza je tudi pri nas najprej zajela finančno industrijo.

Kako poslovati v takih razmerah?

Poslovni rezultati Skupine KD so odraz globalnih dogajanj. Skupina je v letu 2008 poslovala slabše kot v letu 2007 in je ustvarila negativni poslovni izid v višini 62,3 milijona evrov. Poslovni prihodki so v letu 2008 znašali 391,6 milijona evrov in so se glede na leto 2007 znižali za 2 odstotka. Vrednost celotnih sredstev je ob koncu leta 2008 znašala 774,7 milijona evrov, kar je 15 odstotkov manj kot v letu 2007, kapital pa je konec leta 2008 znašal slabih 172,2 milijona evrov oziroma 42 odstotkov manj glede na konec leta 2007.

Optimizacija in racionalizacija poslovanja sta zato nujni, a ne za ceno razvoja. Naše **poslanstvo** ostaja zadovoljen kupec s celovitim naborom finančnih storitev. Zato pridobivamo in ustvarjamo zadovoljne in zveste odjemalce, ki bodo svoja finančna vprašanja in želje uresničevali v celoti na enem mestu – v Skupini KD.

Kupci postajajo v krizi še zahtevnejši kot sicer. Nenehen razvoj je zato nujen.

Ključni dejavnik uspeha so zaposleni, njihova zavzetost in motivacija. Vse delovanje ljudi izhaja iz njihovih vrednot, ki najmočneje motivirajo posameznika. Vrednote v podjetju so jedro korporativne kulture in najpomembnejši dejavnik uspeha. V Skupini KD smo zato lani izvedli obsežen projekt definiranja skupnih vrednot. V projektu je sodelovala večina zaposlenih in skupaj smo izluščili, da vse naše delovanje temelji na **rasti, spoštovanju, zaupanju, odličnosti in podpori**.

Nedvomno je bil najpomembnejši projekt leta 2008 **ustanovitev KD Banke**. Skupina izkušenih bančnih strokovnjakov je razvijala ponudbo ter organizacijo banke in ob koncu lanskega leta smo v Skupini pridobili vsa potrebna dovoljenja Banke Slovenije. KD Banka vstopa na trg privatnega bančništva skozi blagovno znamko **KD Privilege** in je sinonim za ponudbo, ki jo Skupina KD ponuja svojim najzahtevnejšim odjemalcem. Do konca leta 2009 bo banka ponudbo dopolnila s celovitim naborom storitev komercialnega in elektronskega bančništva. Še naprej pa bo ponujala vse storitve, ki jih je že do zdaj ponujala družba KD BPD – investicijsko bančništvo, vključno z borznim posredovanjem, individualnim upravljanjem premoženja in storitvami podjetniških financ.

Skupina KD z ustanovitvijo banke stremi k doseganju enega ključnih strateških ciljev – ponuditi odjemalcem **celovit nabor finančnih storitev**: vlaganje v vzajemne sklade, storitve individualnega upravljanja premoženja, borznega posredovanja, življenjsko in premoženjsko zavarovanje, investicijsko in davčno svetovanje, podjetniške finance in bančne storitve.

Zato smo v Skupini prilagodili organizacijo in divizijsko strukturo. Družbe tako poslujejo v divizijah **bančništvo in investicijski skladi, zavarovalništvo in kapitalske naložbe**.

Zaostrene razmere so lani imele največji vpliv v diviziji **bančništvo in investicijski skladi**. Strategija v dejavnosti upravljanja investicijskih skladov ostaja enaka – vlagateljem, predvsem iz jugovzhodne Evrope, ponuditi kar najširši izbor naložbenih možnosti po svetu. Lani smo zato razširili ponudbo investicijskih skladov in v Sloveniji

ponujamo najširši nabor možnosti za vlagatelje, ki lahko izbirajo med 17 podskladi KD Krovnega sklada in investicijsko družbo KD ID. Skupno v regiji upravljamo 33 investicijskih skladov. Na zaostrene razmere smo se torej odzvali z razširjeno ponudbo in intenzivnim poudarjanjem dolgoročnosti vlaganja. Zmanjšanje števila vlagateljev je bilo zato dokaj zmerno, večina je svoja sredstva ohranila v skladih Skupine, proti koncu leta 2008 pa so nekateri tudi aktivneje iskali nove naložbene priložnosti. Na področju individualnega upravljanja premoženja in borznega posredovanja smo izboljšali upravljanje odnosov s strankami. Posebno pozornost smo posvetili informiranju, saj stranke lahko le z ustreznimi informacijami in ob kakovostnem svetovanju sprejemajo dobre odločitve.

V diviziji **zavarovalništvo** smo lani intenzivno širili in bogatili ponudbo ter razvijali nove, specializirane produkte za posamezne ciljne skupine. Dosegli smo pomemben mejnik, saj je družba KD Življenje z 21-odstotno stopnjo rasti in 13,7-odstotnim tržnim deležem zasedla drugo mesto med življenjskimi zavarovalnicami v Sloveniji. Na področju premoženjskih zavarovanj ima družba Adriatic Slovenica 17,5-odstotni tržni delež, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 24,5-odstotnega. To pomeni, da nam je tretje leto zapored kljub ostri konkurenci uspelo utrditi drugo mesto na celotnem slovenskem zavarovalnem trgu. Ponudbo zavarovanj smo širili tudi v tujini. Življenjska zavarovanja smo začeli tržiti na Hrvaškem in v Ukrajini, premoženjska pa v Srbiji.

V diviziji **kapitalskih naložb** smo aktivno in učinkovito upravljali različne portfeljske naložbe.

Pričakovanja in zadovoljstvo kupca vedno postavljamo na prvo mesto. Temu sledimo tudi pri razvoju ponudbe, ki jo dopolnjujemo z najboljšimi prodajnimi kanali. **KD Finančna točka** se je lani pospešeno razvijala. Glavni cilj družbe je prodaja vseh finančnih produktov Skupine KD na enem mestu in z najvišjim standardom storitve ponuditi popolno premoženjsko svetovanje. V KD Finančni točki smo kupcem že lani omogočili sklepanje življenjskih, zdravstvenih in premoženjskih zavarovanj, pristop k investicijskim skladom, nakup ali prodajo vrednostnih papirjev ter storitve individualnega upravljanja premoženja. Do konca leta pa jim bomo ponudili še bančne storitve nove KD Banke.

In kako vidimo leto 2009?

Nedvomno bo glavni izziv uspešno premagati gospodarsko krizo, se okrepiti in iz nje iziti močnejši. Prepričan pa sem, da ta kriza ne bo ustavila razvoja Skupine KD.

Matjaž Gantar
direktor KD d. d.

ZGODILO SE JE V LETU 2008

Spremembe v sestavi Skupine KD

15. januar

- Vpis prenosa delnic manjšinskih delničarjev družbe KD Življenja na glavnega delničarja KD Holding (zdaj KD Group) v sodni register.

16. januar

- Vpis prenosa delnic manjšinskih delničarjev družbe Adriatic Slovenica na glavnega delničarja KD Holding (zdaj KD Group).
- Družba za upravljanje KD Investments, Ljubljana, se preimenuje v KD Skladi, Ljubljana.

26. januar

- V sodni register je vpisana družba KD Financial point na Slovaškem.

15. februar

- Družba KD Skladi prodaja poslovni delež v ABDS, Sarajevo, družbi KD Kapital, Ljubljana.

18. februar

- V sodni register je vpisana družba AS osiguranje s sedežem v Beogradu in v večinski lasti družbe Adriatic Slovenica, Koper.

21. marec

- Zavarovalnici KD Life, Kijev, regulator dodeli licenco za opravljanje dejavnosti.

17. april

- Zavarovalnici KD životno osiguranje, Zagreb, regulator dodeli licenco za opravljanje dejavnosti.

4. junij

- V sodni register je vpisana družba KD Financijska točka na Hrvaškem.

25. avgust

- Družba KD Holding (zdaj KD Group) prodaja poslovne deleže v družbah kinematografske in zabaviščne dejavnosti; Kolosej kinematografi d. o. o., Kinematografi Maribor d. o. o., Kinopodjetje Kranj d. o. o. in Kolosej Celje d. o. o.

22. avgust

- Družba KD Kapital z družbo Maksima Holding d. d. sklene kupoprodajno pogodbo za nakup 882.408 navadnih delnic izdajatelja Istrabenz d. d. z oznako ITBG z glasovalno pravico. Zaradi bistveno spremenjenih okoliščin KD Kapital 12. decembra odstopi od omenjene pogodbe

2. december

- Banka Slovenije izda na podlagi vloge družbe KD BPD:
 - o družbi KD BPD dovoljenje za opravljanje bančnih in finančnih storitev,
 - o družbi KD Group dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža (100 odstotkov) v bodoči KD Banki,
 - o Aljošu Tomažu dovoljenje za opravljanje funkcije glavnega izvršnega direktorja bodoče banke ter
 - o Veri Dolinar dovoljenje za opravljanje funkcije namestnice glavnega izvršnega direktorja banke.

Drugi pomembnejši dogodki v letu 2008

Januar

- Delniški-obvezniški odprti vzajemni sklad KD Prosperita, ki ga upravlja Družba za upravljanje KD Investments, Bratislava, združenje družb za upravljanje Slovaška razglasi za najboljši uravnoteženi vzajemni sklad na slovaškem trgu v letu 2007.
- Tri bolgarske družbe KD Investments, KD Securities in KD Life so ekskluzivni pokrovitelji 15. obletnice največjega zasebnega bolgarskega radia Darik. Družbe organizirajo tudi srečanje z mediji, kar je prvi skupni nastop družb Skupine v Bolgariji.
- Vzajemni sklad KD Maksimus se uvrsti na prvo mesto med romunskimi skladi, družba KD Investments, Bukarešta, pa prejme laskavi naslov najboljšega upravitelja skladov v letu 2007.

Februar

- Zavarovalni produkt Fondpolica z naložbenim paketom družbe KD Life, Sofija, v Bolgariji prejme nagrado za najboljši finančni produkt leta 2007 v kategoriji življenjskih zavarovanj.
- KD Življenje, Ljubljana, organizira za kulturni praznik celodnevni družinski dogodek v Postojnski jami – drugi Dan kulture in atrakcij, kjer poteka prvi nastop jamskega cirkusa v Sloveniji.
- Družba KD Skladi, Ljubljana, vlagateljem ponudi novo sodobno storitev, spletno poslovalnico KD Skladi.net, ki jim brezplačno omogoča varen vpogled v njihovo stanje v izbranih skladih KD Skladi.

Marec

- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti novo življenjsko zavarovanje Fondpolico Dirigent – življenjsko zavarovanje z aktivnim upravljanjem premoženja.
- Odprtje poslovalnice KD Finančna točka v nakupovalnem centru Supernova v Ljubljani.
- Adriatic Slovenica, Koper, začne dobrodelno akcijo, v kateri se za vsako sklenjeno polico premoženjskega zavarovanja nameni 1 evro za nakup novega inkubatorja v porodnišnici Ljubljana.

April

- Funkcijo predsednika uprave KD BPD, Ljubljana, prevzame Benjamin Jošar.
- Funkcijo predsednika uprave KD Skladi, Ljubljana, prevzame Dag Kralj.
- Odprtje poslovalnic KD Finančna točka v Krškem, na Ptuj in v Murski Soboti.

Maj

- Družba za upravljanje KD Skladi, Ljubljana, od makedonske komisije za trg vrednostnih papirjev dobi dovoljenje za ustanovitev družbe za upravljanje z investicijskimi skladi KD Fondovi, Skopje.
- Adriatic Slovenica, Koper, ponudi zavarovancem Maxi asistenco, najširšo asistenco na slovenskem trgu, ki zavarovancem poleg 24-urne pomoči na cesti ponuja tudi zdravstveno zavarovanje v Evropi.

Junij

- UNICEFF Slovenija na dobrodelni dražbi Punčk iz cunj proda vseh 24 punčk in zbere rekordni znesek 59.900 evrov. Največ punčk kupi družba KD Group.
- KD Življenje, Ljubljana, po uradnih podatkih Zavarovalnega združenja Slovenije za prvo polletje 2008 s 14,2-odstotnim tržnim deležem zasede drugo mesto med zavarovalnicami, ki tržijo življenjska zavarovanja.

Julij

- Skladi Skupine KD prejmejo nagrado Trusted Brand 2008 revije Reader's Digest v kategoriji „Investicijske družbe in vzajemni skladi“ v Sloveniji.
- Družba KD Skladi, Ljubljana, prejme od Agencije za trg vrednostnih papirjev dovoljenje za upravljanje naslednjih delniških vzajemnih skladov: KD Indija – Kitajska, KD Latinska Amerika, KD EM Infrastruktura in gradbeništvo, KD Vzhodna Evropa in KD Finance.

Avgust

- Sprememba firme družbe KD Group d. d., ki se odtlej glasi KD, finančna družba, d.d. oziroma skrajšano KD d. d. Sklep o spremembi firme je 29. avgusta sprejela skupščina delničarjev
- Sprememba firme družbe KD Holding, finančne družbe, d. d., ki se odtlej imenuje KD Group, finančna družba, d. d., oziroma skrajšana firma: KD Group d. d. Sklep o spremembi firme je bil sprejet 29. avgusta na skupščini delničarjev.
- Družba KD Skladi začne tržiti nov delniški vzajemni sklad KD Indija-Kitajska.

September

- Družba za upravljanje KD Fondovi, Skopje, pridobi dovoljenje za ustanovitev in upravljanje dveh investicijskih skladov v Makedoniji, in sicer KD Južen Balkan in KD BRIK.
- Zagon projekta Inkubator za stacionarne enote – razvoj dodatnih kadrov za stacionarno mrežo v poslovalnicah KD Finančne točke.
- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti novo življenjsko zavarovanje Fondpolico Maks Garant, življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja, z obročnim plačilom premije in izplačilom najmanj skupne vsote plačanih čistih premij ob izteku zavarovanja ter dodatno zavarovanje oprostitve plačila premije v primeru delovne nezmožnosti zaradi bolezni ali nezgode.
- KD Življenje, Ljubljana, sklene z ZOO Ljubljana pokroviteljsko sodelovanje in postane „Priatelj in podpornik Živalskega vrta Ljubljana“.
- Odprtje poslovalnice KD Finančna točka v Dravogradu.
- Odprtje prostorov družbe AS osiguranje v Beogradu in začetek poslovanja družbe.

Oktober

- Družba KD Skladi, Ljubljana, začne tržiti štiri nove delniške vzajemne sklade s perspektivnimi panožnimi in regionalnimi naložbenimi politikami, in sicer KD EM Infrastruktura in gradbeništvo, KD Finance, KD Latinska Amerika in KD Vzhodna Evropa.
- Družba za upravljanje KD Fondovi, Skopje, začne tržiti dva investicijska sklada v Makedoniji, in sicer KD Južen Balkan in KD BRIK.
- Sprememba firme družbe AS osiguranje, Beograd, v AS neživotno osiguranje, Beograd.

November

- Družba za upravljanje KD Skladi, Ljubljana, med prvimi družbami v Sloveniji pridobi od Agencije za trg vrednostnih papirjev dovoljenje za oblikovanje krovnega sklada. KD Krovni sklad ima 17 vzajemnih podskladov.
- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti dodatno zavarovanje oprostitve plačila premije v primeru 100-odstotne trajne invalidnosti zaradi nezgode.
- Izide informativno-svetovalna revija, finančni svetovalec kdaj&kako, izdajatelj dev družb KD Življenje, Ljubljana, in KD Skladi, Ljubljana.
- Odprtje prve poslovalnice Finančna točka v Romuniji.
- Sklenjena stotisoča aktivna polica življenjskega zavarovanja družbe KD Življenje, Ljubljana.
- Adriatic Slovenica, Koper, ponudi prenovljena nezgodna zavarovanja z dodatnimi ugodnostmi za zavarovanja.
- KD Življenje, Ljubljana, prejme v Bruslju od European Sponsorship Association (ESA) priznanje za posebne dosežke za projekt z Lutkovnim gledališčem Ljubljana z naslovom „Smisel življenja so otroški nasmehi“.

December

- Klub KD plus preseže 60 tisoč članov.
- KD Kvart, Ljubljana, pridobi gradbeno dovoljenje za gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta Šumi.
- AS neživotno osiguranje, Beograd, odpre poslovno enoto v Novem Sadu.
- Adriatic Slovenica, Koper, začne tržiti prenovljena zavarovanja odgovornosti, ki zavarovancem omogočajo zavarovaje po meri.

Pomembnejši dogodki po koncu poslovnega leta 2008

Januar

- Družba KD Skladi, Ljubljana, med prvimi v Sloveniji oblikuje KD Krovni sklad, vseh 17 obstoječih vzajemnih skladov družbe pa se preoblikuje v njegove podsklade.
- Družba KD Skladi, Ljubljana, v sodelovanju s Concorde Premožensko svetovanje d. o. o. začne tržiti nov varčevalni načrt VIP plus 100.
- Na tradicionalni, že peti podelitvi Kapitalovih nagrad najboljšim upravljavcem vzajemnih skladov, sklad denarnega trga KD MM prejme nagrado „Zlati V“ v kategoriji denarnih skladov za obdobje enega leta.

Februar

- Nadzorni svet KD Group z dnem 3. februarja 2009 sprejme sklep o imenovanju štiričlanske uprave, ki jo sestavljajo predsednik uprave Matjaž Gantar in člani uprave Peter Grašek, Matija Šenk in Aljoša Tomaž.
- KD Življenje, Ljubljana, organizira za kulturni praznik tradicionalni celodnevni družinski dogodek v Postojnski jami – tretji Dan kulture in atrakcij, na ogled je Paleontološka razstava krednih fosilov in kopij okostij dinozavrov.
- AS neživotno osiguranje, Beograd, odpre podružnico v Nišu.

Marec

- Na 13. skupščini delničarjev KD so bili 6. marca za naslednje štiriletno mandatno obdobje za člane nadzornega sveta imenovani Milan Knežević, Sergej Racman, Aleksander Sekavčnik in Tomaž Butina. Nov mandat članom nadzornega sveta začne teči 9. marca 2009.
- Nadzorni svet KD na seji 6. marca za obdobje nadaljnjih štirih let za direktorja družbe KD d. d. ponovno imenuje Matjaža Gantarja. Mandat direktorju prične teči 7. marca 2009.
- Na 12. skupščini delničarjev, ki je potekala 6. marca, so bili za člane nadzornega sveta KD Group ponovno izvoljeni dr. Aleš Vahčić, Alojz Penko in Bojan Sekavčnik. Mandat nadzornikom začne teči 9. marca.
- Začetek poslovanja KD Banke, Ljubljana, ki je specializirana za storitve privatnega in osebnega bančništva.
- Skupina KD praznuje 15. obletnico poslovanja – 11. marca 1994 je bila namreč v sodni register vpisana družba Kmečka družba, pravna predhodnica družbe KD Skladi.
- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti Fondpolico Maks Garant Plus, edinstveno življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja, z obročnim ali enkratnim plačilom premije in izplačilom najmanj skupne vsote plačanih čistih premij ob izteku zavarovanja.
- Funkcijo predsednika uprave KD Skladi, Ljubljana, prevzame dr. Peter Groznik.

April

- Funkcijo predsednika uprave KD Finančne točke, Ljubljana, prevzame Matej Marošek.
- Zgodí se koncert leta – Volkswagner, glasbeni projekt, ko se na pobudo KD Group združijo legendarna skupina Laibach, Simfonični orkester RTV Slovenija in dirigent Izidor Leitinger. Skupina KD s koncertom slavnostno zaznamuje 15. obletnico poslovanja.

STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE KD

Delovanje Skupine najbolje povzema osrednje vodilo: **Zaupanje, ki raste.**

Poslanstvo: zadovoljna stranka s celovitim naborom finančnih storitev

Poslanstvo Skupine je pridobivati in ustvarjati zadovoljne in zveste odjemalce, ki bodo svoja finančna vprašanja in želje uresničevali v celoti na enem mestu – v Skupini KD.

Vizija: utrditi svoj položaj ugledne in mednarodno prepoznavne finančne skupine

Smo ugledna, dinamična in družbeno odgovorna finančna skupina. Pričakovanja strank uresničujemo zaupanja vredni strokovnjaki s storitvami, ki so korak pred časom. Dostopni na enem mestu, ustvarjamo trende finančnih storitev.

Vrednote: rast, spoštovanje, zaupanje, odličnost, podpora

V letu 2008 smo v Skupini KD izvedli obsežen projekt oblikovanja KD vrednot, v katerih se zrcalimo vsi zaposleni, prav tako pa se v njih odraža odnos do naših strank in vseh drugih deležnikov.

Uresničevanje strateških ciljev in usmeritev

Strateške cilje in usmeritve je tudi v letu 2008 Skupina KD uresničevala z iskanjem najboljših rešitev in izkoriščanjem priložnosti za rast in razvoj vseh družb v Skupini.

Ključni poudarki poslovanja divizij osnovne dejavnosti

- Leto 2008 je bilo na kapitalskih trgih v znamenju velikih in nepredvidenih padcev tečajev na vseh svetovnih borzah⁴, kar se je odražalo v diviziji bančništvo in investicijski skladi. Na področju individualnega upravljanja premoženja in borznega posredovanja smo največ aktivnosti usmerili v upravljanje odnosov s strankami, da bi preprečili panične reakcije in strankam ponuditi informacije, ki jih potrebujejo za sprejemanje racionalnih odločitev. V letu 2008 so borzoposredniške družbe opravile za 436 milijonov evrov poslov borznega posredovanja za 5.975 strank, kar pomeni 47 odstotkov vrednosti poslov, opravljenih v letu 2008. Vrednost sredstev na individualnem upravljanju premoženja je ob koncu leta 2008 znašala 16,7 milijona evrov, kar je 33 odstotkov vrednosti sredstev na upravljanju ob koncu leta 2007. Pričakovano se je glede na konec leta 2007 zmanjšalo tudi število strank. Tako so družbe divizije ob koncu leta 2008 imele 5.975 strank na borznem posredovanju in 478 strank na individualnem upravljanju premoženja, kar v primerjavi z letom prej pomeni 9 odstotkov manj strank na borznem posredovanju in 17 odstotkov manj strank na individualnem upravljanju premoženja. Glavna projekta divizije v letu 2008 sta bila vzpostavitev divizijske strukture s KD BPD kot krovno družbo in preoblikovanje krovne družbe divizije KD BPD v KD Banko. Družba je 2. decembra 2008 pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev, samo preoblikovanje pa je bilo izvedeno v začetku poslovnega leta 2009. Ustanovitev banke pomeni nadgradnjo storitev, ki jih ponuja Skupina KD in bo pripomogla k večjemu zadovoljstvu strank ter rasti Skupine.
- Podobno negativen vpliv je globalna kriza imela tudi v dejavnosti upravljanja investicijskih skladov. Na tem področju smo uresničevali temeljno strategijo ponuditi vlagateljem, predvsem iz jugovzhodne Evrope, kar najširši izbor naložbenih možnosti po svetu in hkrati zagotoviti vlagateljem z vsega sveta celovito ponudbo investiranja v tej regiji. Zato smo v letu 2008 tudi razširili portfelj investicijskih skladov, ki je ob koncu leta 2008 obsegal 33 investicijskih skladov, od tega v Sloveniji 17 podskladov KD Krovnega sklada in investicijsko družbo KD ID, preostale vzajemne sklade pa upravljamo v regiji, kjer smo prisotni. Na zaostrene razmere smo se odzvali tudi z izredno okrepljenim komuniciranjem, usmerjenim predvsem v poudarjanje dolgoročnosti vlaganja v sklade ter k pomiritvi vlagateljev. Kot vizionarska se je pokazala tudi odločitev, da smo pred štirimi leti prvi v Sloveniji začeli tržiti sklad denarnega trga, ki se je izkazal kot varna naložba v obdobju pretresov na drugih kapitalskih trgih. Tako je bilo zmanjšanje števila vlagateljev glede na razmere dokaj zmerno, skupna vrednost sredstev v upravljanju divizije pa se je zaradi globalnih padcev vrednosti delnic in drugih finančnih instrumentov zmanjšala na 360,6 milijona evrov, kar je 36 odstotkov

⁴ Več o tem preberite v poglavju Kapitalski trgi v letu 2008 na strani str. 23.

sredstev ob koncu leta 2007. Velika večina vlagateljev je ostala v skladih Skupine, predvsem proti koncu leta 2008 pa so nekateri tudi že aktivneje iskali naložbene priložnosti.

- V diviziji zavarovalništvo so družbe v Skupini lani intenzivno širile in bogatile svojo ponudbo ter razvijale nove, specializirane produkte za posamezne ciljne skupine. Leta 2008 je Skupina na področju zavarovalništva v Sloveniji dosegla 17,3 odstotni tržni delež, s skupno zbrano premijo 325,8 milijona evrov. Na tujih trgih je Skupina KD zbrala 5,9 milijona evrov premije življenjskih zavarovanj in 350.000 evrov premije premoženjskih zavarovanj. KD Življenje je z 21-odstotno stopnjo rasti in 13,7-odstotnim tržnim deležem v letu 2008 prepričljivo zasedla drugo mesto med zavarovalnicami, ki tržijo življenjska zavarovanja. Tržni delež Adriatica Slovenice v zavarovalni Skupini je bil lani 13,6 odstotka kar pomeni drugo mesto na slovenskem zavarovalnem trgu. Na področju premoženjskih zavarovanj ima zavarovalnica 17,5-odstotni delež, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 24,5-odstotnega, kar prav tako pomeni drugo mesto na trgu. Na področju „nadstandardnih“ zavarovanj je Adriatic Slovenica vodilna in dosega kar 54,4-odstotni tržni delež. Adriatic Slovenici je že tretje leto zapored kljub ostri konkurenci uspelo ohraniti in utrditi drugo mesto na celotnem slovenskem zavarovalnem trgu.
- Pričakovanja naših strank vedno postavljamo na najvišje mesto in temu sledimo tudi pri razvoju prodajnih poti Skupine. Ob koncu leta 2008 smo v poslovalnicah Finančna točka imeli več kot 60 milijonov evrov vplačil in več kot 3.000 novih vlagateljev. V KD Finančni točki smo sklenili več kot 25.000 novih zavarovanj, nova obračunana letna premija pa je presegla mejo 30,5 milijona evrov; v tujini smo prek KD Finančnih točk sklenili skoraj 3.000 novih polic in ustvarili prek 1,5 milijona evrov nove obračunane letne premije. Spletni portal www.financna-tocka.si je v celem letu 2008 obiskalo kar 351.735 različnih uporabnikov, registriranih jih je bilo 24.797, od tega slabih 5.000 novih uporabnikov v letu 2008. Klub KD plus je ob koncu leta 2008 štel 62.678 članov, kar je preseglo pričakovanja za več kot 35 odstotkov.

Pogled v leto 2009

- V preteklem letu smo dobili v Skupini pridobili dovoljenja za opravljanje bančnih storitev, s tem pa možnost, da obstoječo ponudbo pomembno nadgradimo z bančnimi produkti in storitvami. V letu 2009 bomo odjemalcem tako lahko ponudili popoln nabor finančnih in zavarovalnih storitev in s tem dosegli enega izmed ključnih strateških ciljev Skupine KD.
- Celovita ponudba nam omogoča, da še bolje izkoristimo sinergije med družbami Skupine, kar bo prav tako med glavnimi poudarki leta 2009. Tako bomo pospešeno razvijali skupen prodajni kanal Skupine KD Finančno točko ter aktualni tržni situaciji prilagodili razvoj produktov. Predvsem se bomo osredotočili na tiste, ki bodo omogočali najboljšo mogočo rešitev za odjemalce, hkrati pa bodo dovolj dobičkonosni za Skupino.
- Zaradi zaostrenih razmer na trgih in segmentih, kjer Skupina posluje, bomo intenzivno racionalizirali poslovanje na vseh področjih družb Skupine KD.

DELNICE, DIVIDENDE IN LASTNIŠKA STRUKTURA

Osnovni podatki o delnicah in kapitalu

Osnovni kapital družbe KD d. d. je na dan 31. decembra 2008 znašal 1.555.967,28 evra in je razdeljen na 186.436 kosovnih delnic. Vse izdane delnice so navadne imenske delnice z glasovalno pravico.

Delnice družbe KD, z oznako SKDR, so bile uvrščene na prosti trg Ljubljanske borze dne 21. 12. 2000.

Odobreni kapital je na dan 31. 12. 2008 znašal 777.983,64 evra. Na podlagi sklepa 10. skupščine delničarjev z dne 30. 8. 2006 je uprava družbe pooblaščen, da v petih letih po vpisu spremembe statuta v sodni register poveča osnovni kapital za največ 777.983,64 evra, z izdajo novih delnic za denarne ali stvarne vloške. Sprememba statuta je bila vpisana v sodni register dne 19. 9. 2006. Do sedaj uprava odobrenega kapitala še ni koristila.

Družba KD na dan 31. 12. 2008 ni imela lastnih delnic.

Knjigovodska vrednost delnice SKDR je dne 31. 12. 2008 znašala 237,84 evra. Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot: knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov konec obračunskega obdobja / število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic konec obračunskega obdobja.

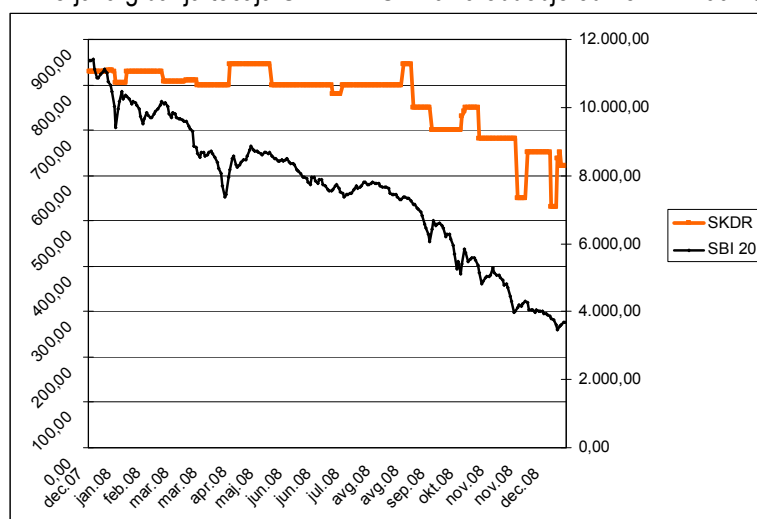
Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom, znaša 80,14 evra. Čisti poslovni izid na delnico je izračunan kot čisti poslovni izid večinskih lastnikov / povprečno število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic konec obračunskega obdobja.

Gibanje vrednosti delnice

Delnica SKDR v letu 2008

Enotni tečaj je 3. januarja 2008 znašal 830,00 evra. Po rasti v začetku leta je imela delnica najvišjo vrednost v mesecu aprilu, potem pa je padala skoraj vse do konca leta, ko je v drugi polovici meseca decembra zabeležila najnižjo vrednost, in sicer 531,00 evra. Pri tej ceni je bilo z delnico sklenjenih 21 poslov oziroma za 11.153,22 evra prometa. Delnica je leto zaključila pri vrednosti 620,00 evra, kar je 25,30 odstotka manj v primerjavi s ceno na začetku leta. V letu 2008 je bilo z delnico SKDR sklenjenih 841 poslov v skupni vrednosti 596.898,00 evra.

Primerjava gibanja tečaja SKDR in SBI20 za obdobje od 28. 12. 2007 do 31. 12. 2008

Vir: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev.

Lastniška struktura

Največji delničar družbe KD je družba Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG, ki ima v lasti 30.361 navadnih imenskih delnic z oznako SKDR, kar predstavlja 16,28 odstotka izdanih navadnih imenskih delnic družbe.

Lastniška struktura družbe KD dne 31. 12. 2008:

SKDR – navadne imenske delnice	Število delničarjev	Število delnic	Odstotek lastništva (v %)
Domače osebe	429	81.146	43,52
Pravne osebe	41	60.867	32,65
Fizične osebe	388	20.279	10,88
Tuje osebe	10	105.290	56,48
Pravne osebe	8	105.262	56,46
Fizične osebe	2	28	0,02
Skupaj SKDR	439	186.436	100,00

Pregled največjih imetnikov delnic SKDR na dan 31.12.2008:

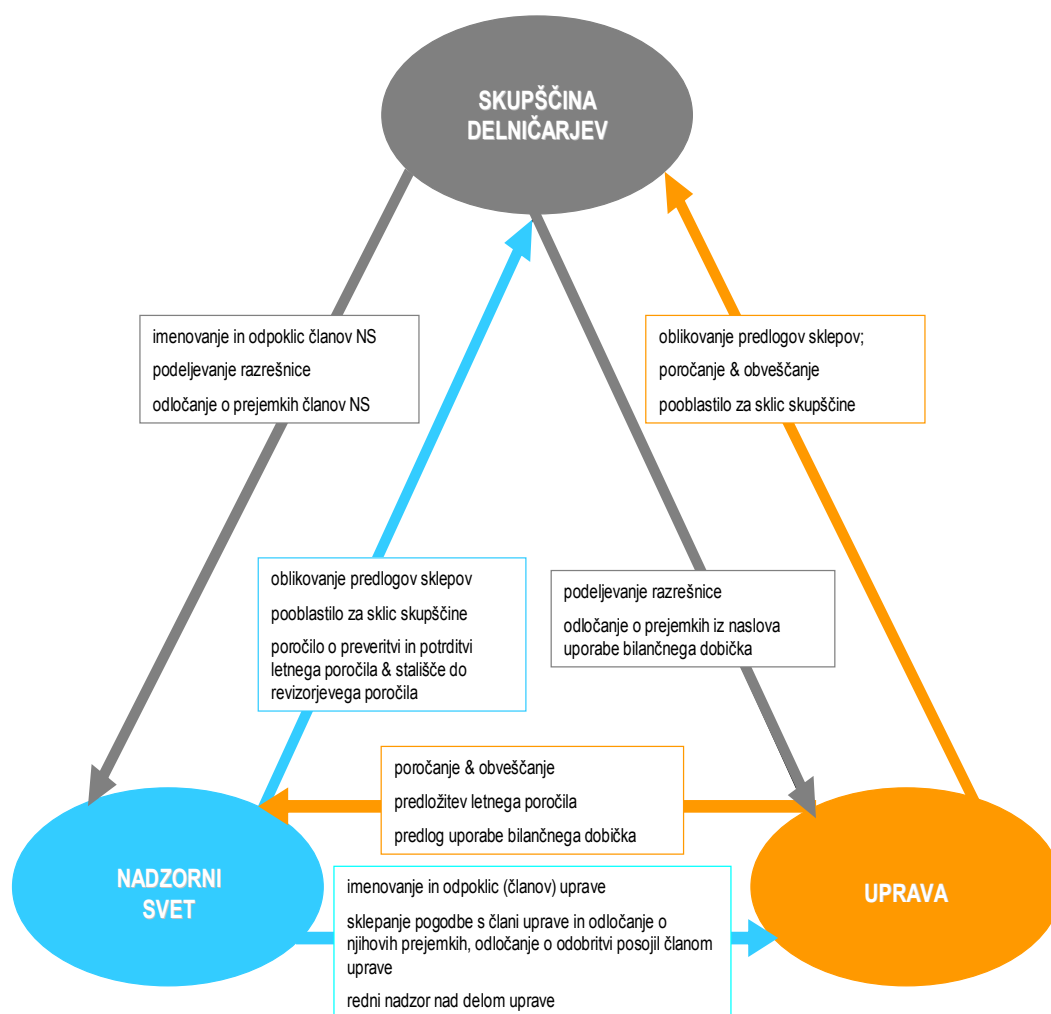
Zap. št.	Delničar	Kraj	Število delnic	Delež (v %)
1	Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG	Dunaj	30.361	16,28
2	KDG Naložbe, d.o.o.	Ljubljana	27.920	14,98
3	Vegro Stiftung	Vaduz	22.272	11,95
4	Alpe-Adria Privatbank AG	Schaan	19.916	10,68
5	Tikan Holding Limited	Limassol	14.333	7,69
6	Avra, d.o.o.	Ljubljana	11.522	6,18
7	Caranthania Investments	Luxembourg	11.235	6,03
8	Alea lacta, d.o.o.	Ljubljana	7.835	4,20
9	Butina Tomaž	Ljubljana	7.000	3,75
10	Onisac d.o.o.	Ljubljana	6.248	3,35
	Skupaj prvih deset imetnikov		158.642	85,09
	Ostali		27.794	14,91
	Skupaj		186.436	100

IZJAVA O VODENJU IN UPRAVLJANJU

Odgovorno vodenje in upravljanje družbe sta temelj vseh dejavnosti Skupine KD. Temu poslanstvu sledita tudi uprava in nadzorni svet matične družbe, v kateri je uveljavljen dvotirni sistem upravljanja. Družba KD podaja v skladu z določilom petega odstavka 70. člena ZGD-1 izjavo o vodenju in upravljanju družbe. Pojasnila, ki se navezujejo na šesti odstavek 70. člena ZGD-1, so dodana v poglavjih Delnice, dividende in lastniška struktura ter spletni strani družbe www.kd-group.com.

Organi upravljanja KD – naloge in pristojnosti

Skupščina delničarjev

Skupščina delničarjev družbe KD sprejema temeljne odločitve, ki vodijo k uresničevanju osrednjega ekonomskega cilja – ustvarjanju vrednosti za delničarje.

Na 12. skupščini delničarjev, ki je potekala 29. avgusta 2008, je bilo zastopanih 20,494 odstotka lastnikov delnic z glasovalno pravico. Skupščina delničarjev je odločala in sprejela naslednje sklepe:

- uporabi bilančnega dobička, tako da je del bilančnega dobička v višini 12.677.648,00 evra namenila za izplačilo delničarjem, in sicer bruto dividendo na delnico znašala 68,00 evra, preostali del bilančnega dobička v višini 699.032,62 evra pa se ni uporabil in se je skupščina odločanje o njegovi uporabi prenesla v prihodnje leto;
- podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu za delo v letu 2007;
- spremembi firme, spremembi določb statuta zaradi spremembe firme in uskladitve dejavnosti s standardno klasifikacijo dejavnosti;
- pooblastilu uprave za nakup lastnih delnic;
- imenovanju finančnega revizorja za leto 2008.

Sprejeti sklepi 12. skupščine so bili objavljeni in so dostopni na spletnih straneh SEOnet in na spletnih straneh družbe (<http://www.kd-fd.si/?subpage=741>).

Nadzorni svet

Vodenje poslov KD nadzira štiričlanski nadzorni svet. Njegove pristojnosti in pooblastila opredeljujejo poslovnik nadzornega sveta, statut družbe in veljavna zakonodaja. Mandat nadzornega sveta v spodaj navedeni sestavi je do 7. 3. 2009.

Sestava nadzornega sveta na dan 31. 12. 2008:

Milan Kneževič, predsednik nadzornega sveta

Izobrazba: univerzitetni diplomirani ekonomist in diplomirani inženir gozdarstva.

Za člana nadzornega sveta družbe je bil prvič imenovan 31. 8. 2001, predsednik nadzornega sveta pa je od 16. 12. 2002.

Sergej Racman, namestnik predsednika nadzornega sveta

Izobrazba: inženir fizike in matematike.

Za člana nadzornega sveta družbe je bil prvič imenovan 30. 11. 2000.

Aleksander Sekavčnik, član nadzornega sveta

Izobrazba: univerzitetni diplomirani ekonomist..

Za člana nadzornega sveta družbe je bil prvič imenovan 30. 11. 2000.

Tomaž Butina, član nadzornega sveta

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir računalništva.

Za člana nadzornega sveta je bil imenovan 30. 8. 2007.

Po koncu poslovnega leta 2008 so bili na 13. skupščini delničarjev KD 6. marca 2009 za naslednje štiriletno mandatno obdobje za člane nadzornega sveta imenovani Milan Kneževič, Sergej Racman, Aleksander Sekavčnik in Tomaž Butina. Nov mandat članom nadzornega sveta začne teči 9. marca 2009.

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe KD se je v letu 2008 sestel na štirih rednih ter dveh dopisnih sejah. Na svojih sejah je redno spremljal poslovanje družbe in Skupine KD in uresničevanje sprejetega poslovnega načrta.

O svojem delovanju nadzorni svet podrobneje poroča v poročilu nadzornega sveta delničarjem o preveritvi letnega poročila, se delničarjem predloži v okviru gradiva za skupščino, ki odloča o delitvi bilančnega dobička, objavljeno pa je tudi na spletnih straneh družbe.

Prejemki članov nadzornega sveta v poslovnem letu 2007 so bili naslednji:

- sejnine v skupni višini 33.874 evrov bruto.

Uprava

Upravo družbe KD na dan 31. decembra 2008 predstavlja direktor Matjaž Gantar, ki je bil za direktorja družbe prvič imenovan 6. marca 2001 in s štiriletnim mandatom ponovno imenovan 7. marca 2005.

V letu 2008 je družba Matjažu Gantarju izplačala prejemke v naslednjih bruto vrednostih (v tisoč EUR):

Ime in priimek	Fiksni del prejemkov	Giblivi del prejemkov	Udeležba pri dobičku	Opcijsko nagrajevanje	Drugi prejemki	Skupaj
Matjaž Gantar	-	-	-	-	-	-

Funkcije direktorja v upravnih, poslovodnih ali nadzornih organih drugih družb na dan 31. 12. 2008:

Družba	Funkcija
KD Group d. d., Ljubljana	direktor družbe od leta 2001
Adriatic Slovenica, d. d., Koper	član nadzornega sveta družbe od leta 2006
Seaway Group, d. o. o., Bled	član nadzornega sveta družbe od leta 2001
DRI Naložbe, d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2005
Vila Zahod, d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2005
KDH Naložbe d.o.o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2007
KDG Naložbe d.o.o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2007
Vila Vzhod d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2005 do maja 2008
Petrol, d. d., Ljubljana	član nadzornega sveta družbe od aprila 2005 do maja 2008

Po koncu poslovnega leta 2008 nadzorni svet KD na seji 6. marca 2009 za obdobje nadaljnjih štirih let za direktorja družbe KD d. d. ponovno imenuje Matjaža Gantarja. Mandat direktorju prične teči z 7. marca 2009.

Sodelovanje med upravo in nadzornim svetom

Uprava in nadzorni svet pri opravljanju svojih vlog dosledno uresničujeta svoji poslanstvi znotraj dvotirnega sistema upravljanja, kot je opredeljen z veljavno zakonodajo in statutom družbe. Redna komunikacija omogoča dobro obveščenost članov nadzornega sveta o tekočem in načrtovanem poslovanju družbe.

Revizija in sistem notranjih kontrol

Računovodske izkaze družbe KD in Skupine KD za leto 2008 je revidirala neodvisna revizorska hiša Ernst & Young. Pooblaščen revizor je za omenjeno leto izdal pritrdilno mnenje k letnemu poročilu družbe KD in Skupine KD. Več o obvladovanju tveganj prikazujemo v poglavju Upravljanje tveganj in notranja revizija tega letnega poročila (str. 40).

Lastniški deleži uprave in nadzornega sveta

Na dan 31. decembra 2008 je imel predsednik nadzornega sveta Milan Kneževič v lasti 4 delnice družbe, namestnik predsednika nadzornega sveta Sergej Racman 200 delnic in član nadzornega sveta Tomaž Butina 7.000 delnic družbe.

Direktor Matjaž Gantar ter član nadzornega sveta Aleksander Sekavčnik na dan 31. decembra 2007 nista bila imetnika delnic družbe.

Transparentnost poslovanja družbe

Transparentnost poslovanja zagotavljamo predvsem z obveščanjem delničarjev in ostalih javnosti, in sicer z rednim periodičnim obveščanjem ter ob enkratnih dogodkih. Informacije o poslovanju in poslovnih načrtih ter druge pomembne informacije objavljamo na spletnih straneh družbe www.kd-fd.si in spletnih straneh Ljubljanske borze SEOnet <http://seonet.ljse.si>.

Izjava uprave in nadzornega sveta KD d. d. o upoštevanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe KD, finančna družba, d.d., Celovška 206, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: KD ali družba), izjavljata, da pri upravljanju družbe KD sledita določbam Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (Ur.l. RS št. 118/05 s spremembami z dne 5. februarja 2007, objavljen na uradnih spletnih straneh <http://www.ljse.si> Ljubljanske borze d. d. v slovenskem in angleškem jeziku - v nadaljevanju: Kodeks), pri čemer v nadaljevanju razkrivata in pojasnjujeta odstopanja od določb posameznih poglavij Kodeksa, kot sta jih ugotovila v času priprave te izjave:

1. RAZMERJE MED DRUŽBO, DELNIČARJI IN DRUGIMI INTERESNIMI SKUPINAMI

• Točki 1.2.6. ter 1.3.12:

KD na pretekli skupščini delničarjev ni neposredno ali prek finančnih in drugih organizacij ter pooblaščenec organiziral zbiranja pooblastil. Prav tako na spletnih straneh ni navajal, da bi člani organov vodenja ali nadzora ali zaposleni v družbi sprejemali pooblastila za glasovanje na skupščini. Če bo uprava družbe ocenila, da je dovolj interesa, da bi navedeno zbiranje potekalo organizirano, bo zagotovila tudi navedbo teh podatkov in njihovo dostopnost na uradnih spletnih straneh družbe.

2. UPRAVA DRUŽBE

• Točki 2.3.2. ter 2.3.3.:

Politika določanja višine plačil, povračil in drugih ugodnosti zato, ker ima družba enočlansko upravo, ni vnaprej določena.

3. NADZORNI SVET

• Točke 3.1.7., 3.1.10., 3.1.11. ter 3.7.:

Nadzorni svet deluje kot kolektivni organ in se praviloma sestaja v polni sestavi, ob sodelovanju vseh članov, ki si ves čas prizadevajo za kvalitetno delo in strokovno odločanje. Do oblikovanja te izjave nadzorni svet ocenjevanja dela posameznih članov ni uvedel. Revizijska komisija nadzornega sveta bo s svojim delovanjem pričela predvidoma v drugem kvartalu leta 2009.

8. RAZKRITJA

• Točka 8.2.:

Družba glede na sedanjo delniško strukturo, glede na stroškovno obremenitev ter zato, ker večina poslovnih partnerjev družbe prihaja iz Republike Slovenije ter nekaterih sosednjih držav, meni, da v trenutku priprave te izjave ažurno zagotavljanje javnih objav njenih sporočil tudi v angleškem jeziku še ni potrebno. Vse poglavitne osnovne informacije o družbi za angleško govoreče poslovno okolje so združene v objavi letnega poročila v angleškem jeziku.

• Točka 8.6.:

Družba na uradne spletne strani ne uvršča finančnega koledarja za prihodnje poslovno leto. Tako periodično kot »ad hoc« objave svojih pomembnih poslovnih dogodkov družba zagotavlja v najkrajših možnih rokih in si na ta način prizadeva za kvalitetno obveščenost vlagateljev.

• Točka 8.7.2.:

Družba neposredno ne spremlja ter objavlja morebitne navzkrižne povezanosti z drugimi družbami (lastništvo pomembnega deleža glasovalnih pravic v drugi družbi, ki ima v lasti tudi pomembni delež glasovalnih pravic družbe KD). Družba transparentno razkriva prejeta obvestila o spremembah imetništva pomembnega deleža glasovalnih pravic v KD ter obvešča druge javne delniške družbe o morebitnih spremembah pomembnih deležev v glasovalnih pravicah slednjih skladno z veljavnimi predpisi.

V Ljubljani, 20. april 2009

Direktor
Matjaž Gantar

Predsednik nadzornega sveta
Milan Knežević

ANALIZA POSLOVANJA

Leto 2008 je zaznamovala globalna finančna in gospodarska kriza, ki se je tekom leta vedno bolj zaostrovala. Negativna gibanja so tudi močno vplivala na poslovanje družbe in Skupine KD, zato jih v tem poglavju podrobneje opisujemo.

Kapitalski trgi v letu 2008

ZDA in Evropa

Leto 2008 se je začelo z nadaljevanjem finančne krize, ki se je začela že v drugi polovici leta 2007. Celo leto so se vrstile bolj ali manj odmevne zgodbe o problemih podjetij in poskusih rešitve svetovnega gospodarstva. Januarja je sodček nafte prvič v zgodovini presegel sto dolarjev. Februarja smo doživeli prvi večji šok, ko je Velika Britanija nacionalizirala banko Northern Rock, ki je tako postala prva podržavljena banka po letu 1970. Glavna vzroka sta bila, da banki ni uspelo priti do finančnih sredstev na finančnem trgu in hiter upad njenih strank, ki so v vrstah čakale na izplačila. Marca je bila ameriška investicijska banka Bear Stearns rešena pred propadom, ko je bila prodana JPMorganu za neverjetnih 10 dolarjev na delnico. Pred tem je bila cena delnice v najboljših časih vredna okoli 170 dolarjev. Banka je doživela zlom zaradi nenehnega padanja cen na ameriškem nepremičninskem trgu. Ohlajanja so doživljali tudi evropski nepremičninski trgi.

Julija še ni bilo videti konca naraščanja cene nafte, ko je prebila mejo 145 dolarjev za sodček nafte in s tem dosegla več kot dvakratno vrednost kot leto prej. Analitiki so postavljali vedno višja pričakovanja glede prihodnjega gibanja cene nafte, tudi prek 200 dolarjev na sodček. Vendar je bil drugi del leta popolnoma drugačen. Cena sodčka nafte je po juliju začela bliskovito padati in je do konca leta dosegla vrednost pod 45 dolarjev. Glavni vzrok je bil v vedno hitrejšem upočasnjevanju svetovne gospodarske rasti.

September in oktober sta bila gotovo najslabša meseca za finančne trge v zadnjih letih. Doživeli smo propad investicijske banke Lehman Brothers in skorajšnji propad banke Merrill Lynch. Ta banka je bila rešena, ko jo je odkupila Bank of America. Istočasno je potekala zgodba o takrat največji zavarovalnici AIG, ki je bila tik pred propadom. Ker bi bile posledice prehude za celotno svetovno gospodarstvo, jo je pred propadom rešila ameriška centralna banka (FED) s finančno pomočjo. Prav tako se je septembra odvijala zgodba o nacionalizaciji dveh največjih ameriških hipotekarnih družb Fannie Mae in Freddie Mac, ki sta zašli v težave zaradi posledic finančne in nepremičninske krize. Število ameriških neplačnikov hipotekarnih posojil se je namreč hitro povečevalo. K izboljšavi borznega trga ni pripomogla niti napovedana ameriška finančna pomoč v višini 700 milijard dolarjev. Finančno pomoč so ponudile tudi evropske države, pri čemer je Velika Britanija oktobra svojemu gospodarstvu ponudila 500 milijard funtov vredno pomoč. Novembra se je končala dolga ameriška saga izvolitve novega predsednika. Republikanec George W. Busha je zamenjal demokrat Barack Obama, ki je postal prvi temnopolti predsednik ZDA.

Velike spremembe so se zgodile tudi med valutnimi pari evro-ameriški dolar (EUR-USD) in evro-britanski funt (EUR-GBP). Vrednost evra v primerjavi z ameriškim dolarjem je dosegla rekordno raven aprila, ko je vrednost 1 evra znašala 1,5991 ameriškega dolarja. Drugi del leta pa se je smer gibanja obrnila in novembra dosegla najnižjo raven 1,2453 dolarja za 1 evro. Ob koncu leta je tečaj končal pri 1,3971 dolarja za 1 evro. Prav tako se je med letom močno znižala vrednost britanskemu funtu, ki je svoj strmi padec vrednosti začel oktobra, ko je v tistem mesecu z najvišje vrednosti 0,7742 padel na 0,9757 funta za 1 evro le en dan pred koncem leta. Glavni ameriški indeks S&P 500 je v letu 2008 izgubil 38,5 odstotka svoje vrednosti glede na začetek leta, medtem ko so podobno padli evropski glavni indeksi. Britanski FTSE 100 je izgubil 31,3 odstotka, nemški DAX pa 40,4 odstotka. Ameriška centralna banka (FED) je začela leto 2008 pri 3,5-odstotni referenčni obrestni meri, ki jo je med letom postopoma zniževala zato, da bi ublažila finančno krizo in da bi se ponovno zagnalo gospodarstvo. Decembra je ameriška obrestna mera znašala 0,25 odstotka. Evropska centralna banka (ECB) pa se je držala svojega glavnega cilja omejevanja inflacije in je začela zniževati inflacijo pozneje kot FED. ECB je leto začela pri 4 odstotkih in jo marca zaradi strahu pred inflacijo celo dvignila za 0,25 odstotne točke. Avgusta pa je bila tudi ECB prisiljena začeti nižati obrestno mero, ki je ob koncu leta znašala 2,5 odstotka.

Drugi svetovni trgi

Največji poraženec finančne krize je gotovo Islandija, ki je v enem letu prišla s seznama najbogatejših držav na seznam najrevnejših. Pred krizo močna finančna industrija Islandije je bila popolnoma uničena. Kitajska je prvič gostila olimpijske. Požela je pohvale za odlično izvedbo in graje zaradi kršenja človekovih pravic. Glavni kitajski indeks Hang Seng Index je v letu 2008 doživel padec za 48,3 odstotka. Prav tako se je začel spor med Kitajsko in Brazilijo glede določitve novih cen železove rude, ki je glavna trgovalna surovina med obema državama. Pričakuje se, da se bo spor zgladil šele v letu 2009, ko se bodo na novo določale cene te surovine. Latinska Amerika je občutila celoten vpliv finančne krize. Glavna razloga sta beg ameriškega kapitala, ki je bil v državah Latinske Amerike močno zastopan, in padanje svetovnih cen surovin, ki so glavni vir prihodkov latinskoameriških držav. Samo v zadnji polovici leta sta se brazilski indeks BOVESPA in mehiški indeks Mexico Bolsa znižala za okoli 50 odstotkov. BOVESPA je čez celo leto izgubil 41,2 odstotka, Mexico Bolsa pa 24,2 odstotka. Eden glavnih problemov Latinske Amerike so bila tudi gibanja domačih valut. Marsikatero podjetje je bilo zavarovano pred rastjo domače valute glede na ameriški dolar, kar pa je bila napačna poteza. Ko je kapital začel odtekati iz latinskoameriških držav, je to povzročilo padanje domačih valut. Avgusta se je začela kratka, a mednarodno zelo odmevna vojna med Rusijo in Gruzijo. Rusija je prav tako kot Latinska Amerika močno občutila padec svetovnih cen surovin. V letu 2008 je glavni ruski indeks RTS padel za 72,4 odstotka.

Slovenski in balkanski trgi

V Sloveniji je bil glavni indeks SBI20 prav tako celo leto v rdečih barvah. Od začetka leta, ko je bila vrednost indeksa še nad 11.000, se je med letom znižal za 67,5 odstotka in končal leto pri vrednosti 3.695,72. Slovenija je na začetku leta 2008 prevzela polletno predsedovanje EU, ki ga je uspešno končala. Junija je Pozavarovalnica Sava uvrstila svoje delnice na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev, ob koncu leta pa smo na organiziranem trgu lahko začeli trgovati tudi z delnicami Abanke.

Močan padec delniških indeksov je bil prisoten tudi v drugih državah regije. Med glavnimi indeksi je hrvaški indeks CROBEX padel za 67,1 odstotka, srbski BELEX15 za 75,6 odstotka, romunski BET za 70,5 odstotka in bolgarski SOFIX za 79,7 odstotka⁵. Balkanska gospodarstva so dosegla zaradi vpliva svetovne krize nižje stopnje rasti v letu 2008 glede na preteklo leto. Točni podatki za celo leto še niso znani, vendar so stopnje rasti še vedno višje kot v razvitem svetu. Prav tako kot v drugih državah v razvoju je bilo tudi na Balkanu prisotno znižanje vrednosti lokalnih valut v primerjavi z evrom. Romunski lej je depreciral za 12,7 odstotka, srbski dinar pa za 14 odstotkov. Problem likvidnosti balkanskih trgov se je v tem obdobju še posebno izrazil. Prej še za balkanske razmere likvidni vrednostni papirji so v času krize postali slabo likvidni in še povečali tveganje na teh finančnih trgih. V Srbiji je bilo neuspešno izpeljano več poskusov privatizacij podjetij. Večinski delež največjega srbskega naftnega podjetja Nis je bil prodan ruskemu Gazpromu, kar je povečalo gospodarske vezi med obema državama. Na Hrvaškem je naftno podjetje Ino uspešno prevzelo madžarsko naftno podjetje Mol. V novembru je bonitetna hiša S&P znižala bonitetne ocene Romuniji in Bolgariji zaradi slabšega makroekonomskega stanja v obeh državah.

⁵ Podatki so v lokalnih valutah.

Poslovanje KD, finančne družbe, d. d. v letu 2008

Družba KD je v letu 2008 poslovala z dobičkom, ki ga je bilo za 14,9 milijona evrov, kar je 172 odstotkov več kot v letu 2007. Največji vpliv na boljši rezultat so imeli višji finančni prihodki iz deležev. V naslednjih tabelah so predstavljeni glavni kazalniki in pomembni poudarki iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja.

Kazalniki in poudarki iz izkaza poslovnega izida ter bilance stanja:

Kazalnik	2008	2007	Indeks 2008/2007
Donosnost kapitala (v %)	34,5	16,2	213
Stopnja samostojnosti (kapital/bilančna vsota) (v %)	74,1	75,5	98
Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe (v EUR) ⁶	80,14	30,76	261
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR) ⁷	237,84	227,05	105
Tržna kapitalizacija/knjigovodska vrednost kapitala ⁸	2,61	3,66	71

Izkaz poslovnega izida (v tisoč EUR)	2008	2007	Indeks 2008 / 2007
Kosmati poslovni prihodki	19	7	269
Poslovni odhodki	(218)	(267)	82
Stroški blaga, materiala in storitev	(199)	(189)	105
Stroški dela	0	0	-
Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki	(19)	(16)	121
Drugi poslovni odhodki	0	(62)	0
Poslovni izid iz poslovanja	(199)	(260)	77
Finančni prihodki	15.989	6.750	237
Finančni prihodki iz deležev	15.942	6.679	239
Finančni prihodki iz danih posojil	47	72	66
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	0	0	0
Finančni odhodki	(849)	(780)	109
Finančni odhodki iz oslabitev in odpisov finančnih naložb	0	(14)	0
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(849)	(765)	111
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(0)	(1)	18
Drugi prihodki	0	0	54
Drugi odhodki	(0)	0	-
Odloženi davek in davek iz dobička	(0)	(225)	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	14.940	5.486	272

⁶ Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe:

čisti poslovni izid večinskih lastnikov – izplačane dividende na prednostne delnice (brez lastnih prednostnih delnic)
(povprečno število vseh navadnih izdanih delnic brez lastnih delnic)

⁷ Knjigovodska vrednost delnice:

knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov (na dan 31. 12. 2008)
število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic (na dan 31. 12. 2008)

⁸ Tržna kapitalizacija/knjigovodska vrednost kapitala:

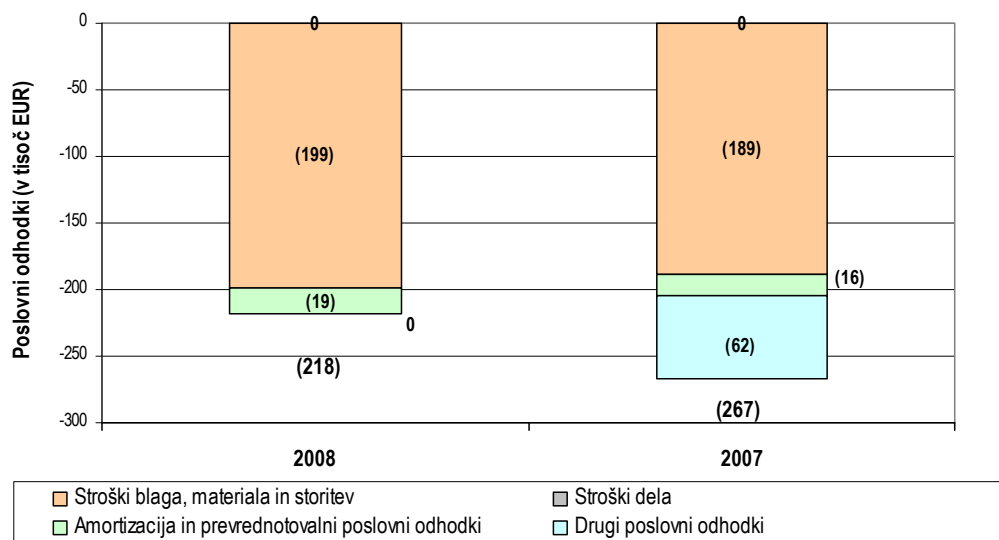
tržna kapitalizacija obeh razredov delnic (brez lastnih delnic) (na dan 31. 12. 2008)
knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov (na dan 31. 12. 2008)

Popravljeni čisti poslovni izid na delnico upošteva še morebitne izdane opcije, konvertibilne obveznice ali druge podobne finančne instrumente. Ker družba ni izdala takih finančnih instrumentov, je ta kazalnik enak čistemu dobičku na delnico (ki pripada večinskim lastnikom družbe).

Bilanca stanja (v tisoč EUR)	2008	2007	Indeks 2008 / 2007
SREDSTVA	59.848	56.058	107
Dolgoročna sredstva	58.641	52.829	111
Dolgoročna finančna sredstva	58.616	52.785	111
Dolgoročna poslovna sredstva	25	44	56
Kratkoročna sredstva	1.207	3.228	37
Kratkoročna finančna sredstva	1.152	2.774	42
Kratkoročna poslovna sredstva	55	454	12
Obveznosti do virov sredstev	59.848	56.058	107
Kapital	44.341	42.329	105
Rezervacije	0	0	-
Finančne in poslovne obveznosti	15.506	13.728	113
Finančne obveznosti	15.310	13.299	115
Poslovne in druge obveznosti	174	345	51
Obveznosti za odloženi davek	22	84	26

Poslovni odhodki

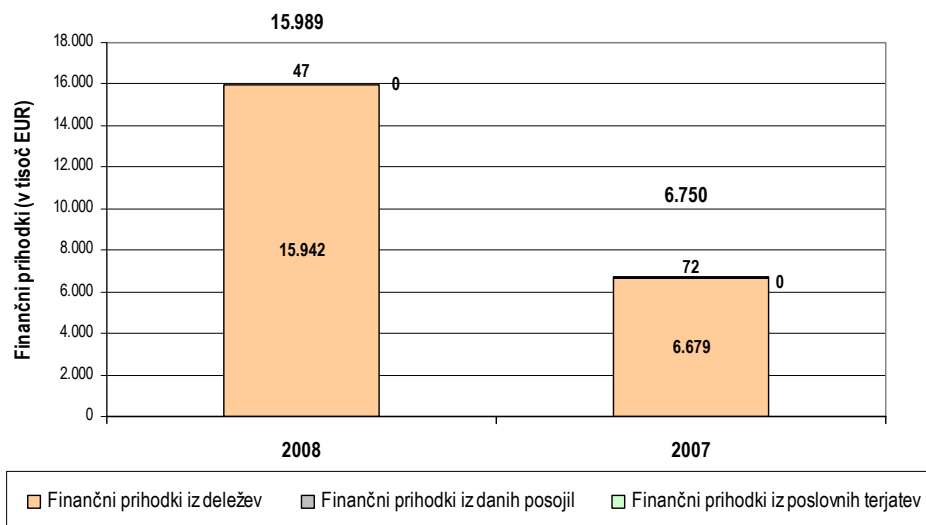

Poslovni odhodki⁹ so v letu 2008 znašali 0,2 milijona evrov, kar je v primerjavi z letom prej 18-odstotno znižanje. Večino odhodkov predstavljajo stroški blaga, materiala in storitev, ki imajo v strukturi celotnih stroškov 91-odstoten delež.

⁹ Odhodki in stroški so predstavljeni z negativnim predznakom – s tem so tabele v analizi poslovanja usklajene s tabelami v računovodskem delu letnega poročila.

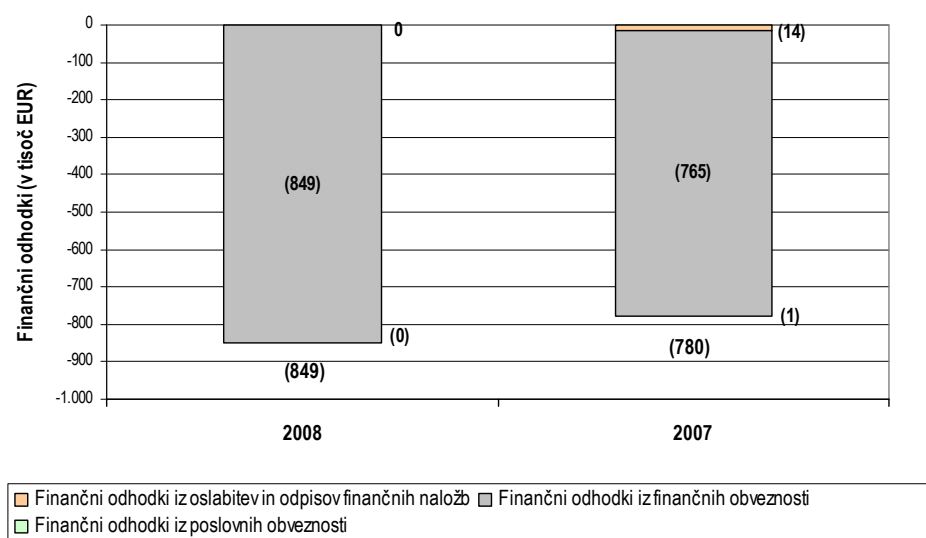

Finančni prihodki

Finančni prihodki so v letu 2008 porasli za 137 odstotkov glede na leto 2007 in so znašali 16 milijonov evrov. Največji del odpade na finančne prihodke iz deležev in sicer predvsem iz naslova dividend od odvisnih in pridruženih družb.

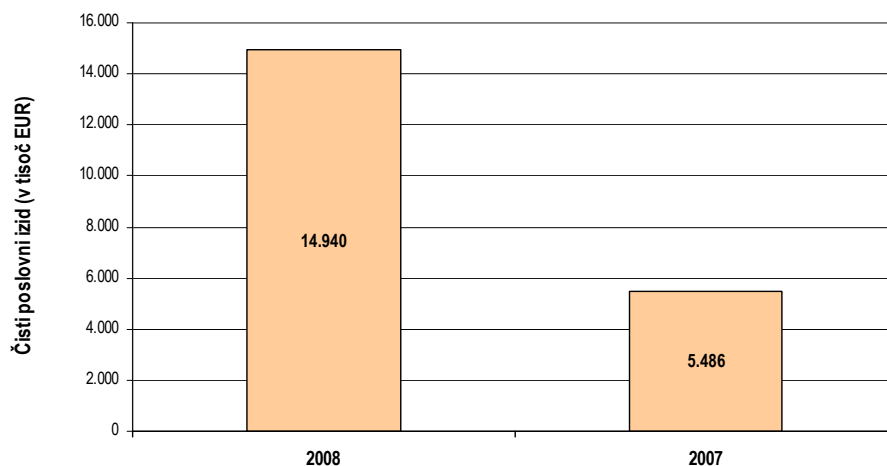
Finančni odhodki

Finančni odhodki so v letu 2008 znašali 0,8 milijona evrov in so glede na preteklo leto porasli za 9 odstotkov. Rast je povezana z višjimi finančnimi odhodki za prejeta posojila.

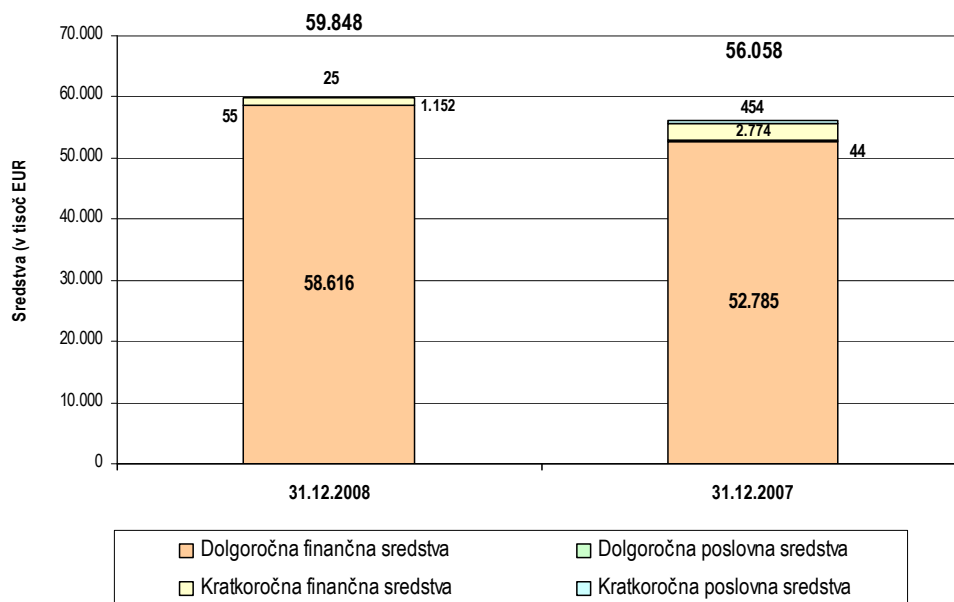

Čisti poslovni izid

V primerjavi s predhodnim letom je opazna visoka rast čistega poslovnega izida, ki se je v letu 2008 povišal za 172 odstotkov in je znašal 14,9 milijona evrov. Glede na leto 2007 so se izboljšali tudi ključni kazalniki - donosnost kapitala je znašala 34,5 odstotka (16,2 odstotka v letu 2007), čisti dobiček na delnico družbe KD pa 80,14 evra (30,76 evra v letu 2007).

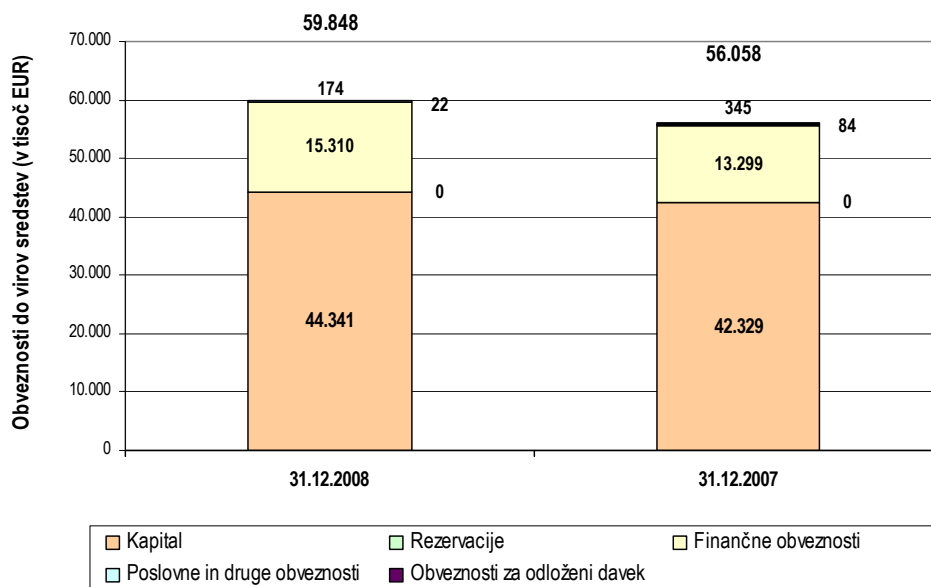
Sredstva

Sredstva družbe KD so konec leta 2008 znašala 59,8 milijona evrov, kar pomeni 7-odstotno povišanje glede na leto 2007. V strukturi sredstev so največja dolgoročna sredstva, ki imajo skoraj 98-odstotni delež.

Obveznosti do virov financiranja

V strukturi obveznosti do virov sredstev največji del odpade na kapital, ki je konec leta 2008 znašal 44,4 milijona evrov. V primerjavi z letom 2007 se je povečal za 5 odstotkov predvsem na račun čistega poslovnega izida, ki je bil višji kot izplačilo dividend lastnikom. Finančne obveznosti so se povečale za 15 odstotkov in so konec leta 2008 znašale 15,3 milijona evrov. Razlog za rast je v financiranju povišanja dolgoročnih sredstev. Spremembe v strukturi so vplivale na kazalnik stopnje samostojnosti (delež kapitala v vseh obveznostih), ki se je zmanjšal za 1,4 odstotne točke glede na konec leta 2007 in je znašal 74,1 odstotka.

Poslovanje Skupine KD v letu 2008

Skupina KD je v letu 2008 poslovala slabše kot v letu 2007 in je v letu 2008 zabeležila izgubo v višini 62,3 milijona evrov. Razlogi, ki smo jih podrobneje opisali v prejšnjem poglavju, so povzročili slabitve in odpise finančnih naložb v Skupini ter manjšo prodajo v drugi polovici leta. Poleg tega so se v letu 2008 nadaljevale investicije v odvisne družbe v tujini.

Pomembni poudarki poslovanja Skupine KD:

- poslovni prihodki so v letu 2008 znašali 391,6 milijona evrov in so se glede na leto 2007 znižali za 2 odstotka. V strukturi poslovnih prihodkov prevladujejo čisti prihodki od zavarovalnih premij (321,3 milijona evrov), ki predstavljajo 82-odstotni delež in so se glede na predhodno leto povečali za 9 odstotkov;
- vrednost celotnih sredstev je ob koncu leta 2008 znašala 774,7 milijona evrov, kar je 15 odstotkov manj kot v letu 2007;
- kapital je konec leta 2008 znašal slabih 172,2 milijona evrov oziroma 42 odstotkov manj glede na konec leta 2007.

Pomembnejši kazalniki

Kazalnik	2008	2007	Indeks 2008 / 2007
Donosnost kapitala (v %)	(26,7)	15,2	-175
Stopnja samostojnosti (kapital/bilančna vsota) (v %)	22,2	32,2	69
Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe (v EUR) ¹⁰	(166,38)	134,42	-124
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR) ¹¹	545,04	820,52	66
Tržna kapitalizacija/knjigovodska vrednost kapitala ¹²	1,14	1,01	112

¹⁰ Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe:

čisti poslovni izid večinskih lastnikov – izplačane dividende na prednostne delnice (brez lastnih prednostnih delnic)
(povprečno število vseh navadnih izdanih delnic brez lastnih delnic)

¹¹ Knjigovodska vrednost delnice:

knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov (na dan 31. 12. 2008)
število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic (na dan 31. 12. 2008)

¹² Tržna kapitalizacija/knjigovodska vrednost kapitala:

tržna kapitalizacija obeh razredov delnic (brez lastnih delnic) (na dan 31. 12. 2008)
knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov (na dan 31. 12. 2008)

Popravljeni čisti poslovni izid na delnico upošteva še morebitne izdane opcije, konvertibilne obveznice ali druge podobne finančne instrumente. Ker družba ni izdala takih finančnih instrumentov, je ta kazalnik enak čistemu dobičku na delnico (ki pripada večinskim lastnikom družbe).

Poudarki iz izkaza poslovnega izida

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA (v tisoč EUR)	2008	2007	Indeks 2008 / 2007
Poslovni prihodki	391.628	398.855	98
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	321.283	294.759	109
Čisti prihodki od prodaje blaga in storitev	23.609	51.531	46
Prihodki provizij	14.393	25.689	56
Drugi poslovni prihodki	32.343	26.876	120
Čisti finančni prihodki *	(87.716)	56.076	-
Poslovni odhodki	(329.104)	(413.034)	80
Stroški blaga, materiala in storitev	(82.552)	(92.077)	90
Stroški dela	(64.406)	(59.251)	109
Amortizacija in oslabitve	(7.935)	(8.228)	96
Čisti odhodki za zavarovalna upravičenja in škode	(156.842)	(231.813)	68
Drugi zavarovalniški odhodki	(9.552)	(7.248)	132
Drugi poslovni odhodki	(7.818)	(14.417)	54
Izid iz poslovanja	(25.193)	41.897	-
Finančni odhodki	(8.381)	(6.636)	126
Finančni prihodki/odhodki iz deležev v pridruženih družbah	(37.080)	16.953	-
Davek	8.348	(12.774)	-
Čisti poslovni izid poslovnega leta **	(62.305)	39.439	-

* Brez pripadajočega deleža dobička od pridruženih podjetij.

** Vsebuje tudi del čistega dobička poslovnega leta, ki pripada manjšinskim lastnikom.

Poudarki iz bilance stanja

BILANCA STANJA (v tisoč EUR)	2008	2007	Indeks 2008 / 2007
Sredstva	774.659	926.521	84
Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	87.259	127.749	68
Naložbene nepremičnine	28.708	20.602	139
Finančna sredstva in naložbe	406.592	530.981	77
Terjatve, zaloge in drugo	124.788	91.164	137
Naložbe zavarovancev in pozavarovalne pogodbe	95.970	126.163	76
Denar in denarni ustrezniki	31.343	29.863	105
Obveznosti do virov sredstev	774.659	926.521	84
Kapital *	172.164	307.761	56
Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	277.681	255.944	108
Naložbene pogodbe	79.309	112.978	70
Finančne obveznosti	16.330	15.604	105
Poslovne in druge obveznosti	183.180	173.135	106

* Vsebuje tudi manjšinski kapital.

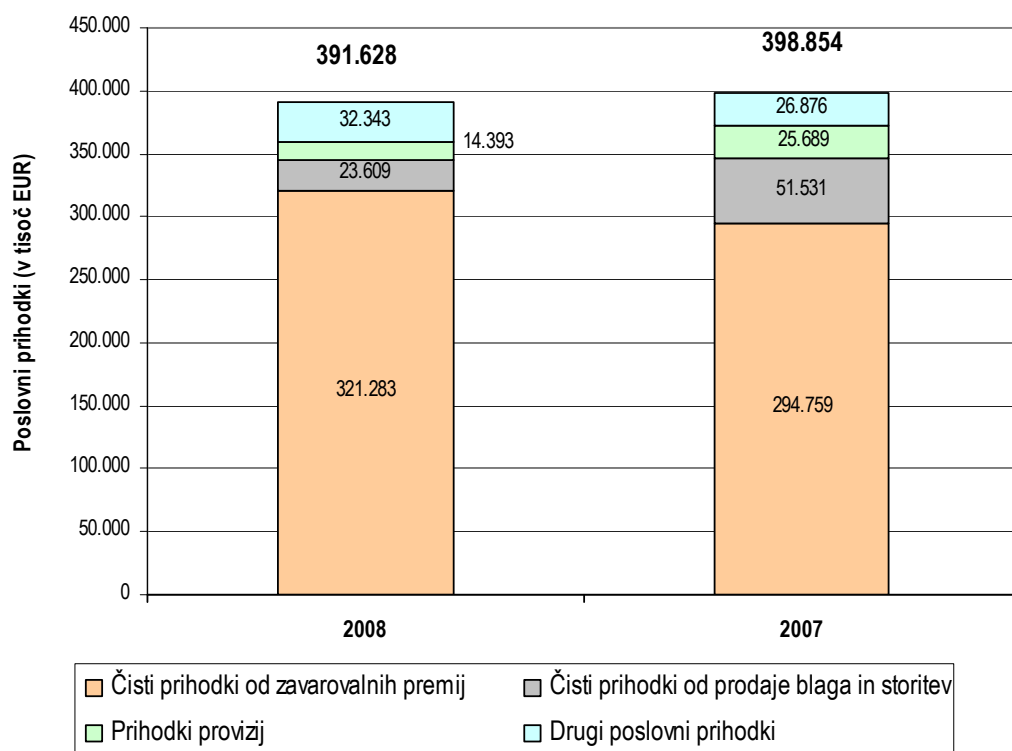

Poslovni prihodki

Struktura poslovnih prihodkov

Poslovni prihodki so v letu 2008 znašali 391,6 milijona evrov, kar je 2-odstotno znižanje v primerjavi z letom 2007. V strukturi poslovnih prihodkov prevladujejo čisti prihodki od zavarovalnih premij s 82-odstotnim deležem in 9-odstotno rastjo glede na predhodno leto – znašali so 321,3 milijona evrov. Čisti prihodki od prodaje blaga in storitev so se v letu 2008 znižali za 54 odstotkov in so znašali 23,6 milijona evrov. Razlog za to je v prodaji odvisne družbe Globtour konec leta 2007 (prihodki te družbe so bili v letu 2007 še vključeni v konsolidirane prihodke) in v prodaji dejavnosti kinematografije v mesecu septembru 2008. Visok padec so zabeležili tudi prihodki od provizij predvsem na račun zaostrenih finančnih razmer, ki so vplivale na padec provizij v drugi polovici leta 2008. Prihodki od provizij so tako v letu 2008 beležili 44-odstotni padec glede na leto 2007 in so znašali 14,4 milijona evrov. Drugi poslovni prihodki predstavljajo 8-odstotni delež vseh poslovnih prihodkov – v letu 2008 so znašali 32,3 milijona evrov.

Poslovni prihodki in spremembe med letoma 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

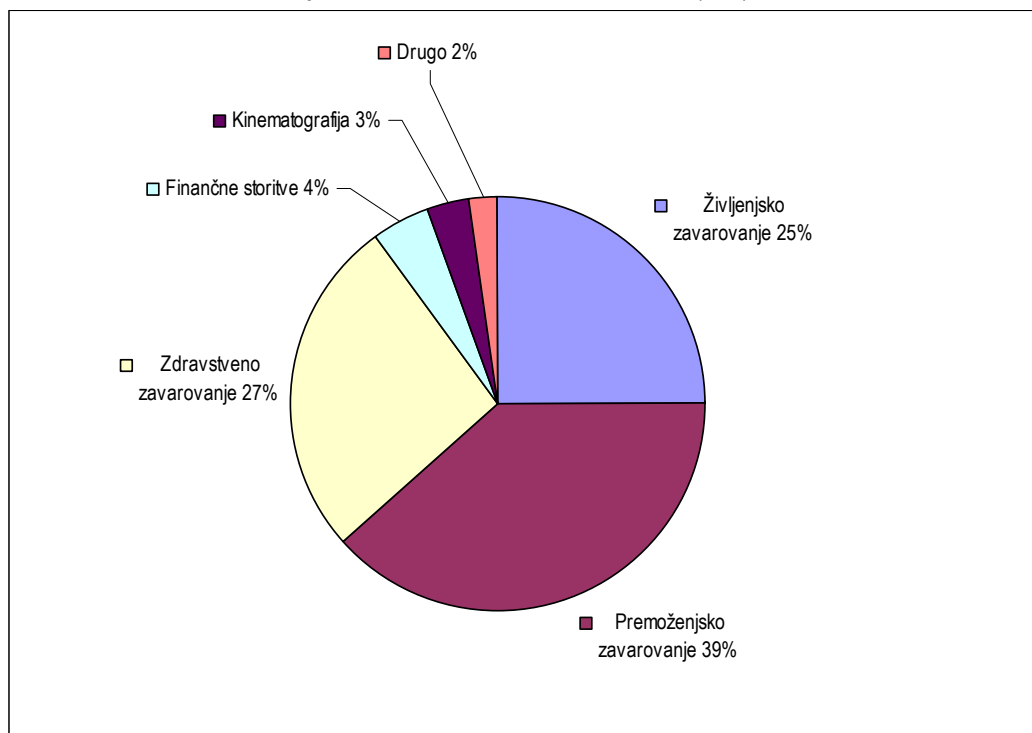

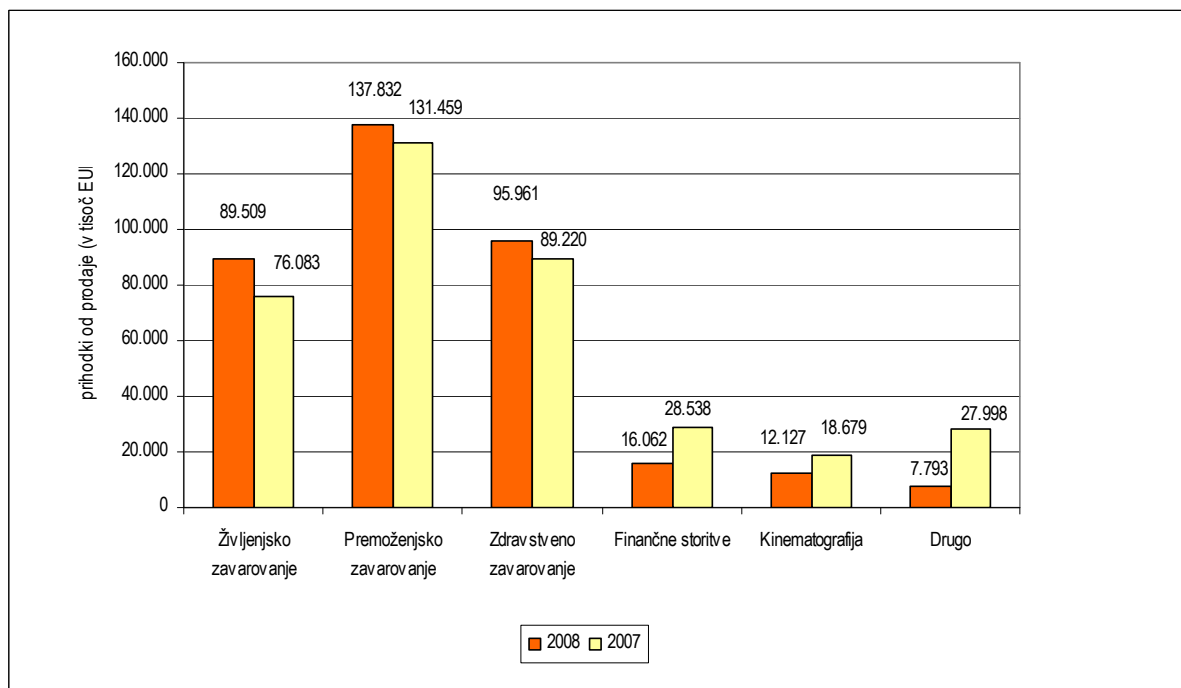
Prihodki od prodaje

Prihodki od prodaje¹³ so v letu 2008 znašali 359,3 milijonov evrov. Glavnino predstavlja dejavnost finančnega posredništva (v spodnjem grafu skupaj zavarovanja in finančne storitve), saj je ustvarila skupno 95 odstotkov prihodkov od prodaje Skupine.

Struktura prihodkov od prodaje po področnih odsekih v letu 2008 (v %):

Prihodki od prodaje po področnih odsekih v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

¹³ **Prihodki od prodaje:** čisti prihodki od prodaje blaga in storitev + čisti prihodki od zavarovalnih premij + prihodki provizij

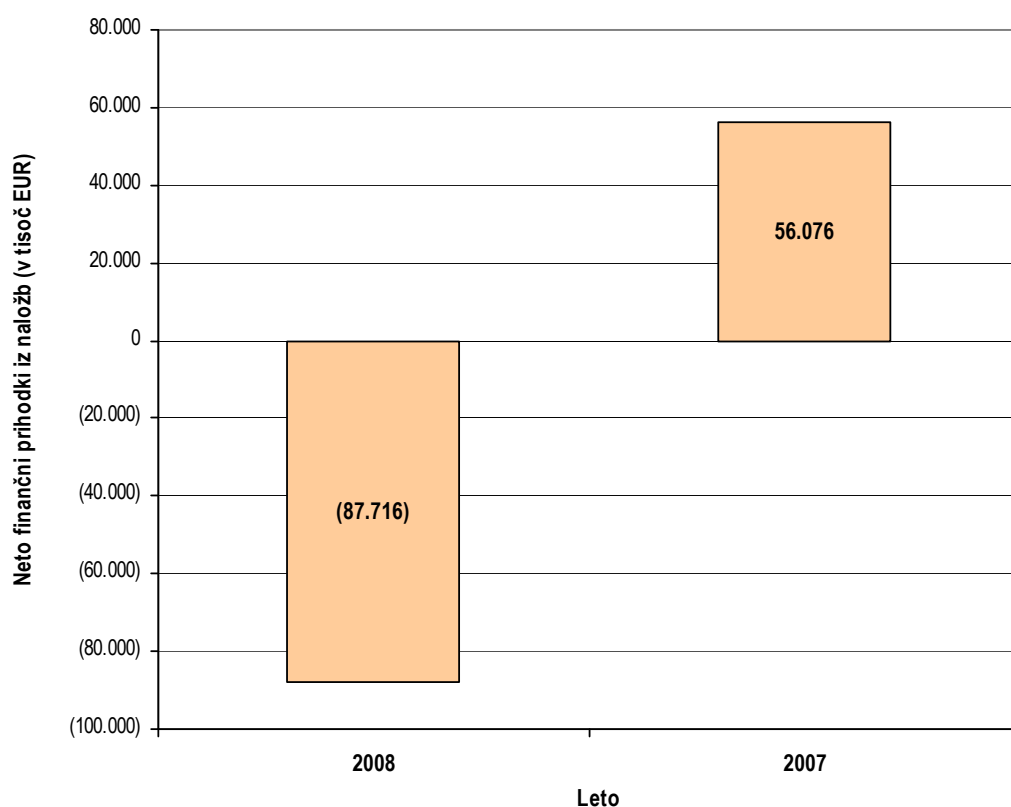

Podobno kot v letu 2007 so tudi v letu 2008 največjo relativno in absolutno rast dosegala življenjska zavarovanja (18-odstotna rast), pred zdravstvenimi in premoženjskimi zavarovanji. Glede na velikost prodaje še vedno ostajajo največja premoženjska zavarovanja (137,8 milijona evrov), pred zdravstvenimi (96 milijonov evrov) in življenjskimi zavarovanji (89,5 milijona evrov). Prihodki finančnih storitev so se zmanjšali na račun manjših provizij, medtem ko se v kinematografiji in v postavki drugo kaže zmanjšanje na račun prodaje dejavnosti (prodaja odvisne družbe Globtour in dejavnosti kinematografije).

Neto finančni prihodki iz naložb

Neto finančni prihodki iz naložb so v letu 2008 znašali negativnih 87,7 milijona evrov. Razlog za visoke neto odhodke so zaostrene finančne razmere, ki so privedle do padcev tečajev finančnih sredstev, ki se vrednotijo po poštteni vrednosti preko poslovnega izida.

Neto finančni prihodki iz naložb po področnih odsekih v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

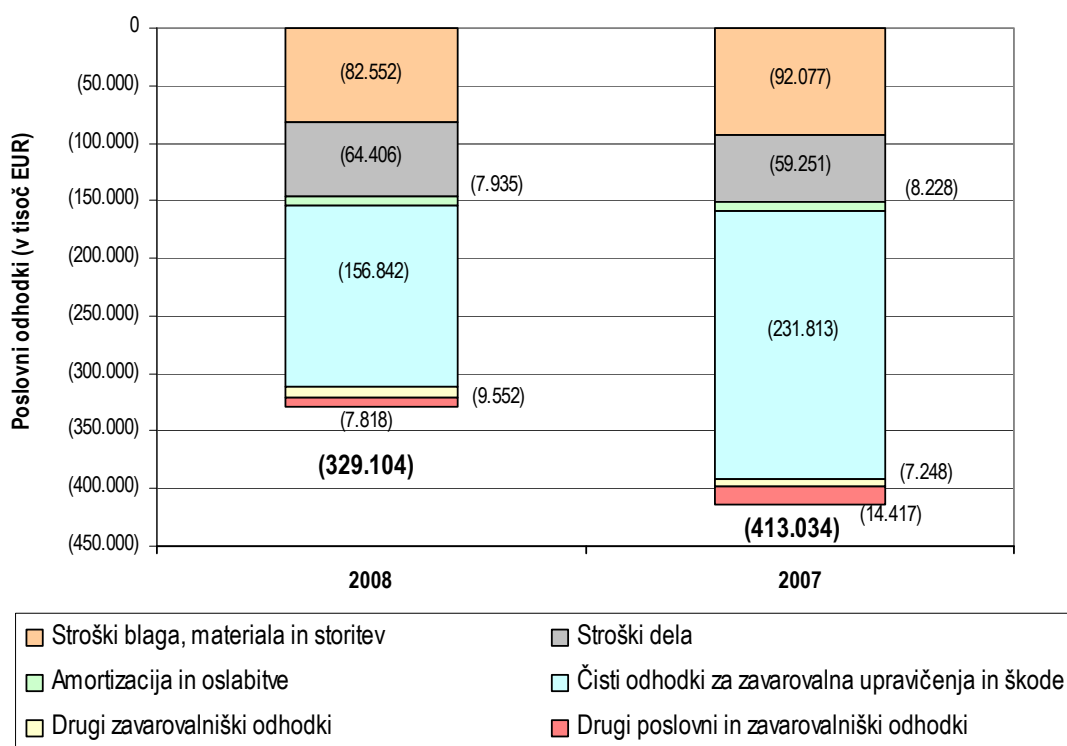

Poslovni odhodki

V letu 2008 so poslovni odhodki znašali 329,1 milijona evrov, kar je 20 odstotkov manj kot v letu 2007. Največji – 48-odstotni delež predstavljajo čisti odhodki za zavarovalna upravičenja in škode, ki so se v letu 2008 znižali predvsem na račun spremembe dolgoročnih zavarovalnih rezervacij (zmanjšanje obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje). Stroški blaga, materiala in storitev, ki v strukturi stroškov predstavljajo 25-odstotni delež so se znižali za 10 odstotkov (prodaja odvisne družbe Globtour in dejavnosti kinematografije), medtem ko so se stroški dela glede na predhodno leto povišali za 9 odstotkov (20-odstotni delež v strukturi stroškov). Rast stroškov dela je odraz širitve Skupine na tujih trgih in s tem povezanim novim zaposlovanjem. Med ostalimi odhodki velja izpostaviti še druge zavarovalniške odhodke, ki so porasli za 32 odstotkov.

Struktura poslovnih odhodkov in spremembe med letoma 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

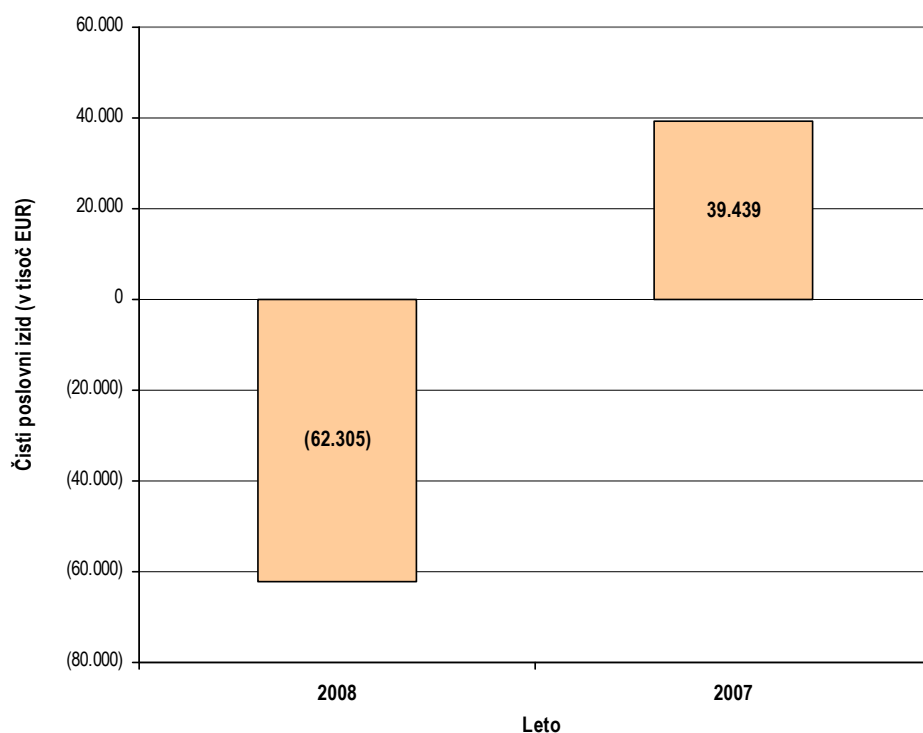

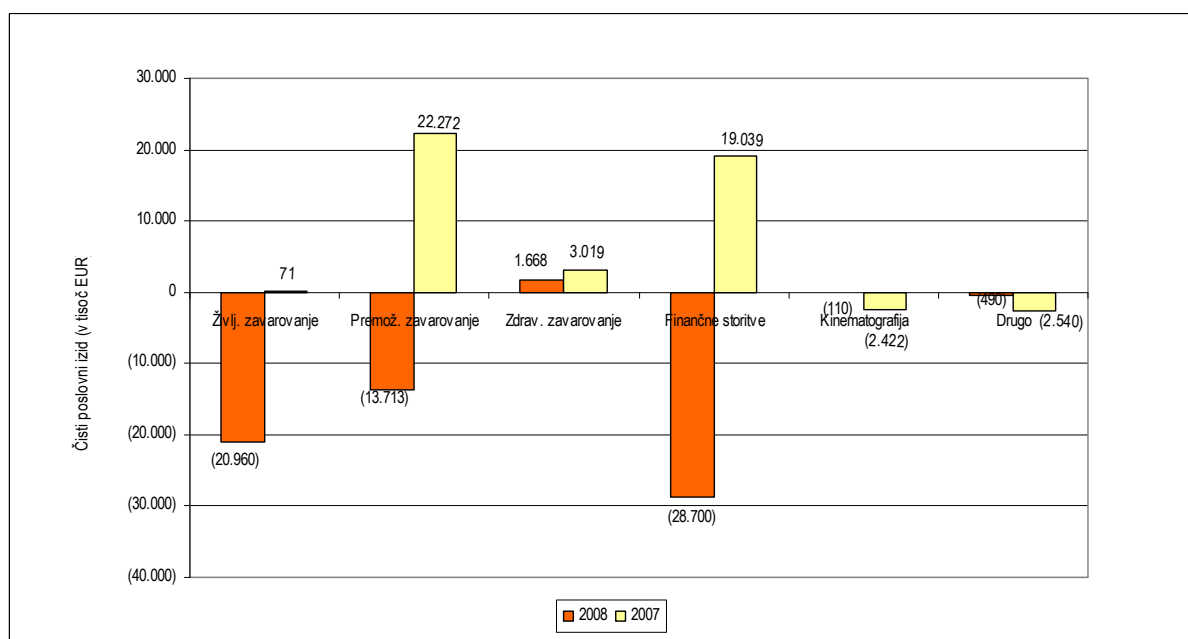
Čisti poslovni izid

Skupina je v letu 2008 imela izgubo v višini 62,3 milijona evrov. Zaostrene finančne razmere so povzročile slabitve in odpise finančnih naložb. Glede na področja poslovanja je imelo največjo izgubo področje finančnih storitev (28,7 milijona evrov), pred življenjskimi (21 milijonov evrov) in premoženjskimi zavarovanji (13,7 milijona evrov). Pozitivni izid je v letu 2008 zabeležilo področje zdravstvenih zavarovanj (1,7 milijona evrov). Pozitivni izid je v letu 2007 zabeležilo področje zdravstvenih zavarovanj (1,7 milijona evrov).

Čisti poslovni izid Skupine v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

Čisti poslovni izid po področnih odsekih v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

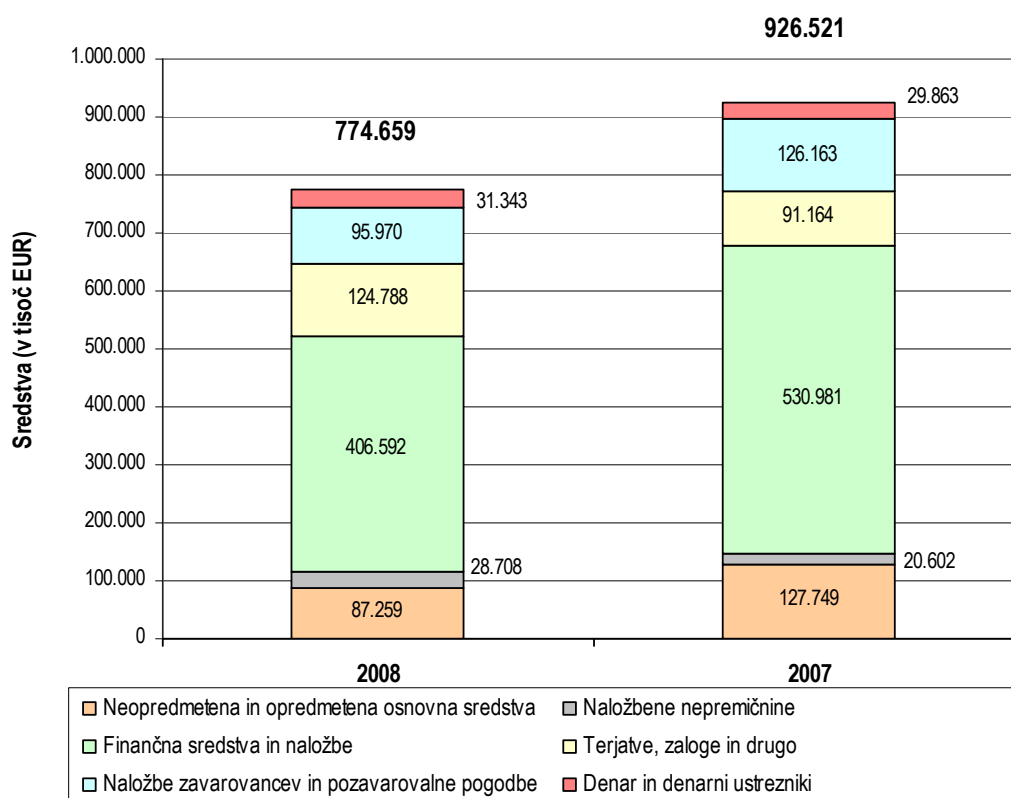

Sredstva

Celotna sredstva Skupine so ob koncu leta 2008 znašala 774,7 milijona evrov, kar je 16 odstotkov manj glede na stanje ob koncu leta 2007, ko so znašala 926,5 milijona evrov.

V strukturi sredstev so se najbolj znižala finančna sredstva in naložbe (23-odstotno znižanje) predvsem zaradi slabitev in odpisov. Zaradi odprodaje dejavnosti kinematografije so se znižala tudi neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva (32-odstotno znižanje). V primerjavi s koncem leta 2007 so se povečale terjatve predvsem na račun terjatev za odložene davke. Največji delež v strukturi celotnih sredstev imajo finančna sredstva in naložbe, ki predstavljajo 52-odstotni delež.

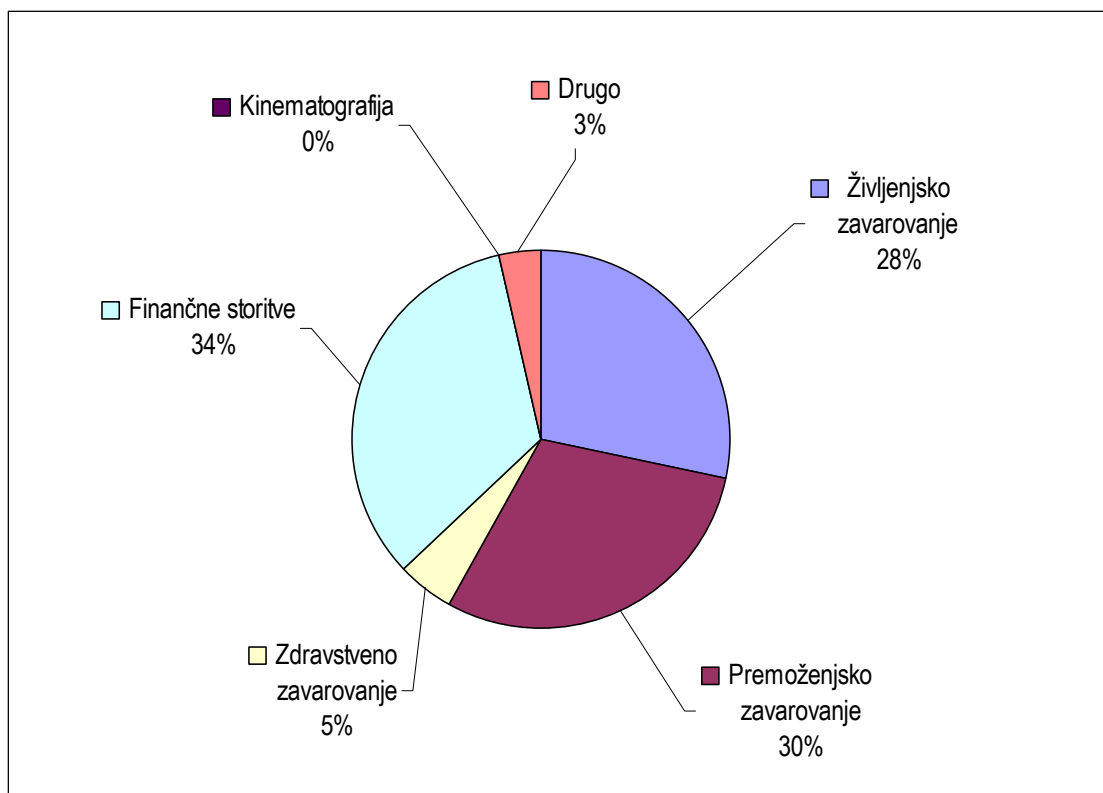
Sredstva in spremembe na dan 31. 12. v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

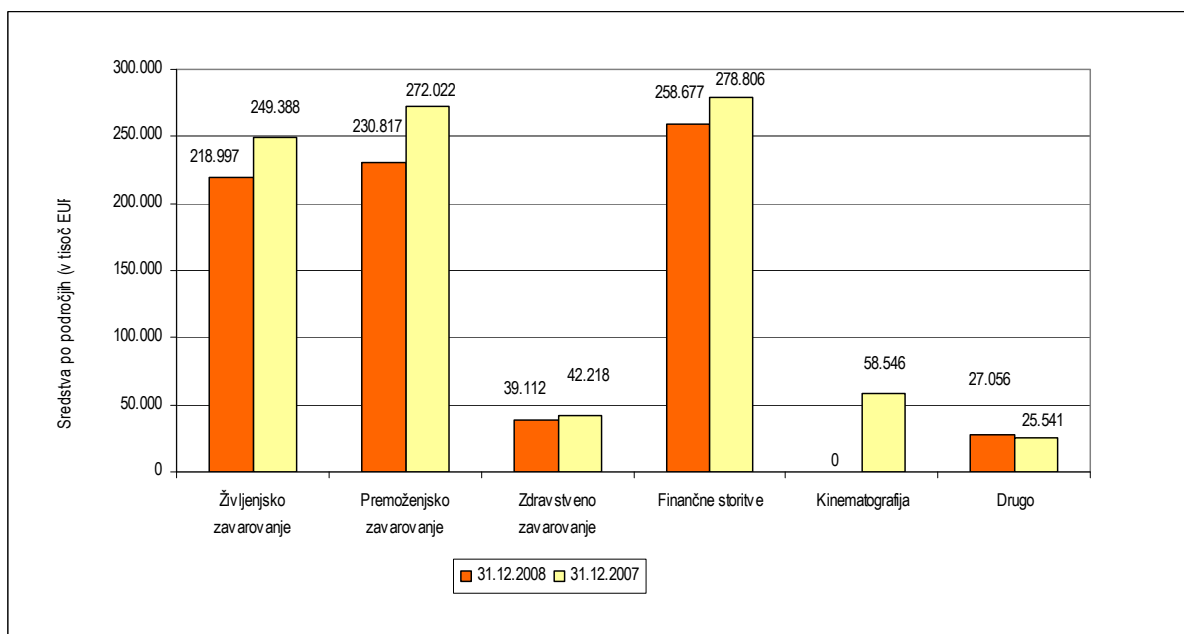
V strukturi sredstev po področjih največji delež odpade na področje zavarovalništva (62 odstotkov) in področje finančnih storitev (36 odstotkov). Sredstva so se znižala na vseh področjih, največ pa na področju kinematografije, kjer je prišlo v letu 2008 do odprodaje dejavnosti.

Struktura sredstev po področnih odsekih na dan 31. 12. 2008 (v %):

Sredstva po področnih odsekih na dan 31. 12. v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

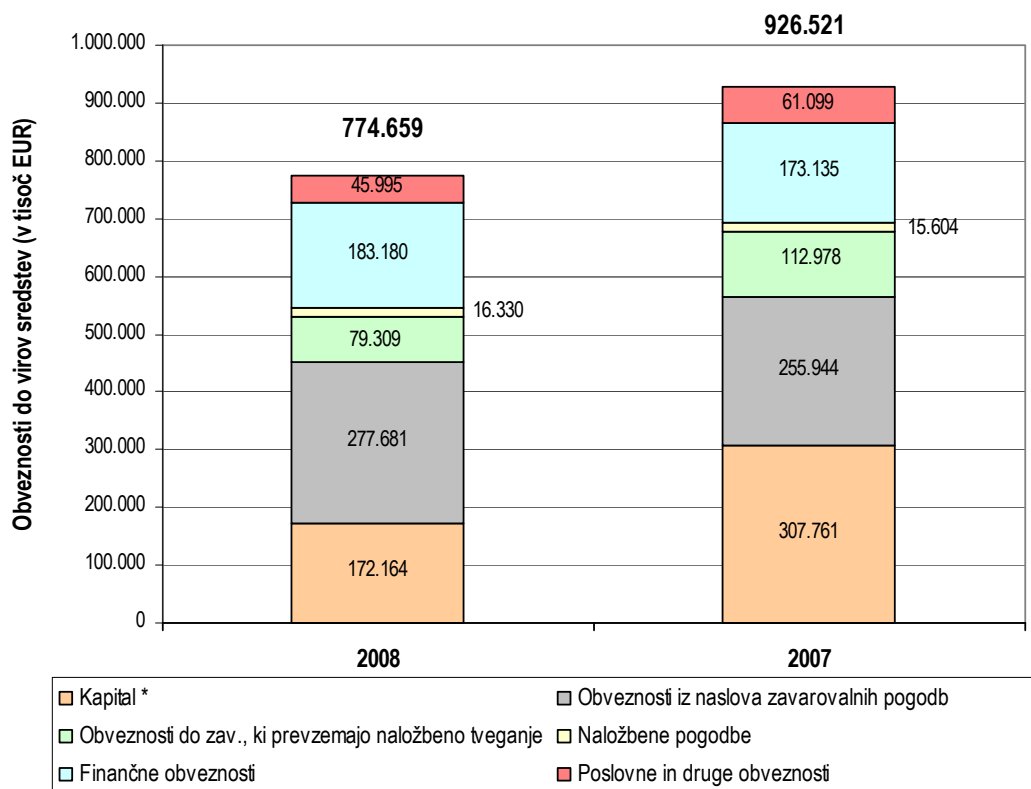

Obveznosti do virov sredstev

V strukturi obveznosti do virov sredstev se je kapital znižal za 44 odstotkov in je konec leta 2008 znašal 172,2 milijona evrov. Kot postavki kapitala sta se najbolj znižala presežek iz prevrednotenja in zadržani dobički na račun slabitev in odpisov naložb zaradi zaostrenih finančnih razmer. Iz istega razloga (padci tečajev vzajemnih skladov, ki so vključeni v življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem) so se znižale tudi obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Na drugi strani so za 8 odstotkov porasle obveznosti iz naslova zavarovalnih premij, ki so konec leta 2008 znašale 277,7 milijona evrov. Ker je Skupina v letu 2008 nadaljevala močan investicijski cikel v odvisne družbe v tujini predvsem na področju življenjskih zavarovanj in je potrebovala dodatne vire financiranja, so za 6 odstotkov porasle finančne obveznosti, ki so konec leta 2008 znašale 183,2 milijona evrov. Iz tega naslova so se povišali stroški financiranja v letu 2008 (26-odstotna rast glede na leto 2007), kar je razvidno v postavki finančni odhodki v izkazu poslovnega izida. Največji del finančnih odhodkov predstavljajo obresti za prejeta posojila od bank in obresti za izdane obveznice družbe KD Group.

Kazalnik stopnje samostojnosti kapitala, ki ponazarja delež kapitala v celotnih obveznostih do virov sredstev (prikazan v uvodnem pregledu kazalnikov) se je zaradi padca kapitala znižal na 22,2-odstotni delež v celotnih obveznostih. Ob tem velja opozoriti, da je ta kazalnik nizek predvsem zaradi specifičnosti zavarovalniških bilanc, ki na strani obveznosti do virov sredstev izkazujejo obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb.

Obveznosti do virov sredstev in spremembe na dan 31. 12. v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

UPRAVLJANJE TVEGANJ IN NOTRANJA REVIZIJA

Upravljanje tveganj

Uprava družbe KD upravlja tveganja v družbi in v celotni Skupini KD. Ker gre za holdinško družbo, je izjemnega pomena tudi ustrezno upravljanje tveganj v odvisnih družbah. Obvladujoča družba ne le da postavlja smernice glede razmerja med tveganji, donosi in kapitalom in izvaja periodične kontrole ter daje usmeritve za izvrševanje poslovnih politik in strategij za posamezne družbe v Skupini, ampak v času zaostrene finančne in gospodarske situacije tekoče in sprotno sprejema ukrepe, ki naj bi kar najuspešneje vplivali na obvladovanje tveganj in s tem prispevali k doseganju postavljenih ciljev.

Razmere v notranjem in mednarodnem poslovnem okolju so se v letu 2008 močno zaostrole. Poglobljanje finančne krize se tako že odraža v realnem delu gospodarstva. V taki situaciji se je upravljanje tveganj v družbi in Skupini KD takoj prilagodilo novim razmeram in pri sprejemanju ukrepov na tem področju upoštevalo obe strani. Ker situacija ne omogoča pretiranega vpliva na prihodkovno stran, se osredotočamo na gospodarnейše ravnanje z viri, povečevanje učinkovitosti ter iskanje dodatnih možnosti za izkoriščanje sinergij.

Strateška tveganja

Med strateška tveganja, ki zadevajo dolgoročni razvoj Skupine, uvrščamo tveganje nastanka izgube zaradi nepravilnih in/ali nepravočasnih poslovnih odločitev družb v Skupini, neustreznega izvajanja sprejetih odločitev in premajhne odzivnosti družb v Skupini na spremembe poslovnega okolja. To je izjemnega pomena zlasti pri tako pomembnih spremembah poslovnega okolja, s katerimi je soočen večji del svetovnega gospodarstva. Tveganja je v teh razmerah treba obvladovati z izvajanjem in rednim preverjanjem ustreznosti opredeljenih strategij družb, njihovega uresničevanja ter sprotnega reagiranja na spremenjene okoliščine.

Sprejemanje investicijskih odločitev na posameznih področjih in dejavnosti je v sedanjih razmerah glede na zelo raznoliko dejavnost družb v lastništvu KD ključnega strateškega pomena. Zato se sistem vodenja in upravljanja prilagaja tako zunanjim spremembam kot razvoju posameznih področij ter doseganju ciljne donosnosti. Tudi v preteklosti smo vse projekte, ki so potrebni zaradi sinergijskih učinkov, koordinirali na ravni celotne Skupine. Tak način delovanja se je prav v teh časih izkazal kot uspešen in učinkovit. Pri tem gre predvsem za razvojne projekte, projekte uvajanja informacijskih rešitev ter druge projekte, pomembne za strateški razvoj, kot je na primer vzpostavljane pogojev in podlag za delovanje na področju bančništva.

V letu 2008 smo vzpostavili pogoje in podlage za delovanje Skupine, ki med svojimi odvisnimi družbami vključuje tudi banko.

Splošna poslovna tveganja

Na širše ekonomsko okolje ter njegov zakonodajni okvir naša ravnanja in odločitve nimajo vpliva, zato je tovrstna tveganja težje meriti in modelirati. Obvladujemo jih z rednim spremljanjem zakonodaje, kapitalskih trgov in makroekonomskih parametrov. Spremembe predpisov, ki pomembno vplivajo na naše poslovanje, so pogoste in kompleksne. Vrsta zakonskih sprememb, ki so se v Sloveniji in državah jugovzhodne Evrope, kjer deluje Skupina, zgodile v preteklem letu in zadevajo naša ključna področja delovanja, terjajo številne aktivnosti pri prilagajanju našega poslovanja. Prav tako pričakujemo, da bo zaradi finančne krize prišlo do dodatnih zakonskih sprememb tudi v prihodnje.

Finančna tveganja

Z upravljanjem finančnih tveganj želimo doseči predvsem stabilnost poslovanja in zmanjševati izpostavljenost posameznim tveganjem do sprejemljive ravni. Skupina jim je visoko izpostavljena prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Glavno tveganje predstavlja možnost, da pritoki iz finančnih naložb ne zadostujejo za kritje odtokov, izhajajočih iz zavarovalnih pogodb, pa tudi tveganje, da druge družbe v nekem trenutku ne bodo imele dovolj sredstev za poravnavo svojih tekočih obveznosti oziroma za vzdrževanje tekočega poslovanja. Glede na to, da večina družb v Skupini spada v regulirane dejavnosti, je to

področje precej obvladovano že z upoštevanjem zakonskih določil. Najpomembnejše sestavine finančnega tveganja so tveganje spremembe obrestnih mer, valutno tveganje, tveganje spremembe tečajev vrednostnih papirjev ter kreditno tveganje. V letu 2008 se je dejansko izkazalo, da je finančno tveganje in njegovo obvladovanje za doseganje postavljenih ciljev bistvenega pomena. Zato sprotno načrtujemo in spremljamo denarne tokove in poskušamo proaktivno zagotavljati stabilnost našega poslovanja.

Tveganja, ki so povezana z obvladovanjem tržnih tveganj, obvladujejo družbe v Skupini samostojno, načini pa so povezani predvsem z zakonitostmi posameznih panog in se lahko bistveno razlikujejo po posameznih divizijah. Družbe v Skupini spremljajo in obvladujejo tržna tveganja pri naložbah v finančne instrumente s skrbno izbrano sektorsko in geografsko sestavo naložb. V dejavnosti upravljanja premoženja za spremljanje, merjenje in obvladovanje tržnih tveganj uporabljamo kvantitativne metode merjenja tveganj v primerjavi z izbranimi sodili donosnosti (vrednosti parametrov beta glede na izhodišče – „benchmark“, standardna napaka sledenja izhodišču – „benchmarku“ („tracking error“) in relativno tveganje). Zavarovalnice že po zakonu o zavarovalništvu morajo naložbe kritnega sklada uskladiti s svojimi obveznostmi na podlagi zavarovalnih pogodb, katerih višina je odvisna od sprememb tečajev valut, sprememb obrestne mere in cen vrednostnih papirjev.

Način njihovega obvladovanja in izpostavljenost sta podrobno prikazana v računovodskem delu konsolidiranega letnega poročila.

Operativna tveganja

Operativno tveganje je tveganje nastanka izgube vključno s pravnim tveganjem, predvsem zaradi neustreznosti ali nepravilnega izvajanja notranjih procesov, drugih nepravilnih ravnanj ljudi, ki spadajo v notranjo poslovno sfero družbe, neustreznega ali nepravilnega delovanja sistemov, ki spadajo v notranjo poslovno sfero družbe, in zaradi zunanjih dogodkov ali dejanj. Operativno tveganje vključuje tudi tveganje informacijske tehnologije, to je tveganje izgube podatkov, ki je posledica neustrezne informacijske tehnologije in procesiranja predvsem z vidika obvladljivosti, dostopov, integralnosti, nadzora in neprekinjenosti. Obvladujejo jih posamezne družbe prek zaznavanja priložnosti in nevarnosti s svojega področja ter z obvladovanjem poslovnih procesov. Njihovo upravljanje je podrejeno strateškim in poslovnim ciljem posameznih področij in družb.

V vseh večjih družbah Skupine KD operativna tveganja upravljamo s standardi ISO (v družbah, kjer je zaradi kompleksnosti procesov to smiselno) in z uporabo poenotene programske opreme na področju računovodstva in naložb. Tveganja znižujemo tudi s poenotenim sistemom letnega planiranja ter mesečnega poročanja, ki omogoča pravočasno seznanjanje krovne družbe s poslovanjem odvisnih družb. Pri tem novi model planiranja omogoča gibljivo planiranje in prispeva k spremljanju postavljenih ciljev in pravočasnemu ukrepanju tudi ob spremembi izhodišč.

Notranja revizija je bila že do zdaj med vsemi opravljenimi notranjerevizijskimi pregledi posebej pozorna tudi na znake prevar. Pri tem notranja revizija ocenjuje možnost nastanka prevar. O morebitnih odstopanjih poroča v okviru poročanja o posameznih notranjerevizijskih pregledih. Tveganja nepravilnih ravnanj ljudi v razmerah, ko so večji pritiski na zaposlene stranski „proizvod“ krize, se lahko odrazijo tudi prek povečanja tveganja prevar, ki so stalnica v mednarodnem okolju. Zato je v predlogu načrtov notranje revizije za leto 2009 že rezerviran čas za ozaveščenje naših zaposlenih, saj se načrtuje izobraževanje o prepoznavanju kazalnikov oziroma znakov prevar. Del obvladovanja tveganj na tem področju bo tudi priprava Pravil ravnanja zaposlenih (kodeks etike in poslovnega ravnanja) ter vpeljava sistema anonimnega prijavljanja suma, da gre za prevaro.

Zavarovalna tveganja

V okviru zavarovalnega tveganja je poslovanje zavarovalnic izpostavljeno tveganju pri sprejemu rizikov v zavarovanje („underwriting process risk“), tveganju, da je produkt neustrezno načrtovan („product design risk“), cenovnemu tveganju („pricing risk“), tveganju ekonomskega okolja („economic environment risk“), tveganju zaradi obnašanja zavarovalcev („policyholder behaviour risk“), tveganju zaradi neustrezne ocene višine obveznosti iz zavarovalnih pogodb („reserving risk“) in tveganju škod („claims risk“).

Zavarovalne družbe v Skupini so razvile lastno politiko sklepanja zavarovalnih pogodb, da bi razpršile prevzeta tveganja. Zavarovalna tveganja obvladujemo tako, da:

- tveganja, ki presegajo vnaprej določen obseg, prenesemo na pozavarovalno družbo,
- razpršimo prevzeta tveganja in dosegamo zadostnost števila tveganj v posamezni kategoriji zaradi zmanjšanja variabilnosti pričakovanih rezultatov,
- ob razvoju novih zavarovalnih produktov ustrezno določamo parametre, ki določajo zavarovalno premijo.

Podrobnosti glede porazdelitve največje škode (največje zavarovalne vsote) po panogah, v katerih delujejo zavarovanci, in glede razpršenosti zavarovalnega portfelja (izpostavljenost velikim zavarovancem) so razkrite v računovodskem delu letnega poročila.

Tveganja na področju človeških virov

Tveganja na tem področju obvladujemo na ravni Skupine in neposredno prek posameznih družb v Skupini, saj so zaposleni ključ našega uspeha. Da bi zmanjšali tveganja prevelike fluktuacije kadrov, izobražujemo in usposabljammo zaposlene, skrbimo za delovno okolje in splošno zadovoljstvo zaposlenih, prirejamo srečanja vseh zaposlenih, spodbujamo pripadnost Skupini, izvajamo sistem letnih razgovorov s sodelavci, krepimo socialno varnost zaposlenih z dodatnimi zavarovanji. V avgustu 2008 je bila sprejeta tudi Strategija na področju kadrov Skupine KD za obdobje 2008–2013, v kateri so postavljeni strateški cilji, področja, nosilci in viri, ki bodo pripomogli k uresničevanju postavljenih ciljev in s tem obvladovanjem tveganj. Podrobneje o zaposlenih poročamo v poglavju Človeški viri in njihova rast.

Tveganje izgube ugleda

Morebitna izguba zaradi negativne podobe družbe oziroma Skupine je težko merljiva, a še težje popravljiva. Zato z dobrim upravljanjem in obvladovanjem vseh preostalih tveganj skrbimo za ohranjanje in večanje ugleda Skupine pri vseh komitentih, poslovnih partnerjih, lastnikih, investitorjih in nadzornikih ter za povečevanje vrednosti naših blagovnih znamk. Stalno smo v stikih z okoljem in finančno podpiramo številne kulturne in športne dogodke ter humanitarne akcije.

Tveganja na področju informacijske tehnologije

V vseh podjetjih Skupine nenehno uvajamo nove informacijske podpore delovnim procesom oziroma nadgrajujemo obstoječe. Proces obvladujemo z ustrezno organiziranostjo, vključenostjo različnih strokovnih področij, notranjo revizijo, skrbnim testiranjem ter projektnim vodenjem. Informacijski sistemi v družbah Skupine so v letu 2008 dobro delovali, kar pomeni, da niso bile zaznane večje motnje, ki bi opazno vplivale na poslovanje družbe.

Tveganja poročanja, informiranja in obveščanja

Tveganje informiranja in komunikacije obvladujemo s proaktivnim komuniciranjem z mediji in ekvidistančnim načinom komunikacije z deležniki. Pri tem upoštevamo ustrezne zakonske standarde, pravila nadzornih organov in komunikacijske zahteve borz vrednostnih papirjev. V letu 2008 smo izdelali Komunikacijski priročnik, kar prispeva k uspešnejšemu in učinkovitejšemu delovanju na tem področju. Tako se lahko obvladovanje teh tveganj posredno odraža tudi v krepitvi ugleda družbe, njene blagovne znamke in produktov ter storitev.

Pravna tveganja

Pravna tveganja so sestavni del operativnih tveganj. Opredelimo jih kot ravnanje, katerega posledica je pravno upravičen poseg tretje osebe v poslovanje družbe, ki ji povzroči materialno ali moralno škodo. Nastane lahko kot posledica kršenja predpisov ali internih navodil, priporočil stroke, sklenjenih pogodb, dobre prakse ali etičnih norm. Obvladujemo jih s sprejemanjem notranjih pravil delovanja, s katerimi želimo zmanjšati verjetnost nastanka škodljivih posledic oziroma preprečiti ravnanja, ki so lahko njihov vzrok. Pravna funkcija je vključena že v postopek sprejemanja poslovnih odločitev, kar zagotavlja pravočasno odkrivanje pravnih tveganj. Ukrepi, s katerimi si prizadevamo zniževati pravna tveganja v družbi, so:

- gradnja jasnega sistema delitve kompetenc in pooblastil ter nadzor nad njihovim upoštevanjem,
- sprejem ter izvajanje nadzora nad upoštevanjem splošnih internih aktov za upravljanje dokumentov, varovanje (osebnih) podatkov ter zaupne dokumentacije, za trgovanje na podlagi notranjih informacij, varovanje informacijskega sistema ter dostopa do arhivov,
- skrb za pravočasno informiranje zaposlenih o spremembi predpisov, organizacija in izvedba internega izobraževanja,
- poudarek na kvaliteti kadrov v pravni službi ter ustreznih in zadostnih sredstvih za delo in delovnem okolju,
- vzpostavitev procesa parafiranja vseh pogodb, vlog in izjav volje pooblaščenih oseb v družbi,;
- pravočasna in sistematična vključitev pravnikov v projekte in zagotovljeno posredovanje povratnih informacij.

Naključna tveganja

Naključni dogodki se precej redko pojavijo, vendar lahko povzročijo hude posledice za poslovanje. Pred njimi se varujemo z zavarovanji pri zavarovalnicah oziroma pozavarovanji tveganj pri zavarovalnicah.

Tveganja v zvezi z vrednostnimi papirji, ki jih izdaja družba KD

Lastniki vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je KD, so izpostavljeni naslednjim tveganjem:

- Tržno tveganje: delnice in obveznice so občutljive za spremembe, na katere izdajatelj ne more vplivati, npr. spremembe v gospodarstvu, v zakonodaji, krize in naravne ter ekološke nesreče.
- Likvidnostno tveganje: tveganje, da zaradi premajhnega povpraševanja imetnik ne bo mogel prodati vrednostnega papirja oziroma ga bo lahko prodal po nižji ceni.
- Kreditno tveganje: tveganje neizpolnitve obveznosti izplačila obresti in glavnice izdajatelja obveznic.

KD lahko vpliva le na izpostavljenost kreditnemu tveganju, tako da upravlja preostala tveganja in s tem vpliva na stabilnost in dolgoročno rast Skupine.

Notranja revizija

Notranja revizija je v letu 2008 kot aktivni člen sistema notranjih kontrol pomagala družbi in Skupini KD dosegati postavljene cilje s spodbujanjem premišljenega, urejenega načina vrednotenja in izboljševanja uspešnosti postopkov ravnanja s tveganji, obvladovanja tveganj in upravljanja tveganj ter tako prispevala k dodajanju vrednosti z dajanjem neodvisnih in nepristranskih zagotovil ter z opravljanjem svetovalnih dejavnosti. V letu 2008 je tudi neposredno preverjala, ali je sistem notranjih kontrol vzpostavljen, ali deluje in ali je tudi učinkovit s ciljem, da bo še vnaprej zagotavljal zakonitost, varnost, učinkovitost in gospodarnost pri poslovanju in varovanje premoženja. Prav tako je notranja revizija med izvajanjem posameznih revizij, svetovalnih poslov in prek organiziranja izobraževanj za vse zaposlene v Skupini skrbela za izboljšanje obvladovanja tveganj ter prepoznavnost notranje revizije v Skupini.

V letu 2008 je notranja revizija na podlagi strategije delovanja notranje revizije in enotnih pravil načrtovanja in poročanja notranje revizije, ki je bila sprejeta leta 2007, opravila aktivnosti za prilagoditev in razširitev temeljnih aktov notranjega revidiranja s ciljem enotnega delovanja, večje učinkovitosti in uspešnosti notranjega revidiranja v Skupini kot celoti.

Strokovna usposobljenost zaposlenih pri notranji reviziji je ustrezna. Zaposleni notranji revizorji v Skupini KD imajo izkušnje z zunanjo in notranjo revizijo, nazive, ki jih podeljuje Slovenski inštitut za revizijo (preizkušeni notranji revizor, preizkušeni računovodja), in mednarodno priznane nazive (CIA) ter druge nazive (državni notranji revizor in državni revizor). Notranja revizija je v 2008 sodelovala tudi pri izbiri vodstvenih kadrov notranje revizije v družbah v Skupini. Tako sta se ekipi, ki skrbi za gradnjo skupne metodologije dela, v letu 2008 pridružili še dve notranji revizorki.

V letu 2008 smo začeli tudi meriti zadovoljstvo revidirancev po opravljeni reviziji (tj. po usklajenem in dokončnem poročilu o opravljeni reviziji). Rezultati so pokazali izjemno visoko stopnjo zadovoljstva, ki je bila stalna in se je do konca leta še povečevala. Na osnovi izvedenih anket smo pripravili plan aktivnosti za dodatno povečanje zadovoljstva revidirancev in dodane vrednosti notranje revizije.

Tudi izdelana SWOT analiza kaže, da je smiselno še naprej graditi na znanju in izkušnjah na ravni celotne Skupine in še naprej skrbeti za povezovanje notranje revizije posameznih družb. Ti predlogi bodo vključeni tudi v letni načrt dela notranje revizije za leto 2009.

ČLOVEŠKI VIRI IN NJIHOVA RAST

V Skupini smo v letu 2008 sprejel Strategijo Skupine KD za človeške vire. Namen strategije je izkoristiti sinergije, izvesti aktivnosti harmonizacije, vzpostavitev moderne organizacije področja človeških virov in načrtovanja strateškega razvoja človeških virov v Skupini. Kadrovska strategija je nastala ob intenzivnem sodelovanju strokovnjakov za človeške vire in odločitve najvišjega vodstva o strateških ciljih Skupine. Ključne aktivnosti se bodo nanašale na prenovu organizacije in načina delovanja področja, posodobitev in vpeljavo novih kadrovskih procesov ter na rast, razvoj in izobraževanje. Strateški cilji področja, ki bodo zagotovili močno podporo poslovnim ciljem pri zadovoljevanju strank in dolgoročni finančni uspešnosti Skupine, so:

- ustvariti učinkovito organizacijo človeških virov,
- odlična organizacijska klima in delovanje v skladu z vrednotami,
- odličen sistem nagrajevanja in motiviranja zaposlenih,
- prepoznavnost po strokovnosti in inovativnosti zaposlenih,
- medkulturno sodelovanje in mobilnost sodelavcev ter
- povezanost in usmerjenost k skupnim ciljem.

Število zaposlenih

Naziv družbe	31.12.2007	31.12.2007 (delež v %)	31.12.2008	Indeks 2007/2008	31.12.2008 (delež v %)	Povpr. št. zaposl. v 2008
Slovenija						
Adriatic Slovenica d. d., Koper	1.090	56,56%	1.033	95	52,09%	1016
Asistance Coris d. o. o., Ljubljana	-	-	17	-	0,86%	16
ČZD Kmečki Glas d. o. o., Ljubljana	36	1,87%	34	94	1,71%	34
Gea College CVŠ d. o. o., Ljubljana	4	0,21%	4	100	0,20%	3,5
Gea College d. d., Ljubljana	14	0,73%	6	43	0,30%	5,97
Gea College PIC d. o. o., Ljubljana	3	0,16%	5	167	0,25%	2,49
KD BPD, d. o. o., Ljubljana	46	2,39%	35	76	1,77%	38
KD Finančna točka d. o. o., Ljubljana	137	7,11%	155	113	7,82%	154
KD d.d., Ljubljana	0	0,00%	0	0	0,00%	0
KD Group d. d., Ljubljana	60	3,11%	77	128	3,88%	71
KD Kapital d. o. o., Ljubljana	1	0,05%	8	800	0,40%	8
KD Kvar d. o. o., Ljubljana	5	0,26%	7	140	0,35%	5,75
KD Mark, d. o. o., Ljubljana	1	0,05%	2	200	0,10%	2
KD Skladi d. o. o., Ljubljana	35	1,82%	59	169	2,98%	51,25
KD Življenje, zavarovalnica, d. d.	78	4,05%	156	200	7,87%	154,83
R.E. Invest d. o. o., Ljubljana	1	0,05%	1	100	0,05%	1
Vrtnarstvo Celje d. o. o., Celje	86	4,46%	69	80	3,48%	79
ZAP d. o. o., Murska Sobota	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Bolgarija						
KD Investments EAD, Sofija	11	0,57%	11	100	0,55%	10
KD Life AD, Sofija	25	1,30%	49	196	2,47%	45
KD Securities EAD, Sofija	15	0,78%	13	87	0,66%	14
Ciper						
Firsthouse Investments Ltd., Ciper	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Češka						
KD Life s.r.o., Praga	7	0,36%	0	0	0,00%	1,9
Črna gora						
KD Mont A.D., Podgorica	6	0,31%	6	-	0,30%	5
Federacija BIH						
ABDS d. d., Sarajevo	6	0,31%	7	117	0,35%	7
VIB a.d., Banja Luka	4	0,21%	3	75	0,15%	3

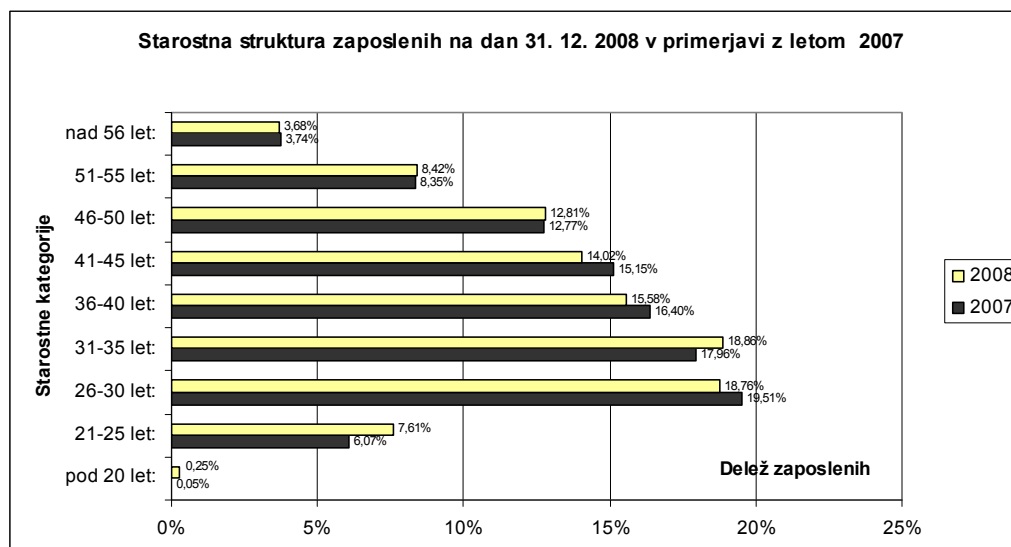

Naziv družbe	31.12.2007	31.12.2007 (delež v %)	31.12.2008	Indeks 2007/2008	31.12.2008 (delež v %)	Povpr. št. zaposl. v 2008
Hrvaška						
KD Finančna točka d. o. o., Zagreb	-	-	0	-	0,00%	0
KD Investments d. o. o., Zagreb	29	1,50%	34	117	1,71%	32
KD Upravljanje imovinom d. o. o., Zagreb	8	0,42%	8	100	0,40%	8
KD Životno osiguranje d. d., Zagreb	-	-	17	-	0,86%	15
Makedonija						
KD Fondovi ad Skopje	-	-	4	-	0,20%	4
Nizozemska						
Coloseum Multiplex Holdings b.v., Amsterdam	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Gama Holdings b.v. Amsterdam	-	-	1	-	0,05%	1
KD Asset Management b. v. Amsterdam	1	0,05%	0	0	0,00%	0
Poljska						
KD Investments Sp. z. o.o., Varšava	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Romunija						
2Invest s.r.l. Bukarešta	1	0,05%	3	300	0,15%	3
KD Capital Management S. A., Bukarešta	16	0,83%	14	88	0,71%	14
KD Life Asigurari, S.A., Bukarešta	26	1,35%	37	142	1,87%	37
SAI KD Investments S. A. Bukarešta	5	0,26%	8	160	0,40%	7
SC KD Fond De Fond SA Bukarešta	8	0,42%	8	100	0,40%	8
Slovaška						
KD Investments a. s. Bratislava	9	0,47%	10	111	0,50%	10
KD Financial point, s.r.o., Bratislava	-	-	2	-	0,10%	1
KD Vifin s.r.o., Bratislava	9	0,47%	1	11	0,05%	1
Srbija						
AS Osiguranje a.d.o., Beograd	-	-	15	-	0,76%	9
Fontes Group d. o. o., Beograd	0	0,00%	0	-	0,00%	0
KD Investments a.d., Beograd	12	0,62%	12	100	0,61%	12
KD Private Equity d. o. o., Beograd	0	0,00%	1	-	0,05%	1
Ukrajina						
KD Life d. d., Kijev	9	0,47%	51	567	2,57%	51
Združene države Amerike						
KD Fund Advisors, LLC	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Manta Marine	-	-	0	-	0,00%	0
Družbe, ki so leta 2007 še bile v Skupini KD , 31. 12. 2008 pa ne več						
Ljubljanski kinematografi	4	0,21%	-	-	-	-
Kolosej kinematografi	90	4,67%	-	-	-	-
Kolosej Maribor	2	0,10%	-	-	-	-
Kolosej Celje	0	0,00%	-	-	-	-
Kinematografi Maribor	0	0,00%	-	-	-	-
Kinematografi Kolosej Tuzla	0	0,00%	-	-	-	-
Kolosej zabavni centri	0	0,00%	-	-	-	-
Oklev	0	0,00%	-	-	-	-
Onisac	27	1,40%	-	-	-	-
Priori	-	-	-	-	-	-
Zabavna znanost	-	-	-	-	-	-
Zabavni centri Zagreb	0	0,00%	-	-	-	-
Skupina KD	1.927		1.983	103	100,00%	1942,69

Od konca leta 2007 se je skupno število zaposlenih v Skupini s 1.927 povečalo na 1.983 ob koncu leta 2008, kar pomeni povečanje za 3 odstotke, ob tem, da so družbe, ki ob koncu leta niso bile več članice Skupine KD, zaposlovale več kot sto ljudi. Razlog za povečanje je predvsem aktivno zaposlovanje v družbah KD Finančna točka in KD Življenje v skladu s širitvijo prodajne mreže in zahtev, ki jih je postavljala trg. Aktivno je bilo tudi zaposlovanje v družbi KD Group za potrebe projekta ustanovitve KD Banke. Povprečno število zaposlenih Skupine je v letu 2008 znašalo 1942,69.

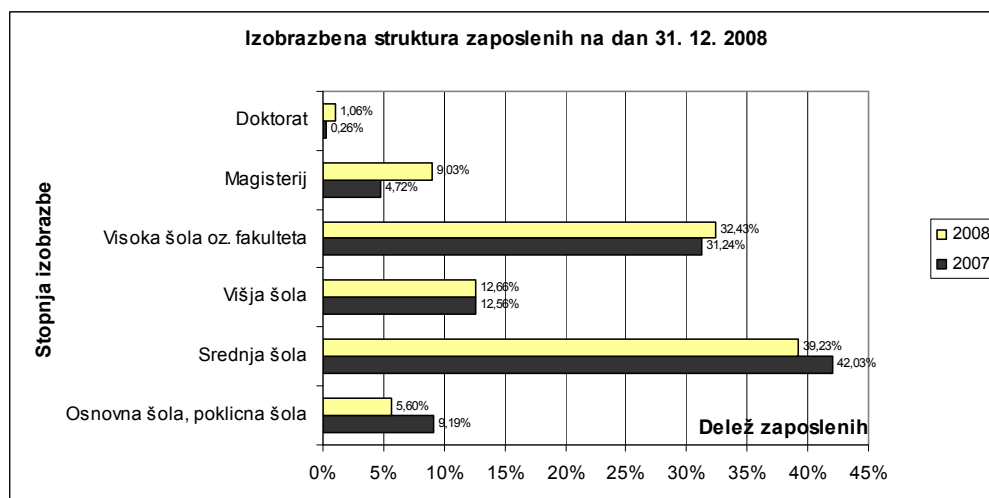

Starostna struktura zaposlenih v Skupini KD

Skupina je v letu 2008 zaposlovala največ mladih, perspektivnih in predvsem izobraženih kadrov. Največ zaposlenih smo imeli v starostni skupini od 31 do 35 let (18,86 odstotka), najmanj pa v starostni skupini pod 20 let (0,25 odstotka).

Izobrazbena struktura zaposlenih v Skupini KD

V letu 2008 smo v Skupini zaposlovali predvsem ljudi z visoko izobrazbeno strukturo. Delež visoko izobraženih zaposlenih je znašal 32,43 odstotka in se je iz leta 2007 povečal za 1,19 odstotne točke.

Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V Skupini načrtno vlagamo v povečevanje strokovne usposobljenosti in splošne delovne kompetentnosti zaposlenih. Prizadevali smo si bolj uveljaviti interno izobraževanje in vključiti vse potencialne notranje izobraževalce v proces nenehnega usposabljanja, hkrati pa zagotavljati neprekinjen prenos znanja med zaposlenimi. Na tem področju so bile lani ključne aktivnosti interni prenos znanja, izobraževalna programa Premoženjski svetovalec in KD Leader, ciljno izobraževanje sodelavcev, spremljanje in prenašanje dobrih praks iz okolja, predstavitev znanja in dobrih praks v zunanjem okolju ter sistem načrtovanja in spremljanja izobraževanja.

Projekt Premoženjski svetovalec in KD Leader

Program Premoženjski svetovalec smo zasnovali v sodelovanju z družbo Gea College, od začetka v oktobru pa sta se v izobraževanje vključili že dve skupini zaposlenih družb Skupine. Cilj je, da v prihodnjih letih pridobimo nacionalno akreditacijo programa in da k izobraževanju povabimo tudi zainteresirane posameznike iz konkurenčnega okolja Skupine. Program združuje znanja o zavarovalnih produktih, skladih, borznem posredovanju in bančništvu. S tem bo Skupina v prihodnje zadovoljevala potrebe najrazličnejših strank, predvsem zahtevnejših, kar bo v prihodnje ena izmed ključnih konkurenčnih prednosti.

V sklopu programa KD Leader smo začeli graditi celovit izobraževalni program vodenja. Opredelili smo potrebna znanja, veščine in osebnostne lastnosti, ki jih potrebuje vodja, da bo lahko odlično vodil sodelavce v Skupini. Načrtujemo, da bo program celovito izoblikovan v letu 2009 in da bomo vanj v večjem ali manjšem obsegu vključili vse vodje v Skupini.

Izobraževanje in usposabljanje v Skupini KD

Število izobraževalnih ur (interno in eksterno) v letu 2008	80.859,50
Število izobraževalnih ur (interno in eksterno) v letu 2008 na zaposlenega	41,62

Podpora formalnemu izobraževanju

V Skupini KD zaposlene spodbujamo in usmerjamo v nadaljevanje in pridobivanje višje stopnje formalne izobrazbe. V ta namen izobraževanja financiramo in zaposlenim zagotavljamo dodatne dneve študijskega dopusta. S formalnim izobraževanjem in dvigom izobrazbene ravni bomo zagotovili dotok novega znanja, sodobnih praks in informacij v Skupino.

Formalno izobraževanje v Skupini KD

Število zaposlenih v formalnem izobraževanju (plačuje družba) v letu 2008	146
Delež zaposlenih, ki so bili vključeni v formalno izobraževanje v letu 2008	7,52 %

Interni prenos znanja

V preteklem letu smo spodbujali vzpostavitev internih timov strokovnjakov iz različnih organizacijskih enot in ravni Skupine ter organizirali različna interna izobraževanja. S sistemom internega izobraževanja smo spodbujali oblikovanje in razvoj skupine internih prenašalcev znanja, katerih ključna naloga je zagotavljati podporo za izobraževanje in razvoj sodelavcev. Prav tako smo nadgradili interno knjižnico, tako pospešujemo prenos znanj in spodbujamo samoizobraževanje zaposlenih.

Nagrajevanje in napredovanje zaposlenih

Učinkovitemu sistemu prepoznavanja uspehov in nagrajevanju v Skupini posvečamo še posebno pozornost, saj smo v letu 2008 začeli prenovo plačnega in nagrajevalnega sistema. Z njim želimo nadaljevati krepitev zavzetosti, inovativnosti in podjetniškega duha posameznikov s stimulativnim plačilom. Nadgrajeni sistem nagrajevanja bo konkurenčen z zunanjim okoljem, odseval bo uspešnost, doseganje rezultatov ter osebni razvoj in napredek tako posameznika kot Skupine.

Hkrati pa upoštevamo tudi na videz drobne stvari – da zaposlene pohvalimo in jim povemo, kako je njihovo delo pripomoglo k rešitvi določenega problema, kako se bo zaradi njihove iniciative spremenilo delo v podjetju, in jih podpiramo pri izobraževanju in razvoju. Zato smo lani veliko pozornost posvetili vodenju sodelavcev, kar je ključ uspešnega nagrajevanja.

Sodobno vodenje

V letu 2008 smo uspešno izpeljali razvojne letne pogovore, s katerim smo okrepili komunikacijo med zaposlenimi in njihovimi vodji. Razvojne letne pogovore smo uporabili kot orodje, s katerim smo povečali osmišljanje

strateških ciljev in jih neposredno, jasno in razumljivo povezali s cilji posameznikov. Ti pogovori so vodjem hkrati pomagali pri načrtovanju izobraževanja in razvoja posameznikov ter njihovih kariernih poti. Med našimi ključnimi strateškimi cilji je tudi usposobiti profesionalnega in sodobnega vodjo, ki bo sposoben s sodelavci doseči in preseči postavljene cilje in jih tudi pošteno nagraditi. Zato smo lani poudarjali prav izobraževanje in razvoj vodij ter vpeljavo sodobnih orodij vodenja.

Organizacijska klima in skrb za zaposlene

Poslovna uspešnost Skupine temelji tudi na zavzetosti in zadovoljstvu zaposlenih, zato si prizadevamo pridobiti, motivirati in obdržati zavzete in sposobne sodelavce ter graditi kulturo timskega dela, medkulturnega sodelovanja in delovanja v skladu z vrednotami Skupine.

Projekt KD Vrednote

S projektom KD Vrednote smo v preteklem letu prispevali k oblikovanju in razvoju organizacijske kulture Skupine. Raziskali smo, kaj najbolj cenijo naši zaposleni in kakšne so njihove vrednote. V okviru projekta je 61 sodelavcev z različnih podjetij in področij dela Skupine opravilo 623 intervjujev s sodelavci v 26 podjetjih v osmih državah. Izobraževanja s področja komunikacije, usklajevanja in določanja prioritet so se udeležili 104 sodelavci iz šestih držav, kar se je odrazilo v 2.208 izobraževalnih urah. Vrednote Skupine KD so torej spoštovanje, rast, zaupanje, odličnost in podpora. V njih se zrcalimo vsi zaposleni, prav tako pa se v njih odraža odnos do naših strank in vseh drugih deležnikov.

Varstvo in zdravje pri delu

Zaposlenim zagotavljamo varne delovne pogoje, za kar skrbimo ob pomoči zunanjih izvajalcev, zaposlene tudi redno vključujemo v obvezne in razširjene zdravniške preglede ter jih redno izobražujemo za varstvo pri delu in požarno varstvo. Budno bdimo tudi nad ponudbo in kakovostjo prehrane v restavraciji KD, v letu 2009 pa zaposlenim omogočamo tudi brezgotovinsko plačevanje.

Optimizacija poslovanja

Lani smo začeli projekt vpeljave sodobnega kadrovskega informacijskega sistema, s katerim bomo povečali preglednost procesov kadrovske funkcije, jih optimizirali in informacijsko podprli. V okviru projekta smo v letu 2008 začeli pilotno implementacijo v družbi KD Group, za leto 2009 pa načrtujemo, da bomo implementacijo začeli tudi v nekaterih drugih družbah Skupine. Cilj je, da skupni kadrovski informacijski sistem implementirajo vse družbe v Skupini v Sloveniji in regiji.

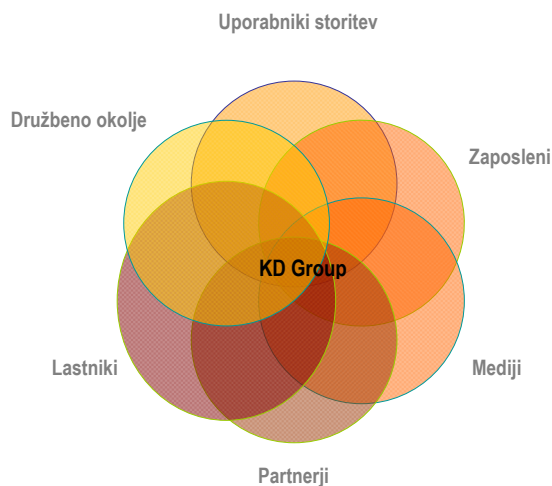
Prepoznavnost na trgu delovne sile

V Skupini si želimo postati najboljši delodajalec za vse naše zaposlene. Hkrati pa si želimo, da nas kot takega prepozna tudi trg, zato smo lani izvedli številne aktivnosti na tem področju. Med njimi izpostavljamo predstavitev Skupine na zaposlitvenem sejmu Kariera 08, sodelovanje v izboru delodajalca Top 101 v organizaciji časnika Finance in sodelovanje v izboru Zlata nit v organizaciji časnika Dnevnik. Organizirali smo tudi več manjših kadrovskih predstavitev in sponzorstev.

KORPORATIVNE KOMUNIKACIJE

Vsaka organizacija mora imeti jasno definiran odnos do posameznih ključnih javnosti, ki oblikujejo njegovo prepoznavnost in podobo na trgu. Pri načrtovanju komunikacijskih aktivnosti zato upoštevamo vse skupine deležnikov, ki so kakor koli povezane s Skupino KD: uporabnike storitev, zaposlene, medije, partnerje, lastnike in družbeno okolje.

Na področju korporativnega komuniciranja smo lani prenovili politiko komuniciranja, začeli prenoviti interne komunikacije z intranetom in uveljavili nov Komunikacijski priročnik, temeljni dokument, ki usmerja notranje in zunanje komuniciranje Skupine.

Za doseganje učinkovite in uravnotežene komunikacije smo vpeljali naslednja načela korporativnega komuniciranja:

- uravnoteženost internega in zunanjega komuniciranja: vse informacije hkrati posredujemo notranji in zunanji javnosti,
- uravnoteženost enosmerne in dvosmerne komunikacije: posamezniki in organizacije v naši okolici niso le pasivni prejemniki informacij, ki jim jih mi pošiljamo, temveč želijo tudi sami na lastno pobudo komunicirati z nami oziroma se odzivati na naše komunikacijske aktivnosti,
- uravnoteženost osebne (neposredne) in neosebne (posredne) komunikacije; poleg komuniciranja prek različnih kanalov in orodij je pomemben tudi neposreden osebni stik,
- uravnoteženost komuniciranja na domačem in tujih trgih: pri sporočilih, ki zadevajo več trgov hkrati, smo komunicirali hkrati na domačem in tujih trgih,
- uravnoteženost proaktivnega in reaktivnega komuniciranja: del komunikacijskih aktivnosti smo načrtovali vnaprej, prav tako pomembno pa smo upoštevali pobude in odgovarjali nanje in na vprašanja naših zunanjih javnosti,
- točnost, relevantnost in jasnost sporočil,
- odprtost; z notranjimi in zunanjimi javnostmi smo redno komunicirali ob dobrih in slabih novicah,
- pravočasnost sporočanja,
- upoštevanje zakonodaje; glede na status posamezne družbe v Skupini smo pri vseh komunikacijah dosledno upoštevali veljavno zakonodajo.

Tudi komunikacijsko je leto pomembneje zaznamovala globalna finančna kriza, ki je še pospešila aktivnosti za komunikacije in uresničevanje naših dolgoročnih usmeritev:

- posodabljanje in poglobitev interne komunikacije,
- povečano komunikacijo z našimi kupci (vlagatelji, zavarovanci, komitenti in investitorji),
- ohranjanje in povečevanje zaupanja v strokovnost naših odločitev s seznanjanjem o dogajanjih na kapitalskih trgih,
- informiranje in svetovanje o ukrepanju v kriznih časih,
- ohranjanje in krepitev ugleda Skupine v ključnih javnostih,
- svetovanje upravi glede korporativnega komuniciranja,
- nadgrajevanje „koalicije“ novinarjev in ohranjanje pozitivne medijske podobe,
- nadgrajevanje spletne komunikacije.

Notranje komuniciranje

Lani smo posebno pozornost posvečali interni komunikaciji, saj zaposleni spadajo med najpomembnejše deležnike družbe, zato morajo biti seznanjeni z vsemi informacijami, ki jih potrebujejo za uspešno delo. Motivirani in zavzeti zaposleni, ki zaupajo v vodstvo in v Skupino KD, so razlika med uspehom in neuspehom, med povprečnostjo in odličnostjo. Z dobro načrtovano komunikacijo želimo ustvariti vzdušje odprtosti, zaupanja in vzajemnega spoštovanja.

Skupina se je v zadnjih letih razširila geografsko in po dejavnostih. Vsebina poročanja je zato obsežnejša in potreba po sodobni komunikaciji še večja. Širitvi Skupine mora slediti tudi percepcija vseh zaposlenih, ki so najboljši ambasadorji ugleda in blagovne znamke navzven. Tako smo v letu 2008 prenovili interne e-novice v skladu z vizijo, strategijami, cilji in potrebami Skupine. V zadnjem kvartalu leta 2008 pa smo se zagnali projekt prenove intraneta Skupine. Projekt bo predvidoma končan v prvi polovici leta 2009 in bo omogočal poglobljeno sodelovanje med sodelavci in boljšo preglednost nad celotnim dogajanjem v Skupini.

Kljub razvoju številnih elektronskih orodij internega komuniciranja smo pozornost posvetili tudi neposredni komunikaciji. Organizirali smo številne poslovne in družabne dogodke.

Zunanje komuniciranje

Skupina KD se je v sklopu zunanjega komuniciranja osredotočala na pojavljanje ključni strokovnih govorcev družb Skupine v javnosti, komuniciranje prioritetnih projektov in nadgrajevanje spletnega komuniciranja. Spletnim vsebinam smo lani dodali nove videorazsežnosti. Tako smo lani prvič na strani www.kd-skladi.si objavili finančni videokomentar, ki ponuja nove načine predstavitve aktualnih borznih dogajanj. S tem nadgrajujemo komunikacijo z deležniki in izkoriščamo možnosti multimedijske tehnologije, ki omogočajo preprostejšo, učinkovitejšo in uporabniku prijazno predstavitev finančnega sektorja.

Komuniciranje sprememb

Ob koncu lanskega leta so se že pokazale tudi potrebe po spremembi dosedanjega načina komuniciranja. Pospeševati smo začeli komuniciranje z našimi kupci in interno javnostjo, v preostalih zunanjih javnostih pa smo se bolj osredotočili na strokovne in poslovne vsebine ter na komentiranje in pojasnjevanje dogajanja na organiziranih finančnih in kapitalskih trgih. Ohranjali smo „koalicije“ z mediji, uredniki in novinarji, ki nam omogočajo časovni vpliv na komunikacijo nekaterih informacij.

INFORMACIJSKA PODPORA V SKUPINI KD

V Skupini KD smo v letu 2008 nadaljevali uvajanje sistema za enovito spremljanje naložb. Čiščenje podatkov nam je vzelo več časa, kot smo sprva načrtovali, zato bo sistem zaživel šele ob koncu leta. Sistem ERP Navision smo vpeljali v nekaj novih družb, postavili pa smo tudi podlago za lažje spremljanje poslovanja vseh družb, saj želimo v naslednjem letu tesno povezati sistem planiranja, poročanja, kontrolinga in konsolidiranja. Skupaj s kadrovskim področjem smo začeli izdelovati celovit kadrovski sistem, ki bi lahko podprl vse družbe v Skupini. V sodelovanju s področjem korporativnega komuniciranja smo se lotili temeljite prenove intraneta, prek katerega bomo družbe Skupine še bolj povezali. V več družbah smo prenovili krovno varnostno politiko in pri tem upoštevali moderne trende v industriji informacijske tehnologije. Informacijski sistem Skupine KD ostaja zato še naprej zanesljiv in varen.

V diviziji bančništva in investicijskih skladov je bil največji izziv leta 2008 projekt ustanovitve lastne banke. Ker smo začeli z ničelne točke, je bilo treba poiskati ključne kadre, identificirati potrebne sisteme, poiskati ustrezne rešitve ... Takega obsega dela z obstoječimi viri nikakor ne bi zmogli sami, zato smo se odločili, da izberemo primerne partnerja, ki ima dovolj znanja in zmogljivosti za take potrebe. Odločili smo se za družbo SRC.SI, ki nam je pomagala pri tem zahtevnem projektu. Do konca leta smo postavili celotno infrastrukturo, omrežje, podatkovno bazo in tudi nekaj konkretnih aplikacij. Za začetek poslovanja banke bo treba še marsikaj postoriti tudi v letu 2009, je pa trenutek zagona že precej blizu temelji so dobro postavljeni. V okviru družbe KD BPD in drugih borznih družb smo se v preteklem letu osredotočili predvsem na povezljivost na nove informacijske sisteme v okviru nastajajoče banke.

V dejavnosti upravljanja investicijskih skladov smo izpeljali nekaj večjih nadgradenj ključnega informacijskega sistema UPR, med katerimi sta najpomembnejša podpora krovnim skladom in prehod Slovaške na valuto evro. Za aplikacijo, ki je plod lastnega razvoja, smo pridobili tudi ustrezen certifikat, ki potrjuje, da delamo pravilno in kakovostno.

V zavarovalništvu smo v letu 2008 začeli zahteven projekt prenove glavnega informacijskega sistema za življenjska zavarovanja. Po pregledu obstoječih rešitev smo se odločili za informacijski sistem Amarta podjetja Sungard, saj smo želeli sistem, ki bo uporaben za vse družbe v diviziji. Projekt je že prinesel konkretne rezultate, saj smo ga že uspešno vpeljali v novo družbo KD Životno osiguranje na Hrvaškem. Izvedli smo tudi obsežno prenovno strojne opreme, saj divizija že vrsto let dosega izjemno rast, samo infrastrukturo pa smo morali pripraviti tudi za novi informacijski sistem Amarta. V družbi Adriatic Slovenica smo nadaljevali prehod na novi zaledni sistem INIS, ki predstavlja jedro ciljne IT-arhitekture, na katerem gradimo vse druge sisteme. Z odpravo starih zalednih sistemov postaja informacijska podpora preprostejša in lažje obvladljiva. Na tej podlagi gradimo portalske rešitve, s katerimi razbremenjujemo zaledni sistem, hkrati pa ponujamo svojim agentom, partnerjem in strankam moderno, preprosto in učinkovito informacijsko rešitev. Postavili smo tudi sodoben sistem za upravljanje odnosov s strankami, ki bo družbo približal njihovim potrebam. Začeli smo uvajati orodje za upravljanje poslovnih procesov Ultimus, ki bo omogočilo učinkovito izvajanje, nadziranje in izboljševanje poslovnih procesov. V letu 2008 smo s tem orodjem podprli proces reklamacij, nadaljujemo podporo procesu kontrole polic in vrsto drugih poslovnih procesov v družbi.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Med krovnimi projekti na ravni Skupine KD smo v letu 2008 najbolj poudarjali:

- doktorski študij v povezavi z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani. Teme se nanašajo na področja, pomembna za Skupino KD – prva generacija doktorskih kandidatov raziskuje interno komunikacijo, internacionalizacijo, izobraževanje, model vrednotenja podjetij in model za Solvency Capital Requirement,
- bazo znanja KD, ki jo vzpostavljamo za lažje delo na projektih, boljšo komunikacijo med zaposlenimi v Skupini in boljše poznavanje delovanja Skupine. Baza znanja spodbuja razvijanje znanja sodelavcev o Skupini KD, posameznih družbah v Skupini in delu podrejenih, nadrejenih in sodelavcev v procesni verigi. V prvi fazi smo pripravili vsebine, ki jih bodo morali poznati vsi zaposleni v Skupini KD,
- korporativno univerzo KD Corporate University. V Skupini so zaposleni številni posamezniki, ki jih zaznamujejo različne izkušnje, znanja in sposobnosti. V teh različnih znanjih pa je tudi potencial za nova znanja, ki lahko privedejo do inovativnosti in večje fleksibilnosti v korporaciji. S korporativno univerzo bomo v Skupini prenašali in ustvarjali strateško pomembno znanje, poudarjali pa ne bomo samo izobraževanja posameznikov, ampak izobraževanje celotne ekipe. Učenje postaja način poslovanja in je pot do uspeha in doseganja ciljev,
- izboljšavo procesov izobraževanja in spremljanja poročanja odvisnih družb.

V diviziji bančništva in upravljanja investicijskih skladov smo veliko energije posvetili prilagoditvi načina upravljanja premoženja razmeram, kot smo jim priča z globalno finančno in ekonomsko krizo. V okviru ljubljanske borznoposredniške družbe, ki bo v letu 2009 preoblikovana v banko, smo začeli razvijati investicijske produkte in storitve, ki jih bomo v letošnjem letu predstavili strankam, in prilagoditve poslovnim procesom v bančnem poslovanju. V okviru upravljanja premoženja in finančnih analiz smo kot standard uvedli certifikat CFA, ki je zagotovilo za visoko strokovnost in profesionalnost investicijskih profesionalcev, in v proces pridobitve naziva vključili vse analitike in upravitelje.

Na področju upravljanja investicijskih skladov smo aktivno razvijali upravljanje tveganj, informacijske tehnologije ter metodologije in organizacije zaradi spremenjene področne zakonodaje in pospešeno razvijali prodajne tehnike in nove prodajne poti. Razvili smo sedem novih produktov – KD Vzhodna Evropa, KD Latinska Amerika, KD Indija – Kitajska, KD EM Infrastruktura in gradbeništvo in KD Finance (v Sloveniji) ter KD Južen Balkan in KD BRIC (v Makedoniji). Družba KD Skladi je v sodelovanju s Concorde Premoženjsko svetovanje pripravila nov varčevalni načrt VIP plus 100. Nadaljevali smo razvoj informacijske podpore poslovanju in sodobnih storitev za vlagatelje. V družbi KD Skladi smo v letu 2008 dokončno razvili novo sodobno spletno storitev KD Skladi.net, ki vlagateljem omogoča varen vpogled v njihovo stanje v izbranih skladih KD Skladi.

Na področju zavarovalništva smo v Skupini intenzivno razvijali in posodabljali svojo ponudbo zavarovanj in asistenčnih storitev, širili svojo prodajno mrežo, razvijali sodobne informacijske rešitve in na vseh poslovnih področjih razvijali varnost in kakovost poslovanja. V zavarovalnici KD Življenje smo ponudili trgu dve novi življenjski zavarovanji in dve novi dodatni zavarovanji, prilagojeni potrebam naših ciljnih skupin. To so življenjsko zavarovanje Fondpolica Dirigent in Fondpolica Maks Garant ter dve obliki dodatnega zavarovanja oprostitve plačila premije. Septembra 2008 smo v KD Življenje dopolnili obstoječa dodatna zavarovanja z dodatnim zavarovanjem oprostitve plačila premije, in sicer v primeru delovne nezmožnosti zaradi bolezni ali nezgode, decembra pa še z dodatnim zavarovanjem oprostitve plačila premije v primeru stoodstotne trajne invalidnosti zaradi nezgode. Pri življenjskem zavarovanju Fondpolica, ki predstavlja največji delež v portfelju zavarovalnice, smo nadaljevali strategijo vključevanja in širjenja naložbenih možnosti in dodali pet novih domačih investicijskih skladov v upravljanju Skupine KD. Poleg razvoja produktov sta potekala tudi razvoj in prilagoditev produktov za tuje trge, predvsem za Hrvaško, Ukrajino, Češko in Bolgarijo, ter aktivnosti za uvedbo poslovanja na teh trgih. V zadnjem četrtletju 2008 je KD Življenje za ublažitev posledic globalne finančne krize začela obsežno akcijo obdelave portfelja obstoječih zavarovancev za posodobitev in nadgraditev obstoječih zavarovalnih pogodb.

Zavarovalnica Adriatic Slovenica je leta 2008 razvijala področji premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj, pri življenjskih zavarovanjih pa je posodabljala poprodajne procese, predvsem pa je nadgrajevala celovito zavarovalno zaščito, ki jo zavarovancem ponuja na enem mestu. Bogatila je asistenčne storitve, razvijala lastno tržno mrežo in dodatne tržne poti, dvigovala kakovost in varnost poslovanja ter razvijala informacijski sistem. Trgu

je ponudila povsem prenovljena nezgodna zavarovanja, zavarovanja poklicne odgovornosti, novo nadstandardno zdravstveno zavarovanje za registrirane športnike in novo stanovanjsko in MAXI avto asistenco. Pomembna novost pri premoženjskih zavarovanjih je nadaljnji razvoj vse aktualnejših novih kreditnih zavarovanj, ki zavarovancu omogočajo kritje zavarovanja neplačila zaradi klasičnih zavarovalnih rizikov, kot je smrt, in ga ščitijo pred nepredvidljivimi dogodki, kot sta nezmožnost za delo in izguba zaposlitve iz nekrivdnih razlogov. Poleg razvoja produktov sta potekala tudi razvoj in prilagoditev premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj za tuje trge, v letu 2008 za Srbijo, kjer je septembra začela poslovati nova hčerinska zavarovalnica AS neživotno osiguranje.

DRUŽBENA ODGOVORNOST SKUPINE KD

Osnovno načelo družbene odgovornosti Skupine KD je ustvarjanje donosov za njene deležnike: zaposlene, vlagatelje, zavarovance in druge odjemalce. Ponujamo jim vrsto različnih produktov, s katerimi jih tudi spodbujamo, da prevzamejo odgovornost za svojo finančno varnost in neodvisnost. V Skupini se zavedamo, da uspešno poslovanje zagotavljajo motivirani in zadovoljni zaposleni, zato si nenehno prizadevamo, da ustvarjamo prijetno in stimulatивно delovno okolje in med njimi spodbujamo sodelovanje in povezovanje. Poleg tega na nivoju Skupine in posameznikov gojimo odgovorna in zanesljiva partnerstva in se aktivno vključujemo v svoje družbeno okolje. Skrb in občutljivost za družbeno in naravno okolje uresničujemo s sodelovanjem z lokalnim in širšim okoljem na nivoju sponzorskih dogovorov in donatorskih projektov. S tem želimo postati in ostati dejaven partner, ki podpira, soustvarja in izboljšuje okolje, v katerem deluje in živi.

Zaposleni

V Skupini se zavedamo, da se družbena odgovornost začne pri ravnanju z zaposlenimi. Za socialno varnost zaposlenih skrbimo s kolektivnim prostovoljnim dodatnim pokojninskim zavarovanjem, ki ga – če tako želijo – imajo vsi zaposleni. V letu 2008 smo zaposlene razveseljevali z drobnimi pozornostmi na delovnem mestu, kot so voščila in obdarovanje ob večjih praznikih in dogodkih, obdarovanje otrok ob novem letu in organizacija Prvošolčkovega dne (zagotovljena plačana odsotnost staršev na prvi šolski dan njihovega otroka in zagotovitev paketa osnovnih šolskih potrebščin). Za zaposlene smo organizirali tudi različne teambuidinge in praznovanja. Omogočili smo udeležbo na krvodajalski akciji, skupaj smo praznovali novo leto in okrepili skupinski duh na rekreativno-družabnem dogodku KD-adi. V letu 2008 poteka že tradicionalni turnir v bowlingu (KD Bowling Challenge), ki postaja iz leta v leto privlačnejši in odmevnejši. Prav tako so leto 2008 zaznamovale razširjene aktivnosti iz ponudbe športnega kluba Kaj dogaja. O zaposlenih in skrbi zanje smo sicer izčrpnije poročali v poglavju Človeški viri in njihova rast.

Naravno okolje

Osrednje dejavnosti družb Skupine niso neposredno povezane z okoljskimi vplivi, vendar pri svojem vsakodnevem delovanju ravnamo odgovorno glede varčevanja z električno energijo in ločevanja odpadkov. Tudi pri svojih naložbah upoštevamo okoljski vidik. Tako družba KD Skladi, Ljubljana, že od leta 2006 trži delniški vzajemni sklad KD Nova energija, ki svoja sredstva investira pretežno v delnice podjetij iz panog pridobivanja energije iz obnovljivih naravnih virov.

Družbeno okolje

V družbeno okolje se aktivno vključujemo predvsem prek sponzorstev in donatorstev, s katerimi izkazujemo jasno povezanost s korporativnimi vrednotami – zaupanjem, rastjo, spoštovanjem, odličnostjo in podporo.

Kultura in izobraževanje

V Skupini negujemo dolgoročna partnerstva s kulturnimi ustanovami in posamezniki ter vlaganji v izobraževalne projekte najrazličnejših oblik. Tudi v letu 2008 smo nadaljevali sodelovanje s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, le da je pogodba o generalnem sponzorstvu prešla s KD Življenje na KD Group. Vodilo sponzorstva je „sozvočje sodelovanja“, KD Group pa bo vsaj naslednja štiri leta prijateljica in podpornica orkestra.

V letu 2008 je KD Group s svojim prispevkom – materialno donacijo – podprla prizadevanje KD Fundacije, in sicer z violončelom visoke umetniške vrednosti, ki je delo priznanega pariškega izdelovalca Jeana-Baptista Deshayesa Salomona iz 18. stoletja. KD Group je spet podprla razstavo del slovenskih slikarjev na ljubljanskem magistratu v organizaciji Zavoda za kiparstvo in odkupila delo Boštjana Kavčiča Organizem VIII. Kot pokrovitelji smo znova sodelovali pri natečaju Zavoda P.A.R.A.S.I.T.E. za nagrado Skupine OHO in odkupili zmagovalno delo. Moderno galerijo smo podprli pri razstavi Janeza Bernika in namenili sredstva za razstavo Slovenski impresionist v Narodni galeriji. Ponovno smo podprli Jazz festival Cerkno in Dneve komedije v Slovenskem ljudskem gledališču Celje. V sodelovanju z Bralno značko Slovenije smo z odkupom knjig omogočili prvo- in drugošolcem slovenskih šol v ogroženih regijah, da so dobili svojo prvo slikanico Moj očka avtorice Lile Prap. Podprli smo tudi izid knjige Pot samouresničevanja dr. Janeza Ruglja. Svetovno priznanega fotografa Arneja

Hodaliča je KD Group finančno podprla pri fotografski odpravi v perujske soline in tamkajšnji osnovni šoli namenila sredstva za podporo izobraževanju perujskih otrok. Vlogo osrednjega pokrovitelja je KD Group prevzela tudi na konferenci EURAM, mednarodnem srečanju menedžerjev. Sponzorsko smo podprli mednarodni projekt SIMUN (Slovenia International Model United Nations), prvo simulacijo delovanja Generalne skupščine Združenih narodov.

Zavarovalnica KD Življenje je tudi v preteklem letu nadaljevala partnersko sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Ljubljana, ki poteka že od leta 2005. V okviru sponzorskega projekta Smisel življenja so otroški nasmehi smo v sodelovanju s Kliničnim centrom Ljubljana in Zvezo prijateljev mladine Slovenije omogočili brezplačen ogled 219 lutkovnih predstav za več kot 11.000 socialno ogroženih, bolnih in drugih otrok iz 65 krajev Slovenije. Na tekmovanju European Sponsorship Awards, ki ga organizira European Sponsorship Association (ESA) in nagraduje edinstvene sponzorske projekte v Evropi na področju športa, kulture, zabave, medijev in družbene odgovornosti, je družba KD Življenje za sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Ljubljana prejela priznanje za posebne dosežke v kategoriji „Business to Community“. Je edina slovenska družba, ki je prejela to priznanje, in sicer za projekt Smisel življenja so otroški nasmehi, s katerim smo sledili sodobnemu trendu, ki se nagiba k razumevanju pomena sponzorskih investicij za celosten in dolgoročen razvoj Evrope.

V letu 2008 je družba KD Življenje vzpostavila še eno pomembno partnerstvo – postala je prijateljica in podpornica Živalskega vrta Ljubljana. V okviru dolgoročnega sodelovanja smo omogočili prenojo žirafnjaka in s tem izboljšanje bivalnih pogojev za tri nove žirafe samce. Projekt smo nadaljevali z dobrodelno akcijo v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije, s katero smo prek sporočil SMS zbirali sredstva, da si bodo v letu 2009 socialno ogrožene družine lahko ogledale živalski vrt. Sodelovali smo še pri drugih odmevnih dogodkih v Živalskem vrtu Ljubljana. V KD Življenju smo v letu 2008 ponovno pripravili velik družinski dogodek Dan kulture in atrakcij v Postojnski jami. Kot soorganizator v sodelovanju z Iskreni.net smo sodelovali tudi na Festivalu družin pred Postojnsko jamo.

KD Finančna točka je v preteklem letu prevzela vlogo glavnega pokrovitelja Festival Fabula in kot prijatelj in podpornik pomagala Romani Krajncan pri izdaji zgoščenke otroških pesmi.

Adriatic Slovenica tradicionalno podpira zlasti projekte v zvezi z zdravstvom, izobraževanjem, kulturo, športom in preventivo v prometu, leta 2008 pa je postala tudi prva slovenska zavarovalnica, ki je podpisnica Evropske listine o varnosti v cestnem prometu. Na področju kulture in izobraževanja že vrsto let sodeluje s Festivalom Ljubljana, Gledališčem Koper in Avditorijem Portorož. Za večjo varnost v prometu smo v letu 2008 nadaljevali sodelovanje pri projektu ozaveščanja voznikov o pomenu varne vožnje, z izobraževalnimi projekti o cestnem prometu pa zavarovalnica vabi voznike, da preizkusijo svoje znanje s testom varne vožnje na spletu. Fundacija Z glavo na zabavo je projekt, ki ga je družba prvič podprla že leta 2007 in nadaljevala leta 2008. Vsebina teh aktivnosti temelji na opozarjanju o nevarnosti uživanja alkohola med mladimi in na nezdružljivosti alkohola ter vožnje v cestnem prometu. V okviru projekta Z glavo na zabavo je bilo izpeljanih kar 75 prireditev, ki mlade spodbujajo k bolj zdravemu razvoju in aktivnejšemu preživljanju prostega časa.

Šport

S podpiranjem različnih športnih dejavnosti želimo razširiti idejo o aktivnem in družabnem preživljanju prostega časa. Skupina že več let aktivno sponzorsko sodeluje s Šahovsko zvezo Slovenije v prizadevanjih za promocijo slovenskega vrhunškega in ljubiteljskega šaha.

V družbi KD Življenje smo sponzorsko podprli otroški tek v okviru velike športne prireditve Triatlon Ljubljana, Klub za umetnostno kotalkanje Nova Gorica in Košarkaški klub Globus.

Pri športnih sponzorskih projektih je bila v preteklem letu zelo aktivna tudi KD Finančna točka. V okviru sponzorstva Kolesarskega kluba Radenska KD Finančna točka smo sodelovali pri Maratonu Franja in malem maratonu Franja, podprli Družinski maraton, Maraton prijateljstva Ljubljana–Trst, Za srce in ožilje in druge športne dogodke. Sponzorsko smo sodelovali tudi s Košarkaškim klubom Zagorje KD Finančna točka, Rokoborskim klubom KD Finančna točka in gimnastično sekcijo ŠD Trnovo. Podprli smo tudi 52. pohod Ljubljana.

Družba je v letu 2008 sklenila sponzorsko sodelovanje z balonarjem Avijem Šornom in ga podprla pri podiranju treh svetovnih rekordov s cepelinom KD Finančna točka, in sicer v višini, preleteni razdalji in trajanju poleta.

Družba Adriatic Slovenica namenja glavino pomoči vrhunskemu športu in olimpijskim reprezentancam, zato že od leta 1993 sodelujemo z Olimpijskim komitejem Slovenije. Naš varovanec je tudi olimpijonec z olimpijskih iger v Atenah, izolski jadralac Vasilij Žbogar. Sodelujemo tudi z Nogometno zvezo Slovenije, Zvezo društev kasaške centrale Slovenije in drugimi pomembnimi nacionalnimi športnimi zvezami in številnimi športnimi društvi, med vidnejšimi prireditvami pa smo podprli tudi odmeven ženski teniški turnir Slovenia Open. Ob koncu leta je Adriatic Slovenica podprla perspektivnega plavalca Matjaža Markiča, ki je osvojil zlato medaljo na evropskem prvenstvu.

Humanitarna dejavnost

V Skupini KD podpiramo prostovoljstvo med zaposlenimi, zato jih prek KD Fundacije vključujemo v različne humanitarne akcije, organiziramo pa tudi krvodajalske akcije, ki se jih udeležuje vse več zaposlenih.

Družba KD Group sodeluje tudi z Unicefom in pomaga otrokom v najbolj ogroženih delih sveta. Tako smo v preteklem letu donatorsko podprli programe cepljenja otrok – Punčka iz cunj. V sodelovanju s hčerinsko družbo ABDS iz Bosne je družba KD Group tudi letos prek Društva bosansko-hercegovskih študentov Slovenije BH4 omogočila letovanje na Debelem rtiču skupini bosanskih otrok iz socialno ogroženih družin.

Družba KD Skladi je v letu 2008 sodelovala v humanitarni akciji So lahko otroci boljši od borznih gurujev? revije Moje finance. Cilj te akcije je bil pomagati otrokom iz manj premožnih družin.

Prednostna usmeritev v družbi Adriatic Slovenica ostaja podpora zdravstvu. Kot glavni pokrovitelj smo ponovno podprli vseslovensko akcijo Moj zdravnik, sodelovali pa smo tudi s Kliničnim centrom Ljubljana, društvom za pomoč prezgodaj rojenim otrokom, Splošno bolnišnico Izola in drugimi zdravstvenimi ustanovami in institucijami. V letu 2008 smo nadaljevali vseslovenski projekt Varna točka Unicefa Slovenije. V projekt za večjo varnost otrok in mladih v mestih, ki ga zavarovalnica podpira že tretje leto, so s svojimi zaposlenimi kot varne točke vključene vse poslovne enote Adriatica Slovenice.

KD Fundacija

V Skupini je od leta 1995 delovala Ustanova AJDA Fundacija, katere osnovni namen je bilo štipendiranje izobraževanja otrok in vlagateljev v Kmečke sklade in tistih z nadpovprečnimi rezultati in slabšim socialnim stanjem. Sčasoma smo v Skupini KD ugotovili, da je namen ustanove preozko usmerjen. S preimenovanjem v Ustanovo KD Fundacija ob koncu leta 2008 smo cilje in namen postavili širše. V letu 2008 je KD Fundacija svoje novo poslanstvo začela uresničevati prek sodelovanja z mladim virtuozom Bernardom Brizanijem. Fundacija mu je v pomoč pri nadaljnjem ustvarjanju in umetniškem udejstvovanju v neodplačno rabo za določen čas izročila violončelo visoke umetniške vrednosti.

V preteklem letu smo med zaposlenimi izvedli tudi prednovoletno akcijo zbiranja igrač in knjig za otroke v Mladinskem domu Malči Beličeve v Ljubljani, družba KD Group pa je akcijo podprla še s finančno donacijo.

3. POSLOVANJE NAŠIH DEJAVNOSTI

BANČNIŠTVO IN UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIH SKLADOV

Bančništvo

Z 2. marcem 2009 se je KD BPD preoblikovala v KD Banko in s tem je Skupina KD razširila svoje poslovanje na področje bančništva – KD Banka bo najprej namenjena privatnemu bančništvu in osebnemu bančništvu, pozneje pa bo dejavnost razširila na komercialno bančništvo. Še naprej bo tudi ponujala vse storitve KD BPD – investicijsko bančništvo, vključno z borznim posredovanjem, individualnim upravljanjem premoženja in storitvami podjetniških financ. Področje bančništva obsega individualno upravljanje premoženja in borzno posredovanje v Bolgariji, na Hrvaškem in v Romuniji.

Kot smo podrobneje pisali v poglavju Kapitalski trgi v letu 2008 na strani 23, je leto 2008 odločujoče zaznamovala finančna kriza, ki je kapitalske trge držav, v katerih je prisotna divizija, prizadela celo nekoliko bolj kot celotno regijo. Tako je na primer indeks DJ Stoxx Balkan 50 v letu 2008 izgubil 67 odstotkov vrednosti, glavna hrvaška in slovenska indeksa prav tako 67 odstotkov, glavni romunski indeks 70 odstotkov in glavni bolgarski indeks kar 79 odstotkov vrednosti. Ti padci vrednosti so odločujoče vplivali na obnašanje obstoječih in potencialnih investorjev, in sicer so prvi želeli prodati svoje naložbe, drugi pa se niso odločali za investiranje. Zato smo največ pozornosti posvečali upravljanju odnosov s strankami, da bi preprečili panične reakcije in strankam ponudili informacije, ki jih potrebujejo za sprejemanje racionalnih odločitev.

V letu 2008 so družbe divizije opravile za 436 milijonov evrov poslov borznega posredovanja za 5975 strank, kar pomeni 47 odstotkov vrednosti poslov, opravljenih v letu 2008. Vrednost sredstev na individualnem upravljanju premoženja je ob koncu leta 2008 znašala 16,7 milijona evrov, kar je 33 odstotkov vrednosti sredstev na upravljanju ob koncu leta 2007. Pričakovano se je glede na konec leta 2007 zmanjšalo tudi število strank. Tako so družbe divizije ob koncu leta 2008 imele 5975 strank na borznem posredovanju in 478 strank na individualnem upravljanju premoženja, kar v primerjavi z letom prej pomeni 9 odstotkov manj strank na borznem posredovanju in 17 odstotkov manj strank na individualnem upravljanju premoženja.

Glavna projekta divizije v letu 2008 sta bila vzpostavitev divizijske strukture s KD BPD kot krovno družbo in preoblikovanje krovne družbe divizije KD BPD v KD Banko. Družba je 2. decembra 2008 pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev, samo preoblikovanje pa je načrtovano na začetku leta 2009. Ustanovitev banke pomeni nadgradnjo storitev, ki jih ponuja Skupina KD in bo pripomogla k večjemu zadovoljstvu strank ter rasti Skupine. Na drugi strani pa nam je uspelo vzpostaviti organizacijsko strukturo, ki omogoča učinkovito uresničevanje sinergij med družbami divizije in družbami Skupine KD kot celote. V tem okviru je prišlo tudi do sprememb sestave upravnih odborov družb, da bi razširili sodelovanje in komunikacijo med družbami.

Seveda pa je bilo celotno poslovanje divizije najbolj zaznamovano s finančno krizo, na katero smo se odzvali na dveh ravneh. Na eni strani smo še bolj okrepili komuniciranje s strankami, ki v takih nemirnih časih, ko so izpostavljene poplavi različnih informacij, potrebujejo predvsem objektivni pogled na dogajanje, na drugi strani pa smo prilagodili svojo ponudbo in strankam ponudili oblike investiranja, primerne za take izredne razmere. Rezultati kažejo, da nam je uspelo zadržati večino svojih strank in prepričani smo, da smo si ustvarili zaupanje in dobro izhodišče za nadaljevanje poslovanja.

Izzivi v letu 2009

- Čim prej želimo uspešno končati postopek preoblikovanja KD BPD v KD Banko. Banka bo nadgradila dosedanje storitve KD BPD z bančnimi in drugimi finančnimi storitvami in s tem bo bolje zadovoljila potrebe svojih strank.
- S korakom ustanovitve KD Banke bo Skupina KD nadgradila in zaokrožila finančno ponudbo in bo svojim strankam lahko ponudila celovit nabor finančnih storitev na enem mestu.
- KD Banka bo na začetku delovanja usmerjena v osebno in privatno bančništvo, pozneje pa bo poslovanje dopolnila s celovito ponudbo komercialnega in elektronskega bančništva. Gradnja celovite bančne ponudbe bo naš glavni izziv v letu 2009.

- Še naprej bomo iskali sinergije med družbami v diviziji in med družbami skupine KD, ki se bodo z ustanovitvijo banke samo še povečale.

Družbe v dejavnosti:**Slovenija**KD Banka d. d.¹⁴

Neubergerjeva 30, Ljubljana, Slovenija

Telefon: + 386 59 22 00 00

Faks: + 386 59 22 00 45

E-pošta: kd-bpd@kd-group.siSpletna stran: www.kd-bpd.si

Uprava KD BPD (31. decembra 2008): Benjamin Jošar, predsednik uprave

Vodstvo KD Banke (2. marca 2009):

Aljoša Tomaž, glavni izvršni direktor

Vera Dolinar, namestnica glavnega izvršnega direktorja

Hrvaška

KD Upravljanje imovinom d. o. o., Zagreb

Radnička cesta 39, Zagreb, Hrvaška

Telefon: + 385 1 627 44 44

Faks: + 385 1 627 44 08

E-pošta: kdam@kd-group.hrSpletna stran: www.kd-group.hr

Uprava (31. decembra 2008): Zvonimir Marić, član uprave

Kristijan Cvjetović, član uprave

Romunija

SSIF KD Capital Management S. A., Bukarešta

Gheorghe Manu 5, Bukarešta, Romunija

Telefon: + 40 21 650 04 47

Faks: + 40 21 650 04 48

Spletna stran: www.kd-capital.ro, www.kd-group.roE-pošta: office@kd-capital.ro

Upravni odbor (31. decembra 2008): Silviu Enache, predsednik upravnega odbora

Benjamin Jošar, član upravnega odbora

Aljoša Tomaž, član upravnega odbora

Bolgarija

KD Securities EAD, Sofija

Fritof Nansen Blvd. 9, Sofija, Bolgarija

Telefon: + 359 2 810 26 95

Faks: +359 2 981 01 08

E-pošta: kds.office@kd-group.bgSpletna stran: www.kd-group.bg

Upravni odbor (31. decembra 2008):

Benjamin Jošar, predsednik upravnega odbora

Desislava Petkova, član upravnega odbora

Elica Ivanova, član upravnega odbora

Peter Bezljaj, član upravnega odbora

Dejan Divjak, član upravnega odbora

¹⁴ KD Banka je začela poslovati 2. marca 2009 in je nastala s preoblikovanjem in razširitvijo dejavnosti KD BPD, borznoposredniške družbe, d. o. o.

Upravljanje investicijskih skladov

Največja družba v dejavnosti upravljanja investicijskih skladov je KD Skladi, Ljubljana, ki je ena od vodilnih družb za upravljanje v Sloveniji. Poleg družbe KD Skladi v Skupini KD deluje še šest družb za upravljanje, in sicer na Hrvaškem, v Romuniji, Bolgariji, na Slovaškem, v Srbiji in Makedoniji.

Osnovna dejavnost teh družb je upravljanje investicijskih skladov in upravljanje premoženja dobro poučenih vlagateljev.

Investicijski skladi ostajajo naš ključni produkt. Naša temeljna strategija je ponuditi vlagateljem, predvsem iz jugovzhodne Evrope, kar najširši izbor naložbenih možnosti po svetu in hkrati zagotoviti vlagateljem z vsega sveta celovito ponudbo investiranja v tej regiji. To je naše vodilo tudi pri rasti portfelja investicijskih skladov, ki je v okviru Skupine KD ob koncu leta 2008 obsegal 33 investicijskih skladov, od tega v Sloveniji 17 podskladov KD Krovnega sklada in investicijsko družbo KD ID, preostale vzajemne sklade pa upravljamo v regiji, kjer smo prisotni (4 na Hrvaškem, 3 v Romuniji, 3 v Bolgariji, 2 na Slovaškem, 1 v Srbiji in 2 v Makedoniji).

Leto 2008 je bilo na kapitalskih trgih v znamenju velikih in nepredvidenih padcev tečajev na vseh svetovnih borzah. Svetovno finančno krizo so pospremile še napovedi gospodarske recesije in precej večja negotovost kot v preteklosti. Regionalni trgi oziroma vlagatelji česa podobnega v vsej (resda kratki) zgodovini vlaganja v sklade še niso doživeli, tudi na najrazvitejših trgih je bilo treba pogledati v trideseta leta prejšnjega stoletja za ustrezne primerjave. V jugovzhodni Evropi, kjer smo prisotni, smo bili tako priča padcem vodilnih indeksov, in sicer tudi do 80 odstotkov (v Bolgariji), kar je omajalo zaupanje vlagateljev. Zaradi teh razlogov, o katerih smo obširneje pisali tudi v poglavju Kapitalski trgi v letu 2008 na strani 23, se je skupna vrednost sredstev v upravljanju investicijskih skladov zmanjšala na 360,6 milijona evrov, kar je 36 odstotkov sredstev ob koncu leta 2007.

Poleg prilagoditev portfeljev skladov smo se na finančno krizo odzvali z okrepljenim komuniciranjem, usmerjenim predvsem k poudarjanju dolgoročnosti vlaganja v sklade in k pomiritvi vlagateljev. Z njimi smo komunicirali neposredno in posredno prek množičnih medijev in naših prodajnih kanalov, predvsem prodajne družbe KD Finančna točka. Kot vizionarska se je pokazala tudi odločitev izpred štirih let, ko smo v družbi KD Skladi naboru naših skladov prvi v Sloveniji (in še vedno med redkimi družbami za upravljanje v regiji) dodali sklad denarnega trga, ki se je izkazal kot varna naložba v obdobju pretresov na drugih kapitalskih trgih. Te aktivnosti so prispevale, da je bilo zmanjšanje števila vlagateljev, upoštevajoč izredne razmere, precej zmerno. Vlagatelji so v glavnem ostali v naših skladih, predvsem proti koncu leta 2008 pa so nekateri tudi že aktivneje iskali naložbene priložnosti.

Poglavitne dejavnosti in dosežki leta 2008:

- Družbo KD Investments smo v skladu s korporativnimi usmeritvami Skupine ter zaradi boljše prepoznavnosti preimenovali v KD Skladi.
- Za konsolidacijo upravljanja in nadaljnega doseganja odličnosti pri upravljanju premoženja smo sklade prenesli nazaj na KD Skladi.
- V družbi KD Skladi smo med prvimi družbami v Sloveniji ob koncu leta pridobili vsa potreba dovoljenja za ustanovitev KD Krovnega sklada in s tem našim strankam omogočili davčno učinkovitejše vlaganje.
- V regiji jugovzhodne Evrope, ki je za nas ključna, smo odprli novo družbo za upravljanje, KD Fondovi, A. D. Skopje.
- Ponudbi skladov v Skupini KD smo dodali sedem novih – KD Vzhodna Evropa, KD Latinska Amerika, KD Indija – Kitajska, KD EM Infrastruktura in gradbeništvo in KD Finance (v Sloveniji) ter KD Južen Balkan in KD BRIC (v Makedoniji).
- Za prodajo na Slovaškem smo registrirali prve slovenske sklade in tako vzpostavili perspektiven prodajni kanal za prihodnost.

Izzivi v letu 2009:

- Še naprej si bomo prizadevali potrjevati odličnost v upravljanju in tako upravičiti zaupanje vlagateljev, ki so s skladi KD že dosegali visoke donose.
- Okrepili bomo aktivnosti za še večjo prepoznavnost skladov KD, zato da bi ohranili vodilni položaj v Sloveniji in okrepiti tržne deleže v jugovzhodni Evropi.

- Portfelje produktov bomo še naprej dopolnjevali v skladu s trendi v industriji in potrebami trga, ob ohranitvi glavnih vodil inovativnosti in osredotočenosti na vlagatelja, predvsem pa bomo obstoječe produkte ponudili v še privlačnejših oblikah.
- Pri uresničevanju večje prepoznavnosti ter razvoju novih produktov ter storitev si bomo ob obstoječih družbah Skupine prizadevali kot prodajni kanal čim bolje izkoristiti novoustanovljeno KD Banko, predvsem z izkoriščanjem produktnih in prodajnih sinergij.
- Vlagateljem bomo omogočili prijaznejše in preprostejše sodobno poslovanje prek spleta, najprej vpogled v portfelj in spremljanje opravljenih transakcij, nato pa tudi pristop k skladam in storitev elektronskega poslovanja.
- Z registracijo za lokalno prodajo slovenskih skladov bomo okrepili ponudbo skladov v Romuniji in Bolgariji, kjer smo že prisotni in nam zakonodaja to dopušča.
- S konsolidiranjem drobnoprodajnih znanj in aktivnosti v Sloveniji v družbi KD Finančna točka bomo še naprej krepili našo prisotnost na slovenskem trgu.
- V skladu z novimi regulatornimi smernicami in možnostmi prilagajanja poslovanja družb za upravljanje, investicijskih skladov in odnosov z vlagatelji si bomo še naprej prizadevali za čim večje zadovoljstvo sedanjih in prihodnjih vlagateljev.

Podatki o investicijskih skladih Skupine KD na dan 31. decembra 2008

Sklad	Vrsta sklada	Geografska/sektorska usmeritev	VEP (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število enot v obtoku	Število vlagateljjev	Tečaj EUR 31. 12. 2008
Slovenija							
KD Galileo	fleksibilna struktura naložb	Evropa	7,00	120.804.024	17.269.662,9648	30.139	
KD Rastko	delniški	Evropa	16,45	54.090.464	3.287.361,5036	17.013	
KD Bond	obvezniški	Evropa	12,17	9.100.750	748.075,0347	3.398	
KD Prvi izbor	sklad delniških skladov	ves svet	3,48	17.926.718	5.148.946,6077	4.040	
KD MM	sklad denarnega trga	ves svet	48,40	15.875.014	328.030,2110	1.364	
KD Balkan	delniški	države Jugovzhodne Evrope	2,33	18.691.948	8.012.925,4232	8.635	
KD Novi trgi	delniški	razvijajoči se trgi	2,74	9.938.880	3.629.075,4298	3.811	
KD Severna Amerika	delniški	države Severne Amerike	2,35	834.300	355.509,1294	193	
KD Surovine in energija	delniški	surovine, energija	2,98	3.987.617	1.338.588,8974	1.296	
KD Tehnologija	delniški	tehnologija	3,18	1.089.633	343.190,6354	394	
KD Nova energija	delniški	energija iz novih in obnovljivih naravnih virov	0,68	8.619.817	12.743.683,2277	3.389	
KD Vitalnost	delniški	zdravstvo, nega, široka potrošnja ipd.	0,65	1.357.318	2.078.286,6645	401	
KD Indija-Kitajska	delniški	Indija, Kitajska	0,76	3.499.530	4.583.388,7826	451	
KD EM Infrastruktura in gradbeništvo	delniški	dejavnosti, povezane z infrastrukturo	0,79	130.304	164.864,7146	61	
KD Finance	delniški	finance	0,61	121.533	199.238,3177	35	
KD Latinska Amerika	delniški	države Latinske Amerike	0,72	1.377.614	1.905.908,3673	58	
KD Vzhodna Evropa	delniški	države Vzhodne Evrope	0,61	128.680	212.358,9802	48	
Delnica	Naziv	Geografska/ sektorska usmeritev	Tržna cena delnice (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število delnic	Število vlagateljjev	Tečaj EUR 31. 12. 2008
KD ID (KDIR)	KD ID, delniška investicijska družba, d. d.	Evropa	3,65	54.077.517	9.181.542	36.783	
Hrvaška							
Sklad	Vrsta sklada	Geografska/sektorska usmeritev	VEP (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število enot v obtoku	Število vlagateljjev	Tečaj EUR 31. 12. 2008
KD Victoria	delniški	Evropa	2,9653	15.811.215,91	5.332.143,0703	3.713	1 EUR = 7,32 HRK
KD Adria Bond	obvezniški	Evropa	1,5340	741.043,59	483.088,5268	30	1 EUR = 7,32 HRK
KD Balanced	fleksibilna struktura naložb	Evropa	1,0069	2.214.423,31	2.199.192,4521	333	1 EUR = 7,32 HRK
KD Nova Europa	delniški	Evropa	0,5870	1.838.653,69	3.132.070,5428	946	1 EUR = 7,32 HRK
Romunija							
KD Maximus	delniški	Romunija	2.2690	5.893.853,43	2.597.588,00	889	1 EUR = 4,02 RON
KD Optimus	uravnoveženi	Romunija	1.8222	292.485,32	160.512,12	18	1 EUR = 4,02 RON
KD Multifond	sklad skaldov	globalna	1.4794	127.361,00	86.088,87	2	1 EUR = 4,02 RON
Bolgarija							
KD Equity Bulgaria	delniški	srednja in vzhodna Evropa	0,38	933.456	2.448.670,4784	357	1 EUR = 1,96 BGN
KD Bond Bulgaria	obvezniški	srednja in vzhodna Evropa	62,64	390.258,14	6.229,8062	23	1 EUR = 1,96 BGN
Delnica	Naziv	Geografska/ sektorska usmeritev	Tržna cena delnice (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število delnic	Število vlagateljjev	Tečaj EUR 31. 12. 2008
KD Pelikan	KD Pelikan	srednja in vzhodna Evropa	7,56	2.217.099,67	293.231,0000	186	1 EUR = 1,96 BGN

Sklad	Vrsta sklada	Geografska/sektorska usmeritev	VEP (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število enot v obtoku	Število vlagateljv	Tečaj EUR 31. 12. 2008
Slovaška							
KD Prosperita	delniško-obvezniški	srednja in vzhodna Evropa	0,016637	4 871 286,33	292 812 560	1 050	1 EUR = 30,1260 SKK
KD Russia	delniški	Rusija	0,011335	3 591 748,76	316 880 732	418	1 EUR = 30,1260 SKK
Srbija							
KD Ekskluziv	delniški	Bivše jugoslovanske republike, Bolgarija, Romunija	4,22	119.870,28	28.390,25584	177	1 EUR = 88,60 RSD
Makedonija							
KD BRIK	delniški	globalna	1,6403	17.880,48	10.900,5324	114	1 EUR = 61,5 MKD
KD Južen Balkan	delniški	Balkan	1,6399	14.363,00	8.758,5241	76	1 EUR = 61,5 MKD

Družbe v dejavnosti:

Slovenija

KD Skladi, družba za upravljanje, d. o. o.

Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija

Telefon: + 386 1 582 67 80

Faks: + 386 1 518 40 88

E-pošta: kd-skladi@kd-group.si

Spletna stran: www.kd-skladi.si

Uprava (31. decembra 2008):

Dag Kralj, predsednik uprave

Roman Androjna, član uprave

Louise Chatwood, članica uprave

Uprava (5. marca 2009): dr. Peter Groznik, predsednik uprave

Roman Androjna, član uprave

Louise Chatwood, članica uprave

Hrvaška

KD Investments, društvo za upravljanje investicijskim fondovima, d. o. o., Zagreb

Radnička cesta 39, Zagreb, Hrvaška

Telefon: + 385 1 627 45 55

Faks: + 385 1 627 45 10

E-pošta: info@kd-group.hr

Spletna stran: www.kd-group.hr

Uprava (31. decembra 2008):

Hrvoje Japunčić, predsednik uprave

Branko Gladović, član uprave

Romunija

SAI KD Investments S. A., Bukarešta

Gheorghe Manu 5, Bukarešta, Romunija

Telefon: + 402 1 650 04 44

Faks: + 402 1 650 04 42

E-pošta: info@kd-group.ro

Spletna stran: www.kd-group.ro

Uprava (31. decembra 2008):

Gerrit Alberts, predsednik uprave:

dr. Peter Groznik, član uprave

Katja Kraškovic, članica uprave

Bolgarija

KD Investments EAD, Sofija
9 Frityof Nansen Blvd., Sofija, Bolgarija

Telefon: + 359 2 810 26 51

Faks: + 359 2 981 21 65

E-pošta: info@kd-group.bg

Spletna stran: www.kd-group.bg

Uprava (31. decembra 2008): Georgi Biserinski, predsednik uprave
Nelly Petrova, članica uprave
Andraž Zupan, član uprave
Louise Chatwood, članica uprave
Katja Kraškovic, članica uprave

Slovaška

KD Investments, správ. spol., a. s, Bratislava
Laurinská 3, Bratislava, Slovaška

Telefon: + 421 2 5910 4900

Faks: + 421 2 5910 4910

E-pošta: info@kdinvestments.sk

Spletna stran: www.kdinvestments.sk

Uprava (31. decembra 2008): Gabriel Hinzeller, predsednik uprave
Borut Gorjup, član uprave

Srbija

KD Investments a. d., Beograd
Zmaj Jovina 13, Beograd, Republika Srbija

Telefon: + 381 11 26 35 918

Faks: + 381 11 32 82 331

E-pošta: info@kd-investments.co.yu

Spletna stran: www.kd-investments.co.yu

Uprava (31. decembra 2008): Dušan Lahe, predsednik uprave
Aleksander Sekavčnik, član uprave
Dag Kralj, član uprave

Makedonija

KD Fondovi A. D. Skopje
Ul. Vodnjanska nr. 7/1, Skopje, Makedonija

Telefon: + 389 2 3105 930

Faks: + 389 2 3105 939

E-pošta: kdfondovi@kd-group.com

Spletna stran: www.kd-fondovi.mk

Uprava (31. decembra 2008): Laze Kamčev, predsednik uprave
Marijan Nikolovski, član uprave
Aleksander Sekavčnik, član uprave
Dag Kralj, član uprave
Uroš Gorišek, član uprave

ZAVAROVALNIŠTVO

Zavarovalniška dejavnost Skupine KD obsega življenjska in premoženjska (vključno zdravstvena) zavarovanja. V Sloveniji poslujeta življenjska zavarovalnica KD Življenje in Adriatic Slovenica, ki je univerzalna zavarovalnica in trži življenjska ter premoženjska zavarovanja, vključno z zdravstvenimi zavarovanji. V tujini Skupina KD razvija in trži življenjska zavarovanja in premoženjska zavarovanja prek čezmejnega poslovanja ali samostojno ustanovljenih zavarovalnic. Trenutno je z življenjskimi zavarovanji prisotna v Bolgariji, Romuniji, Ukrajini, na Hrvaškem in na Slovaškem. Skupina trži premoženjska zavarovanja prek premoženjske zavarovalnice AS neživotno osiguranje v Srbiji.

Posebnosti slovenskega zavarovalnega trga v letu 2008

Slovensko zavarovalništvo že od uvedbe tržnega sistema na začetku devetdesetih let dosega visoko stopnjo rasti, ki je hitrejša od splošne rasti v gospodarstvu. Obravnavani trg postaja vse razvitejši in ob močni domači konkurenci nanj vstopajo tudi tuje zavarovalne hiše. Pomen zavarovalnih premij in naložb iz zavarovalnih premij v Sloveniji zato hitro raste, vendar še ne dosega povprečja evropske udeležbe v BDP.

Leta 2008 je bilo mednarodno gospodarsko okolje zaznamovano s posledicami poglobljanja finančne krize, ki so bile kmalu vidne tudi na zavarovalnem trgu. V Sloveniji je finančna kriza najprej vplivala na borzna gibanja, posledice pa so se odrazile tudi na kreditnih in varčevalnih tokovih ter slabših kazalnikih zaupanja. Finančna kriza je v letu 2008 vplivala predvsem na naložbena življenjska zavarovanja, saj so neposredno povezana s tveganji na kapitalskih trgih.

Slovenski zavarovalniški trg je zaznamovala še močnejša konkurenca. Ob prizadevanjih za povečanje tržnega deleža so večjo stopnjo rasti dosegle predvsem manjše zavarovalnice, ki pa niso vplivale na zmanjšanje tržne koncentracije. Zavarovalništvo, ki je v Sloveniji drugi najpomembnejši segment finančnega sektorja, je v primerjavi z bančništvom lani doseglo relativno manjši razvojni zaostanek za članicami EU, vendar je vrzel še vedno precej visoka (okoli 40 odstotkov). Ocenjujemo, da je področje življenjskih zavarovanj slabše razvito, saj dosega delež teh premij glede na slovenski BDP le slabo tretjino povprečne vrednosti v EU.

Več kot desetletje je slovensko zavarovalništvo po rasti prehitelo slovenski BDP. Ta trend se je izkazoval tudi leta 2008, saj so zavarovalnice¹⁵ zbrale za 1.882.226.685 evrov bruto obračunane premije ali za 6,4 odstotka več v primerjavi z letom 2007. Obračunana kosmata premija življenjskih zavarovanj klasičnih zavarovalnic je v letu 2008 znašala 505.919 milijonov evrov, zbrale pa so 1.376.307 milijonov evrov premije premoženjskih zavarovanj. V nasprotju s preteklimi leti je bila rast premoženjskih zavarovanj v 2008 višja od rasti življenjskih, znašala je 7,1 odstotka, obseg poslovanja življenjskih zavarovalnic se je povečal za 4,6 odstotka.

Zavarovalništvo v Skupini KD

Ključne strateške usmeritve Skupine KD v zavarovalništvu temeljijo predvsem na rasti poslovanja doma in v tujini ter na ponudbi celovite palete finančnih storitev z različnimi prodajnimi mrežami.

Tako so se na prodajnih poteh v Sloveniji utrjevale in krepile že obstoječe prodajne poti.

V Skupini KD so zavarovalnice v letu 2008 intenzivno širile in bogatile svojo ponudbo ter razvijale nove specializirane produkte za posamezne ciljne skupine. V Sloveniji KD Življenje ohranja vodilno vlogo pri razvoju novih produktov, tako je pri življenjskih zavarovanjih v letu 2008 razvila dva nova inovativna produkta: Fondpolico Maks Garant, življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja z obročnim plačilom premije in 100-odstotnim jamstvom izplačila skupne vsote vplačanih čistih premij ob izteku zavarovanja, in Fondpolico Dirigent, življenjsko zavarovanje z aktivnim upravljanjem premoženja.

Pri premoženjskih zavarovanjih je Adriatic Slovenica v letu 2008 ponudila najsodobnejšo in konkurenčno ponudbo avtomobilskih zavarovanj z Maxi asistenco, ki je najširša avtomobilska asistenca v Sloveniji, vključuje pa tudi zdravstveno zavarovanje v tujini po vsej Evropi. Družba je prenovila ponudbo nezgodnih zavarovanj in začela

¹⁵ brez Kapitalne družbe in Sklada obrtnikov in podjetnikov

intenzivno tržiti edinstvena kreditna zavarovanja, ki ščitijo kreditojemalca v primeru nezgodne smrti, trajne invalidnosti in izgube zaposlitve iz nekrivdnih razlogov (brezposelnosti), za različne ciljne skupine pa je pripravila ponudbo novih odgovornostnih zavarovanj.

Ponudbo zavarovanj smo širili tudi v tujini. V Romuniji smo v letu 2008 trgu ponudili novo življenjsko zavarovanje Probabilis Credit, podružnica na Slovaškem je tržila Fondpolico Dirigent, novoustanovljena zavarovalnica v Ukrajini je ponudila klasična življenjska zavarovanja Virtuos, Grand Master, Maestro in Debut, na Hrvaškem se je tržila klasična Fondpolica, bolgarska zavarovalnica pa je ponudbi življenjskih zavarovanj dodala še dodatni paket kritja kritičnih bolezni. V srbskem AS neživotnem osiguranju so septembra 2008 poleg drugih premoženjskih zavarovanj začeli tržiti obvezna avtomobilska zavarovanja, nezgodna in prostovoljna zdravstvena zavarovanja (v paketni prodaji z avtomobilskimi zavarovanji) in ponujati asistenčna zavarovanja prek Corisa. Čeprav je leta 2008 AS neživotno osiguranje poslovalo le slabe štiri mesece, je nova zavarovalnica glede na razmere na srbskem trgu zelo uspešno tržila zavarovanja.

Leta 2008 je Skupina KD pri zavarovalništvu v Sloveniji dosegla 17,3-odstotni tržni delež, s skupno zbrano premijo 325,8 milijona evrov. Na tujih trgih je Skupina KD zbrala 5,9 milijona evrov premije življenjskih zavarovanj in 350.000 evrov premije premoženjskih zavarovanj.

KD Življenje je z 21-odstotno stopnjo rasti in 13,7-odstotnim tržnim deležem v letu 2008 prepričljivo zasedla drugo mesto med zavarovalnicami, ki tržijo življenjska zavarovanja. Glede na trenutno dinamiko globalnega gospodarstva bodo stabilnost, zaupanje in varnost v prihodnje pri zavarovancih najpomembnejša merila, ko se bodo odločali o življenjskem zavarovanju. Pri tem bodo imele prednost predvsem tiste zavarovalnice, ki bodo predstavljale zanesljivo poslovanje in produkte s komponento predvidljivih donosov.

Tržni delež Adriatica Slovenice je bil leta 2008 13,6 odstotka, kar pomeni drugo mesto na slovenskem zavarovalnem trgu. Pri premoženjskih zavarovanjih ima zavarovalnica leta 2008 17,5-odstotni delež, pri zdravstvenih zavarovanjih pa 24,5-odstotnega, kar prav tako pomeni drugo mesto na trgu. Na področju t.i. „nadstandardnih“ zavarovanj je Adriatic Slovenica vodilna in dosega kar 54,4-odstotni tržni delež. Adriatic Slovenica je že tretje leto zapored kljub ostrim konkurenčnim pogojem ohranila in utrdila drugo mesto na celotnem slovenskem zavarovalnem trgu. Z okrepljeno tržno mrežo in sodobnimi zavarovanji ter odličnimi asistenčnimi storitvami, ki jih je ponudila leta 2008, si je za prihodnje leto postavila še višje poslovne cilje. Glede na razmere na slovenskem trgu pomenita ponudba in možnost sklenitve najširše palete zavarovanj (premoženjskih, zdravstvenih, življenjskih in pokojninskih) dodatno tržno prednost. V obdobju manjšega dostopa do drugih finančnih virov pa celovite in kakovostne zavarovalno-finančne storitve zagotavljajo zavarovancem finančno in osebno varnost.

V Sloveniji je največji delež prodaje življenjskih zavarovanj KD Življenja je potekal prek prodajne družbe KD Finančna točka, ki je imela lani 19 regionalnih poslovalnic, mobilno mrežo pa je sestavljalo več kot sto zaposlenih tržnikov in več kot tisoč pogodbenih partnerjev, sledile so pogodbene agencije in nato lastna zastopniška mreža. Adriatic Slovenica povečuje prodajo premoženjskih zavarovanj z razvejano tržno mrežo in je ob koncu lanskega leta ponudila zavarovalne storitve v devetih poslovnih enotah v vseh regionalnih središčih Slovenije, treh poslovalnicah, 46 predstavništvih in v pogodbeni tržni mreži zavarovalno-zastopniških družb s kar 92 sklepalnimi mesti ter v mreži 114 prodajnih mest komplementarnih prodajnih poti oziroma skupno na 264 prodajnih mestih. Za izboljšanje pokritosti trga in izboljšanje poprodajnih storitev servisa za zavarovance je bila tržna mreža opremljena z dodatnimi prodajnimi mesti in razvijala tudi komplementarne tržne poti.

V tujini so se življenjska zavarovanja tržila prek mreže lastnih zastopnikov, lastnih prodajnih kanalov KD Finančna točka in EU Life, pogodbenih agencij ter zavarovalno-zastopniških družb. Trženje premoženjskih zavarovanj je potekalo prek hčerinske družbe AS neživotno osiguranje v Beogradu, prek njenih poslovalnic v Novem Sadu in Čačku ter pogodbenih sklepalnih mest.

Izzivi v letu 2009

- Več kot 86,2 milijona evrov zbrane premije oziroma 19,1-odstotna rast na področju življenjskih zavarovanj, na področju premoženjskih zavarovanj (vključno z zdravstvenimi) načrtuje prek 270 milijonov evrov zbrane premije oziroma na področju premoženjskih zavarovanj 7,6-odstotno, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 5-odstotno rast.
- Povečevanje donosnosti naložb ter krepitev kratkoročne in dolgoročne likvidnosti.
- Rast in utrditev tržnega položaja zavarovalnic Skupine KD in ohranitev vodilne vloge pri razvoju novih zavarovanj.
- Nadgradnja obstoječih zavarovalnih produktov, zlasti pri razvoju navzkrižne prodaje zavarovanj, kjer bodo zavarovanci imeli na voljo dodatne storitve. Razvoj zavarovanj, prilagojenih potrebam trga in posameznih strank, razvoj inovativnih življenjskih zavarovanj, posodabljanje obstoječih premoženjskih zavarovanj, predvsem razvoj poenotenih in dodatnih novih vrst paketnih zavarovanj, razvoj dodatnih in bogatejših asistenčnih storitev ter razvoj novih poprodajnih aktivnosti.
- Razvoj in nadgrajevanje obstoječe prodajne mreže.
- Izkoriščanje sinergijskih učinkov različnih prodajnih poti v obeh zavarovalnicah. KD Finančna točka ostaja glavni prodajni kanal za KD Življenje. Adriatic Slovenica načrtuje ohranitev in razvoj obstoječih prodajnih poti, krepitev lastne mreže zastopnikov in nadaljnji razvoj prodaje zavarovanj prek komplementarnih tržnih poti, vključno s spletnim zavarovalništvom.
- Konsolidacija divizije življenjskih zavarovanj Skupine KD v družbi KD Življenje, ohranitev široke ponudbe osebnih in najširše ponudbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj v okviru Adriatica Slovenice.
- Rast poslovanja KD Življenja in Adriatica Slovenice na domačem in tujih trgih večje od rasti trga.

Družbe v dejavnosti:**Slovenija**

Adriatic Slovenica, Zavarovalna družba, d. d., Koper

Ljubljanska cesta 3a, Koper, Slovenija

Telefon: + 386 5 664 31 00

Faks: + 386 5 664 31 09

E-pošta: info@adriatic-slovenica.si

Spletna stran: www.adriatic-slovenica.si

Uprava (31. decembra 2008): Gabrijel Škof, predsednik uprave

Milena Georgievski, namestnica predsednika uprave

Matej Cergolj, član uprave

Marko Rems, član uprave

KD Življenje, zavarovalnica, d. d., Ljubljana

Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija

Telefon: +386 1 58 26 550

Telefaks: +386 1 518 18 95

E-pošta: info@kd-zivljenje.si

Spletna stran: www.kd-zivljenje.si

Uprava (31. decembra 2008): Matija Šenk, predsednik uprave

Mateja Keržič, članica uprave

Uprava (6. marca 2009): Matija Šenk, predsednik uprave

Mateja Keržič, članica uprave

mag. Ingrid Kuk, članica uprave

Hrvaška

KD životno osiguranje d. d., Zagreb
Radnička cesta 39, Zagreb, Hrvatska

Telefon: + 385 1 6285 101

Telefaks: + 385 1 6197 456

E-pošta: info@kd-life.hr

Spletna stran: www.kd-life.hr

Uprava (31. decembra 2008): Neven Tišma, predsednik uprave
Andreja Radič, član uprave

Slovaška

Podružnica

KD Life, Insurance Company, plc, Ljubljana

Laurinská 3, Bratislava, Slovensko

Telefon: +421 259104906

Telefaks: +421 259104910

E-pošta: info@kd-life.sk

Spletna stran: www.kd-life.sk

Vodstvo (31. decembra 2008): Gregor Šušmelj, direktor podružnice

Vodstvo (1. januarja 2009): Pavol Norulak, direktor podružnice

Češka Republika

Čezmejno poslovanje

E-pošta: pojistovna@kd-life.cz

Spletna stran: www.kd-life.cz

Romunija

KD Life Asigurari S.A.

Gheorghe Manu 5, Bukarešta, Romunija

Telefon: +40 21 650 55 06

Telefaks: +40 21 650 55 04

E-pošta: office@kd-life.ro

Spletna stran: www.kd-group.ro

Uprava (31. decembra 2008): Matija Šenk, predsednik uprave
Ian Harrocks, član uprave
Zefir Castris, član uprave

Bolgarija

KD Life AD

Stara planina 5, Sofija, Bolgarija

Telefon: +357 2 933 79 11

Telefaks: +357 2 933 79 19

E-pošta: office@kd-life.bg

Spletna stran: www.kd-life.bg

Uprava (31. decembra 2008): Matija Šenk, predsednik uprave
Stefan Stefanov, član uprave
Kevin Phillips, član uprave

Ukrajina

KD Life CJSC

Lineynaya str., 17 Building A, Kijev, Ukrajina

Telefon: +380 44 499 5999

Telefaks: +380 44 499 5990

E-pošta: office@kd-life.com.ua

Spletna stran: www.kd-life.com.ua

Uprava (31. decembra 2008): Pavol Norulak, predsednik uprave
Kevin Phillips, namestnik predsednika uprave
Alexander Mikulchik, član uprave

Uprava (15. januarja 2009): Pavol Norulak, predsednik uprave
Alexander Mikulchik, član uprave

Srbija

AS neživotno osiguranje a. d. o. Beograd

Bulevar Mihajla Pupina 165E, 11070 Novi Beograd, Srbija

Telefon: +381 11 260 8676

Telefaks: +381 11 260 8684

E-pošta: info@as-osiguranje.rs

Vodstvo (31. decembra 2008): Metod Grah, generalni direktor in predsednik upravnega odbora
prof. dr. Jova Miloradić, namestnik generalnega direktorja
Gabrijel Škof, predsednik skupščine

PRODAJA FINANČNIH STORITEV

V Skupini so pričakovanja naših strank postavljena na najvišje mesto, zato pri razvoju finančnih storitev sledimo njihovim željam in potrebam. Taka prizadevanja in usmeritve pri razvoju storitev pa je za celostno obravnavo nujno nadgraditi tudi z najboljšimi distribucijskimi kanali, prek katerih so storitve vedno dostopne našim strankam.

V Skupini KD smo že v letu 2007 uresničili enega naših najpomembnejših ciljev, ustanovili smo namreč lastno prodajno družbo KD Finančna točka, katere glavni cilj je prodaja vseh finančnih produktov Skupine KD na enem mestu in z najvišjim standardom storitve ponuditi popolno premoženjsko svetovanje. Poslanstvo KD Finančne točke je torej povečevanje zadovoljstva strank z zagotavljanjem ponudbe inovativnih, prvovrstnih in konkurenčnih finančnih produktov s pomočjo izbranega osebnega svetovalca. Tako izpolnjujemo in pomembno dopolnjujemo tudi cilje Skupine.

Klub KD plus deluje v okviru družbe KD Mark in njegov osnovni namen je utrjevati zaupanje že obstoječih strank družb Skupine. Klub KD plus strankam ponuja številne ugodnosti, povezane s finančnimi storitvami Skupine, in ugodnosti z drugih različnih področij, ki jih ponujajo zunanji partnerji. Klub hkrati dosega povezovanje storitev družb v Skupini ter utrjuje in vzpostavlja sinergijske učinke med družbami.

V letu 2008 je družba KD Finančna točka imela 19 regionalnih poslovalnic, mobilno mrežo pa je sestavljalo več kot sto zaposlenih tržnikov in več kot tisoč pogodbenih partnerjev. Dodatno podporo osebni prodaji in dodatni komunikacijski kanal za stranke ponujata tudi spletni portal www.financna-tocka.si in klicni center z 29 sodelavci, od tega tremi zaposlenimi.

Ponudba KD Finančna točka je ob koncu leta 2008 obsegala življenjska zavarovanja zavarovalnice KD Življenje, zdravstvena in premoženjska zavarovanja Adriatica Slovenice, informacije, svetovanje ter pristop k investicijskim skladom družbe KD Skladi ter komplementarnih skladov drugih družb za upravljanje, ki imajo izpolnjene pogoje za trženje v Sloveniji, posredovanje pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev ter storitve individualnega upravljanja premoženja.

Ponudbo KD Finančna točka bomo predvidoma v drugi polovici leta 2009 dopolnili in zaokrožili z bančnimi storitvami nove KD Banke.

KD Finančna točka se že od samega začetka širi na trge srednje in vzhodne Evrope. Tako smo koncept uvedli še na Slovaškem, v Bolgariji, Romuniji in na Hrvaškem, kjer je v oktobru 2008 v treh regijskih pisarnah in sedmih poslovalnicah KD Finančna točka aktivno delovalo več kot 68 sodelavcev.

Ob koncu leta 2008 smo v poslovalnicah KD Finančna točka imeli več kot 60 milijonov evrov vplačil in več kot 3000 novih vlagateljev. V KD Finančni točki smo sklenili smo več kot 25.000 novih zavarovanj, nova obračunana letna premija pa je presegla mejo 30,5 milijona evrov; v tujini smo prek KD Finančnih točk sklenili skoraj 3000 novih polic in dosegli prek 1,5 milijona evrov nove obračunane letne premije. Spletno stran www.financna-tocka.si je v celem letu 2008 obiskalo 351.735 različnih uporabnikov, registriranih jih je bilo 24.797, od tega slabih 5000 novih. Klub KD plus je ob koncu leta 2008 imel 62.678 članov, kar je preseglo pričakovanja za več kot 35 odstotkov.

Izzivi v letu 2009:

- v Sloveniji prodati več kot 25.000 polic življenjskega zavarovanj, prispevati 80 milijonov evrov neposrednih vplačil v vzajemne sklade KD Skladi,
- razvoj franšiznih poslovalnic finančnih točk,
- začetek trženja bančnih produktov KD Banka,
- oblikovanje vzorčne poslovalnice,
- širjenje (mobilne) prodajne mreže,
- doseganje visokega standarda prodaje z visoko profesionalnostjo finančnih svetovalcev, ki ga bomo zagotavljali s stalnim izobraževanjem – program Premoženjski svetovalec v sodelovanju z Gea College,

- s povečanjem ponudbe s premoženjskim zavarovanjem in z začetkom trženja bančnih produktov bomo še bolj povečali konkurenčno prednost pred drugimi prodajalci finančnih produktov,
- na Hrvaškem v KD Finančna točka Hrvaška združiti vse hrvaške finančne točke in mobilno mrežo,
- preseči število 75.000 članov Kluba KD plus,
- povečati zadovoljstvo članov Kluba KD plus in pridobivanje novih ugodnosti za njih,
- ustanoviti finančne klube tudi v drugih državah, kjer je Skupina s svojimi produkti že prisotna.

Družbe v dejavnosti:

Slovenija

KD Finančna točka, premoženjsko svetovanje, d. o. o., Ljubljana

Naslov: Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija

Telefon: + 386 1 582 67 51

Brezplačni telefon: 080 12 08

Faks: + 386 1 582 66 52

E-pošta: info@kd-financnatocka.si

Spletna stran: www.financna-tocka.si

Uprava (31. decembra 2008): Gregor Jelerčič, predsednik uprave
Darja Gabrovšek Polajnar, članica uprave

Uprava (1. 4. 2008): Matej Marošek, predsednik uprave
Darja Gabrovšek Polajnar, članica uprave

KD Mark, Storitveno podjetje, d. o. o., Ljubljana

Naslov: Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija

Telefon: + 386 1 582 67 12 in +386 1 582 68 25

Faks: + 386 1 582 66 52

E-pošta: info@kdplus.si

Spletna stran: www.kdplus.si

Uprava (31. decembra 2008): Špela Klun, direktorica

Slovaška

KD Financial Point s. r. o., Bratislava

Margaretova 15, Bratislava, Slovaška

Telefon: +421 2 582 334 82

Telefaks: +421 2 582 334 83

E-pošta: info@kd-financialpoint.sk

Spletna stran: www.kd-financialpoint.sk

Uprava (31. decembra 2008): Jože Urbančič, direktor

Romunija

KD Financial point s. r. l., Bukarešta

Calea Mosilor 88, Bukarešta, Romunija

Telefon: +40 21 252 0688

Telefaks: +40 21 252 0688

E-pošta: info@2invest-asigurari.ro

Uprava (31. decembra 2008): Primož Durjava, direktor

Hrvaška

KD Financijska točka, d. o. o., Zagreb

Radnička 39, Zagreb, Hrvaška

Telefon: +385 1 627 45 16

Telefaks: +385 1 612 67 10

E-pošta: info@kd-financnatocka.si

Uprava (31. decembra 2008): Anela Poljaković, direktorica

KAPITALSKE NALOŽBE

Divizijo Kapitalske naložbe v Skupini KD vodi KD Kapital, Ljubljana. Z ustanovitvijo družbe smo v Skupini ločili upravljanje netržnih in pomembnih tržnih naložb od strateških in portfeljskih tržnih naložb. V divizijo kapitalske naložbe spadajo tudi nepremičnine.

Dejavnost družbe KD Kapital je:

- upravljanje netržnih naložb in posameznih pomembnih tržnih naložb,
- upravljanje družb za upravljanje in investicijskih skladov naslednikov privatizacijskih skladov v Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Republiki Srbski,
- upravljanje družbe za upravljanje in sklada tveganih vlaganj (KD Private Equity Fund B. V.).

Upravljanje netržnih naložb in posameznih pomembnih tržnih naložb

Strategija družbe KD Kapital je prodati del obstoječih naložb in kupnino reinvestirati v nove naložbe, lastni vir financiranja dopolniti z dolžniškimi viri, obdržati sploščeno organiziranost z majhno ključno ekipo in smiselno uporabo zunanjih storitev in učinkovito uporabljati vzvode upravljanja prek družb za upravljanje v investicijskih skladih in v skladu tveganega kapitala. KD Kapital je neposredno lastnik 32 naložb, med največjih deset pa spadajo naslednje: Elektro Ljubljana d. d., Nama d. d., Žito d. d., Cimos d. d., Kmečki glas d. o. o., Savske elektrarne d. o. o., Semenarna Ljubljana d. d., Žičnice Vogel d. d., Ljubljanske mlekarne d. d. in Vrtnarstvo Celje d. o. o.

Med pomembnimi kapitalskimi naložbami, ki so v posredni ali neposredni lasti družbe KD, so še Gea College d. d., Deželna banka Slovenije d. d. in Seaway Group d. o. o.

Področje zaprtih investicijskih skladov v jugovzhodni Evropi

V družbah za upravljanje, ki so nastale v procesu privatizacije v Federaciji Bosne in Hercegovine, Republiki Srbski in Črni gori, je imela družba KD Kapital ob koncu leta v lasti dve naslednje družbe:

- 80,5 odstotka delnic v družbi KD Mont a. d., Podgorica, ki upravlja investicijski sklad MIG,
- 51,0 odstotkov delnic v družbi VIB a. d., Banja Luka, ki upravlja investicijski sklad VIB,
- 62,63 odstotka delnic v družbi ABDS d. d., Sarajevo, ki upravlja investicijski sklad BIG.

KD Kapital ima v lasti tudi neposredne naložbe v navedene privatizacijske sklade, in sicer:

- 14 odstotkov delnic neposredno v BIG in
- 30 odstotkov delnic neposredno v MIG.

Skupna vrednost treh investicijskih skladov je bila na zadnji dan v letu 2008 po tržni ceni 30 milijonov evrov. Neto vrednost skladov je bila na podlagi poročil družb za upravljanje zadnji dan v letu 2008 151 milijonov evrov.

Investicijski sklad MIG AD, Podgorica, Črna gora	Podatki na dan 31. 12. 2008
Neto vrednost delnice (v EUR)	0,13
Število delnic	109.685.100
Neto vrednost sklada (v mio EUR)	14,28
Tržna cena delnice (v EUR)	0,03

Zaprti investicijski sklad VIB a. d., Banja Luka, Republika Srbska	Podatki na dan 31. 12. 2008
Neto vrednost delnice (v EUR)	2,99
Število delnic	1.987.956
Neto vrednost sklada (v mio EUR)	5,95
Tržna cena delnice (v EUR)	2,04
Lokalna valuta: Konvertibilna marka (tečaj EUR–BAM 31. 12. 2008)	1 EUR = 1,96 BAM

Zaprti investicijski sklad BIG d. d., Sarajevo, Federacija Bosna in Hercegovina	Podatki na dan 31. 12. 2008
Neto vrednost delnice (v EUR)	12,28
Število delnic	10.654.406
Neto vrednost sklada (v mio EUR)	130,83
Tržna cena delnice (v EUR)	2,06
Lokalna valuta: Konvertibilna marka (tečaj EUR–BAM 31. 12. 2008)	1 EUR = 1,96 BAM

Sklad tveganega kapitala KD Private Equity Fund B. V.

Gre za prvi tak sklad v Skupini KD, ki je začel delovati v letu 2007. Sklad upravlja družba za upravljanje Gama Holdings B.V., ki ima svoje specializirane pisarne v Sloveniji, na Nizozemskem in v Srbiji. Skupno je sklad pridobil 31 milijonov evrov zavez investitorjev. Največji investitor v sklad je družba KD Group, preostali investitorji pa so predvsem slovenske banke in švicarski sklad SECO.

Primarni namen sklada je kupovati večinske deleže v rastočih podjetjih, ki jih strateški in večji finančni investitorji še niso zaznali, z ustrezno rastjo pa lahko zanje postanejo zanimiva.

Upravljavci sklada so v letu 2008 pregledali in finančno ovrednotili 78 potencialnih investicij iz različnih regij investiranja.

Investicijski komite sklada je obravnaval štiri investicije, ki pa jih zaradi visokih pričakovanj prodajalcev ni sprejel.

KD Kapital, finančna družba, d. o. o., Ljubljana

Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija

Telefon: + 386 1 582 67 96

Faks: + 386 1 582 68 23

E-pošta: info@kd-group.com

Spletna stran: www.kd-group.com

Uprava (31. decembra 2008):

Janez Bojc, predsednik uprave

Mirjana Koporčič Veljič, članica uprave

Nepremičnine

Nepremičninsko dejavnost v Skupini KD opravlja KD Kwart, mlada, dinamična in ambiciozna družba. Osnovna dejavnost družbe je investicijski inženiring nepremičnin. Namen nepremičninske dejavnosti je ustanavljanje nepremičninskih skladov, iskanje novih priložnosti za razvoj nepremičninskih projektov, posredovanje pri prodaji nepremičnin in upravljanje nepremičnin Skupine KD.

Glavni projekt družbe je poslovno-stanovanjski kompleks Šumi v Ljubljani. V letu 2008 smo se tako najbolj osredotočali na naslednje dejavnosti:

- pridobivanje projektne dokumentacije, potrebnih soglasij in dovoljenj za projekt Šumi,
- nadaljevanje arheoloških raziskav na lokaciji Šumi,
- dokončanje gradnje komunalnega voda – izgradnja vodovoda,
- nakup novih nepremičnin na Mesarski ulici zaradi razširitve projekta Šumi.

Družba je ponudila tudi tehnično podporo in svetovanje pri širjenju mreže finančnih točk po Sloveniji ter posredovala pri prodaji in nakupu nepremičnin Skupine KD.

Izzivi v letu 2009:

- pridobitev dokončnega in pravnomočnega gradbenega dovoljenja za projekt Šumi,
- iskanje novih investicijskih priložnosti doma in v tujini,
- začetek trženjskih aktivnosti za prodajo oz. najem stanovanj in poslovnih prostorov,
- oblikovanje in vzpostavitev nove spletne strani, s katero bomo predstavili projekt Šumi potencialnim kupcem,
- pridobivanje finančnih virov za projekt Šumi.

KD Kwart, nepremičninska in holdinška dejavnost, d. o. o.

Naslov: Levstikova 14, 1000 Ljubljana

Telefon: + 386 1 24 45 050

Faks: + 386 1 24 45 055

E-pošta: kdkwart@kd-group.si

Spletna stran: www.kd-group.si

Uprava (31. decembra 2008): Miha Gostiša, direktor

4. RAČUNOVODSKO POROČILO

**Konsolidirani računovodski izkazi za leto,
končano 31. decembra 2008 za Skupino KD**

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Vsebina

IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE	80
KONSOLIDIRANI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	81
KONSOLIDIRANA BILANCA STANJA	82
KONSOLIDIRANI IZKAZ GIBANJA KAPITALA	82
KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV	83
POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	86
1. Splošni podatki	86
2. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	86
3. Računovodske ocene in presoje	110
4. Primerljivost podatkov	113
5. Obvladovanje tveganj	114
6. Poročanje po področnih in območnih odsekih	141
7. Opredmetena osnovna sredstva	145
8. Naložbene nepremičnine	146
9. Neopredmetena sredstva	147
10. Naložbe v delnice in deleže v pridružene družbe	149
11. Finančna sredstva	151
12. Poslovne terjatve	155
13. Zaloge	156
14. Denar in denarni ustrezniki	156
15. Vpoklicani kapital	157
16. Presežek iz prevrednotenja in preneseni čisti poslovni izid	157
17. Prejeta posojila	159
18. Zavarovalne pogodbe	160
19. Izvedeni finančni instrumenti	163
20. Poslovne in druge obveznosti	163
21. Odloženi davki	164
22. Prihodki	166
23. Stroški	167
24. Finančni prihodki od naložb	169
25. Neto prihodki/odhodki za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	169
26. Neto prihodki/odhodki finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	169
27. Poslovni izid iz poslovanja	170
28. Finančni odhodki	170
29. Davki	170
30. Čisti dobiček/izguba na delnico	171
31. Dividende na delnico	171
32. Nakupi in prodaje odvisnih družb	171
33. Posli s povezanimi strankami	174
34. Dogodki po bilanci stanja	175

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe KD d.d.

Poročilo o skupinskih računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze skupine KD d.d., Ljubljana, ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Letne računovodske izkaze na dan 31. decembra 2007 je revidiral drug revizor, ki je na dan 23. maj 2008 izdal mnenje brez pridržkov.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitev skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da skupinski računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem skupinskih računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve skupinskih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja skupine KD d.d., Ljubljana na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 20. april 2009

Janez Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno svetovanje d.o.o., Ljubljana

Lidija Šinkovec
Pooblaščenka revizorka

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Izjava o odgovornosti uprave

Skupina KD

Letno poročilo 2008

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Izjava posloводства

Uprava je na dan 20. 4. 2009 potrdila računovodske izkaze in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom za javno objavo.

Uprava in Nadzorni svet Skupine KD v skladu s 60.a členom zakona o gospodarskih družbah zagotavljajo, da je letno poročilo Skupine KD za leto 2008, vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z zakonom o gospodarskih družbah, zakonom o trgu finančnih instrumentov ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Uprava družbe:

- potrjuje računovodske izkaze Skupine KD in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom;
- zagotavlja, da je letno poročilo Skupine KD za leto 2008 z vsemi sestavnimi deli sestavljeno v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja;
- potrjuje, da računovodski izkazi Skupine KD predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov poslovanja za leto 2008;
- izjavlja, da so računovodski izkazi Skupine KD pripravljeni ob predpostavki nadaljevanja poslovanja v prihodnosti, da se izbrane računovodske usmeritve dosledno uporabljajo in da so razkrite morebitne spremembe le-teh;
- je odgovorna za ukrepe za preprečevanje in odkrivanje prevar ter nepravilnosti ter za zagotavljanje ohranjanja vrednosti premoženja Skupine KD.

V skladu z 110. členom zakona o trgu finančnih instrumentov, Uprava Skupine KD, katero predstavlja direktor Matjaž Gantar izjavlja po njegovem najboljšem vedenju:

- da je računovodsko poročilo Skupine KD za leto 2008 sestavljeno v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja ter da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida Skupine KD;
- da poslovno poročilo Skupine KD za leto 2008 vključuje pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe, finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je Skupina KD izpostavljena.

Ljubljana, 20. april 2009

Matjaž Gantar
Direktor

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
Prihodki od zavarovalnih premij		332.537.765	305.052.580
Odhodki od pozavarovalnih premij		(11.255.070)	(10.293.797)
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	22	321.282.695	294.758.783
Prihodki provizij	22	14.392.794	25.688.148
Finančni prihodki od naložb	24	22.245.402	13.234.527
Neto prihodki - za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	25	9.997.641	24.197.935
Odhodki iz naslova slabitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	25	(24.846.254)	(2.596.286)
Neto prihodki / (odhodki) od finančnih sredstev izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	26	(101.432.513)	27.519.680
Neto prihodki / odhodki – izvedeni finančni instrumenti	26	6.319.371	(6.279.462)
Čisti finančni prihodki		(73.323.559)	81.764.542
Čisti prihodki od prodaje blaga in storitev	22	23.609.283	51.530.969
Drugi poslovni prihodki	22	32.342.964	26.876.358
Drugi prihodki		55.952.247	78.407.327
Odhodki za zavarovalna upravičenja in škode	23	(169.014.533)	(243.398.171)
Obračunani del pozavarovateljev	23	12.172.911	11.584.697
Čisti odhodki za zavarovalna upravičenja in škode		(156.841.622)	(231.813.474)
Stroški storitev	23	(75.837.772)	(84.892.386)
Stroški dela	23	(64.405.668)	(59.250.777)
Drugi odhodki	23	(32.019.093)	(37.077.862)
Drugi odhodki		(172.262.533)	(181.221.025)
Poslovni izid iz poslovanja	27	(25.192.772)	41.896.153
Finančni odhodki	28	(8.380.852)	(6.636.409)
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	10	(37.079.512)	16.953.199
		(45.460.364)	10.316.790
Poslovni izid pred davki		(70.653.136)	52.212.943
Davek	29	8.348.452	(12.774.413)
Čisti poslovni izid poslovnega leta		(62.304.684)	39.438.530
Čisti dobiček poslovnega leta, ki pripada:			
- lastnikom matične družbe		(31.018.330)	23.974.267
- manjšinskim lastnikom		(31.286.354)	15.464.263
		(62.304.684)	39.438.530
Čisti dobiček na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe			
(izražen v EUR na delnico)			
- osnovni in popravljani	30	(166,38)	134,42

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 86 do 176 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Konsolidirana bilanca stanja

(v EUR)	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007 popravljen
SREDSTVA			
Opredmetena osnovna sredstva	7	36.310.895	83.885.172
Naložbene nepremičnine	8	28.707.587	20.601.521
Neopredmetena sredstva	9	50.947.885	43.863.767
Naložbe v delnice in deleže pridruženih družb	10	91.303.998	94.448.119
Finančna sredstva:			
- izvedeni finančni instrumenti	11	-	-
- finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve	11	84.456.523	48.283.183
- izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	11	35.510.680	63.443.698
- v posesti do zapadlosti v plačilo	11	7.844.709	7.590.164
- razpoložljiva za prodajo	11	187.475.884	317.215.350
		315.287.796	436.532.395
		78.607.121	
Naložbe zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje			115.158.176
Pozavarovalne pogodbe	18	17.362.703	11.004.824
Terjatve za odložene davke	21	20.190.568	-
Terjatve za preplačan davek od dohodka pravnih oseb		7.027.916	3.209.213
Zaloge	13	13.932.808	12.200.210
Terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	12	69.848.104	67.506.011
Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj (DAC)	12	11.566.010	8.248.809
Razmejeni odhodki in vračunani prihodki	12	2.222.695	2.118.637
Denar in denarni ustrezniki	14	31.343.085	27.744.306
Skupaj sredstva		774.659.171	926.521.160
KAPITAL			
Kapital, ki pripada večinskim lastnikom družbe KD d. d.			
Vpoklicani kapital	15	1.555.967	1.555.967
Kapitalske rezerve	15	26.594.850	26.594.850
Rezerve iz dobička	16	19.447	4.978.884
Lastne delnice	15	-	-
Presežek iz prevrednotenja	16	(10.511.666)	26.500.862
Zadržani dobički	16	83.957.121	106.696.743
		101.615.720	166.327.306
Manjšinski kapital		70.548.322	141.434.069
Skupaj kapital		172.164.042	307.761.375
OBVEZNOSTI			
Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	18	277.680.949	255.943.534
Obveznosti iz finančnih pogodb	18	16.330.164	15.604.274
Obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	18	79.308.743	112.978.279
Obveznosti iz financiranja	17	182.829.729	166.821.808
Izvedeni finančni instrumenti	19	350.696	6.312.735
Druge rezervacije in dolgoročne razmejitve	20	2.862.590	4.582.141
Obveznost za davek od dobička		350.717	7.296.627
Odložene obveznosti za davek	21	-	2.607.807
Obveznosti za izplačilo dividend	20	1.571.233	677.410
			38.711.606
Obveznosti iz zavarovalnih poslov in druge poslovne obveznosti	20	33.645.516	
Vračunani stroški in razmejeni prihodki	20	7.564.792	7.223.564
Skupaj obveznosti		602.495.129	618.759.785
Skupaj kapital in obveznosti		774.659.171	926.521.160

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 86 do 176 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Konsolidirani izkaz gibanja kapitala

(v EUR)	Pripadajoči delež večinskih lastnikov						Manjšinski kapital	Skupaj kapital
	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Lastne delnice	Presežek iz prevrednotenja	Zadržani dobički		
Stanje 1. januarja 2007	1.555.967	19.462.147	5.858.678	(4.831.673)	12.806.485	69.250.112	119.219.922	223.321.638
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	-	-	-	14.697.200	-	17.481.140	32.178.340
Tečajne razlike	-	-	-	-	(1.002.823)	-	(694.272)	(1.697.095)
Skupaj prihodki (odhodki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu	-	-	-	-	13.694.377	-	16.786.868	30.481.245
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	23.974.267	15.464.263	39.438.530
Celotni prihodki, pripisani lastnikom kapitala	-	-	-	-	13.694.377	23.974.267	32.251.131	69.919.775
Dokapitalizacija manjšinskih lastnikov	-	-	-	-	-	-	107.551	107.551
- prodaja lastnih delnic	-	7.132.703	-	4.831.673	-	-	-	11.964.376
Izplačilo dividend za leto 2006	-	-	-	-	-	(760.804)	(4.463.055)	(5.223.859)
Oblikovanje rezerv	-	-	-	-	-	-	-	-
Manjšinski delež iz naslova nakupa odvisne družbe	-	-	-	-	-	-	2.402.190	2.402.190
Povečanje deležev v odvisnih družbah	-	-	-	-	-	-	(8.083.670)	(8.083.670)
Skupaj	-	7.132.703	-	4.831.673	-	(760.804)	(10.036.984)	1.166.588
Stanje 31. decembra 2007	1.555.967	26.594.850	5.858.678	-	26.500.862	92.463.575	141.434.069	294.408.001
Popravki po otvoritvi	-	-	-	-	-	13.353.374	-	13.353.374
Stanje 1. januarja 2008	1.555.967	26.594.850	5.858.678	-	26.500.862	105.816.949	141.434.069	307.761.375
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	-	-	-	(35.114.529)	-	(22.400.930)	(57.515.459)
Sprostitev rezerv	-	-	(5.839.231)	-	-	5.839.231	-	-
Druge povečanja	-	-	-	-	-	1.667.880	-	1.667.880
Tečajne razlike	-	-	-	-	(1.897.998)	-	(7.237)	(1.905.235)
Skupaj prihodki (odhodki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu	-	-	(5.839.231)	-	(37.012.527)	7.507.111	(22.408.167)	(57.752.814)
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	(31.018.330)	(31.286.354)	(62.304.684)
Celotni prihodki, pripisani lastnikom kapitala	-	-	(5.839.231)	-	(37.012.527)	(23.511.219)	(53.694.521)	(120.057.498)
Dokapitalizacija manjšinskih lastnikov	-	-	-	-	-	-	32.301	32.301
Izplačilo dividend za leto 2007	-	-	-	-	-	(12.677.648)	(6.915.488)	(19.593.136)
Manjšinski delež iz naslova nakupa odvisne družbe	-	-	-	-	-	-	-	-
Povečanje deležev v pridruženih	-	-	-	-	-	14.329.040	-	14.329.040
Povečanje deležev v odvisnih družbah	-	-	-	-	-	-	(10.265.388)	(10.265.388)
Izstopi iz skupine	-	-	-	-	-	-	(42.654)	(42.654)
Skupaj	-	-	-	-	-	1.651.392	(17.191.229)	(15.539.837)
Stanje 31. decembra 2008	1.555.967	26.594.850	19.447	-	(10.511.665)	83.957.122	70.548.319	172.164.040

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 86 do 176 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007 prilagojeno
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Poslovni izid pred davki		(70.653.136)	58.492.406
Prilagoditev za:			
- Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	7,8	6.417.890	6.746.352
- Amortizacija neopredmetenih sredstev	9	1.517.374	1.481.679
- (Dobiček)/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		(991.548)	(34.334)
- (Dobiček)/izguba pri prodaji neopredmetenih sredstev		21.193	(3.617)
- (Dobiček)/izguba pri prodaji naložbenih nepremičnin			(162.014)
- Slabitev dobrega imena	9	447.668	-
- Gibanje zavarovalno-tehničnih rezervacij	18.1	(18.290.000)	24.541.643
- Gibanje naložbenih pogodb		722.890	1.812.887
- Gibanje dolgoročnih obveznosti za zaposlene	20	654.941	2.268.096
- Presežek pri pridobitvi/odtuitvi odvisne družbe	22.2	(8.994.904)	(3.564.250)
- Dobiček pri nakupu pridružene družbe	22.2	(5.130.921)	(973.991)
- Finančni prihodki od naložb	24	(22.694.921)	(13.234.527)
- Neto prihodki za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	25	(9.997.641)	(24.197.935)
- Slabitev za prodajo razpoložljivih sredstev	25	24.846.254	2.596.286
- Neto prihodki finančnih sredstev izmerjenih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida	26	95.113.142	(11.222.711)
- Slabitev poslovnih terjatev in posojil		2.722.944	10.627.647
- Finančni odhodki	27	8.315.970	6.636.409
- Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	10	37.079.512	(16.953.199)
Spremembe v obratnih sredstvih			
- Zalog	13	(1.732.598)	(2.950.518)
- Poslovnih in drugih terjatev		(13.988.822)	(18.596.032)
- Poslovnih in drugih obveznosti		23.510.598	(2.571.382)
Neto (pridobitve)/prodaje poslovnih sredstev			
- Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11	45.407.191	3.522.524
- Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti prek posl. izida		(17.038.870)	(4.080.201)
- Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo		(254.545)	(239.781)
Prejemki od dividend		7.870.526	5.970.451
Prejemki, ustvarjeni pri poslovanju		84.880.187	25.911.888
Izdatki za obresti		(9.730.443)	(6.848.023)
Izdatki za davek		(12.638.848)	(20.214.042)
PREBITEK PREJEMKOV PRI POSLOVANJU		62.510.896	(1.150.177)

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Poslovne združitve (brez prejetih denarnih sredstev)	31	12.192.046	(244.000)
Izdatki za pridobitev naložb v odvisne družbe zmanjšana za pripojena neto denarna sredstva		(16.246.231)	(11.493.684)
Izdatki za povečanje deleža v pridruženih družbah	10	(14.566.240)	(23.418.006)
Prejemki od prodaje pridruženih družb	10	2.962.628	4.172.988
Izdatki za nakup opredmetenih osnovnih sredstev	7	(17.653.619)	(16.476.050)
Prejemki od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev		7.626.628	2.575.835
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	9	(5.353.929)	(1.802.432)
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev		26.908	237.746
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin	8	(1.649.333)	(197.384)
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin		536.071	209.888
Izdatki za dana posojila povezanim osebam	32	(14.712.870)	(1.545.904)
Prejemki od vrnjenih posojil povezanih oseb	32	11.533.545	2.463.949
Izdatki za dana posojila in depozite		(302.835.410)	(176.319.801)
Prejemki od vrnjenih posojil in depozitov		250.471.406	170.334.119
Prejemki od obresti		2.125.542	2.674.222
Prejemki od dividend pridruženih družb	10	8.730.168	4.467.127
PREBITEK IZDATKOV PRI NALOŽBENJU		(76.812.690)	(44.361.387)
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Prejemki od dokapitalizacije manjšinskih lastnikov		32.301	107.551
Izdatki za nakup lastnih delnic		-	-
Prejemki od odtujitve lastnih delnic		-	11.964.376
Prejemki od prejetih posojil		87.927.103	56.344.255
Izdatki za vračilo prejetih posojil		(51.281.218)	(10.433.678)
Izdatki za izplačilo obveznic		-	-
Izdatki za dividende	16	(12.677.648)	(760.804)
Izdatki za dividende manjšinskim lastnikom		(6.540.457)	(4.463.055)
PREBITEK PREJEMKOV PRI FINANCIRANJU ALI PREBITEK IZDATKOV PRI FINANCIRANJU		17.460.081	52.758.645
DENARNI IZID V OBDOBJU			
ZAČETNO STANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		27.744.306	20.444.178
Tečajne razlike		440.492	53.047
KONČNO STANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		31.343.085	27.744.306

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 86 do 176 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Pojasnila k računovodskim izkazom

1. Splošni podatki

Družba KD d. d. (Družba) in njene odvisne družbene predstavljajo Skupino, katere glavne dejavnosti so zelo različne - od zavarovalništva, finančnih storitev upravljanja premoženja, kinematografije in drugih dejavnosti (nepremičnine, založništvo...).

Družba KD d. d. je delniška družba s sedežem v Ljubljani, Celovška 206, Slovenija. Njene delnice kotirajo na prostem trgu Ljubljanske borze.

Uprava je odobrila izdajo konsolidiranih računovodskih izkazov 20. aprila 2009. Izkazi so dokončni in se ne morejo več spremeniti. Računovodski izkazi Skupine KD se lahko pridobijo na sedežu družbe.

2. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

2.1 Temelji za pripravo računovodskih izkazov

Skladno z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta št. 1606/2002 z dne 19. 7. 2002 o uporabi mednarodnih standardov računovodskega poročanja so konsolidirani računovodski izkazi Skupine pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot so bili sprejeti v Evropski uniji. Konsolidirani računovodski izkazi Skupine so pripravljeni na podlagi knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, ki so pri finančnih naložbah po poštenu vrednosti prek poslovnega izida in finančnih naložb, namenjenih prodaji, spremenjene zaradi prevrednotenja po poštenu vrednosti. Priprava konsolidiranih računovodskih izkazov po MSRP zahteva uporabo nekaterih predpostavk in ocen. Področja poslovanja, kjer so upoštevane nekatere kritične predpostavke in ocene, ki so pomembne za razumevanje konsolidiranih računovodskih izkazov, so razkrita v Pojasnilu 3.

- a) Standardi, ki so bili spremenjeni in že veljajo

MRS 39 in MSRP 7 – Prerazvrstitev v luči kreditne krize

Spremenjena standarda omogočata prerazporeditev finančnih naložb in instrumentov, namenjenih za trgovanje, v ostale skupine pod določenimi pogoji.

OPMSRP 11 - MSRP 2 - Posli z lastnimi delnicami in posli znotraj skupine.

To pojasnilo vsebuje navodilo za računovodsko obravnavo programov plačil z delnicami.

OPMSRP 14, MRS 19 - Omejitev sredstev pokojninskega načrta, minimalne potrebe po financiranju in njuno medsebojno delovanje.

Pojasnilo obravnava način določevanja omejenega zneska presežkov sredstev pokojninskega načrta, ki ga podjetje lahko pripozna kot sredstvo na podlagi MRS 19 - Zaslužki zaposlencev.

- b) Standardi, ki so bili spremenjeni in še ne veljajo

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče dopolnjena in spremenjena pojasnila:

OPMSRP 13 - Program zvestobe kupcev - začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.07.2008.

Pojasnilo zahteva, da podjetje obravnava dobroimetje, odobreno kupcu zaradi njegove zvestobe, ločeno od prodajne transakcije, za katero je kupcu dobroimetje odobreno.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in EU, bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče nove standarde in pojasnila:

OPMSRP 12 - Dogovori o koncesijah

To pojasnilo vsebuje navodilo za računovodsko obravnavo pogodbenih obvez podjetij, ki opravljajo javne službe. Pojasnilo zahteva, da upravljavec sredstev ne sme le-teh prikazati kot svoja opredmetena osnovna sredstva, temveč kot finančno naložbo in/ali neopredmeteno sredstvo (navedenega pojasnila EU še ni potrdila).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

OPMSRP 15 - Pogodbe za gradnjo nepremičnin

OPMSRP 15 je bil objavljen julija 2008, z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Pojasnilo morajo podjetja uporabiti za nazaj. Pojasnilo daje napotek, kdaj in kako morajo podjetja pripoznati prihodke in z njimi povezane odhodke od prodaje enote nepremičnin, kadar graditelj in kupec podpišeta pogodbo pred zaključkom gradnje. Poleg tega pojasnilo vsebuje napotek za določitev, ali pogodba izpolnjuje kriterije MRS 11 ali MRS 18.

OPMSRP 16 - Varovanje pred tveganjem neto naložb v podjetja v tujini

OPMSRP 16 je bil objavljen julija 2008 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.10. 2008. Pojasnilo morajo podjetja uporabiti za prihodnja obdobja. OPMSRP 16 pojasnjuje obračunavanje varovanja pred tveganjem neto naložb in daje navodila za določanje valutnih tveganj, ki izpolnjujejo kriterij za računovodsko varovanje neto naložb, pripoznanje neto naložb v skupini in kako določiti višino pozitivnih ali negativnih tečajnih razlik, ki izhajajo iz prevedbe neto naložbe in instrumenta varovanja, ki ga morajo podjetja reciklirati ob odsvojitvi neto naložbe.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče dopolnjene in spremenjene standarde in pojasnila:

MSRP 8 – Poslovni odseki – začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009.

Ta standard nadomesti MRS 14 Poročanje po odsekih. Novi standard zahteva razkritja poslovanja po odsekih v skladu z zahtevami posloводства za notranje potrebe. V primeru, da so rezultati izkazani v skladu z zahtevami posloводства za notranje potrebe drugačni od rezultatov v računovodskih izkazih, mora posloводство te razlike pojasniti v računovodskih izkazih.

MRS 23 – Stroški izposojanja - začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009.

Prenovljeni standard zahteva usredstvovanje stroškov izposojanja, ki so neposredno povezani s sredstvom, ki izpolnjuje dane kriterije. V skladu s prehodnimi zahtevami standarda morajo podjetja navedene spremembe upoštevati za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Do 31. decembra 2008 navedeni standard EU še ni potrdila.

MRS 1 Prenovljeno predstavljanje računovodskih izkazov

Prenovljeni standard MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov je bil objavljen septembra 2007 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Ta standard loči med lastniškimi in nelastniškimi spremembami v kapitalu. V skladu s prenovljenim standardom morajo podjetja v izkazu sprememb v kapitalu podrobno prikazati samo transakcije z lastniki, vse nelastniške spremembe v kapitalu pa v eni sami vrstici. Poleg tega novi standard uvaja izkaz vseobsegajočega poslovnega izida, v katerem so pripoznane vse postavke prihodkov in odhodkov, ki so vključene v določitev čistega poslovnega izida (dobiček ali izguba), kakor tudi vse druge postavke prihodkov in odhodkov, in sicer ali v enem vseobsegajočem izkazu ali dveh medsebojno povezanih izkazih. Skupina KD se še ni opredelila, ali bo uporabila enega ali dva medsebojno povezana izkaza.

MRSP 2 Plačilo z delnicami (dopolnila)

Odbor za mednarodne računovodske standarde je januarja 2008 objavil dopolnila k MRSP 2, ki pojasnjujejo opredelitev pojma odmernih pogojev in določajo metodo obračunavanja ukinjenih izplačil. Navedena dopolnila veljajo za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče dopolnjene in spremenjene standarde, če jih bo potrdila EU:

MSRP 3R Poslovne združitve in MRS 27R skupinski in ločeni računovodski izkazi

Prenovljena standarda sta bila objavljena v januarju 2008 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.07.2009. MRSP 3R uvaja številne spremembe pri obračunavanju poslovnih združitvev, ki bodo vplivale na višino pripoznanega dobrega imena, rezultatov v obdobju nakupa, kakor tudi na rezultate podjetja v prihodnjih poslovnih obdobjih. MRS 27R zahteva, da podjetja obračunajo spremembe v lastniškem deležu odvisnih družb kot spremembo v kapitalu. Posledično te spremembe ne bodo vplivale niti na dobro ime niti na dobiček ali izgubo podjetja. Poleg tega prenovljeni standard spreminja metodo obračunavanja izgube odvisne družbe in izgubo vpliva odvisne družbe. Spremembe, ki jih prinašata MSRP 3R in MRS 27R morajo podjetja upoštevati za prihodnja obdobja, kar pomeni, da bodo vplivale na nakupe in transakcije z manjšinskimi deleži, ki jih bo imelo podjetje v prihodnosti.

Dopolnila k MRS 32 in MRS 1 Puttable finančni instrumenti (finančni instrumenti z opcijo)

Dopolnila k MRS 32 in MRS 1 so bila objavljena februarja 2008 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Dopolnilo k MRS 32 zahteva, da podjetja določene puttable finančne instrumente in obveznosti, ki izhajajo iz

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

likvidacije, razvrstijo med kapital, če so izpolnjeni določeni kriteriji. Dopolnila k MRS 1 zahtevajo razkritje določenih informacij v zvezi s puttabelnimi finančnimi instrumenti, ki so pripoznani v kapitalu. Skupina KD ne pričakuje, da bodo navedena dopolnila vplivala na njene računovodske izkaze.

MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje – varovane postavke, ki izpolnjujejo kriterije

Ta dopolnila so bila objavljena v avgustu 2008 z začetkom za obdobja, ki se začnejo 01.07.2009. Dopolnilo obravnava določanje enostranskega tveganja pri varovani postavki in, v določenih okoliščinah, opredelitev inflacije kot varovano tveganje ali del tveganja. Obenem tudi pojasnjuje, da lahko podjetje določi del sprememb poštene vrednosti ali variabilnost denarnega toka finančnega instrumenta kot varovano postavko.

Izboljšave MSRP (ki jih EU še ni potrdila)

Maja 2008 je Odbor izdal svoj prvi sklop dopolnil k mednarodnim standardom, prvenstveno z namenom, da bi odpravil vsa neskladja in podrobneje pojasnil besedilo. Za vsak standard veljajo ločene prehodne določbe. Skupina KD ni predčasno uporabila nobenega dopolnila, ki še ni veljavno in bo pričelo veljati v prihodnosti.

MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov

Sredstva in obveznosti, ki so namenjena trgovanju v skladu z MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje, v bilanci stanje niso avtomatično uvrščena med kratkoročna sredstva.

MRS 16 Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)

Izraz "čista prodajna cena" zamenja nov izraz "poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje".

MRS 23 Stroški izposojanja

Standard uvaja novo opredelitev stroškov izposojanja z namenom združitve dveh postavk, ki se štejeta za sestavni del stroškov izposojanja, v eno samo postavko – stroški obresti, obračunani na podlagi učinkovite obrestne mere v skladu z MRS 39.

MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja

Če podjetje obračuna pridruženo podjetje po pošteni vrednosti v skladu z MRS 39, mora upoštevati le tisto zahtevo MRS 28, po kateri mora razkriti naravo in obseg vseh pomembnih omejitev pridruženega podjetja pri prenosu sredstev v obliki gotovine ali poplačilu dolga na podjetje.

Za potrebe preverjanja oslabilve predstavlja finančna naložba v pridruženo podjetje eno samo sredstvo. Posledično, morebitno preverjanje oslabilve ni ločeno razporejeno na dobro ime, ki je vključeno v znesku finančne naložbe.

MRS 31 Deleži v skupnih podvigih

Če podjetje obračunava deleže v skupnih podvigih po pošteni vrednosti v skladu z MRS 39, mora upoštevati le tiste zahteve MRS 31, po katerih mora razkriti obveznosti podvignika in skupnega podviga in povzetek računovodskih informacij o sredstvih, obveznostih ter prihodkih in odhodkih.

MRS 36 Oslabitev sredstev

Kadar podjetje oceni 'pošteno vrednost, zmanjšano za stroške prodaje' z uporabo diskontiranega denarnega toka, mora dodatno razkriti diskontno stopnjo skladno z razkritji, ki so potrebna pri določanju 'vrednosti v uporabi' z uporabo diskontiranega denarnega toka.

MRS 38 Neopredmetena sredstva

Podjetje pripozna stroške reklame in promocije, ko pridobi pravico do blaga ali ob prejemu storitev.

Novi standard odpravlja napotilo na uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja, razen če obstajajo prepričljivi dokazi, da je v danih okoliščinah ustrežnejša kak druga metoda.

MSRP 7 Finančni instrumenti – Razkritja

Odprava sklica na 'skupaj prihodki od obresti' kot postavke stroškov financiranja.

MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake

Pojasnilo, da je pri izbiri računovodskih usmeritev obvezna uporaba samo tistega napotka, ki je sestavni del MSRP.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

MRS 10 Dogodki po datumu bilance stanja

Pojasnilo, da dividende, ki so objavljene po datumu bilance stanja, niso vključene v postavko obveznosti.

MRS 16 Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)

Oredmetena osnovna sredstva, ki jih podjetje daje v najem in jih po zaključku najema običajno odsvoji v teku rednega poslovanja, mora po zaključku najema, ko so opredmetena osnovna sredstva na razpolago za prodajo, prenesti med zaloge

MRS 18 Prihodki

Izraz 'neposredni stroški' nadomesti nov izraz 'stroški posla' kot je določeno v MRS 39.

MRS 19 Zaslužki zaposlencev

Nova opredelitev pojmov 'stroški preteklega službovanja', 'donos sredstev programa' ter 'kratkoročni' in drugi 'dolgoročni' zaslužki zaposlencev. Spremembe programov, katerih posledica je zmanjšanje zaslužkov zaposlencev v zvezi s službovanjem v prihodnosti, mora podjetje obračunati kot omejitev. Z namenom zagotoviti skladnost z MRS 37, je izbrisano napotilo na pripoznanje morebitnih obveznosti.

MRS 20 Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči

Brezobrestna posojila ali posojila po nizki obrestni meri, odobrena v prihodnjih obdobjih, ne bodo več oproščena pripisa obresti. Razliko med prejetim zneskom in diskontiranim zneskom mora podjetje obračunati kot državno podporo. Z namenom uskladitve z drugimi MRSP so spremenjeni tudi nekateri izrazi.

MRS 27 Skupinski in ločeni računovodski izkazi

Kadar v ločenih računovodskih izkazih matična družba obračuna odvisno družbo po pošteni vrednosti v skladu z MRS 39, mora navedeno usmeritev uporabiti tudi po razvrstitvi odvisne družbe med sredstva na razpolago za prodajo.

MRS 29 Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih

Sprememba glede izjeme pri merjenju sredstev in obveznosti po izvirnih vrednostih. Po novem opredmetena osnovna sredstva ne predstavljajo dokončnega seznama temveč le zgled. Spremenjeni so tudi nekateri izrazi z namenom uskladitve z drugimi MRSP.

MRS 34 Medletno računovodsko poročanje

Čisti dobiček na delnico mora podjetje razkriti v medletnih računovodskih izkazih, če mora podjetje uporabljati MRS 33.

MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje

Spremembe v okoliščinah v povezavi z izvedenimi finančnimi instrumenti niso prerazvrstitve in zato jih po prvotnem pripoznanju podjetje lahko ali odstrani ali vključi med finančna sredstva po 'pošteni vrednosti skozi poslovni izid'. Iz MRS 39 je odstranjeno napotilo na 'odsek' pri določanju, ali instrument ustreza kriterijem za varovanje pred tveganjem. Pri ponovnem merjenju dolžniških instrumentov ob prenehanju računovodskega varovanja pred tveganjem mora podjetje uporabiti popravljeno efektivno obrestno mero.

MRS 40 Naložbene nepremičnine

Nepremičnine, ki so v postopku izgradnje ali razvoja za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine, so razvrščene med naložbene nepremičnine. Če poštene vrednosti ni moč zanesljivo oceniti, mora podjetje naložbeno nepremičnino, ki je v postopku izgradnje, izmeriti po nabavni vrednosti vse, dokler ne določi poštene vrednosti nepremičnine ali do zaključka gradnje. Prav tako so spremenjeni tudi pogoji za prostovoljno spremembo računovodskih usmeritev, in sicer so usklajeni z MRS 8. Obenem je pojasnjeno, da je knjigovodska vrednost naložbenih nepremičnin, ki so v najemu, enaka pridobljeni cenitvi, povečani za znesek morebitnih pripoznanih obveznosti.

MRS 41 Kmetijstvo

Odstranjeno je napotilo na uporabo diskontne stopnje pred obdavčitvijo pri določitvi poštene vrednosti. Odstranjena je prepoved obračunavanja denarnega toka iz morebitnega dodatnega preoblikovanja pri določanju poštene vrednosti. Izraz 'stroški prodajnega mesta' nadomesti nov izraz 'stroški prodajanja'.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Skupina KD pregleduje vplive še neobveznih standardov in pojasnil in v tem trenutku ne more smiselno oceniti vpliv novih zahtev, bo pa uporabila nova pojasnila v skladu z zahtevami teh pojasnil.

- c) Spremembe na standardih, ki jih družba ni predčasno uporabila

Skupina KD ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še niso veljavna in bodo pričela veljati v prihodnosti.

2.2 Skupinski računovodski izkazi

2.2.1 Sredstva in obveznosti po ročnosti

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročna sredstva		
Dolgoročna finančna sredstva	173.222.496	229.818.671
Dolgoročne pozavarovalne pogodbe	5.085.554	4.917.406
Dolgoročne terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	19.038.256	736.093
Ostala dolgoročna sredstva	207.270.365	242.798.579
	404.616.671	478.270.749
Kratkoročna sredstva		
Kratkoročna finančna sredstva	142.065.300	206.713.724
Kratkoročne pozavarovalne pogodbe	12.277.149	6.087.418
Kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	50.809.848	66.769.918
Ostala kratkoročna sredstva	86.283.082	53.521.175
	291.435.379	333.092.235
Naložbe zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	78.607.121	115.158.176
Skupaj sredstva	774.659.171	926.521.160
Dolgoročne obveznosti		
Dolgoročne obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	136.122.771	126.980.793
Dolgoročne obveznosti iz finančnih pogodb	16.272.396	15.512.160
Dolgoročne obveznosti iz financiranja	109.225.022	117.067.608
Dolgoročne obveznosti iz zavarovalnih poslov in druge poslovne obveznosti	623.677	669.124
	262.243.866	260.229.685
Kratkoročne obveznosti		
Kratkoročne obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	141.558.178	128.962.741
Kratkoročne obveznosti iz finančnih pogodb	57.768	92.114
Kratkoročne obveznosti iz financiranja	73.604.707	49.754.200
Kratkoročne obveznosti iz zavarovalnih poslov in druge poslovne obveznosti	33.021.839	38.042.482
Ostale kratkoročne obveznosti	12.700.028	28.700.284
	260.942.520	245.551.821
Obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	79.308.743	112.978.279
Skupaj obveznosti	602.495.129	618.759.785

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.2.2 Odvisne družbe

Odvisne družbe so družbe, v katerih imajo obvladujoča družba in njene odvisne družbe posredno ali neposredno več kot polovico glasovalnih pravic. Odvisne družbe so popolno konsolidirane od dne obvladovanja in izključene iz polne konsolidacije takoj, ko jih Skupina ne obvladuje več.

Pridobitve odvisnih družb se v skupinskih izkazih obračunajo z uporabo nakupne metode, pri čemer se najprej izmeri nabavna vrednost naložbe. Nabavno vrednost se izmeri kot celoto poštenih vrednosti danih sredstev, nastalih ali prevzetih dolgov in kapitalskih inštrumentov ter vseh stroškov, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi. Morebitna razlika med nabavno vrednostjo in deležem Skupine v čisti poštenu vrednosti opredeljenih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti se v primeru višje nabavne vrednosti pripozna kot dobro ime, v primeru nižje nabavne vrednosti pa se razlika takoj pripozna v izkazu poslovnega izida.

V skupinskih računovodskih izkazih so izločene vse transakcije med družbami v Skupini, vsa medsebojna stanja, nerealizirani dobički kakor tudi prihodki, odhodki in dividende. Računovodske usmeritve posameznih družb v Skupini so usklajene, kjer pa niso, so v računovodskih izkazih izvedene ustrezne prilagoditve. Vse družbe imajo isti datum bilance stanja.

2.2.3 Posli z manjšinskimi lastniki

Vsi posli z manjšinskimi lastniki se v Skupini obravnavajo kot posli z nepovezanimi strankami. Pridobitve deležev odvisnih družb od manjšinskih lastnikov se odražajo v dobrem imenu (presežek) kot razlika med plačanim denarnim ali drugim nadomestilom in pripadajočim deležem knjigovodske neto vrednosti pridobljenega premoženja odvisne družbe. Odprava deležev odvisnih družb manjšinskim lastnikom se odraža kot prihodek ali odhodek Skupine, ki se pripozna v izkazu poslovnega izida. Manjšinski deleži so izkazani kot posebna postavka lastniškega kapitala Skupine. Čisti dobiček oz. čista izguba se razdeli na čisti dobiček oz. izgubo večinskega lastnika in čisti dobiček oz. izgubo manjšinskega lastnika.

2.2.4 Pridružene družbe

Pridružene družbe so vse družbe, v katerih ima Skupina pomemben vendar ne prevladujoč vpliv in jih ponavadi spremlja posredno ali neposredno lastništvo v kapitalu med 20% in 50%. Finančne naložbe v kapital pridruženih družb so vrednotene po kapitalski metodi, po kateri se naložba najprej pripozna po nabavni vrednosti, nato pa povečuje ali zmanjšuje za pripadajoči del dobička ali izgube pridružene družbe. Prejete dividende zmanjšujejo nabavno vrednost finančne naložbe v pridruženo družbo.

Delež Skupine v poslovnem izidu pridruženih družb se pripozna v izkazu poslovnega izida Skupine, njen delež v gibanju rezerv pa se pripozna v rezervah Skupine.

Če je delež Skupine v izgubah pridružene družbe enak ali večji kot naložba v pridruženo družbo (vključno z nezavarovanimi terjatvami do pridružene družbe), Skupina preneha pripoznavati svoj delež v izgubah, razen če ima Skupina pravne ali druge obveznosti v imenu pridružene družbe. Če takšna pridružena družba pozneje prične izkazovati dobiček, se v Skupini prične pripoznavati sorazmerni del dobička šele potem, ko delež čistega dobička doseže delež nepripoznane čiste izgube.

Nerealizirani dobički iz transakcij med Skupino in pridruženimi družbami so izločeni do višine vpliva Skupine v posamezni pridruženi družbi. Računovodske usmeritve posameznih pridruženih družb v Skupini so usklajene ali pa so izvedene ustrezne prilagoditve v njihovih računovodskih izkazih.

Naložbe Skupine v njene vzajemne sklade, kjer ima družba pomemben vpliv, so obravnavane kot naložbe v pridružene družbe in so obračunane po kapitalski metodi. Naložbe vezane na enote investicijskih skladov so razvrščene v skupino po poštenu vrednosti preko izkaza poslovnega izida, kot dopušča MRS 28, Naložbe v pridružene družbe (Pojasnilo 10).

V primeru postopnega nakupa pridružene družbe se obračuna dobro ime oziroma slabo ime od posameznih transakcij. V primeru ko nastane slabo ime se le ta pripozna v izkazu poslovnega izida v letu v katerem je družba postala pridružena (za del ki se nanaša na nakupe izvedene v tem letu). Slabo ime v povezavi z nakupi izvedenimi v preteklih letih pa se pripozna direktno v prenesenih dobičkih.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.2.5 Odvisne družbe Skupine

	Sedež družbe	Delež lastništva
Družbe v Skupini - direktno:		
KD Group d.d., Ljubljana	Slovenija	61,85%
Družbe v Skupini preko odvisnih družb:		
KD Skladi d. o. o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Investments d. o. o. Zagreb	Hrvaška	100,00%
KD Investments a.d. Beograd	Srbija	100,00%
SAI KD Investments s.a. Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Investments plc Sofija	Bolgarija	100,00%
KD Investments a. s. Bratislava	Slovaška	100,00%
KD BPD d. o. o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Upravljanje imovinom d. o. o. Zagreb	Hrvaška	100,00%
KD Capital Management s. a. Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Securities EAD, Sofija	Bolgarija	100,00%
KD Asset Management b. v. Amsterdam	Nizozemska	100,00%
KD Life d.d. Kijev	Ukrajina	100,00%
KD Življenje d.d. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Life Asigurari s.a., Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Life a.d., Sofija	Bolgarija	100,00%
SC KD Fond De Pensii s.a. Bukarešta	Romunija	99,00%
Adriatic Slovenica d. d. Koper	Slovenija	100,00%
KD Kapital d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Private Equity d.o.o., Beograd	Srbija	100,00%
R.E. Invest d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Kwart d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
Coloseum Multiplex Holdings b.v., Amsterdam	Nizozemska	100,00%
Firsthouse Investments Ltd., Ciper	Ciper	100,00%
Fontes Group d.o.o., Beograd	Srbija	95,00%
Gea College d.d. Ljubljana	Slovenija	66,57%
ABDS d.d. Sarajevo	FBIH	62,63%
KD Finančna točka d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Fund Advisors, LLC	ZDA	90,00%
KD Financial point s.r.l. Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Vifin s.r.o. Bratislava	Slovaška	100,00%
KD Life s.r.o. Praga	Češka	100,00%
ZAP d.o.o. Murska Sobota	Slovenija	100,00%
ČZD Kmečki Glas d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Mont a.d., Podgorica	Črna gora	80,50%
Vrtnarstvo Celje d.o.o. Celje	Slovenija	50,46%
VIB a.d. Banja Luka	FBIH	51,00%
Gea College PIC d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
Gea College CVŠ d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Fondovi ad Skopje	Makedonija	85,00%
KD Životno osiguranje d.d. Zagreb	Hrvaška	100,00%
Asistance Coris d.o.o. Ljubljana *	Slovenija	37,94%
AS Osiguranje a.d.o. Beograd	Srbija	99,82%
Manta Marine Ventures Ltd	ZDA	100,00%
KD Finančna točka d.o.o. Zagreb	Hrvaška	100,00%
KD Financial point, s.r.o. Bratislava	Slovaška	100,00%
KD Mark d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%

* Skupina ima v družbi prevladujoč vpliv.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.3 Področni in območni odseki

Področni oziroma območni odseki so posamezni deli poslovanja Skupine, ki so izpostavljeni različnim stopnjam dobičkonosnosti, možnostim za rast, pričakovanjem glede prihodnosti in tveganjem. Področni odsek je tako prepoznavni sestavni del Skupine, ki se ukvarja s skupino sorodnih proizvodov ali storitev ter je predmet tveganj in donosov drugačnih od tistih v drugih področnih odsekih. Območni odsek je prepoznavni sestavni del Skupine, ki se ukvarja s proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih sestavnih delih, delujočih v drugih gospodarskih okoljih.

2.4 Prevedbe iz tujih valut

Funkcionalna in predstavitvena valuta

Postavke v računovodskih izkazih posameznih družb v Skupini so predstavljene v valuti primarnega ekonomskega okolja, v katerem družba posluje (»funkcionalna valuta«). Skupinski računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, ki so predstavitvena valuta Skupine.

Do dne 31. 12. 2006 je bila funkcionalna in predstavitvena valuta Skupine slovenski tolar. Z dnem 1. 1. 2007 je Republika Slovenija prevzela valuto evro. V skladu s prevzemom nove valute je evro postal nova funkcijska in predstavitvena valuta Skupine. Paritetni tečaj 239,64 sit za evro je bil skladno z Uredbo Sveta (EU) št. 1086/2006 in členom 123(5) postavljen dne 11. 7. 2006. Postavljen paritetni tečaj je bil uporabljen kot osnova za preračun postavk računovodskih izkazov primerjalnega leta 2006 iz tolarjev v evre.

Stanja in prometi

Preračuni sredstev in obveznosti v tujih valutah se v funkcionalno valuto opravijo po menjalnem tečaju na dan posameznega poslovnega dogodka. Pozitivne in negativne tečajne razlike, nastale iz takih poslov in prevrednotenja denarnih sredstev in obveznosti, izraženih v tujih valutah, na dan bilance stanja v funkcionalno valuto, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Če se sam poslovni dogodek pripozna direktno v kapitalu, se tudi tečajne razlike iz prevrednotenja v funkcionalno valuto pripoznajo direktno v kapitalu. Tečajne razlike, ki nastanejo v zvezi z naložbami matičnega podjetja v kapital odvisnih družb v tujini, se pripoznajo direktno v kapitalu in se v poslovnem izidu pripoznajo šele ob odprodaji naložb.

Denarne postavke v tujih valutah so pretvorjene po referenčnih tečajih Evropske centralne banke ali tečajnici Banke Slovenije (za valute, za katere Evropska centralna banka ne objavlja referenčnih tečajev) na zadnji dan leta. Nedenarne postavke, ki so izmerjene po nabavni vrednosti v tuji valuti, so pretvorjene po tečaju na dan posla, nedenarne postavke, ki so izmerjene po pošteni vrednosti v tuji valuti, pa so pretvorjene po tečaju na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

V okviru spremembe poštene vrednosti denarnih vrednostnih papirjev v tuji valuti, ki so razporejeni v skupino sredstev razpoložljivih za prodajo, se sprememba odplačne vrednosti zaradi spremembe menjalnega tečaja obravnava ločeno od drugih sprememb knjigovodske vrednosti vrednostnih papirjev. Tečajne razlike, ki nastanejo zaradi preračuna odplačne vrednosti, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, druge spremembe knjigovodske vrednosti pa se pripoznajo v kapitalu.

Tečajne razlike na nedenarne postavke finančnih sredstev in obveznosti se obravnavajo kot sestavni del dobičkov ali izgub iz vrednotenja po pošteni vrednosti. Tečajne razlike na nedenarne postavke finančnih sredstev in obveznosti, ki se merijo po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot del dobičkov ali izgub iz vrednotenja po pošteni vrednosti. Tečajne razlike na nedenarne postavke finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, se pripoznajo v kapitalu.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Odvisne družbe

Računovodski izkazi odvisnih družb, ki nobena ni prisotna v hiperinflacijskem poslovnem okolju in katerih funkcionalna valuta je različna od predstavitvene valute, ki jo uporablja Skupina, so preračunani v to valuto, kot sledi:

- sredstva in obveznosti so preračunani po referenčnem tečaju Evropske centralne banke ali tečajnici Banke Slovenije na dan bilance stanja,
- prihodki in odhodki so preračunani po povprečnem letnem referenčnem tečaju ali tečaju Banke Slovenije,
- vse nastale tečajne razlike so pripoznane kot posebna sestavina kapitala (rezerve).

V skupinskih računovodskih izkazih se nastale tečajne razlike iz naslova naložb v odvisne družbe v tujini pripoznajo neposredno v kapitalu. Ob odtutitvi takšne naložbe se tečajne razlike v zvezi z njo pripoznajo v izkazu poslovnega izida skupaj z dobičkom oziroma izgubo pri prodaji.

2.5 Opredmetena sredstva

Opredmetena sredstva so zemljišča, zgradbe in oprema, ki jih Skupina uporablja za opravljanje svoje dejavnosti. Po začetnem pripoznanju se izkazujejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti). Opredmeteno osnovno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje kot sredstvo, se na začetku izmeri po svoji nabavni vrednosti. Nabavna vrednost zajema njihovo nakupno ceno, uvozne carine ter nepovratne dajatve ter neposredne stroške usposobitve za uporabo. Pozneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost le, če povečujejo prihodnje koristi v primerjavi s prej ocenjenimi in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Stroški vzdrževanja in popravil se izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju, ko so nastali.

Če je nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva velika, se razporedi na njegove dele. Če so ti deli pomembni v razmerju do celotne nabavne vrednosti in imajo različne dobe koristnosti se obravnava vsak del posebej.

Pripoznanje knjigovodske vrednosti opredmetenih sredstev se odpravi ob odtutitvah ali kadar od njih ni več mogoče pričakovati koristi. Dobički ali izgube, ki izhajajo iz odprave pripoznanja posameznega sredstva in predstavljajo razliko med prodajno in knjigovodsko vrednostjo sredstva, se izkazujejo med drugimi poslovnimi prihodki ali odhodki.

Amortizacija

Amortizirljiva vrednost posameznih opredmetenih sredstev se znotraj njihove življenjske dobe sistematično prenaša na izkaz poslovnega izida. Skupina uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija se obračunava posamično.

Ocenjene dobe koristnosti sredstev so naslednje:

Opredmetena osnovna sredstva

Zgradbe	20 do 59 let
Vozila in oprema za opravljanje dejavnosti	3 do 10 let
Pisarniška in druga oprema	2 do 7 let

Preostala vrednost in doba koristnosti opredmetenih sredstev se preverja najmanj enkrat letno na dan bilance stanja in opravijo se ustrezne prilagoditve, če je to potrebno. Če je čista nadomestljiva vrednost nižja od knjigovodske vrednosti sredstva, se razlika takoj pripozna kot odhodek v izkazu poslovnega izida. Čista iztržljiva vrednost je višja izmed vrednosti pri uporabi in poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje (Pojasnilo 2.9.2).

2.6 Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine (zemljišče, zgradbe ali del zgradb ali oboje), ki jih Skupina poseduje, da bi prinašale najemnino in/ali povečevale vrednost naložbe ali oboje, ne pa za administrativne potrebe oz za prodajo v okviru rednega poslovanja. Na začetku se pripoznajo po nabavni vrednosti z vključenimi vsemi stroški, pozneje pa se zmanjšujejo za amortizacijski popravek in morebitno izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti), enako kot opredmetena sredstva.

Skupina enkrat letno preveri delež naložbenih nepremičnin, ki jih imajo v druga podjetja v skupini v najemu in ustrezno v skupinskih bilancah izkaže vrednost naložbenih nepremičnin med opredmetenimi osnovnimi sredstvi.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Načini pripoznavanja, odprave pripoznavanja, obračunavanje amortizacije in oslabitve so opredeljeni v okviru opredmetenih sredstev v Pojasnilu 2.5. Stroški rednega servisiranja naložbenih nepremičnin se nanašajo na popravila in vzdrževanje ter se evidentirajo kot strošek.

2.7 Neopredmetena sredstva

Po prvotnem pripoznanju se neopredmetena sredstva vodijo po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in morebitno izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti). Ob pripoznanju Skupina opredeli tudi dobo koristnosti neopredmetenega sredstva in sicer kot dokončno oziroma nedokončno. V primeru dokončne dobe koristnosti se neopredmeteno sredstvo amortizira na podlagi dobe koristnosti, oziroma se ne amortizira, če je njegova doba koristnosti nedokončna.

Dobro ime

Sredstva, obveznosti in pogojne obveznosti pridobljene v poslovni združitvi, ki jih je mogoče pripoznati ločeno, se vrednotijo po pošteni vrednosti. Presežek nad nakupno vrednostjo poslovne združitve in pridobljenim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti, je dobro ime, izkazano med neopredmetenimi sredstvi z nedokončno dobo koristnosti.

Dobro ime, ki nastane s pridobitvijo odvisnih družb, se izkazuje med neopredmetenimi sredstvi in se izkazuje po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube zaradi slabitev. Dobro ime, ki nastane s pridobitvijo pridruženih družb, pa je vključeno v vrednosti naložb v pridružene družbe. Preveritev ustreznosti dobrega imena se opravi enkrat letno, morebitne slabitve pa se izkažejo v izkazu poslovnega izida. Odprava slabitev dobrega imena ni mogoča. Dobički in izgube pri odtujitvi odvisnih družb vključujejo tudi vrednost dobrega imena, ki se nanaša na odtujeno odvisno družbo.

Presežek poštene vrednosti s poslovno združitvijo pridobljenih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti nad njihovo nakupno vrednostjo se ovrednoti ponovno, kakršenkoli preostanek pa se evidentira kot drugi prihodek v izkazu poslovnega izida Skupine.

Dobro ime je za namen preverjanja oslabitve razporejeno na denar ustvarjajoče enote. Dobro ime je razporejeno na tiste denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo imele koristi zaradi sinergij, ki izhajajo iz poslovne združitve.

Ostala neopredmetena sredstva

Med neopredmetenimi sredstvi z dokončno dobo koristnosti izkazuje Skupina programsko opremo in licence. Za pridobljeno programsko opremo se v nabavno vrednost vključijo tudi stroški pridobitve in usposobitve za uporabo, za materialne pravice pa le stroški pridobitve. Skupina v okviru celotne dobe uporabnosti posameznega neopredmetenega sredstva dosledno razporeja njegov amortizirljivi znesek med posamezna obračunska obdobja kot tedanjo amortizacijo. Skupina uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Dobe koristnosti za neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti so naslednje:

Neopredmetena sredstva

Licence	3 do 5 let
Programska oprema	3 do 5 let

2.8 Finančna sredstva

Glede na namen pridobitve se finančna sredstva ob začetnem pripoznanju razvrstijo v kategorije:

- finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- finančna sredstva v posesti do zapadlosti,
- posojila in terjatve,
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Za kategorijo prvotnega pripoznanja finančnih sredstev je odgovorno poslovodstvo.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.8.1 Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida so razdeljena v dve podskupini: finančna sredstva za trgovanje in finančna sredstva, ki so ob pridobitvi opredeljena kot merjena po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida.

V skupino sredstev za trgovanje se uvrščajo tista sredstva, ki jih je Skupina pridobila z namenom prodaje v bližnji prihodnosti ali če so sredstva sestavni del portfelja, katerega nakupi in prodaje imajo namen ustvarjati dobiček na kratek rok.

Finančna sredstva in obveznosti so ob pridobitvi merjena po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida, ko:

- takšno merjenje pomembno zmanjša nedoslednost, ki bi nastale, če bi bili izvedeni finančni instrumenti namenjeni trgovanju in bi bili osnovni finančni instrumenti vrednoteni po odplačni vrednosti za posojila in avanse dane bankam in drugim osebam ali izdani dolžniški vrednostni papirji
- so nekatere naložbe, kot na primer kapitalske naložbe, upravljane in vrednotene po pošteni vrednosti v skladu z opredeljenim obvladovanjem tveganj ali investicijsko strategijo in poročane ključnemu poslovodstvu na tej osnovi, pripoznane po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida.

2.8.2 Finančna sredstva v posesti do zapadlosti

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti so neizpeljana finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo, ki jih Skupina nedvoumno namerava in zmore posedovati do zapadlosti. V primeru, da želi Skupina odprodati več kot nepomemben del teh finančnih sredstev, se celotna kategorija sredstev pripozna kot sredstva, razpoložljiva za prodajo.

2.8.3 Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizpeljana finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na borznem trgu, razen: (a) tista, ki jih Skupina namerava prodati takoj oziroma v kratkem roku in so razvrščena kot namenjena prodaji, in tista, ki jih je Skupina že ob prvotnem pripoznanju razvrstila med sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida; (b) tista, ki jih je Skupina že ob prvotnem pripoznanju razvrstila med sredstva, namenjena prodaji, ali (c) tista, katerih lastnik verjetno ne bo dobil v celoti povrnjenih razen zaradi poslabšanja kreditnih pogojev.

Če je posojilo neizterljivo, se odpiše v breme odhodkov za oslabitve posojil. Posojila se štejejo za neizterljiva takrat, ko so opravljeni vsi potrebni postopki izterjave in je bil znesek izgube določen. Naknadna poplačila odpisanih dolgov zmanjšujejo odhodke za oslabitev posojil v izkazu poslovnega izida, če so poplačila prejeta v tekočem letu, sicer pa povečujejo prihodek.

2.8.4 Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so tista, ki jih ima Skupina nedoločen čas in ki se lahko prodajo v primeru poslabšanja likvidnosti Skupine ali v primeru sprememb v obrestnih merah, deviznih tečajih in cenah vrednostnih papirjev.

Pripoznavanje finančnih sredstev

Običajni nakupi in prodaje finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, finančnih sredstev v posesti do zapadlosti in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev so pripoznani na dan trgovanja - dan, na katerega Skupina kupi oziroma proda sredstvo.

Finančna sredstva so prvotno pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za stroške nakupa, razen v primeru finančnih sredstev merjenih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Ta sredstva so prvotno merjena po pošteni vrednosti, stroški nakupa pa se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Pripoznanje finančnega sredstva je odpravljeno, ko prenehajo pravice prejemanja denarnih tokov iz njihovega naslova oziroma, ko Skupina izgubi večino tveganj in koristi, ki izhajajo iz lastništva. Finančne obveznosti se ne pripoznavajo več, ko so poplačane – to je, ko je obveznost poravnana, preklicana ali zapadla.

Merjenje finančnih sredstev

Finančna sredstva namenjena prodaji in finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida se naknadno vodijo po pošteni vrednosti. Posojila in terjatve in sredstva v posesti do zapadlosti se vodijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivne obrestne mere. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštenih vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

preko poslovnega izida, so vključeni v izkaz poslovnega izida v obdobju, v katerem so nastali. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštenih vrednosti finančnih sredstev namenjenih prodaji, so pripoznani neposredno v kapitalu, dokler finančno sredstvo ni več pripoznano oziroma je oslajljeno. V tem primeru se kumulativni dobički ali izgube predhodno pripoznani v kapitalu, prenesejo neposredno na poslovni izid. Obresti, izračunane po metodi efektivne obrestne mere in prihodki oziroma odhodki od tečajnih razlik na denarnih postavkah, razvrščenih kot sredstva namenjena prodaji, se pripoznavajo v izkazu poslovnega izida. Prejete dividende od finančnih sredstev namenjenih prodaji, so pripoznane v izkazu poslovnega izida, ko Skupina pridobi pravico za njihovo pripoznanje.

Poštene vrednosti kotirajočih vrednostnih papirjev na aktivnih trgih temeljijo na trenutnih ponudbenih cenah. V primeru neobstoja aktivnega trga, Skupina izračuna pošteno vrednost finančnih sredstev z uporabo različnih tehnik vrednotenja. Te vključujejo uporabo transakcij med dobro obveščenimi strankami, metode diskontiranih denarnih tokov in druge tehnike vrednotenja, ki jih ponavadi uporabljajo udeleženci na trgu.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.9 Slabitev sredstev

2.9.1 Slabitev finančnih sredstev

a) Sredstva, vrednotena po odplačni vrednosti

Skupina na dan bilance stanja oceni, ali obstoja kak nepristranski dokaz o morebitni oslabiljenosti finančnih sredstev ali skupine finančnih sredstev. Izgube zaradi oslabilve se pripoznajo in sredstva prevrednotijo, če obstajajo objektivni dokazi o oslabilvi zaradi dogodka (dogodkov) po začetnem pripoznavanju finančnih sredstev ki vpliva(jo) na ocenjene prihodnje denarne tokove finančnega sredstva ali skupin finančnih sredstev. Nepristranski dokazi, da je finančno sredstvo ali skupina finančnih sredstev precenjena, vključujejo opazovane podatke o poslovanju Skupine in se nanašajo na naslednje dogodke:

- pomembne finančne težave izdajatelja ali dolžnika,
- prekinitev pogodbe, kot je neizpolnitev ali odložitev izpolnitve obveznosti plačila obresti ali glavnice,
- jamstva Skupine dolžniku zaradi ekonomskih ali pravnih razlogov na strani sposobnosti dolžnika, dopustitev, ki sicer upniku ne bi bila dodeljena,
- ko postane verjetno, da bo šel dolžnik v stečaj oziroma se bo drugače finančno reorganiziral,
- ko je ustavljeno trgovanje z vrednostnimi papirji izdajateljev s finančnimi težavami,
- ko podatki kažejo, da obstajajo merljivi dokazi o zmanjšanju prihodnjih denarnih tokov skupine finančnih sredstev glede na denarne tokove ob začetnem pripoznavanju teh sredstev, čeprav zmanjšanja še ni moč povezati s posameznim finančnim sredstvom Skupine, vključujoč:
 - neugodne spremembe v plačilnih sposobnostih dolžnikov Skupine, ali
 - nacionalne ali lokalne ekonomske pogoje, ki vplivajo na nesolventnost Skupine.

Skupina najprej oceni, ali obstajajo objektivni dokazi o oslabilvi posameznega finančnega sredstva, ki je pomembno posamično. Če Skupina ugotovi, da ne obstajajo objektivni dokazi o oslabilvi posamičnega finančnega sredstva, posamično pomembnega ali nepomembnega, vključi sredstvo v skupino finančnih sredstev, ki so izpostavljena podobnim kreditnim tveganjem, in jih skupinsko presoja glede morebitne oslabiljenosti. Sredstva, pri katerih je bila oslabiltev presojana posamično in pri katerih se izguba iz oslabilve pripozna ali ponovno pripozna, se iz skupinske presoje oslabilve izločijo.

Če obstoja objektivni dokaz, da je pri posojilih in terjatvah ali finančnih sredstvih v posesti do zapadlosti v plačilo, izkazanih po odplačni vrednosti, nastala izguba zaradi oslabilve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov sredstva (izključujoč prihodnje kreditne izgube, ki se še niso dogodile) diskontiranih po prvotni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodsko vrednost sredstva je potrebno zmanjšati s preračunom na kontu popravka vrednosti, izguba zaradi oslabilve pa se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek. Če ima dolg ali finančni instrument, ki ga posedujemo do dospelosti, spremenljivo obrestno mero, se za diskontiranje denarnih tokov in ugotavljanje morebitnih izgub iz oslabilve uporablja trenutno veljavna obrestna mera, določena v pogodbi. Skupina lahko izmeri morebitno potrebo po oslabilvi tudi tako, da kot pošteno vrednost uporabi tržno ceno na delujočem trgu.

Izračun sedanje vrednosti na osnovi pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se pri zavarovanih finančnih sredstvih, danih v jamstvo, izračuna na osnovi pričakovanih denarnih tokov iz vnovčitve poročstva, ki bodo verjetno nastali v prihodnosti, zmanjšanih za stroške poročstva, ne glede na to, ali je vnovčitev verjetna ali ne.

Z namenom skupinske obravnave oslabilve se finančna sredstva razvrščajo na osnovi podobne izpostavljenosti kreditnemu tveganju (to je na osnovi modela ocenitve Skupine, ki upošteva vrsto sredstva, panogo, geografsko lokacijo, vrsto naložbe, dospelost in ostale pomembne karakteristike). Te karakteristike so pomembne za oceno prihodnjih denarnih tokov za skupino teh sredstev na ta način, da odsevajo sposobnost dolžnika za odplačilo dolga skladno s pogodbo za posamezna sredstva, ki so predmet presoje.

Prihodnji denarni tokovi finančnih sredstev, katerih oslabiltev se presoja skupinsko, se ocenjujejo na osnovi pogodbenih denarnih tokov finančnih naložb v Skupini in zgodovinskih izgub, to je na osnovi izpostavljenosti podobnim kreditnim tveganjem v preteklosti. Pretekle zgodovinske izkušnje se prilagodijo na osnovi trenutno opazovanih postavk tako, da odražajo posledice trenutnega stanja, ki morda ni bilo prisotno v obdobju, ko so bile zgodovinske izkušnje pridobljene, da bi lahko vpliv dejavnikov, ki niso več prisotni, izločili.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Ocene sprememb v prihodnjih denarnih tokovih skupine sredstev morajo odražati spremembe v opazovanih podatkih med posameznimi obdobji (npr. spremembe v stopnji nezaposlenosti, ceni nepremičnin, statusu plačil in drugih dejavnikov, ki vplivajo na spremembe glede verjetnih izgub v Skupini in njenih razsežnosti) in biti neposredno konsistentne z njimi. Metodologija in predpostavke, uporabljene pri oceni prihodnjih denarnih tokov, so občasno ponovno presojane s strani Skupine, da bi se izločile ali zmanjšale razlike med ocenjenimi izgubami in dejanskimi izkušnjami glede izgub.

Če je posojilo neizterljivo, se odpiše v breme odhodkov za oslabitve posojil. Posojila se štejejo kot neizterljiva takrat, ko so opravljeni vsi potrebni postopki izterjave in je bil znesek izgube določen. Naknadna poplačila odpisanih dolgov zmanjšujejo odhodke za oslabitev posojil v izkazu poslovnega izida.

Če se v poznejših obdobjih znesek odhodkov zaradi oslabitve zmanjša in je možno zmanjšanje objektivno povezati s dogodkom, ki je nastal po pripoznavanju oslabitve (tak dogodek je lahko na primer izboljšanje kreditne ocene dolžnika), se prvotno pripoznane izgube zaradi oslabitve zmanjšajo s prilagoditvijo posamezne postavke, skozi pripoznanje prihodkov v izkazu poslovnega izida.

(b) Sredstva, razpoložljiva za prodajo

Skupina na dan bilance stanja oceni, ali obstaja kak nepristranski dokaz o morebitni oslabiljenosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, kot je npr. pomembno ali daljše padanje poštene vrednosti sredstva. Pri presoji dolgotrajnejšega zmanjšanja poštene vrednosti pod njihovo nabavno vrednostjo se upošteva obdobje največ 9 mesecev od dneva, ko se je kapitalskim inštrumentom poštena vrednost prvič zmanjšala pod nabavno vrednost in je ostala nižja celotno obdobje 9 mesecev, medtem ko pri presoji pomembnega zmanjšanja poštene vrednosti poslovodstvo upošteva najmanj 40% znižanje poštene vrednosti glede na nabavno vrednost.

Če taki znaki oslabitve obstajajo, se kumulativna izguba kot razlika med nabavno in trenutno pošteno vrednostjo, zmanjšano za že pripoznane izgube zaradi oslabitve v izkazu poslovnega izida, prenese iz kapitala v izkaz poslovnega izida. Če se v poznejših obdobjih poštena vrednost dolžniškega instrumenta, razvrščenega med sredstva, razpoložljiva za prodajo, poveča, povečanje pa se lahko neposredno poveže z dogodkom, ki je nastal po pripoznavanju oslabitve v dobičku ali izgubi, se odhodki zaradi oslabitve odpravijo z izkazom poslovnega izida.

2.9.2 Slabitev nefinančnih sredstev

Neopredmetena sredstva, ki se ne amortizirajo, se letno preverjajo zaradi morebitne slabitve. Neopredmetena sredstva, ki se amortizirajo, se preverjajo zaradi morebitne slabitve kadarkoli pride do sprememb, iz katerih izhaja, da knjigovodska vrednost teh sredstev ne bi bila v celoti povrnjena. Znesek slabitve se pripozna v višini, ki predstavlja razliko med knjigovodsko in nadomestljivo vrednostjo. Nadomestljiva vrednost se ugotovi za posamezno sredstvo, razen če sredstvo ustvarja denarne pritoke, v glavnem neodvisne od tistih, ki jih ustvarjajo druga sredstva ali skupine sredstev. V takšnem primeru se nadomestljiva vrednost ugotovi za denar ustvarjajočo enoto, to je najmanjšo določljivo skupino sredstev, ki ustvarja finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Kriterij za določitev denar ustvarjajočih enot so posamezni področni odseki poslovanja v Skupini. Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je večja izmed dveh postavk – njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje ali njegove vrednosti pri uporabi.

2.10 Pobotanje finančnih inštrumentov

Finančna sredstva in finančne obveznosti so pobotane in v bilanci stanja izkazane po neto vrednosti le, če obstaja pravna podlaga za to pobotanje in če obstaja namera, da se bodo poravnala v pobotani vrednosti ali istočasno.

2.11 Zaloge

Zaloge se v poslovnih knjigah izkazujejo po nabavni ali iztržljivi vrednosti - tisti, ki je nižja. Med stroške se prenašajo po metodi povprečnih drsečih cen. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške v zvezi s prodajo.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.12 Denarna sredstva in denarni ustrezniki

V Skupini se kot denar in denarni ustrezniki izkazujejo gotovina, knjižni denar, denar na poti in depoziti pri bankah na odpoklic. Skupina poroča denarni tok iz poslovanja po posredni metodi, po kateri se čisti dobiček ali izguba prilagodi za učinke nedenarnih transakcij, za odložene ali vračunane pretekle ali prihodnje denarne prejemke ali izdatke, in za prihodke in odhodke povezane z denarnim tokom iz investiranja ali financiranja.

2.13 Vpoklicani kapital

Družba ima izdane navadne imenske delnice. Stroški in nadomestila, ki jih je mogoče direktno pripisati izdaji novih delnic, izdaji opcij oziroma pridobitvi podjetja se izkažejo kot zmanjšanje kapitala. Izkazujejo se neto, zmanjšani za davke.

Lastne delnice Družbe ali odvisnih družb vključno s stroški, ki se nanašajo neposredno na njihovo pridobitev, zmanjšujejo kapital Skupine. Ob odtujitvi lastnih delnic se vse dobičke ali izgube poračuna direktno v kapitalu.

Dividende na delnice se pripoznajo kot obveznost z dnem, ko njihovo izplačilo potrdi skupščina lastnikov Družbe. Predlog uprave o delitvi dividend za poslovno leto, za katerega so predstavljeni konsolidirani računovodski izkazi, je pojasnjen v nadaljevanju (Pojasnilo 30).

2.14 Zavarovalne in finančne pogodbe

Skupina v glavnem sklepa pogodbe, ki prenašajo zavarovalno tveganje, ali pa tudi zavarovalno in finančno tveganje skupaj. Skupina le redko sklepa pogodbe, ki prenašajo le finančno tveganje. Med zavarovalne pogodbe sodijo pogodbe s pomembnim delom zavarovalnega tveganja, lahko pa vsebujejo tudi prenos finančnega tveganja. Splošna usmeritev Skupine določa kot pomembno zavarovalno tveganje možnost izplačila zavarovalnine ob nastanku zavarovanega dogodka, ki vsaj za 10% presega znesek izplačila v primeru, da do zavarovalnega dogodka ne bi prišlo.

Finančne pogodbe so pogodbe s finančnim tveganjem in brez pomembnega zavarovalnega tveganja.

Zavarovalne pogodbe klasičnih življenjskih zavarovanj in finančne pogodbe vsebujejo možnost diskrecijske udeležbe v pozitivnem rezultatu ustvarjenem pri upravljanju sredstev, ki se nanašajo na navedene pogodbe (v nadaljevanju DPF). Možnost diskrecijske udeležbe je pogodbeni pravica do dodatnih ugodnosti, kot dopolnilo k zajamčenim ugodnostim, in sicer:

- takšnih, za katere je verjetno, da so pomemben delež v celotnih pogodbenih ugodnostih;
- takšnih, za katere znesek ali časovni okvir določi zavarovatelj, in
- takšnih, ki pogodbeno temeljijo na:
 - uspešnosti določene skupine pogodb ali določene vrste pogodb;
 - iztrženih in/ali neiztrženih naložbenih donosov v zvezi z določeno skupino sredstev v lasti izdajatelja; ali
 - poslovnem izidu podjetja, kritnega sklada ali druge osebe, ki izda pogodbo.

Zavarovalne pogodbe klasičnih življenjskih zavarovanj z DPF in finančne pogodbe z DPF vsebujejo dogovorjeno zavarovalno vsoto ali rento (izračunana je s predpostavko doseganja določene donosnosti na zbrana sredstva) in dodatno možnost udeležbe zavarovanca v dejansko realiziranem pozitivnem rezultatu Skupine na področju življenjskih ali rentnih zavarovanj ob koncu obračunskega leta oz. iz naslova donosnosti sredstev, če so višji od vnaprej vračunanih. Osnova za določanje zneskov diskrecijske udeležbe zavarovancev in % so različni za posamezne zavarovalne produkte in so opredeljeni v zavarovalnih pogojih.

Zavarovalne in finančne pogodbe življenjskih zavarovanj so opredeljene kot pogodbe z DPF, ker je bila ob pripravi produkta uporabljena obrestna mera za izračun dogovorjene zavarovalne vsote oziroma rente nižja, kot pa so bila takratna pričakovanja glede na tržne obrestne mere. Že ob pripravi produkta se je pričakovalo dodatne koristi zavarovancev, kar predstavlja diskrecijsko pravico do dodatnih ugodnosti.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.14.1 Zavarovalne pogodbe

2.14.1.1 Pripoznavanje in merjenje

Zavarovalne pogodbe so glede na trajanje tveganja in glede določenosti zavarovalnih pogojev razvrščene v štiri glavne skupine:

- zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj,
- zavarovalne pogodbe zdravstvenih zavarovanj,
- zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF in
- zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje.

2.14.1.2 Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj

Sem spadajo nezgodna zavarovanja, zavarovanja kopenskih motornih vozil, požarna in druga škodna zavarovanja, odgovornostna zavarovanja, zavarovanja finančnih izgub, transportna zavarovanja, kreditna in kavcijska zavarovanja ter zavarovanja pomoči in stroškov postopka. Večinoma gre za kratkoročne zavarovalne pogodbe, izjema so kreditna zavarovanja.

Pri nezgodnih zavarovanjih se zavarovanci ob osnovnih zavarovanih nevarnostih, kot sta invalidnost in smrt, odločajo med zavarovalnimi kritji največkrat še za dnevno zavarovalnino zaradi nezgode, dnevno zavarovalnino v primeru bolnišničnega zdravljenja zaradi nezgode in dnevno zavarovalnino v primeru zdraviliškega zdravljenja zaradi nezgode. Poleg navedenih nevarnosti je mogoče skleniti zavarovanje tudi za primer smrti v prometni nesreči, povračila stroškov zdravljenja, pogrebne in v primeru smrti zavarovanca zaradi nezgode in nadomestila stroškov nastanitve spremljevalca pri zavarovanju šolske mladine.

Zavarovanje kopenskih motornih vozil krije materialno škodo (delna ali popolna izguba vrednosti vozila), ki bi nastala zaradi prometne nezgode, naravnih nesreč, tatvine, požara, zlonamernih dejanj in drugih zavarovanih nevarnosti.

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti spada v sklop obveznih zavarovanj v prometu, ki ga mora skleniti vsak lastnik motornega vozila pred začetkom uporabe vozila v prometu. To velja za vse vrste motornih vozil, za katera se mora izvesti registracija. Skupina na podlagi zavarovanja povrne oškodovancu škodo, ki je nastala zaradi uporabe ali posesti vozila, ki je povzročitelj škode. Zavarovanje omogoča kritje premoženjske (uničenje, poškodbe zaradi nezgode) in nepremoženjske škode (telesne poškodbe, zdravstvene težave ali smrt) in s tem zagotavlja zavarovancu premoženjsko varnost. Višina odškodnine je v obeh primerih omejena z zakonsko določeno minimalno zavarovalno vsoto.

S požarnimi zavarovanji se zavarujejo nepremičnine in premičnine pred nevarnostjo požara, strele, eksplozije, toče, viharja, udarca zavarovančevega motornega vozila in delovnega stroja, padca letala ter manifestacij in demonstracij. S posebnim dogovorom in dodatno premijo je mogoče premoženje zavarovati še pred dodatnimi nevarnostmi poplave, izliva vode, zemeljskega plaz, utrganja zemljišča, snežnega plaz, izteka tekočin ali plinov, samovžiga zalog in izliva žareče mase v industriji. Dodatno se lahko premoženje zavaruje še pred nevarnostjo potresa in pred vdorom meteornih vod. Zavarovanja se lahko sklepajo na novo ali na dejansko vrednost.

V okviru zavarovalne vrste drugo škodno zavarovanje so po višini premije najpomembnejše podvrste: stanovanjsko zavarovanje za zavarovanje stanovanjskih premičnin, strojelomno zavarovanje za zavarovanje strojev in njihovih delov, vlomsko zavarovanje za zavarovanje premičnin pred vlomom in ropom, gradbeno zavarovanje, zavarovanje računalnikov in stekla.

Splošno zavarovanje odgovornosti krije škodo zaradi civilno-pravnih zahtevkov, ki jih tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu zaradi nenadnega dogodka, ki povzroči poškodovanje oseb ali stvari. Najpomembnejši del te zavarovalne vrste je zavarovanje splošne odgovornosti, vključno z delodajalčevo odgovornostjo. Druge pomembnejše zavarovalne podvrste so še: špediterska, proizvajalčeva, projektantska, zdravniška odgovornost in odgovornost računovodskih servisov. V manjšem obsegu se tržijo preostale oblike zavarovanja poklicnih odgovornosti: odgovornost odvetnikov, zavarovalnih posrednikov, nepremičninskih posrednikov, geodetov, članov uprave in nadzornih svetov, odgovornost revizijskih družb in druga, zakonsko predpisana zavarovanja poklicne odgovornosti.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

V zavarovalno vrsto zavarovanje finančnih izgub so med drugimi uvrščena zavarovanje obratovalnega zastoja zaradi požara, strojeloma in zavarovanje prireditve. Prvi dve se sklepata kot dodatni zavarovanji k požarnemu in strojelomnemu zavarovanju, zavarovanje prireditve pa se sklepa samostojno. Značilnost zavarovanja obratovalnega zastoja je, da se zavarujejo stalni stroški, ki jih zavarovanec ni mogel pokriti zaradi požara ali strojeloma. Po posebnem dogovoru se v zavarovanje lahko vključi tudi dobiček iz poslovanja, ki ga zavarovanec ni mogel doseči med obratovalnim zastojem. Zavarovanje prireditve krije škodo, ki jo utрпи organizator prireditve, če pride do odpovedi zaradi atmosferskih padavin, s posebnim dogovorom pa tudi, če do odpovedi pride zaradi naravne višje sile, višje sile administrativne narave, požara ali eksplozije.

Transportna zavarovanja obsegajo zavarovanje blaga v domačem in mednarodnem prometu, kasko zavarovanje plovil in letal, zavarovanje odgovornosti lastnika ali pooblaščenega uporabnika čolna ali pa letala, zavarovanje prevozniške odgovornosti v cestnem prometu, zavarovanje špediterske odgovornosti in zavarovanje pomorskih agentov. Ponudbo glede na želje in potrebe zavarovancev prilagodimo pri zavarovanju odgovornosti za škode na blagu po FIATA nakladnici, pripravimo in ponudimo pa tudi bolj specifična zavarovanja, kot so na primer zavarovanje odgovornosti popraviljavcev vodnih plovil, upravljavcev marin in pristanišč ter zavarovanje rizika graditeljev plovil oziroma ladij.

Kreditna zavarovanja, ki jih trži Skupina, krijejo tveganje neplačila pogodbenih obveznosti iz kakršnega koli razloga in zajemajo zavarovanje potrošniških kreditov, zavarovanje kreditov za investicije v nepremičnine, limitov na transakcijskih računih ipd. Pri kavcijskih zavarovanjih lahko zavarovancem ponudimo garancijo za resnost ponudbe, za dobro izvedbo del, za odpravo napak v garancijski dobi, za plačilo carinske obveznosti, za nesolventnost turističnih organizacij, zavarovanje plačila blaga in storitev, povezanih z uporabo plačilne kartice, jamstva za TIR-zvezke itd.

Zavarovanja stroškov pomoči zagotavljajo strankam nujno potrebno pomoč bodisi v zvezi s prevoznim sredstvom pri okvarah ali prometnih nesrečah bodisi v zvezi s stanovanjem ali stanovanjsko hišo, kadar ni mogoče normalno bivanje zaradi nenadnih dogodkov, ali pa v zvezi s potovanjem, kadar je potrebna nujna pomoč. Pri zavarovanjih stroškov postopka je najpomembnejše zavarovanje pravne zaščite, ki strankam omogoča prevzem stroškov odvetnikov.

Za vse navedene pogodbe velja, da se premije obračunajo, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. Premije vsebujejo vse dodatke na premije, vključno z zastopniško provizijo, razen davka. Del premij iz veljavnih zavarovalnih pogodb, ki se nanaša na neiztekla kritja ob bilančnem dnevu, je prikazan kot prenosna premija in predstavlja obveznost Skupine. Kot prihodek se pripoznajo obračunane premije, zmanjšane za spremembo prenosne premije.

Zneski škod se pripoznajo ob nastanku škode kot ocenjena obveznost. Škode, ki so se zgodile in do bilančnega datuma še niso bile dokončno rešene, se pripoznajo kot obveznosti za škode v obliki škodne rezervacije. Škodna rezervacija za škodo, ki je že prijavljena do bilančnega datuma, se oblikuje na podlagi individualno ocenjenih škod. Škodna rezervacija za škode, ki so nastale, vendar do bilančnega datuma še niso bile prijavljene, se ocenijo s statističnimi analizami. Škodna rezervacija se poveča še za ocenjene stroške reševanja teh škod. Kot odhodek se pripoznajo obračunane odškodnine oziroma zavarovalnine, povečane za spremembo škodne rezervacije.

2.14.1.3 Zavarovalne pogodbe zdravstvenih zavarovanj

Skupina ponuja tri od štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, ki jih določa Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljevanju ZZVZZ), in sicer dopolnilno zdravstveno zavarovanje, dodatna zdravstvena zavarovanja in vzporedna zdravstvena zavarovanja.

Dopolnilno zdravstveno zavarovanje krije razliko med vrednostjo zdravstvenih storitev v skladu s 23. členom ZZVZZ in deležem te vrednosti, ki ga v skladu z istim členom krije obvezno zdravstveno zavarovanje, oziroma del te razlike, kadar se doplačilo nanaša na pravico do zdravil s seznama medsebojno zamenljivih zdravil in medicinsko-tehničnih pripomočkov.

Dodatna zdravstvena zavarovanja krijejo stroške zdravstvenih storitev, z njimi povezanih storitev in oskrbe z zdravili ter medicinsko-tehničnimi pripomočki in za izplačila denarnih prejemkov, ki niso sestavni del pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in niso niti dopolnilno niti nadomestna zdravstvena zavarovanja.

Vzporedna zdravstvena zavarovanja krijejo stroške zdravstvenih storitev in z njimi povezanih storitev ter oskrbe z zdravili in medicinsko-tehničnimi pripomočki, ki so sicer pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, a jih zavarovanci uveljavljajo po drugačnih postopkih in ob drugih pogojih, kot jih predpisuje obvezno zdravstveno zavarovanje.

Skupina sklepa dolgoročne zavarovalne pogodbe s principom mesečnih oziroma letnih premij.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Poleg navedenih zavarovanj Skupina ponuja tudi zdravstveno zavarovanje v tujini z asistenco CORIS, ki krije stroške zdravljenja in prevozov v nujnih primerih. Ta zavarovanja so kratkoročne narave.

Premije se obračunajo, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. Premije vsebujejo vse dodatke na premije, vključno z zastopniško provizijo, razen davka. Del premij iz veljavnih zavarovalnih pogodb, ki se ob bilančnem dnevu nanaša na neiztekla kritja, je prikazan kot prenosna premija. Kot prihodek se pripoznajo obračunane premije, zmanjšane za spremembo prenosne premije.

Zneski škod se pripoznajo ob nastanku škode kot ocenjena obveznost. Škode, ki so se zgodile in do bilančnega datuma še niso bile dokončno rešene, se pripoznajo kot obveznosti za škode v obliki škodne rezervacije. Škodna rezervacija za škode, že prijavljene do bilančnega datuma, se oblikuje na podlagi individualno ocenjenih škod. Škodna rezervacija za škode, ki so nastale, vendar do bilančnega datuma še niso bile prijavljene, se ocenijo s statističnimi analizami. Škodna rezervacija se poveča še za ocenjene stroške reševanja teh škod. Kot odhodek se pripoznajo obračunane odškodnine oziroma zavarovalnine, povečane za spremembo škodne rezervacije.

Zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, so po ZZVZZ vključene v izravnalno shemo, s katero se med njimi izravnavajo razlike v stroških zdravstvenih storitev, ki izhajajo iz različnih struktur zavarovancev posameznih zavarovalnic glede na starost in spol. Skupina kot zavarovalnica plačnica v izravnalno shemo te odhodke pripozna kot odhodke za škode.

2.14.1.4 Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in DPF

Te pogodbe zavarujejo dogodke, povezane z življenjem zavarovanca (na primer smrt ali doživetje), v daljšem časovnem obdobju. Premija se pripozna kot prihodek, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. Premije so prikazane pred odbitkom provizij.

Upravičenja se evidentirajo kot stroški ob nastanku.

Obveznosti za pričakovana bodoča pogodbeno upravičenja so evidentirane ob pripoznanju premij. Za zavarovalne pogodbe dolgoročnih življenjskih zavarovanj z vključenimi jamstvi so obveznosti na datum vrednotenja oblikovane v višini sedanjih vrednosti ocenjenih bodočih obveznosti Skupine, zmanjšanih za sedanjo oceno bodočih premij, ki bodo vplačane na podlagi sklenjenih polic (prospektivna metoda). Obveznosti so izračunane za posamično zavarovalno pogodbo z uporabo Zillmerjeve metode. Po tej metodi višina na posamezni pogodbi ne presega 3,5 % zavarovalne vsote. Obveznosti so za vsako pogodbo večje ali enake nič.

Predpostavke za vrednotenje obveznosti upoštevajo tudi dodatek za tveganje.

V obveznostih so vključene tudi obveznosti iz naslova delitve presežka življenjskim zavarovancem. V skladu z zavarovalnimi pogoji je vsaka veljavna pogodba mešanega in rentnega zavarovanja, ki je ob koncu poslovnega leta veljala najmanj 24 mesecev, udeležena pri delitvi presežkov.

Presežek se pripiše ob koncu zavarovalnega leta kot enkratna premija za dodatno zavarovalno vsoto pri mešanih življenjskih zavarovanjih. Dodatna zavarovalna vsota se izplača v primeru smrti ali doživetja. Pri rentnih zavarovanjih pripis presežka v času odložitve pokojnine povečuje dogovorjeni znesek rente. Presežek se lahko deli iz naslova višjih donosov naložb, podumljivosti (nadumljivosti pri rentah) oziroma nižjih stroškov od vračunanih.

Delitev presežka iz naslova življenjskih zavarovanj je v skladu z zavarovalnimi pogoji v pristojnosti uprave, ki vsako leto s sklepom določi višino udeležbe v presežku in ni določena v notranjih aktih družbe.

Pri zavarovalnih pogodbah z enkratnim plačilom premije oziroma kadar je obdobje plačevanja premij krajše od obdobja, v katerem nastanejo upravičenja iz zavarovalne pogodbe, je presežek premij, ki so zapadle v plačilo, odložen in pripoznan kot prihodek v skladu z zapadanjem upravičenj iz zavarovalne pogodbe, se pravi, v skladu s pričakovanimi prihodnjimi upravičenji. Odloženi prihodek se na bilančni dan pripozna kot obveznost. Pri življenjskih zavarovanjih (razen pri dodatnih nezgodnih zavarovanjih) se ta del pripozna v okviru obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Pri dodatnih nezgodnih zavarovanjih se ta del izkaže kot obveznost za prenosno premijo. Obveznost je oblikovana po metodi pro rata za vse zavarovalne pogodbe, ki nimajo mesečnega načina plačevanja, in se izračunava za vsako zavarovalno pogodbo posebej.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Skupina je v okviru preostalih obveznosti iz zavarovalnih pogodb izkazala obveznosti za neiztekle rizike za zavarovalne produkte dodatnega nezgodnega zavarovanja, pri katerih ni bila zaračunana zadostna višina premije za kritje rizika in stroškov.

Skupina nima pozavarovalne pogodbe, s katero bi pozavarovala del obveznosti iz naslova takih pogodb, zato pozavarovalni del obveznosti na dan 31. 12. 2008 ni izkazan.

Obveznosti so preračunane na bilančni dan z uporabo predpostavk, veljavnih v času sklepanja, oziroma v nekaterih primerih predpostavk, ki jih je Skupina sprejela v času trajanja zavarovanja. Predpostavke dodatno upoštevajo tudi dodatek za nepredvidena odstopanja.

Obveznosti iz naslova prijavljenih in neprijavljenih škod predstavljajo ocenjene zneske za:

- prijavljene, vendar do bilančnega dne še neizplačane škode,
- nastale, vendar do bilančnega dne še neprijavljene škode (IBNR),
- nastale, vendar do bilančnega dne še ne v celoti prijavljene škode (IBNER),
- ocenjene cenilne stroške za reševanje teh škod.

Obveznosti za prijavljene škodne primere, ki na bilančni dan še niso rešeni, se oblikujejo na osnovi popisa. Obveznosti za škode, ki še niso prijavljene in so nastale pred bilančnim dnem, se za nezgodna zavarovanja oblikujejo z uporabo statistične metode, pri drugih življenjskih zavarovanjih pa se uporablja metoda trenda.

V obveznostih so vračunani tudi cenilni stroški v pavšalni višini 2,5 % obveznosti. Diskontiranje obveznosti iz naslova škod se ne uporablja. V skladu s pozavarovalno pogodbo Skupina izkazuje pozavarovalni del obveznosti iz naslova škod.

2.14.1.5 Dolgoročne zavarovalne pogodbe vezane na enote investicijskih skladov

Pogodbe zavarujejo dogodke, povezane z življenjem zavarovanca (na primer smrt in doživetje), in sicer v daljšem časovnem obdobju. Zavarovalna pogodba, vezana na enote investicijskih skladov, je pogodba z vgrajenim finančnim instrumentom vezave pogodbenih plačil na enote zunanjega ali notranjega investicijskega sklada, ki ga izbere zavarovalec. V skladu z računovodskim standardom finančnega dela pogodbe ni treba ločiti od zavarovalnega in računovoditi ločeno. Obveznosti iz takih pogodb se pripoznavajo po poštteni vrednosti.

Premija se pripozna kot prihodek, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. V obveznostih iz naslova dolgoročnih zavarovalnih pogodb, vezanih na enote investicijskih skladov, so izkazane obveznosti, ki jih ima Skupina do svojih zavarovalcev v skladu s posamezno zavarovalno pogodbo in produktom.

Obveznosti so povečane za premije in zmanjšane za stroške. Poleg tega so v višini obveznosti upoštevane spremembe v vrednosti enote premoženja ter so zmanjšane za upravljske stroške in riziko premijo. Pri odkupu se obveznosti zmanjšajo, odkupna vrednost pa je enaka obveznostim Skupine, zmanjšanim za izstopne stroške, ki se obračunajo pri odkupu oziroma ob prekinitvi zavarovanja.

Predpostavljeno je, da so v posameznem časovnem obdobju obračunane tvegane premije glede na pričakovano smrtnost populacije zadostne za kritje škodnih zahtevkov iz upravičenj v primeru smrti, ki presegajo vrednosti enot na posameznih osebnih računih zavarovalcev. Iz naslova teh zahtevkov torej niso evidentirane dodatne obveznosti. Riziko premija se za posamezno zavarovalno pogodbo mesečno obračunava od vrednosti premoženja.

Za posamezno pogodbo dolgoročnega življenjskega zavarovanja, vezanega na enote investicijskih skladov, je stanje obveznosti na bilančni dan enako vsoti vrednosti enot na bilančni dan, neovrednotene čiste plačane premije, popravljenih terjatev in dodatnih obveznosti. Stanje obveznosti vsebuje tudi popravljeni terjatev, ker so računovodski izkazi izdelani na osnovi fakturirane premije.

V Skupini se stroški razmejujejo za tiste stroške, ki so povezani z akontiranjem provizije – to pomeni, kadar je dinamika izplačila provizije različna od dinamike vkalkuliranih stroškov pridobivanja zavarovanj. Razmejevanje stroškov zastopniških provizij se uporablja le za življenjska zavarovanja, pri katerih se za izračun obveznosti ne uporablja Zillmerjev postopek. Prav tako se ne uporablja, kadar je dinamika izplačila provizije usklajena z dinamiko vkalkuliranih stroškov pridobivanja zavarovanj.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.14.1.6 Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj (DAC)

Provizije in drugi stroški pridobivanja zavarovalnih pogodb, vezanih na enote investicijskih skladov, ki se nanašajo na pridobivanje novih pogodb ali na obnavljanje obstoječih pogodb, so odloženi in se razmejujejo v obdobju, ko stroški bremenijo zavarovance. Vsi drugi stroški se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, ko nastanejo. Stroški pridobivanja neživiljenjskih zavarovanj v določenem deležu znižujejo rezervacije za prenosne premije. Stroški pridobivanja življenjskih zavarovanj z DPF in finančnih pogodb z DPF se odštevajo od matematičnih rezervacij.

2.14.1.7 Test ustreznosti obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb

Na bilančni dan se izvajajo testi ustreznosti pogodbenih obveznosti. Skupina oceni, ali so njene pripoznane zavarovalne obveznosti ustrezne in pri tem uporablja trenutne ocene prihodnjih pogodbenih denarnih tokov iz zavarovalnih pogodb, cenilnih stroškov in stroškov administriranja, prav tako pa tudi finančnih prihodkov iz naslova naložb, ki pokrivajo te obveznosti. Če taka ocena pokaže, da knjigovodska vrednost zavarovalnih obveznosti ni ustrezna z vidika ocenjenih prihodnjih finančnih tokov, se celoten primanjkljaj pripozna v poslovnem izidu.

Test ustreznosti oblikovanih obveznosti se izvaja na pripoznanih kosmatih obveznostih. Povezana pozavarovalna sredstva se obravnavajo posebej. Pri izvajanju testa ustreznosti obveznosti Skupina med obveznostmi upošteva le tiste obveznosti, ki izvirajo iz pogodb, ki so po standardu razvrščene v kategorijo zavarovalnih pogodb. Med te obveznosti spadajo obveznosti za prenosno premijo, obveznosti iz zavarovalnih pogodb, odloženi stroški zastopniških provizij, obveznosti iz naslova škod in druge obveznosti.

Če je test ustreznosti obveznosti pokazal primanjkljaj obveznosti, se za ugotavljanje obveznosti teh zavarovalnih pogodb v prihodnjih obdobjih uporabljajo predpostavke iz testa, ki je pokazal prenizko izkazovanje obveznosti.

2.14.1.8 Pozavarovalne pogodbe

Pogodbe, ki jih je Skupina sklenila s pozavarovatelji in po katerih je Skupini povrnjena odškodnina na eni ali več pogodbah, ki jih izda Skupina in ki ustrezajo kriterijem zavarovalnih pogodb, se uvrščajo med pozavarovalne pogodbe.

Upravičenja, ki pripadajo Skupini na podlagi pozavarovalnih pogodb, se pripoznajo kot pozavarovalna sredstva. Ta sredstva so sestavljena iz kratkoročnih pozavarovalnih obračunov in tudi nekratkoročnih terjatev, ki so odvisne od pričakovanih škod in upravičenj, izhajajočih iz povezanih pozavarovalnih pogodb. Zneski, ki jih dolgujejo pozavarovatelji in ki se od njih terjajo, so merjeni skladno z zneski, povezanimi s pozavarovalnimi pogodbami in določili posamezne pozavarovalne pogodbe. Pozavarovalne obveznosti so predvsem premije na podlagi pozavarovalnih pogodb in so pripoznane kot odhodek ob zapadlosti.

Skupina redno preverja morebitne oslavitve pozavarovalnih sredstev. Če obstajajo objektivni dokazi, da je treba pozavarovalno sredstvo oslabiliti, se zmanjša knjigovodska vrednost pozavarovalnega sredstva in pripozna izguba iz naslova oslavitve v poslovnem izidu.

2.14.1.9 Terjatve in obveznosti, povezane z zavarovalnimi pogodbami

Terjatve in obveznosti se pripoznajo ob zapadlosti in vključujejo odprte postavke do agentov, posrednikov in zavarovalcev.

Če obstajajo objektivni dokazi, da je treba terjatve oslabiliti, se zmanjša knjigovodska vrednost terjatev in pripozna izguba iz naslova oslavitve v poslovnem izidu.

2.14.1.10 Regresni zahtevki in sredstva pridobljena pri poravnavi škod

Nekatere zavarovalne pogodbe dovoljujejo Skupini prodajo (navadno poškodovane) lastnine, pridobljene s poravnavo škodnega zahtevka. Skupina ima prav tako lahko pravico do regresiranja tretjih oseb za plačilo dela ali vseh stroškov.

Ocene vrednosti sredstev, pridobljenih pri poravnavi škod, se upoštevajo kot odbitek pri vrednotenju zavarovalnih obveznosti za škode. Pridobljena sredstva so pripoznana med drugimi sredstvi, ko je obveznost poravnana. Odbitek je znesek, ki ga je mogoče v skladu z razumnimi pričakovanji iztržiti ob odtujitvi premoženja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Tudi regresni zahtevki so vključeni kot odbitek pri vrednotenju zavarovalnih obveznosti za škode in so pripoznani med drugimi sredstvi, ko je obveznost poravnana. Odbitek je ocena zneska, ki ga je mogoče izterjati v postopku do tretje osebe.

2.14.2 Finančne pogodbe

Finančne pogodbe so tiste, ki nosijo finančno tveganje brez pomembnega zavarovalnega tveganja.

Vse finančne pogodbe Skupine so dolgoročne in vsebujejo možnost diskrecijske udeležbe, kar pomeni, da dajejo imetnikom pogodb pravico do udeležbe v pozitivnem rezultatu oziroma do udeležbe v ustvarjenem presežku nad zajamčenim donosom pri upravljanju sredstev, ki se nanašajo na finančne pogodbe. Pripis ustvarjenega presežka je diskrecijska pravica posloводства.

V to skupino Skupina razvršča prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje po pokojninskem načrtu PN-A01 in rentne pogodbe z določenimi obdobji vplačil in izplačil z nespremenljivo (tehnično) obrestno mero.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje temelji na Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Namenjeno je varčevanju za pridobitev dodatne pokojnine. Pokojninski temelj je kolektivni pokojninski načrt, v katerega se podjetje, ki želi poskrbeti za svoje zaposlene, lahko vključi z vsaj 51 % vseh zaposlenih. Z zavarovanjem se zaposlenim nalagajo sredstva na osebne pokojninske račune. Vplačana sredstva se obrestujejo z zajamčeno donosnostjo, ki znaša najmanj 60 % obrestne mere na dolgoročne državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Na podlagi zbranih sredstev se bo izračunala dodatna pokojnina ob odhodu zavarovane osebe v pokoj. Vsaka polica je v obdobju varčevanja premij udeležena v delitvi presežka iz naslova višjih donosov sredstev kritnega sklada od zajamčenega donosa. Ustvarjeni presežek se razdeli med zavarovane osebe v obliki rednih in končnih bonusov, kot določajo zavarovalni pogoji. Višino rednega bonusa določi vsako leto uprava glede na tržno vrednost premoženja kritnega sklada.

Rentno zavarovanje za določen čas je predvsem oblika varčevanja, ki prinaša vir dohodka za določeno obdobje, zavarovana oseba pa sama določi dobo varčevanja in dobo izplačevanja rente. Skupina jamči izplačilo dogovorjenih rent, ki se lahko v času trajanja pogodbe povečajo na račun udeležbe zavarovanca v pozitivnem rezultatu zavarovalne vrste (kot pri zavarovalnih pogodbah življenjskih zavarovanj z DPF).

Premije, škode in rezervacije iz naslova finančnih pogodb z DPF se pripoznava enako kot za življenjska zavarovanja z DPF.

Skupina na koncu poslovnega leta uporablja ocenjeni poslovni izid, s katerim določi višino dodatnega donosa, do katerega so upravičeni imetniki pogodb z DPF. Za presežek donosa se povečajo obveznosti iz finančnih oziroma zavarovalnih pogodb z DPF. Na podlagi pripisa donosa, ki ga potrdi uprava, se donos pripiše posamezni pogodbi in je pripoznan kot zajamčeni delež.

Obveznost in prihodki iz finančnih pogodb se izračunavajo in v računovodskih evidencah pripoznava tako kot pri mešanih življenjskih zavarovanjih s komponento DPF.

Pri nižji obveznosti od skupne odplačne vrednosti zajamčenega donosa in odkupne vrednosti opcije, ki je določena v pogodbi, se primanjkljaj pripozna v izkazu poslovnega izida.

Prenosna premija in škodne rezervacije se izračunavajo enako kot pri zavarovalnih pogodbah življenjskih zavarovanj z DPF.

Matematične rezervacije rentnih pogodb za določen čas se izračunavajo na osnovi prospektivne neto Zillmerjeve metode. Oblikuje se v višini sedanje vrednosti ocenjenih bodočih izplačil dogovorjenih rent (s pripisanimi presežki), vključno s stroški izplačevanja rente, zmanjšanimi za sedanjo vrednost bodočih tehničnih premij, ki bodo vplačane na podlagi teh pogodb.

Matematične rezervacije za pokojninska zavarovanja se izračunajo kot produkt vrednosti kritne enote in števila kritnih enot na dan obračuna. Izračun je narejen po vsaki polici. S tem je pokrita obveznost do zavarovancev. Poleg tega oblikuje Skupina še dodatno obveznost za presežene donose nad zajamčenim donosom (za pripis rednega in končnega bonusa).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.15 Finančne obveznosti

Družba med finančnimi obveznostmi izkazuje prejeta posojila in obveznosti iz naslova izdanih obveznic, ki so na začetku izkazana po pošteni vrednosti, brez vključenih stroškov odobritve. Po začetnem merjenju se izkazujejo po odplačni vrednosti, vsa razlika med prvotno pripoznano vrednostjo posojila in plačanim zneskom pa se pripozna v izkazu poslovnega izida v obdobju nastanka z uporabo metode efektivne obrestne mere.

Prejeta posojila se izkazujejo kot kratkoročna, razen če ima Skupina brezpogojno pravico poravnati obveznosti v dobi, daljši od 12 mesecev od dne izdelave bilance stanja.

Če Skupina odkupi svoj lastni dolg, se njegovo pripoznanje odpravi, razlika med knjigovodsko vrednostjo obveznosti in prejetim nadomestilom pa se vključi med finančne prihodke.

2.16 Izvedeni finančni instrumenti in računovodsko obračunavanje varovanj pred tveganji

Izvedeni finančni instrumenti, vključno s terminskimi posli in terminskimi pogodbami, zamenjavami in opcijami, so v bilanci stanja začetno pripoznani po pošteni vrednosti. Izvedeni finančni instrumenti se vrednotijo po pošteni vrednosti, ki se ustrezno določi na osnovi objavljene tržne cene, modela diskontiranih denarnih tokov ali z uporabo cenovnih modelov. Poštene vrednosti so v bilanci stanja izkazane med sredstvi pri pozitivnem vrednotenju oziroma obveznostmi pri negativnem vrednotenju.

Način pripoznavanja dobičkov in izgub iz sprememb poštenih vrednosti je odvisen od tega, ali je izvedeni finančni instrument računovodsko obravnavan kot instrument za varovanje pred tveganjem, in od vrste varovanja. Skupina uporablja izvedene finančne instrumente za varovanje prihodnjih denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati posameznim pripoznanim sredstvom, obveznostim ali zelo verjetnim predvidenim poslom.

Računovodsko obračunavanje varovanj pred tveganji se uporablja, kadar so izpolnjeni nekateri pogoji.

Ob uvedbi varovanja pred tveganjem Skupina izdela formalni dokument, v katerem opiše razmerje med varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem, namen upravljanja tveganja, metodologijo vrednotenja in strategijo varovanja. Prav tako dokumentira tudi oceno uspešnosti instrumentov za varovanje pred tveganjem pri njihovem srečevanju z izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti varovane postavke ali varovanih denarnih tokov posla, ki se pripisujejo varovanju pred tveganjem. Skupina oceni uspešnost varovanja ob sklenitvi posla in nato v dobi trajanja varovalnega razmerja.

Varovanje denarnih tokov pred tveganjem

Del dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, se pripozna neposredno v kapitalu. Neuspešni del dobička ali izgube se pripozna v izkazu poslovnega izida, v okviru postavke čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, namenjenih trgovanju.

Zneski, pripoznani neposredno v kapitalu, so preneseni v poslovni izid v tistih obdobjih, v katerih varovanje predvidenega posla vpliva na poslovni izid.

Kadar instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati, se proda, ali kadar varovanje pred tveganjem ne izpolnjuje več pogojev za računovodsko obračunavanje varovanj pred tveganji, ostane nabrani dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem posebej pripoznan neposredno v kapitalu, dokler ni v izkazu poslovnega izida pripoznan napovedani posel. Če se ne pričakuje več, da bo prišlo do predvidenega posla, se z njim povezani nabrani dobiček ali izguba, ki je bil(-a) pripoznan(-a) neposredno v kapitalu, takoj prenese v izkaz poslovnega izida.

2.17 Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti so prvotno pripoznane po pošteni vrednosti, pozneje pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.18 Davek od dohodka

2.18.1 Tekoči davek

V Skupini so davki obračunani v skladu z določbami ustrezne zakonodaje, ki veljajo za posamezno državo, v katerih so odvisne družbe Skupine. V Sloveniji se davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2008 obračunava po 22% stopnji, leta 2009 po 21 % in od leta 2010 po 20 % stopnji.

2.18.2 Odloženi davek

Odloženi davek je namenjen pokrivanju začasne razlike, ki nastane med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti do virov sredstev in davčno vrednostjo po metodi obveznosti po bilanci stanja. So bodisi obdavčljive začasne razlike ali odbitne začasne razlike. Če posel ni poslovna združitev in ne vpliva niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček, Skupina ne priznava iz tega izhajajočih odloženih obveznosti ali terjatev za davek niti pri začetnem priznanju niti pozneje.

Terjatve za odloženi davek so zneski davka iz dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih glede na odbitne začasne razlike, prenos neizrabljenih davčnih izgub v naslednja obdobja in prenos neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja. Obveznosti za odloženi davek so zneski davka, ki ga bo treba poravnati v prihodnjih obdobjih glede na obdavčljive začasne razlike. Odložene obveznosti za davek so priznane v celoti. Odložene terjatve in obveznosti za davek se ne diskontirajo in se pobotajo, če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti in imajo podjetja v Skupini zakonsko izterljivo pravico pobotati odmerjene terjatve in obveznosti za davek.

Terjatve za odloženi davek za začasne razlike so priznane, če je verjetno, da bodo začasne razlike odpravljene v predvidljivi prihodnosti in bo na razpolago obdavčljivi dobiček, tako da bo mogoče izrabi obdavčljive razlike.

Učinki pripoznavanja terjatev ali obveznosti za odloženi davek se pripoznavajo kot prihodek ali odhodek v izkazu poslovnega izida Skupine, razen kadar se davek pojavi iz poslovnega dogodka, ki se je pripoznal direktno v kapitalu ali iz poslovne združitve.

Odloženi davek je obračunan na začasne razlike, ki izvirajo iz naložb v odvisne in pridružene družbe, razen če ima Skupina odločujoč vpliv na odpravo začasnih razlik in je verjetno, da se začasne razlike ne bodo kmalu odpravile.

2.19 Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade - drugi dolgoročni zaslužki zaposlencev

V Skupini so družbe v skladu z zakonodajo države, kolektivnimi pogodbami in internimi akti zavezane k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi. Po slovenski zakonodaji se zaposlenci upokojijo po 40 letih delovne dobe in če izpolnjujejo določen pogoje, so upravičeni do izplačil v enkratnem znesku. Zaposlenci so prav tako upravičeni do dodatnega izplačila za vsakih deset let delovne dobe v Skupini.

Skupina priznava celotne aktuarske dobičke in izgube v izkazu poslovnega izida ob nastanku. Bodoče obveznosti so izračunane na podlagi aktuarskega izračuna. Glavne predpostavke, vključene v izračun rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, so:

- diskontna stopnja 4,5 %,
- pričakovana rast plač v družbi in pričakovana rast plač zaradi napredovanj 4,5 %
- ocenjena stopnja fluktuacije glede na pretekle podatke povprečna stopnja 4 %.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

2.20 Prihodki

Prihodki vključujejo pošteno vrednost prejetih nadomestil ali terjatev za prodajo blaga, proizvodov in storitev v normalnih rednih pogojih poslovanja Skupine. Izkazani so po neto vrednosti, zmanjšani za davek na dodano vrednost, vračila, popuste in rabate in po izvzetju medsebojnih poslov v Skupini. Supina pripozna prihodke, ko se njihove vrednosti dajo zanesljivo izmeriti, ko je verjetno, da bodo gospodarske koristi pritekale v Supino in ko so za vsako od spodnjih aktivnosti izpolnjeni določeni specifični pogoji. Znesek prihodkov se ne šteje kot zanesljivo izmerjen, dokler niso odstranjene vse nejasnosti glede prodaje. Ocene Supine temeljijo na zgodovinskih dejstvih, pri čemer se upošteva vrsta stranke, vrsta transakcije in posebnosti vsake pogodbe.

Prihodki so pripoznani, kot sledi:

(a) Prihodki od prodaje blaga in proizvodov

Prihodki od prodaje blaga in proizvodov so pripoznani, ko je blago oz. proizvod dobavljen kupcu in ga je le-ta prevzel ter se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

(b) Prihodki od storitev

Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo v obračunskem obdobju, v katerem je storitev delno ali v celoti opravljena. Od vrste storitve pa je odvisno, ali se za določitev dokončanosti posla upoštevajo pregledi opravljenega dela, opravljene storitve do določenega dneva kot odstotek skupnih storitev, ki naj bi bile opravljene, ali pa so storitve v obračunskem obdobju pripoznane glede na delež do določenega dneva nastalih stroškov v ocenjenih celotnih stroških posla.

(c) Prihodki in odhodki od obresti

Obrestni prihodki in odhodki, ki se nanašajo na obrestovane finančne instrumente, razen za tiste, ki so razporejeni v skupino za trgovanje in v skupino pripoznanih po poštenu vrednosti preko poslovnega izida, so pripoznani v izkazu poslovnega izida kot „obrestni prihodki“ in „obrestni odhodki“ z uporabo efektivne obrestne mere.

Metoda efektivne obrestne mere je metoda, s katero se izračuna odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti in metoda razporejanja obrestnih prihodkov ali odhodkov preko določenega obdobja. Efektivna obrestna mera je mera, ki natančno diskontira prihodnje denarne tokove tekom celotne dobe finančnega instrumenta na njegovo čisto knjigovodsko vrednost. Pri izračunu efektivne obrestne mere Skupina upošteva vsa pogodbeno določila finančnega instrumenta (na primer, opcija predplačil), ampak ne upošteva prihodnjih izgub. Izračun upošteva tudi vsa nadomestila, ki so predmet plačil med pogodbenimi partnerji in so sestavni del efektivne obrestne mere, transakcijske stroške in vse druge premije in diskonte.

Po izvedeni oslavitvi finančnega instrumenta, se obrestni prihodki instrumenta pripoznajo z uporabo obrestne mere, ki je bila upoštevana pri izračunu diskontirane vrednosti prihodnjih denarnih tokov za namene merjenja izgube iz oslavitve.

(d) Prihodki od dividend

Prihodki od dividend se v Skupini pripoznajo, ko družbe pridobijo pravico do izplačila.

(e) Prihodki od zavarovalnih premij

Prihodki od zavarovalnih premij so čisti prihodki od zavarovalnih premij, ki so izračunani iz obračunanih kosmatih zavarovalnih premij v obračunskem obdobju, zmanjšanih za pozavarovalni del premij in popravljenih za spremembo čiste prenosne premije.

Prihodki od zavarovalnih pogodb se pripoznajo, kot sledi:

- prihodki pri enkratnih premijah se pripoznajo, ko zavarovalne police stopijo v veljavo in je vzpostavljena terjatev,
- prihodki pri dolgoročnih zavarovalnih pogodbah, kjer se premija plačuje obročno (mesečno, kvartalno, letno), se pripoznajo ob nastanku posamezne terjatve.

Skupina ima v premiji obračunane opravnine (za sklepalne, upravljaške in inkaso stroške), ki jih obračuna zavarovancem in predstavljajo prihodek v obdobju, ko so poravnani. Če gre za obdobje, daljše od enega leta, se del pripozna kot obveznost in se prenaša na prihodke v obdobju veljavnosti police.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

3. Računovodske ocene in presoje

3.1 Računovodske ocene in presoje pri uporabi računovodskih usmeritev

Skupina izdeluje ocene in predpostavke, ki vplivajo na poročane zneske sredstev in obveznosti v naslednjem finančnem letu. Ocene in presoje se kontinuirano preverjajo in temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnih, vključno s pričakovanji prihodnjih dogodkov, ki se v danih okoliščinah zdijo smiselna.

3.1.1 Prevrednotenje dobrega imena (goodwill) zaradi oslabitve

Skupina v skladu z računovodsko usmeritvijo, opisano v Pojasnilu 2.7, letno preverja, ali je dobro ime morebiti potrebno oslabiti. Nadomestljivi zneski denar ustvarjajočih enot so bili določeni na osnovi izračuna vrednosti v uporabi. Ti izračuni zahtevajo uporabo ocen.

3.1.2 Maksimalne obveznosti, ki izhajajo iz škod po zavarovalnih pogodbah

Ocena maksimalne obveznosti, ki izhaja iz škod po zavarovalnih pogodbah, je najbolj kritična računovodska ocena v Skupini. Obstaja več virov negotovosti, ki jih je treba upoštevati pri oceni obveznosti, ki jih bo morala Skupina poravnati zaradi nastalih škod. Na bilančni dan se zaradi zagotavljanja ustreznosti izkazanih pogodbenih obveznosti opravljajo testi ustreznosti obveznosti. Pri izvedbi teh testov se uporabljajo trenutno najboljše ocene prihodnjih pogodbenih denarnih tokov, cenilnih, administrativnih stroškov in finančnih prihodkov od naložb, ki izvirajo iz sredstev, ki pokrivajo te obveznosti. Ugotovljeni odmiki z vzpostavitev rezervacij za izgube, izhajajoče iz testov ustreznosti obveznosti, vplivajo na dobiček ali izgubo.

Skupina izvaja test ustreznosti oblikovanih obveznosti iz zavarovalnih pogodb na zadnji dan obračunskega obdobja. Z izvedbo testa Skupina ugotovi, ali so njene pripoznane zavarovalne obveznosti ustrezne. V okviru testa rezervacij so bile upoštevane vse obveznosti, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb in razmejeni stroški provizij. Pri tem uporablja trenutne ocene prihodnjih finančnih tokov iz zavarovalnih pogodb.

V primeru, da test ustreznosti pokaže primanjkljaj glede na višino oblikovanih obveznosti, Skupina pripozna primanjkljaj kot povečano obveznost v poslovnem izidu.

Test izvaja ločeno za življenjska in premoženjska zavarovanja.

1. Test ustreznosti obveznosti življenjskih zavarovanj

Test se izvaja po vsaki pogodbi, ki je bila veljavna na zadnji dan obračunskega obdobja, rezultat pa se prikaže skupaj za skupine zavarovalnih pogodb.

Generirajo se pričakovani denarni tokovi za:

- premije (življenjskega zavarovanja in dodatne nezgode),
- izplačila škod (smrti, doživetja, rente, odkupi, nezgodne škode),
- stroške (preostala izplačila provizij, administrativni stroški, stroški škod),
- prihodke od naložb.

Za posamezne bodoče denarne tokove so se upoštevali:

- določila na posameznih policah (višina premije, dinamika plačevanja premije, višina zavarovalne vsote za smrt in doživetje, višina rent),
- tehnične osnove pripadajočih produktov (tablice smrtnosti, obrestna mera, stroški sklepalne provizije, preostali administrativni stroški),
- predpostavke (nivo realizirane smrtnosti pri življenjskih policah, smrtnost za rentna zavarovanja, stopnje odkupov, donosnost v prihodnosti, nivo realiziranih administrativnih stroškov, bodoča inflacija, škodni rezultat nezgodnih zavarovanj, stopnja donosnosti ...) Predpostavke so posebej obrazložene.

Denarni tokovi posameznih let (razvoj do 80 let) se diskontirajo na zadnji dan obračunskega obdobja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Ekonomske in operativne predpostavke

1. Diskontna stopnja (risk discount rate)

Za izračun sedanje vrednosti pričakovanih denarnih tokov se upoštevajo diskontne stopnje, ki jih prikazuje krivulja AAA-rated euro area central government bonds z dne 2. 1. 2009.

2. Stopnja donosnosti naložb (investment return)

Za življenjska in rentna zavarovanja se je v testu LAT upoštevala predpostavka za donosnost naložb v višini od 2,5 do 5 % do leta 2003 in 5 % za nadaljnja leta. Za produkte zavarovanj z naložbenim tveganjem pa se je upoštevala enaka dinamika donosnosti naložb, samo za en odstotek višja.

3. Inflacija

Pričakovane stopnje inflacije so bile upoštevane pri oceni pričakovanih stroškov.

Leto	Letna stopnja
2009	3,00%
2010	2,66%
2011	2,33%
≥ 2012	2,00%

4. Stroški

Stroški poslovanja (administracija, upravljanje, stroški izplačevanja škod ...) so se izračunali na osnovi predvidenih stroškov iz tehničnih osnov produkta, pomnoženi s faktorjem, ki predstavlja oceno pričakovanih realiziranih stroškov glede na vkalkulirane stroške v produktih, ob predpostavki, da je polovica stroškov takega značaja, da niso podrejeni inflaciji. Drugi stroški se povečujejo s stopnjami inflacije iz zgornje tabele.

5. Smrtnost

Za življenjska zavarovanja se je upoštevalo 55 % smrtnosti iz tablic, ki so bile uporabljene kot tehnične osnove produkta (lastna izkušnja, pridobljena z analizo umrljivosti zavarovancev Skupine v preteklih 10 letih). Na osnovi te predpostavke predvidevamo manjše število smrti in s tem manjše zneske izplačil v primeru smrti, kot bi se realizirali v primeru smrtnosti po tehničnih osnovah.

Za rentna zavarovanja so se namesto tablic smrtnosti iz tehničnih osnov upoštevale avstrijske rentne tablice iz leta 1996 (gre za previdnejšo oceno, ki predvideva nižjo smrtnost in daljšo življenjsko dobo, kar se tudi opaža v slovenski populaciji).

6. Stopnje odkupov

Na osnovi analize odkupov življenjskih zavarovanj in zavarovanj z naložbenim tveganjem so se upoštevale naslednje stopnje odkupov:

Leto po sklenitvi	Stopnja odkupov	
	Življenjska zavarovanja	Unit Link
0	17,00%	10,00%
1	6,00%	5,00%
≥ 2	3,00%	3,00%

7. Škode dodatne nezgode

Na osnovi izkušnje so bodoče škode dodatnega nezgodnega zavarovanja ocenjene v višini 40 % premije dodatne nezgode.

Rezultat testa ustreznosti za poslovno leto 2008

LAT test je pokazal ustreznost oblikovanih rezervacij na dan 31.12.2008 za vse kritne sklade. Obveznosti, izračunane v LAT-testu najboljše ocene (best estimate) na dan 31.12.2008 so nižje kot obveznosti, ki jih je skupina izračunala po navedeni metodologiji in jih pripoznala v izkazih poslovanja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Življenjska zavarovanja

Pri življenjskih zavarovanjih z garancijo in DPF, se pri nobeni izmed gornjih občutljivosti obveznosti ne povečajo toliko, da bi to pomenilo, da mora zavarovalnica na dan 31.12.2008 povečati izkazane obveznosti. Iz zgornjih rezultatov je razvidno, da so obveznosti najbolj občutljive na spremembo obrestne mere. Vendar pa je treba poudariti, da je sprememba obrestne mere za 1% pri izračunu občutljivosti relativno velika.

Pri življenjskih zavarovanjih z naložbenim tveganjem je test ustreznosti pokazal, da bodo bodoče obveznosti pokrite iz izkazanih obveznosti ter bodočih vkalkuliranih stroškov in premije. To pomeni, da dodatnih obveznosti poleg izkazanih ni potrebno izkazovati. Enako velja tudi za vse narejene občutljivostne teste.

2. Test ustreznosti premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj

Skupina je izvedla test ustreznosti oblikovanih prenosnih premij za premoženjska in zdravstvena zavarovanja. Škodne rezervacije in rezervacije za bonuse, popuste in storno se računajo na podlagi trenutnih ocen, zato se šteje, da so oblikovane v ustrezni višini.

Test ustreznosti je torej omejen na neiztekli del obstoječih zavarovalnih pogodb. Obravnava se razlika med pričakovanimi škodami in stroški za preostali neiztekli del pogodb, ki so bile veljavne na bilančni datum in zneskom oblikovane prenosne premije.

Pri zavarovalnih vrstah, kjer se ugotovi nezadostno višino prenosne premije glede na pričakovano škodno dogajanje, zavarovalnica oblikuje dodatne rezervacije za neiztekle nevarnosti in jih pripozna v izkazih kot obveznosti v okviru drugih zavarovalno tehničnih rezervacij.

Rezultat testa ustreznosti za poslovno leto 2008

Rezultati LAT testa niso izkazali primanjkljaja v zneskih za obveznosti oblikovane iz naslova prenosne premije, škodne rezervacije in rezervacije za bonuse in popuste za premoženjska in zdravstvena zavarovanja na dan 31.12.2008.

3.1.3 Ocene prihodnjih izplačil iz upravičenj in prejetih premij iz dolgoročnih zavarovalnih pogodb

Določitev obveznosti v skladu z dolgoročnimi zavarovalnimi pogodbami je odvisna od ocen Skupine. Ocene so narejene glede na pričakovano število smrti za vsako leto, ko je Skupina izpostavljena tveganju. Skupina temelji te ocene na standardih zavarovalne panoge in državnih tablicah smrtnosti, ki odražajo nedavno izkustvo smrtnosti, ki je ustrezno prilagojeno, da odraža izkustvo Skupine. Za pogodbe, ki zavarujejo tveganje dolgoživosti, je narejena primerna, vendar ne pretirano previdna prilagoditev za pričakovano zmanjšanje smrtnosti. Ocenjeno število smrti določa vrednost izplačil upravičenj in vrednost premij, ki se uporabljajo pri vrednotenju. Glavni vir negotovosti so epidemije, kot sta AIDS, SARS, in splošne spremembe v načinu življenja, na primer prehranjevalne navade, kajenje in telesna neaktivnost, ki lahko bistveno vplivajo na povečanje smrtnosti za starostne skupine, pri katerih je Skupina močno izpostavljena tveganju smrtnosti. Ne glede na to lahko kontinuirane izboljšave v zdravstveni oskrbi in socialnem varstvu povzročijo podaljšanje življenjske dobe, ki presega prilagoditve, ki jih Skupina uporablja pri ocenjevanju obveznosti iz pogodb, ki zavarujejo tveganje dolgoživosti.

Za dolgoročne zavarovalne pogodbe z določenimi jamstvi se ocene pripravijo v dveh korakih. Ocene prihodnje umrljivosti, storna in naložbenih donosov ter stroškov administriranja se naredijo ob sklepanju zavarovanja in tvorijo predpostavke, ki se uporabljajo za izračunavanje obveznosti v zavarovalni dobi. Tem predpostavkam sta dodani prilagoditev za tveganje in negotovost. Tako dobljene predpostavke so fiksirane za celotno trajanje zavarovalne dobe. Nove ocene se pripravijo v vsakem naslednjem letu, da bi se ugotovila ustreznost predhodno določenih obveznosti. Če se presodi, da so obveznosti ocenjene ustrezno, se predpostavke ne spremenijo. Če obveznosti niso ustrezne, se predpostavke spremenijo, da odražajo pričakovanja v skladu z najboljšo oceno. Ključna lastnost testov ustreznosti za te pogodbe je, da so učinki sprememb v predpostavkah pri merjenju obveznosti in povezanih sredstev nesimetrični. Izboljšave pri oceni ne učinkujejo na vrednost obveznosti in povezanih sredstev, vse dokler obveznost ni več pripoznana, medtem ko je dovolj veliko poslabšanje takoj pripoznano za vzpostavitev ustreznih obveznosti.

3.1.4 Slabitve vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo

V Skupini se za finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, opravijo slabitve, kadar pride do velikega ali dlje časa trajajočega zmanjšanja poštene vrednosti sredstev pod nakupno vrednost. Določitev, kaj je veliko ali dlje trajajoče, zahteva presojo. Pri tej presoji Skupina preverja med drugimi dejavniki normalno volatiliteto tečaja delnice, finančno stanje izdajatelja, uspešnost panoge in sektorja ter spremembe v tehnologiji in denarnih tokovih iz dejavnosti in financiranja. Slabitve je potrebna, kadar obstajajo dokazi o poslabšanju finančnega stanja izdajatelja, uspešnosti panoge in sektorja ter spremembah v tehnologiji in denarnih tokovih iz dejavnosti in financiranja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

3.1.5 Izgube iz slabitve posojil in terjatev

Pri določanju, ali je v izkazu poslovnega izida treba pripoznati izgube iz slabitve posojil in terjatev, je treba presojati, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali znižanje prihodnjih denarnih tokov skupine posojil ali terjatev, preden se določijo glede na posamezna posojila ali terjatve v tej skupini. Taki pokazatelji so lahko spremembe pri odplačevanju posojil ali terjatev v skupini in ekonomske razmere, ki se lahko povežejo s prenehanjem odplačevanja posojil ali terjatev v Skupini. Poslovodstvo pri tem uporablja ocene, ki temeljijo na izgubah, ugotovljenih v preteklosti. Metodologija in predpostavke, ki se uporabljajo pri določitvi zneskov in datumov denarnih tokov, se tekoče preverjajo, da bi se odpravljale razlike med ocenjenimi in dejanskimi podatki.

3.1.6 Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo

Skupina sledi smernicam MRS 39 pri razvrščanju neizvedenih finančnih instrumentov s fiksnimi ali določljivimi izplačili in določenim dospeljem med sredstva v posesti do zapadlosti. Ta klasifikacija zahteva pomembno presojo. Pri tej presoji Skupina preverja svojo namero in zmožnost posedovanja teh sredstev do dospelja. Če Skupini ne uspe obdržati teh sredstev do dospelja iz katerega koli vzroka razen posebnih razlogov – na primer prodaje nepomembnega deleža blizu zapadlosti – bo potrebno uvrstiti celoten razred teh sredstev med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Naložbe bi torej bile vrednotene po pošteni vrednosti namesto po odplačni vrednosti.

3.1.7 Ugodnosti zaposlencem

Ugodnosti zaposlencem se merijo na osnovi aktuarskih izračunov, pri katerih je potrebno upoštevati vrsto aktuarskih predpostavk, kot npr: stopnja fluktuacije zaposlencev, zgodnje upokojitve, diskontna stopnja, stopnja rasti plač itd...

3.1.8 Davek od dohodka

Skupina obračunava davek od dohodka skladno z različnimi zakonodajami držav, kjer poslujejo njene članice. Za določitev davčnih obveznosti je pogosto potrebno uporabiti določene ocene in predpostavke, saj je natančna davčna obravnava posameznih poslovnih transakcij v času njihovih izvajanja mnogokrat nejasna. S spremembno davčne zakonodaje, ki uvaja postopno nižanje davčne stopnje, se za določitev obveznosti iz odloženega davka pojavlja tudi potreba po oceni časovne komponente odsvajanja finančnih naložb razpoložljivih za prodajo. Ocene poslovodstva pa so potrebne tudi pri določanju bodočih dobičkov, ki bodo omogočili izkoristiti pretekle davčne izgube.

4. Primerljivost podatkov

Od začetka leta 2008 je skupina uskladila prikazovanje polovice pozitivnega izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Skladno z ZZVZZ-H in sklepom AZN (Sklep o podrobnejših navodilih za računovodsko spremljanje in izkazovanje poslovnih dogodkov v zvezi z izvajanjem izravnave pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju) je skupina vsakič po zaključku poslovnega leta ugotovila kolikšna je polovico pozitivnega izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj in jo prenesla med dolgoročno odložene prihodke, pri čemer se ta prihodek v bodoče črpa za potrebe dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj.

Skupina je del prenesenega izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj do leta 2008 izkazovala kot dolgoročno odložene prihodke v skladu s sklepom. V letu 2008 je ob upoštevanju MSRP (kateri so v uporabi od 1.1.2007) pričela s prikazovanjem tega dela izida v okviru kapitala (nedeljive zakonsko predpisane rezerve iz dobička).

V nadaljevanju prikazujemo spremembo prikazovanja odloženega pozitivnega izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj in vpliva na bilanco stanja ter izkaz poslovnega izida.

Izkaz poslovnega izida

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Razporejen pozitivni izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj	1.946.196	(1.946.196)	-
Dobiček pred obdavčitvijo	35.855.154	1.946.196	37.801.350
Odhodki za davek	(8.911.332)	(470.428)	(9.381.760)
Davek od dohodka pravnih oseb	(10.587.285)	-	(10.587.285)
Odloženi davki	1.675.953	(470.428)	1.205.525
Čisti poslovni izid poslovnega leta	26.943.822	1.475.768	28.419.590

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Bilanca stanja

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Obveznosti:	9.105.019	(1.667.880)	7.437.139
Druge rezervacije in dolgoročne razmejitev	2.138.308	(2.138.308)	-
Odložene obveznosti za davek	6.966.711	470.428	7.437.139
Kapital - Rezerve iz dobička :	6.855.578	1.667.880	8.523.458
Druge rezerve iz dobička- polovica pozitivnega izida iz dopolnilnih ZZ	-	1.667.880	1.667.880
Skupaj obveznosti do virov sredstev	15.960.597	-	15.960.597

Prilagoditev bilance stanja zaradi naložb in obveznosti zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Bilanca stanja

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Sredstva:			
Finančna sredstva:			
Izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida	176.025.625	(112.581.927)	63.443.698
Finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve	57.751.092	(870.445)	56.880.647
Naložbe zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	-	115.158.176	115.158.176
Denar in denarni ustrezniki	29.398.117	(1.705.804)	27.692.313
Skupaj sredstva	263.174.834	-	263.174.834
Obveznosti:			
Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	368.921.813	(112.978.279)	255.943.534
Obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	-	112.978.279	112.978.279
Skupaj obveznosti	368.921.813	-	368.921.813

Skupina KD je v letu 2008 uskladila vrednost naložb v pridružene družbe in posledično povečala vrednost naložb in povečala preneseni poslovni izid.

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Sredstva:			
Naložbe v delnice in deleže pridruženih družb	81.094.745	13.353.374	94.448.119
Kapital:			
Zadržani dobički	93.343.369	13.353.374	106.696.743

5. Obvladovanje tveganj

Skupina KD je pri svojem poslovanju izpostavljena strateškim, finančnim, operativnim in naključnim tveganjem. Ker zavarovalno področje predstavlja pretežni del Skupine, je obvladovanje zavarovalnih tveganj za Skupino ključnega pomena.

Strateška tveganja se nanašajo na dolgoročni razvoj Skupine in v tem okviru tudi posameznih družb v Skupini. Opredeljena vizija, poslanstvo in strategije Skupine in njenih posameznih družb ter izvajanje in redno preverjanje ustreznosti le-teh so mehanizem, prek katerega se ta tveganja upravljajo. Sprejemanje investicijskih odločitev glede investiranja v posamezna področja oziroma dejavnosti je glede na zelo raznoliko dejavnost družb v lastništvu KD Holdinga ključnega strateškega

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

pomena. Sistem vodenja in upravljanja (corporate governance) je prilagojen in usmerjen k cilju doseganja razvoja in rasti posameznih področij ter doseganju zahtevane donosnosti.

Skupina je izpostavljena finančnim tveganjem predvsem prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Finančna tveganja so tveganja, da pritoki zaradi tržnih sprememb na trgu kapitala in denarja ter poslovanja in bonitet svojih komitentov in izdajateljev finančnih instrumentov ne bodo zadoščali za kritje odtokov, izhajajočih iz zavarovalnih pogodb. Najpomembnejše komponente tega tveganja so tveganje spremembe obrestnih mer, tveganje spremembe tečajev vrednostnih papirjev ter valutno in kreditno tveganje.

Namen procesa obvladovanja finančnih tveganj sta predvsem stabilnost poslovanja in zmanjšanje izpostavljenosti posameznim tveganjem na sprejemljivo raven. Zaradi zelo razvejanih dejavnosti je Skupina izpostavljena predvsem zavarovalnim in finančnim tveganjem.

Obvladovanje tveganj je kontinuiran ciklični proces, ki ga je mogoče razdeliti v tri stopnje. V prvi stopnji je identifikacija potencialnih tveganj. V drugi stopnji so posamezna tveganja modelirana in izmerjena. Ti modeli se uporabljajo kot podlaga za merjenje stopnje izpostavljenosti posamične družbe v Skupini in Skupine posameznim tveganjem. Na podlagi identifikacije in merjenja tveganj v Skupini uprava sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje ali obvladovanje teh tveganj (tretja stopnja). Vzводи uprave so različni in odvisni od stopnje izpostavljenosti in tipa tveganja.

Uprava družbe upravlja s tveganji, prisotnimi v posameznih družbah v Skupini in na ravni Skupine kot celote. Postavlja torej smernice glede razmerja med tveganji, donosi in kapitalom, izvaja periodične kontrole in postavlja smernice za izvajanje poslovnih politik in strategij za posamezne družbe v Skupini.

Posamezne družbe v Skupini so vzpostavile sistem poročanja za potrebe uprave, ki omogoča redno nadzorovanje tveganj, ki so jim izpostavljene. Zavarovalne družbe v Skupini so vzpostavile naložbene in likvidnostne odbore, ki skrbijo za ALM-funkcijo (upravljanje sredstev in obveznosti).

Vrste tveganj

5.1 Zavarovalna tveganja

Tveganje, povezano z zavarovalno polico, predstavlja možnost, da se zavarovalni dogodek dejansko zgodi, in negotovost, povezano z zneskom zavarovalne vsote ali odškodnine. Glede na naravo zavarovalnih pogodb so zavarovalna tveganja naključna in nepredvidljiva; glavno tveganje za zavarovatelja pa je možnost, da škode in upravičenja presežejo obstoječi znesek oblikovanih obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb (zavarovalno-tehničnih rezervacij) v portfelju zavarovalnih pogodb, če je uporabljena metoda izračuna verjetnosti. To je lahko posledica spremembe pogostosti škodnih zahtevkov ali njihovih zneskov, ki so lahko nad pričakovanimi.

Izkušnja kaže, da večji portfelj podobnih zavarovalnih pogodb pomeni manjšo relativno variabilnost okrog pričakovane vrednosti. Poleg tega je bolj razpršen portfelj manj izpostavljen splošnim spremembam zaradi spremembe v neki podmnožici.

Zavarovalne družbe v Skupini so razvile lastno politiko sklepanja zavarovalnih pogodb, da bi razpršile prevzeta tveganja in dosegle zadostnost števila tveganj v posamezni kategoriji zaradi zmanjšanja variabilnosti pričakovanih rezultatov. Glavni način za zmanjšanje zavarovalnih tveganj je pozavarovanje, tj. prenos tveganj, ki presegajo vnaprej določen obseg, pozavarovalni družbi.

Ob razvoju novih zavarovalnih produktov je zelo pomembno, da so parametri, ki določajo zavarovalno premijo, ustrezno določeni. Tveganje, ki ga sprejema Skupina ob sklepanju, se odraža v ceni, to je v zavarovalni premiji. Če parametri, ki določajo zavarovalno premijo, pri razvoju novega zavarovalnega produkta niso ustrezno določeni, je to za Skupino tveganje, ki mu je izpostavljena v vsej življenjski dobi produkta.

V okviru zavarovalnega tveganja je poslovanje Skupine izpostavljeno tveganju pri sprejemu rizikov v zavarovanje (underwriting process risk), tveganju, da je produkt neustrezno načrtovan (product design risk), cenovnemu tveganju (pricing risk), tveganju ekonomskega okolja (economic environment risk), tveganju zaradi obnašanja zavarovalcev (policyholder behaviour risk), tveganju zaradi neustrezne ocene višine obveznosti iz zavarovalnih pogodb (reserving risk) in tveganju škod (claims risk). Zavarovalna tveganja poslovodstvo večinoma obvladuje z zagotavljanjem ustrezne pozavarovalne zaščite.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

5.1.1 Opis tveganj

5.1.1 Opis tveganj

Dejavnost zavarovalniškega dela Skupine temelji na obvladovanju prevzetih zavarovalnih tveganj. Zavarovalno tveganje se nanaša na tveganje, ki ga zavarovatelj prevzame od imetnika police. Zavarovalna tveganja so naključna in nepredvidljiva. Ob sklenitvi zavarovalne pogodbe prevzame zavarovatelj tveganje, da bo zavarovalnemu upravičencu poravnal pogodbeno obveznost pri nastanku zavarovalnega dogodka oziroma ob izteku pogodbe, pri tem pa čas nastanka zavarovalnega dogodka ni gotov.

Zavarovalni primeri so naključni, posledično njihovo število in njihov znesek med leti niha in odstopa od statistično ugotovljenih povprečij. Skupina se z zavarovalnim tveganjem spopada z diverzifikacijo in povečanjem portfelja. S tem tveganje razprši in zniža variabilnost pričakovanih dogodkov. Pomembno sredstvo za zniževanje zavarovalnih tveganj je pozavarovanje, t.j. prenos tveganj, ki presegajo vnaprej določeno višino na pozavarovalnico. V nadaljevanju Skupina obvladuje zavarovalna tveganja z učinkovitim izvajanjem notranjih kontrol, notranjo revizijo in oblikovanjem ustreznih zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki bodo krile prihodnje obveznosti iz zavarovalnih pogodb, ki so že sklenjene.

Pomembna tveganja, s katerimi se Skupina pri svojem poslovanju srečuje, so po mnenju posloводства naslednja:

– **Tveganje pri sprejemu rizikov v zavarovanje (underwriting process risk)**, nevarnost napačne ocene sprejetega rizika. Pri tem tveganju gre za napačno odločitev, da se riziko sprejme v kritje ne glede na rizično izpostavljenost zavarovanca, za sklenitev zavarovanja na podlagi netočnih in nepopolnih informacij o zavarovancu, napačnih podatkov o višini največje mogoče škode oziroma morebitne neustrezne pridobitve pozavarovalnega kritja, ki ga poravnava pozavarovatelj, sklepanja zavarovanj za koncentrirane rizike (npr. geografska koncentracija) in nezadostno usposobljene delavce za oceno rizika.

Navedeno tveganje Skupina obvladuje z navodili za sprejem rizikov v zavarovanje, uporabo programskega orodja za sprejem rizikov v zavarovanje, s poostrenimi kriteriji in postopki za sprejem v tveganje, še posebno za velike zavarovalne vsote in kritja. Prav tako ima s pozavarovalnico dogovorjeno obvezno pozavarovalno pogodbo, s katero so samodejno pozavarovani riziki nad pogodbeno določeno tvegano zavarovalno vsoto. Skupina spremlja škodne rezultate in analizira vsako poslabšanje rezultata.

– **Tveganje neustrezne ocene višine obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb (reserving risk)** predstavlja tveganje, da te ne bodo zadostovale za pokritje obveznosti iz naslova sprejetih tveganj, oziroma tveganje, da bodo prihodnje odškodnine presegle ocenjeni znesek obveznosti.

Skupina redno preverja pravilnost izračunov obveznosti in ustreznost uporabljenih predpostavk v izračunu višine obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb. Skupina izvaja teste ustreznosti pripoznanih obveznosti. Če test ustreznosti pokaže prenizko izkazane obveznosti, se izkazane obveznosti povečajo.

Pri premoženjskih zavarovanjih je najpomembnejša pravilna ocena obveznosti iz naslova prijavljenih in neprijavljenih škod, torej ocena obveznosti iz zavarovalnih pogodb za škode, ki so že prijavljene, in obveznosti iz zavarovalnih pogodb za nastale, vendar še neprijavljene škode (IBNR). Napačno ocenjene obveznosti za prijavljene škode vplivajo tudi na izračun IBNR. V Skupini se lahko pojavijo zavarovalni primeri, pri katerih obveznosti za škode niso bile oblikovane (npr. v preteklosti azbestoza), ali odgovornostna zavarovanja, pri katerih lahko od sklenitve zavarovanja do prijave škode mine več let.

Pri življenjskih zavarovanjih za dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in pri dolgoročnih zavarovalnih pogodbah, vezanih na enote investicijskih skladov, Skupina ob sklenitvi zavarovanja uporablja predpostavke o bodoči smrtnosti, obrestnih merah, prekinitvah pogodbe in administrativnih stroških. Predpostavke so uporabljene za določanje obveznosti iz zavarovalne pogodbe. V predpostavkah je upoštevan tudi dodatek za tveganje.

Pri ocenjevanju stopnje umrljivosti se uporabljajo statistične tablice umrljivosti, saj je bil v preteklosti portfelj zavarovalnih pogodb Skupine premajhen, da bi se lahko uporabile lastne izkušnje. Tako pri zavarovanjih za primer smrti in zavarovanjih za primer smrti in doživetja Skupina uporablja slovenske tablice umrljivosti iz obdobja 1990–1992, za rentna zavarovanja pa avstrijske rentne tablice iz leta 1996. Skupina glede na leto 2006 ni spremenila predpostavk o umrljivosti prebivalstva. V okviru upravljanja zavarovalnih tveganj aktuarske službe redno preverjajo uporabljene predpostavke glede na dejanski škodni rezultat po posameznih zavarovalnih produktih.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Poslovodstvo ocenjuje, da slovenske tablice smrtnosti odražajo ustrezna pričakovanja, povezana z doživetjem in stopnjo umrljivosti slovenske populacije.

Skupina uporablja v produktih dolgoročnih zavarovanj z vključenimi jamstvi obrestne mere v višini od 2,75 % (novi zavarovalni produkti) do 4 % (stari produkti). Zadostnost donosov iz naložb zavarovalnih obveznosti v prihodnosti se redno preverja.

Na datum poročanja so predpostavke ponovno določene, da odražajo trenutne predpostavke in se z njimi preverja, ali so obveznosti ocenjene v zadostni višini. Če obveznosti niso zadostne, se predpostavke spremenijo, da odražajo trenutno stanje. Trenutne predpostavke ne vsebujejo dodatka za tveganje.

Predpostavka o smrtnosti se določi na podlagi uporabljene statistične smrtnosti in analize dejanske umrljivosti zavarovalnega portfelja v preteklih in tekočem letu. Prav tako se pri invalidnosti upoštevajo statistične tabele in lastne izkušnje Skupine.

Skupina tudi redno analizira trajnost zavarovanj in spremlja gibanje trajnosti zavarovanj v obdobju po glavnih produktih in po potrebi tudi po prodajnih kanalih, če se pokažejo večja odstopanja. Analize se upoštevajo pri določanju predpostavk o trajnosti zavarovanj za določanje najboljše ocene vedenja zavarovalcev.

Donos naložb vpliva na določitev višine bodočih izplačil iz zavarovalnih pogodb in določanje primerne diskontne faktorja. Skupina upošteva za določitev donosa kot netvegane vrednostne papirje državne obveznice, za druge vrednostne papirje pa se določijo dodatki za tveganje. Z upoštevanjem navedenega in z upoštevanjem strukture naložb za kritje obveznosti se izračunajo utežene donosnosti portfelja naložb.

Bodoči stroški so določeni na podlagi trenutnih stopenj stroškov. Dodatno je uporabljena predpostavka o bodoči inflaciji, ki dolgoročno upošteva višino projekcij evropske unije za valuto evro.

– **Cenovno tveganje (pricing risk)** se nanaša na tveganje, da višina zavarovalne premije ni ustrezna za pokrivanje pogodbenih obveznosti iz naslova prijavljenih škod in obratovalnih stroškov. Razlogi so lahko različni, na primer neustrezni statistični podatki, neustrezna ocena škodnega dogajanja, prenizka premija zaradi konkurence, neustrezna premija za nove produkte, neustrezne mortalitetne, rentne, bolezenske tablice, neustrezna višina v produktu vkalkuliranih stroškov. Govorimo tudi o ustreznosti uporabljenih verjetnostnih tabel, ki Skupino dodatno izpostavljajo tveganjem naravne smrti, tveganju dolgega življenja, tveganju kritičnih bolezni in tveganju dodatne nezgode.

Skupina že pri načrtovanju novega produkta skrbno preverja in pridobi ustrezne statistike, ki potrjujejo ustreznost uporabljenih predpostavk. Pri tveganih produktih, kot je na primer dodatno kritje kritičnih bolezni, Skupina v zavarovalnih pogojih opredeljuje možnost poznejše spremembe zavarovalne premije, če bi nove statistike oziroma škodno dogajanje pokazalo prenizko premijo. Skupina skrbno spremlja višino dejanskih stroškov in na podlagi analiz teh stroškov določa višino potrebnih vkalkuliranih stroškov v posameznem produktu, in sicer glede na tip produkta, posebne stroške, ki zadevajo produkt, višine provizij zavarovalnim zastopnikom in drugih morebitnih stroškov. Skupina tudi meri in spremlja profitabilnost posameznega produkta.

– **Tveganje, da je produkt neustrezno načrtovan (product design risk)**, predstavlja tveganje, da bo Skupina izpostavljena nevarnosti, neupoštevanju pojava novih bolezni in nesreč, ki bi lahko pomembno vplivale na prihodnji škodni razvoj pri izračunu zavarovalne premije (izbruh novih bolezni). To tveganje je pomembno za življenjska zavarovanja.

Kot je že navedeno pri cenovnem tveganju, Skupina pri nekaterih bolj tveganih zavarovalnih produktih ne jamči višine zavarovalne premije v dobi trajanja zavarovanja. Poleg tega se v tablice umrljivosti, tablice obolevnosti vgrajujejo določena povišanja. Skupina spremlja tudi trende umrljivosti in obolevnosti. Nekateri sodobni bolezni so izključene iz zavarovalnih pogojev. Na tem področju Skupina sodeluje tudi s pozavarovalnico, ki prenaša določena znanja in dognanja na Skupino.

– **Stroškovno tveganje** je tveganje morebitnih izgub, ki se lahko pojavijo kot posledica napačne ocene stroškov pri sprejemanju cenikov, sprememb razmer v makroekonomskem okolju, ki bi posledično vplivale na čezmerno rast obratovalnih stroškov Skupine, ki se lahko pojavi.

Postopki obvladovanja tveganja, povezanega z neustreznim ocenjevanjem stroškov, temeljijo na vzpostavljenem evidentiranju in alokaciji stroškov po stroškovnih nosilcih in stroškovnih mestih, na sprotnem nadzoru gibanja stroškov in sprejemanju ukrepov pri neugodnih gibanjih.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

– Tveganje, da se bodo spremenile razmere v družbi tako, da bodo neugodno učinkovale na Skupino, lahko poimenujemo **tveganje ekonomskega okolja (economic environment risk)**. Povečanje nezaposlenosti in padec kupne moči lahko povzroči več škod pri kreditnih zavarovanjih, manj sklenjenih zavarovanj, več odpovedi življenjskih in pokojninskih zavarovanj. V to skupino lahko razvrstimo tudi tveganje spremembe sodne prakse pri presojanju odškodnin.

– **Tveganje zaradi obnašanja zavarovalcev (policyholder behaviour risk)** – zavarovalniške goljufije.

– Pri **tveganju škod (claims risk)** gre za tveganje, da bodo škode po številu in /ali višini večje od pričakovanih, in za previsok samopridržaj zaradi neustrezne pozavarovalne zaščite, predvsem za katastrofalne dogodke.

Pri pogodbah življenjskih zavarovanj z zavarovanjem za primer smrti na število in višino škod epidemije najbolj vplivajo spremembe načina življenja, kot so na primer prehranjevalne navade, telesna vadba, kajenje. Za pogodbe življenjskih zavarovanj, kjer je zavarovani dogodek preživetje, in za zdravstvena zavarovanja je največji dejavnik tveganja napredek medicinske znanosti ter izboljšanje socialnega položaja prebivalstva, kar povečuje dolgoživost.

Pri pogodbah premoženjskih zavarovanj so klimatske spremembe velik dejavnik, ki povzroča pogostejše izredne vremenske dogodke (poplave, toča ...). Za odgovornostna zavarovanja, za katera so značilni dolgi postopki reševanja škod, ki lahko trajajo več let, predstavlja pomemben dejavnik tveganja povečanje števila tožb iz škod, predvsem za nematerialne zahtevke (kritje in znesek).

Da bi obvladovala zavarovalno tveganje, ima Skupina sklenjene pozavarovalne pogodbe, s katerimi del tega tveganja prenese na pozavarovatelja. Vsako poslovno leto poslovodstvo sprejme program načrtovanega pozavarovanja, v katerem so izračunani maksimalni lastni deleži po zavarovalnih vrstah, tabela maksimalnega kritja in določeni postopki, osnove in merila za ugotavljanje največje verjetne škode. Program pozavarovanja je sestavljen iz tradicionalnih proporcionalnih in neproporcionalnih oblik pozavarovalne zaščite in obsega tudi pogodbo za naravne nesreče.

5.1.2 Koncentracija zavarovalnega tveganja

Koncentracija zavarovalnega tveganja lahko izhaja iz ene zavarovalne pogodbe ali iz majhnega števila pogodb, ki krijejo dogodke z majhno verjetnostjo dogodka, toda veliko škodo, kot so npr. potresna zavarovanja ali druge naravne katastrofe.

Pri pogodbah z zavarovanjem za primer smrti so najmočnejši vplivi, ki lahko povečajo frekvenco škod, epidemije, spremembe načina življenja, kot so na primer prehranjevalne navade, telesna vadba, kajenje, kar bi lahko povzročilo predčasne škode ali več škod od pričakovanih. Za pogodbe, pri katerih je zavarovani dogodek preživetje, je največji dejavnik tveganja napredek medicinske znanosti in izboljšanje socialnega položaja prebivalstva, kar povečuje dolgoživost.

Portfelj zavarovalnih pogodb vsebuje zavarovalne pogodbe, pri katerih Skupina prevzema kritje tveganja smrti. Pri zavarovanju za primer smrti Skupina jamči višino zavarovalne vsote v dobi trajanja zavarovalne pogodbe. V obdobju trajanja zavarovalne pogodbe mešanega življenjskega zavarovanja Skupina jamči izplačilo zajamčene zavarovalne vsote v primeru smrti oziroma doživetja.

Da bi Skupina obvladovala tveganja izpostavljenosti zavarovalnemu tveganju, je sklenila pozavarovalno pogodbo, s katero je del zavarovalnega tveganja prenesla na pozavarovatelja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Naslednja tabela prikazuje razpršenost zavarovalnega portfelja Skupine in izpostavljenost velikim zavarovancem. Delež največjih zavarovancev v skupnem portfelju zavarovanj:

(v EUR)		2008		
	Skupna premija 10 največjih zavarovancev	V deležu od celotne premije	Skupna premija 100 največjih zavarovancev	V deležu od celotne premije
Življenjska zavarovanja	36.664	0,46%	194.245	2,44%
Zavarovanja z naložbenim tveganjem	343.860	0,56%	1.623.822	2,62%
Premoženjska in zdravstvena zavarovanja	18.544.000	7,71%	32.118.000	13,36%
Skupaj	18.924.524		33.936.067	

(v EUR)		2007		
	Skupna premija 10 največjih zavarovancev	V deležu od celotne premije	Skupna premija 100 največjih zavarovancev	V deležu od celotne premije
Življenjska zavarovanja	40.970	0,64%	212.634	3,33%
Zavarovanja z naložbenim tveganjem	431.550	1,25%	1.506.120	4,37%
Premoženjska in zdravstvena zavarovanja	10.165.000	4,35%	20.926.000	8,95%
Skupaj	10.637.520		22.644.754	

Glede na to, da je delež deset oziroma sto največjih zavarovancev glede na celotni portfelj relativno majhen, lahko sklepamo, da koncentracija velikih zavarovancev ne predstavlja visokega tveganja.

Za premoženjska zavarovanja so tveganja, katerim je izpostavljena Skupina, različna glede na panoge, v katerih delujejo zavarovanci. Spodnja tabela prikazuje koncentracijo obveznosti iz naslova premoženjskih zavarovanj po panogah, v katerih delujejo zavarovanci, in sicer je prikazana maksimalna izguba (maksimalna zavarovalna vsota), razdeljena glede na višino v tri razrede.

Koncentracija obveznosti iz premoženjskih zavarovanj po panogah na dan 31.12.2008

za leto 2008	do 300.000 EUR		nad 300.000 do 1.000.000 EUR		nad 1.000.000 EUR	
	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem
Gradbeni riziki	32.833	29.550	36.975	9.705	447.091	301.087
Industrijski riziki	493.395	444.056	574.454	495.736	2.969.253	1.165.326
Komercialni riziki	2.956.592	2.660.932	1.710.413	1.511.119	6.121.183	2.688.271
Stanovanjski riziki	5.930.560	5.337.504	455.885	406.375	2.657	1.080
Skupaj	9.413.380	8.472.042	2.777.728	2.422.934	9.540.185	4.155.764

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Koncentracija obveznosti iz premoženjskih zavarovanj po panogah na dan 31.12.2007

za leto 2007	do 300.000 EUR		nad 300.000 do 1.000.000 EUR		nad 1.000.000 EUR	
	Brez	S	Brez	S	Brez	S
	pozavarovanja	pozavarovanjem	pozavarovanja	pozavarovanjem	pozavarovanja	pozavarovanjem
Gradbeni riziki	34.685	31.217	41.055	229	556.053	391.164
Industrijski riziki	481.290	433.161	510.003	439.531	2.431.776	662.218
Komercialni riziki	2.285.631	2.057.068	1.264.985	1.089.459	5.830.416	3.058.893
Stanovanjski riziki	5.964.812	5.368.331	303.470	269.290	2.408	900
Skupaj	8.766.418	7.889.776	2.119.513	1.798.509	8.820.653	4.113.175

Pri življenjskih zavarovanjih lahko predstavljajo mogočo koncentracijo zavarovalnega tveganja pogodbe z izredno visokimi zavarovalnimi vsotami.

Spodnja tabela prikazuje koncentracijo zavarovalnega tveganja za življenjska zavarovanja, in sicer skupni riziko zavarovalne vsote, zbran v štiri razrede, glede na višino zavarovalne vsote posameznega zavarovanja.

Skupni riziko zavarovalne vsote vseh pogodb na 31. 12. 2008		
	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem
od 0–9.999 EUR	507.089.621	501.727.298
od 10.000–19.999	768.685.463	760.309.941
od 20.000–29.000 EUR	477.139.967	467.031.052
več kot 30.000 EUR	529.108.845	363.798.354
Skupaj	2.282.023.896	2.092.866.645

Skupni riziko zavarovalne vsote vseh pogodb na 31. 12. 2007		
	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem
od 0–9.999 EUR	431.978.731	427.338.226
od 10.000–19.999	592.219.145	616.266.650
od 20.000–29.000 EUR	312.748.883	302.155.088
več kot 30.000 EUR	357.242.266	224.209.358
Skupaj	1.694.189.025	1.569.969.322

Za rentna zavarovanja prikazujemo koncentracijo tveganja s skupnimi letnimi rentami, zbranimi v pet skupin, glede na višino letne rente posameznega zavarovanca. Kot letna renta je upoštevan znesek, ki bi ga zavarovanec dobil, če bi pogodba že zapadla v izplačevanje.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Struktura višine letnih rent

Letna renta na zavarovanca na zadnji dan leta	SKUPAJ LETNE RENTE 2008		SKUPAJ LETNE RENTE 2007	
	znesek	%	znesek	%
od 0–999 EUR	795	14,62	822	14,95
od 1.000–1.999 EUR	1.935	35,72	1.946	35,38
od 2.000–2.999 EUR	1.113	20,8	1.133	20,61
od 3.000–3.999 EUR	656	12,04	664	12,06
nad 4.000 EUR	905	16,82	935	17,00
Skupaj	5.404	100	5.500	100,00

5.1.3 Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj

a) a) Postopek določanja predpostavk

Glavne predpostavke, ki imajo vpliv na izkazovanje obveznosti iz zavarovalnih pogodb za premoženjska zavarovanja, se nanašajo na oblikovanje škodne rezervacije. Celoten izračun škodne rezervacije je osnovan na ocenah in predpostavkah dokončnega razvoja nastalih škod.

Izračun škodnih rezervacij je razdeljen v dva dela, upoštevajoč naravo posamezne škode:

- Prijavljene škode, vendar še ne izplačane

Škodna rezervacija za prijavljene škode temelji na ocenah pričakovanih vrednostih izplačil prijavljenih škod za vsako škodo posebej. Materialne škode ocenjujejo cenilci, zaposleni v zavarovalnici, nematerialne škode in škode v sodnih postopkih ocenjujejo pravniki (odvetniki) zavarovalnice. Ocene so določene izkustveno z upoštevanjem pričakovanih bodočih trendov (inflacija, inflacija stroškov storitev, sprememba sodne prakse...) Obveznosti iz rentnega zavarovanja zavarovalnica pripozna kot sedanjo vrednost prihodnjih izplačil, kjer je diskontni faktor 2,6%.

- Nastale škode, vendar še ne prijavljene (v nadaljevanju IBNR-Incurred But Not Reported)

IBNR-rezervacije so oblikovane na ravni zavarovalnih vrst, z uporabo metode "Chain Ladder" ali trikotniška metoda pripoznanih škod oz. modificirana statistična metoda.

Metoda "Chain Ladder" temelji na evidentiranih prijavljenih škodah po letu nastanka škode in izračunu kvartalnih ali letnih faktorjev razvoja, odvisno od pogostosti škodnih dogodkov in postopkov reševanja škod. Evidentirane škode so sortirane po letih nastanka škodnega dogodka v trikotnike, v katerem vrstice predstavljajo leta nastanka škodnega dogodka, stolpci pa predstavljajo število let zamika od leta nastanka škodnega dogodka do leta pripoznane škode. Pripoznana škoda v posameznem letu je seštevek obračunanih zneskov škod z letom nastanka i do vključno leta i+j in zneska škodne rezervacije za prijavljene škode na koncu leta i+j. Razvojni faktor predstavlja razmerje med pripoznanimi škodami posameznega leta in pripoznanimi škodami predhodnega leta. Če izkazuje trikotnik še nedokončan razvoj, se določi razvojni faktor za rep. Ocena končne škode temelji na izračunu povprečnih letnih razvojnih faktorjev.

Velike škode se v trikotniku upoštevajo samo do zneska velike škode, ki se določi za vsako zavarovalno vrsto. Za vsako leto nastanka škode se IBNR-rezervacija izračuna kot razlika med dokončnimi škodami in pripoznanimi škodami. Negativni zneski se postavijo na 0. Ocenjena višina rezervacije neprijavljenih škod v letu 2008 je izračunana kot produkt vrednosti prijavljenih škod v 2007 in povprečnega razvojnega faktorja škod prijavljenih z zamudo glede na vse prijavljene škode v preteklih 10 letih. V zadnjih letih nastanka škode se napoved dokončnih škod preveri z izračunom pričakovanih dokončnih škod iz ocenjenega rezultata zavarovalne vrste in zaslužene premije. Za izračun IBNR-rezervacije teh let se upošteva višjega od obeh zneskov.

b) Spremembe v predpostavkah

Skupina v letu 2008 ni spremenila predpostavk za izračun obveznosti iz zavarovalnih pogodb v primerjavi z letom 2007.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

c) Razvoj škod

V spodnjih tabelah je prikazan razvoj škod za premoženjska zavarovanja ter dodatna nezgodna zavarovanja pri življenjskih zavarovanjih.

Premoženjska zavarovanja (brez prostovoljnih zdravstvenih) v tisoč EUR za leto 2008

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	29.121	41.968	45.344	47.052	48.042	48.690	49.363	49.705	50.006	50.185
2000	30.890	45.437	48.806	50.788	51.569	52.024	52.538	52.897	53.220	
2001	33.180	50.050	54.080	56.386	57.373	57.930	58.636	59.178		
2002	33.403	51.210	54.992	57.189	57.811	58.524	59.181			
2003	38.141	58.733	64.094	66.976	68.168	69.026				
2004	47.218	69.325	73.273	75.673	77.070					
2005	47.541	69.220	74.561	77.632						
2006	46.268	73.223	78.161							
2007	61.395	86.894								
2008	66.077									

Premoženjska zavarovanja (brez prostovoljnih zdravstvenih) v tisoč EUR za leto 2007

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	29.121	41.968	45.344	47.052	48.042	48.690	49.363	49.705	50.006	50.185
2000	30.890	45.437	48.806	50.788	51.569	52.024	52.538	52.897		
2001	33.180	50.050	54.080	56.386	57.373	57.930	58.636			
2002	33.403	51.210	54.992	57.189	57.811	58.524				
2003	38.141	58.733	64.094	66.976	68.168					
2004	47.218	69.325	73.273	75.673						
2005	47.541	69.220	74.561							
2006	46.268	73.223								
2007	61.395									

Življenjska zavarovanja – dodatna nezgoda po metodi trikotnikov v tisoč EUR za leto 2008

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	294	516	556	598	624	625	625	625	626	626
2000	284	473	540	558	558	558	568	568	568	
2001	242	477	552	602	610	615	619	619		
2002	233	432	492	520	531	538	538			
2003	151	246	300	319	324	325				
2004	182	293	319	330	331					
2005	196	396	462	483						
2006	278	552	636							
2007	302	534								
2008	336									

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Življenjska zavarovanja – dodatna nezgoda tisoč EUR za leto 2007

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	294	516	556	598	624	625	625	625	626	626
2000	284	473	540	558	558	558	568	568		
2001	242	477	552	602	610	615	619			
2002	233	432	492	520	531	538				
2003	151	246	300	319	324					
2004	182	293	319	330						
2005	196	396	462							
2006	278	552								
2007	302									

5.1.4 Dolgoročne pogodbe življenjskih zavarovanj – predpostavke, spremembe v predpostavkah in občutljivost

(a) Postopek določanja predpostavk

Za klasična življenjska zavarovanja z DPF Skupina uporablja, za določanje obveznosti, predpostavke o prihodnji umrljivosti (v preteklosti je bil portfelj zavarovalnih pogodb Skupine premajhen, da bi lahko uporabila lastne izkušnje, zato se za oceno umrljivosti uporabljajo statistične tablice, in sicer: pri zavarovanjih za primer smrti ter zavarovanjih za primer smrti in doživetja, uporablja Skupina slovenske tablice umrljivosti iz leta 1992, za rentna zavarovanja pa nemške tablice iz leta 1987), storna, naložbenih donosov (obrestna mera od 2,6% do 4%). Te predpostavke se določijo ob sklepanju zavarovanja in ostajajo enake celotno zavarovalno dobo, oz. se, za izračun obveznosti, upoštevajo varnejše predpostavke zaradi možnosti neugodnih odklonov od predvidenih. Tem predpostavkam je dodana prilagoditev za tveganje in negotovost.

Nove ocene se pripravijo v vsakem naslednjem obračunskem letu z namenom ugotavljanja ustreznosti tako oblikovanih obveznosti. Če se presodi, da so obveznosti oblikovane v ustrezni višini, se predpostavke ne spremenijo, v nasprotnem primeru pa se predpostavke spremenijo tako, da odražajo nova pričakovanja. Posledično se rezervacije izračunajo na višjem - ustreznem nivoju.

Predpostavke, ki so uporabljene pri ugotavljanju ustreznosti oblikovanih rezervacij življenjskih zavarovanj so naslednje:

- **smrtnost**

Glede na vrsto pogodbe se izbere primerna osnovna tablica smrtnosti, ki se prilagodi glede na dejansko umrljivost zavarovalnega portfelja v preteklih in tekočem letu.

- **storno**

Izvede se analiza izkustva Skupine v zadnjih treh letih, z uporabo statističnih metod se določi ustrezen delež storna. Deleži storna variirajo po vrstah produktov in trajanju zavarovalne dobe. Analize se izvajajo z namenom določanja najboljše ocene vedenja zavarovalcev.

- **donosi iz naložb**

Skupina je določila predpostavke za donose iz naložb tako, da upošteva trenutne donosnosti za državne vrednostne papirje in druge finančne instrumente na trgu. Poleg tega se upošteva tudi struktura sredstev, ki krijejo obveznosti iz naslova življenjskih zavarovanj (kritnega sklada), tako da se določi povprečno tehtano donosnost.

- **stroški**

Bodoči stroški so določeni na podlagi trenutnih stopenj stroškov. Dodatno je uporabljena predpostavka o bodoči inflaciji.

(b) Spremembe v predpostavkah

V letu 2008 v Skupini predpostavke za vrednotenje zavarovalnih pogodb niso bile spremenjene.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

5.1.5 Analiza občutljivosti

Skupina je izdelala analizo občutljivosti čistega dobička pred obdavčitvijo na dan 31. decembra 2008 glede na vpliv različnih parametrov.

Test občutljivosti – parametri

Dejavnik občutljivosti	Opis dejavnika
Tehnična obrestna mera (samo za zavarovalne pogodbe)	Vpliv spremembe tehnične obrestne mere za $\pm 1\%$
Stroški	Vpliv na povečanje/zmanjšanje vseh stroškov, razen stroškov pridobivanja za $\pm 5\%$
Smrtnost (samo za življenjska zavarovanja)	Vpliv povečanja smrtnosti za 5%
Smrtnost rentnih zavarovanj (pokojninska in rentna zavarovanja)	Vpliv zmanjšanja smrtnosti za 5%
Škodni delež (samo za premoženjska in zdravstvena zavarovanja)	Vpliv povečanja v škodnem deležu za 5%

Zgoraj navedeni dejavniki so bili uporabljeni v aktuarskih in statističnih modelih za izračun sprememb čistega dobička Skupine. Spodnja tabela prikazuje vpliv sprememb ključnih dejavnikov na čisti dobiček Skupine pred obdavčitvijo.

Vpliv na čisti dobiček Skupine pred obdavčitvijo za leto 2008

(v EUR)	Življenjska zavarovanja z DPF	Življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem	Premoženjska zavarovanja brez zdravstvenih zavarovanj	Zdravstvena zavarovanja	Finančne pogodbe z DPF	Skupaj
Dejavnik						
Stroški +5%	(131.030)	(76.000)	(2.156.000)	(778.000)	(10.000)	(3.151.030)
Stroški –5%	131.030	76.000	2.156.000	778.000	10.000	3.151.030
Tehnična obrestna mera +1%	7.712.010	-	-	-	1.213.000	8.925.010
Tehnična obrestna mera –1%	(9.439.010)	-	-	-	(1.528.000)	(10.967.010)
Smrtnost +5%	(216.395)	-	-	-	-	(216.395)
Smrtnost rentnih zavarovanj – 5%	158.711	-	-	-	-	158.711
Škodni delež +5%	(357.408)	(357.000)	(6.851.000)	(4.755.000)	(87.000)	(12.407.408)
Škodni delež –5%	357.408	357.000	6.851.000	4.755.000	87.000	12.407.408

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Vpliv na čisti dobiček Skupine pred obdavčitvijo za leto 2007

(v EUR)	Življenjska zavarovanja z DPF	Življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem	Premoženjska zavarovanja brez zdravstvenih zavarovanj	Zdravstvena zavarovanja	Finančne pogodbe z DPF	Skupaj
Dejavnik						
Stroški +5%	(177.013)	(161.000)	(2.130.000)	(786.000)	(16.000)	(3.270.013)
Stroški -5%	177.013	161.000	2.130.000	786.000	16.000	3.270.013
Tehnična obrestna mera +1%	7.051.662	-	-	-	1.301.000	8.352.662
Tehnična obrestna mera -1%	(8.908.662)	-	-	-	(1.651.000)	(10.559.662)
Smrtnost +5%	(231.050)	-	-	-	-	(231.050)
Smrtnost rentnih zavarovanj - 5%	(187.477)	-	-	-	-	(187.477)
Škodni delež +5%	(393.064)	(385.000)	(6.706.000)	(4.427.000)	(74.000)	(11.985.064)
Škodni delež -5%	393.064	385.000	6.706.000	4.427.000	74.000	11.985.064

5.1.6 Obvladovanje tveganj na področju pozavarovalne zaščite

Splošen opis namena in ciljev pozavarovalne zaščite

Pozavarovanje omogoča Skupini sklepanje zavarovalnih pogodb nad lastnimi kapacitetami oziroma prevzem rizikov v zavarovanje iznad lastne izravnave, ob hkratnem zagotavljanju solventnosti in likvidnosti poslovanja ter tako predstavlja enega izmed bistvenih elementov upravljanja s tveganji v zavarovalništvu. Pri tem zasledujemo cilj, da dosežemo optimalno zaščito tako pred posamičnimi velikimi škodami kot tudi pred agregirani izpostavljenosti naravnim in drugim zavarovaljivim nevarnostim. Za obseg in strukturo pozavarovalne zaščite se odločamo na osnovi višine lastnih deležev Skupine ter profilov zavarovalnega portfelja.

Pogodbena pozavarovalna zaščita zagotavlja avtomatično kritje velike večine v zavarovanje prevzetih rizikov, tudi v morebitnem primeru napake pri oceni rizika. Za izjemne rizike, ki po obsegu ali vsebini kritja presegajo določbe pogodbene pozavarovalne zaščite, se zagotovi posebna fakultativna pozavarovalna zaščita. Program načrtovanega pozavarovanja je sestavljen iz tradicionalnih proporcionalnih in neproporcionalnih oblik pozavarovalne zaščite ter je tako po strukturi kot tudi po obsegu kritij praviloma enak kot v poslovnem letu 2007. V okviru obvladovanja operativnega tveganja je družba natančno spremljala število in velikost rizikov, ki so po vsebini in obsegu predmet bodisi pogodbene oz. fakultativne pozavarovalne zaščite.

Osnovne predpostavke testov občutljivosti

Izhajamo iz predpostavke, da obstajata dve vrsti tveganja pozavarovalne zaščite. Prvič v tem, ali je pravilno izbrana struktura ter obseg zaščite, kar se lahko preveri s simulacijo ali bi z znižanjem pozavarovalne zaščite prišlo do večjega poslabšanja čistega poslovnega izida, ki bi posledično lahko tudi ogrozilo kapitalsko ustreznost družbe. Druga vrsta tveganja je, ali bi se poslovni izid odločilno poslabšal, če se ob obstoječi pozavarovalni zaščiti v določenem obdobju zgodi nadpovprečno število velikih in množičnih škod, ki so tudi po višini nadpovprečne.

Za ovrednotenje pozavarovalnega tveganja smo opredelili dva testa občutljivosti poslovnega izida - test občutljivosti na znižanje pozavarovalne zaščite in test občutljivosti na nadpovprečno škodno dogajanje (velikih in množičnih škod).

Analiza portfelja z vidika pozavarovalnega tveganja

V največji skupini drugih premoženjskih zavarovanj smo analizirali volatilnost portfeljev posameznih zavarovalnih vrst oz. skupin zavarovalnih vrst na velike in množične škode s ciljem, da analizo obvladovanja tveganja pozavarovanja osredotočimo na najbolj izpostavljene zavarovalne vrste. Rezultat te analize je pokazal, da na tveganje pozavarovanja najbolj odločilno vplivata, tako glede višine kot števila potencialnih velikih in množičnih škod portfelj zavarovanja AO, ter portfelj požarnih in

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

drugih škodnih zavarovanj. Ta dva portfelja tudi odločilno vplivata na poslovni rezultat, zato smo analizo občutljivosti izvedli za ti pozavarovalni pogodbi.

Koncentracija pozavarovanja za leto 2008

(v tisoč EUR)

Pogodbeno leto 2008

Vrsta pozavarovanja	LD oziroma prioriteta v EUR	Pozavar. premija	Struktura pozavar. premije	Pozavar. provizija	Obrač. pozavar. škode	Rezervirane pozavar. škode	Vpliv rezultata pozavar. na dobiček
Ekscedentno pozavarovanje požara	1.000.000	1.183	11,89%	260	809	467	353
Kvotno pozavarovanje požara	900.000	763	7,67%	259	700	152	349
Ekscedentno poz. tehničnih zavar.	400.000	418	4,20%	88	196	119	(15)
Kvotno poz. tehničnih zavar.	360.000	646	6,49%	161	204	188	(92)
Kvotno pozavarovanje potresa	10%	1.278	12,84%	320	-	5	(954)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	600.000	98	0,98%	-	-	-	(98)
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120.000	117	1,18%	-	-	-	(117)
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zavarovanja vozil	600.000	1.098	11,04%	-	4.619	2.057	5.579
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja		5.601	56,29%	1.088	6.528	2.988	5.004
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	300.000	1.104	11,10%	-	-	678	(426)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150.000	50	0,50%	-	-	-	(50)
Premoženjsko Cat XL-pozav.– zavarovanje vozil	600.000	1.156	11,62%	-	2.141	3.717	(4.702)
Skupaj avtomobilska zavarovanja		2.309	23,21%	-	2.141	4.395	4.227
Druga premoženjska zavarovanja		1.426	14,33%	25	-	881	(520)
Zdravstvena zavarovanja		-	0,0%	-	-	-	-
Življenjska zavarovanja		614	6,17%	129	185	5	(295)
SKUPAJ POGODBENO LETO 2008		9.950	100,0%	1.242	8.854	8.269	8.416

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Koncentracija pozavarovanja za leto 2007

(v tisoč EUR)

Pogodbeno leto 2007

Vrsta pozavarovanja	LD oziroma prioriteta v EUR	Pozavar. premija	Struktura pozavar. premije	Pozavar. provizija	Obrač. pozavar. škoda	Rezervirane pozavar. škoda	Vpliv rezultata pozavar. na dobiček
Ekscedentno pozavarovanje požara	1.000	2.023	18,24%	647	783	70	(523)
Kvotno pozavarovanje požara	900	677	6,10%	230	446	69	68
Ekscedentno poz. tehničnih zavar.	300	948	8,55%	213	641	46	(48)
Kvotno poz. tehničnih zavar.	270	621	5,60%	155	444	68	47
Kvotno pozavarovanje potresa	-	1.473	13,28%	368	-	-	(1.105)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	300	454	4,09%	-	575	-	122
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120	51	0,46%	-	-	-	(51)
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zavarovanja vozil	300	600	5,41%	-	1.188	94	682
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja		6.847	61,74%	1.613	4.077	347	(808)
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	250	1.292	11,65%	-	-	678	(243)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150	71	0,64%	-	-	-	(71)
Premoženjsko Cat XL-pozav.– zavarovanje vozil	300	882	7,95%	-	2.141	3.717	(607)
Skupaj avtomobilska zavarovanja		2.245	20,24%	-	2.141	4.395	(921)
Druga premoženjska zavarovanja		1.567	14,13%	37	-	881	(1.043)
Zdravstvena zavarovanja		-	0,00%	-	-	-	-
Življenjska zavarovanja		431	3,89%	88	146	11	(186)
SKUPAJ POGODBENO LETO 2007		11.090	100,00%	1.738	6.364	5.634	(2.958)

Kvantitativna analiza rezultatov testov občutljivosti

Kvantificiranje vpliva pozavarovanja na poslovni rezultat in analiza rezultatov testov občutljivosti

Za ovrednotenje posledic znižanja pozavarovalne zaščite smo izvedli oba testa občutljivosti, s katerim smo izmerili kvantitativni vpliv na čisti poslovni izid. Za testa občutljivosti smo izbrali najpomembnejše pozavarovalne pogodbe za skupine zavarovalnih vrst, ki imajo zaradi velikosti portfelja, ali zaradi potencialnih velikih ali množičnih škod največji možni vpliv na poslovni izid Skupine.

Test občutljivosti poslovnega izida na znižanje pozavarovalne zaščite za leto 2008 v tisoč EUR

	Izhodiščni LD	Povečani LD	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	nespremenjen		-	-	-	-
Požarno Risk XL-pozavarovanje	600	900	68	-	-	68
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120	120	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	600	1000	105	461	129	(485)
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja			173	461	129	(417)
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	300	400	301	-	200	101
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150	150	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	600	1000	377	339	271	(233)
Skupaj avtomobilska zavarovanja			678	339	471	(132)

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Test občutljivosti poslovnega izida na znižanje pozavarovalne zaščite za leto 2007 v tisoč EUR

	Izhodiščni LD	Povečani LD	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	nespremenjen		-	-	-	-
Požarno Risk XL-pozavarovanje	300	900	408	575	-	(167)
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120	120	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	300	1.000	306	581	-	(275)
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja			714	1.156	-	(442)
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	250	300	204	-	100	104
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150	150	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	300	1.000	362	119	-	243
Skupaj avtomobilska zavarovanja			566	119	100	347

V preglednicah smo prikazali vpliv povečanja lastnih deležev na dobiček družbe ob nespremenjenem škodnem dogajanju v pogodbenih letih 2007 in 2008. Povišanju lastnih deležev sledita nižja obračunana pozavarovalna premija kot tudi manjši obseg obračunanih deležev pozavarovateljev v škodah.

Kot lahko razberemo iz prikazanih rezultatov, bi simulirano povišanje lastnih deležev v pogodbenem letu 2007 vplivalo na zmanjšanje dobička v skupnem znesku 96.348 evrov.

Potek škodnega dogajanja v pogodbenem letu 2008 je v primerjavi s pogodbenim letom 2007 še bolj neugoden, zato bi ob povišanju lastnih deležev družbe le-to vplivalo na zmanjšanje dobička v višini 549.552 evrov.

Test občutljivosti poslovnega izida na nadpovprečno število in višino velikih in množičnih škod za leti 2007 in 2008

Pogodbeno leto 2008 (v tisoč EUR)					
	Vsota simuliranih kosmatih škod	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	-	-	4.534	-	(4.534)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	-	(27)	(120)	-	93
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	-	(117)	(240)	-	124
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	-	(520)	(2.959)	-	2.439
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja	11.718	(664)	1.215	-	(1.879)
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	-	-	725	725	(1.450)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	-	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	-	(111)	105	-	(216)
Skupaj avtomobilska zavarovanja	21.234	(111)	830	725	(1.666)
Skupaj	32.952	(774)	2.045	725	(3.544)

Pogodbeno leto 2007 (v tisoč EUR)					
	Vsota simuliranih kosmatih škod	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	-	-	4.054	-	(4.054)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	-	(146)	(420)	-	274
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	-	(51)	(150)	-	99
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	-	(551)	(3.207)	-	2.655
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja	11.801	(748)	277	-	(1.442)
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	-	-	625	625	(1.025)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	-	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	-	(117)	53	-	(170)
Skupaj avtomobilska zavarovanja	21.151	(117)	678	625	(1.420)
Skupaj	32.952	(865)	954	625	(2.445)

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

V predhodnih preglednicah je prikazan vpliv spodaj navedenih škod na poslovni izid leta 2007 oziroma 2008 ob dejanski pozavarovalni zaščiti v pogodbenih letih 2007 in 2008:

Požarna škoda v višini 800.000 evrov, ki je bila predmet kvotnega in Požarnega Risk XL pozavarovanja.

Montažna škoda v višini 6.000.000 evrov, ki je bila predmet ekscedentnega (93,33%), kvotnega in Tehničnega Risk XL pozavarovanja.

Škoda zaradi neurja v višini 5.652.000 evrov, ki je bila v manjšem obsegu ekscedentno pozavarovana, preostali del pa v okviru kvotnega ter premoženjskega Cat XL pozavarovanja, namenjenega kritju katastrofalnih škod.

Škode iz avtomobilske odgovornosti v višini 250.000, 750.000, 1.500.000, 3.000.000 in 15.000.000 evrov.

Opomba: Pri škodah avtomobilske odgovornosti smo predpostavili, da ostane 50% simuliranih škod v škodni rezervaciji, pri vseh ostalih simuliranih škodah pa smo predpostavili izplačilo med letom.

Znesek simuliranega povečanja kosmatih škod v višini 32.952.000 evrov bi, ob nespremenjeni pozavarovalni zaščiti obravnavanih pogodbenih let, vplival na zmanjšanje dobička v letu 2007 v višini 8,7% zneska simuliranih škod, v letu 2008 pa v višini 10,76% zneska simuliranih škod. To je logična posledica povišanja lastnih deležev v letu 2008 glede na leto 2007, saj so škode tako pozavarovane v manjšem obsegu in s tem je vpliv na zmanjšanje dobička večji, kot pri višji pozavarovalni zaščiti.

5.2 Finančna tveganja

Skupina je izpostavljena finančnim tveganjem prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Finančna tveganja so tveganja, da pritoki zaradi tržnih sprememb na trgu kapitala in denarja ter poslovanja in bonitet komitentov in izdajateljev finančnih instrumentov ne bodo zadoščali za kritje odtokov. Najpomembnejše komponente tega tveganja so likvidnostno tveganje, kreditno tveganje in tržno tveganje, kjer je Skupina izpostavljena tveganju spremembe obrestnih mer, tveganju spremembe tečajev vrednostnih papirjev, spremembe cen in valutnemu tveganju.

Likvidnostna tveganja so tveganja, da skupina ne bo sposobna poplačati vse obveznosti, vključno s potencialnimi obveznostmi na tak način, da s tem ne bo ogrožala svojega normalnega poslovanja. Da je skupina v vsakem trenutku sposobna zagotavljati likvidnost in da je trajno sposobna izpolnjevati vse svoje obveznosti (solventnosti), skupina z ustrežno višino kapitala zagotavlja kapitalsko ustreznost.

Glavni vir kreditnega tveganja skupine izhaja iz zavarovalniškega področja in se nanaša na finančne naložbe in pozavarovalna tveganja. Gre za tveganje, da nasprotna stranka ne bo zmožna izplačati dolgovanj zneskov ob zapadlosti.

Tržna tveganja nastopajo predvsem pri nalaganju sredstev, kjer je možnost, da se ne izpolnijo pričakovanja glede gibanja naložb oziroma se ne izpolnijo v celoti. Tveganje neugodne spremembe vrednosti naložb je lahko posledica sprememb tečajev tujih valut, obrestnih mere ali cene delnice.

Skupina upravlja in obvladuje tveganja, katerim je izpostavljena, tako da redno spremlja denarne tokove in zagotavlja, da ima vedno na razpolago dovolj likvidnih sredstev za poravnavo svojih obveznosti, da nalaga svoja sredstva tako, da dosega dovolj veliko dolgoročno donosnost, ki presega višino donosa pri zavarovalnih obveznostih, da usklajuje trajanje finančnih sredstev s finančnimi obveznostmi, da zagotavlja ustreznost finančnih sredstev.

Valutna tveganja so zaradi vstopa v ERM2 in prevzema evra v letu 2007 postala za Skupino kljub širitvi na tuje trge manj pomembna.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Analiza sredstev in obveznosti za upravljanje finančnih tveganj

	Pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF		Kratkoročne zavarovalne pogodbe			
	Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Finančne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj brez zdravstvenih zavarovanj	Zavarovalne pogodbe zdravstvenega zavarovanja	Ostala sredstva in obveznosti (lastni viri)	Skupaj
(v EUR)						
SREDSTVA						
	31.12.2008					
Dolžniški vrednostni papirji	47.427.174	13.018.327	79.035.741	6.471.557	2.190.106	148.142.905
Po poštenu vrednosti preko IPI	3.235.192	947.476	14.383.689	859.092	236.536	19.661.985
- tržni	3.235.192	911.209	14.016.581	762.310	-	18.925.292
- netržni	-	-	-	-	236.536	236.536
- državne obveznice	-	36.267	367.108	96.782	-	500.157
Razpoložljivi za prodajo	37.276.479	12.070.851	64.652.052	5.612.465	1.024.365	120.636.211
- tržni	4.542.964	1.976.484	24.888.641	348.589	322.534	32.079.212
- netržni	-	-	-	-	-	-
- državne obveznice	32.733.514	10.094.367	39.763.411	5.263.876	701.831	88.556.999
V posesti do zapadlosti	6.915.504	-	-	-	929.205	7.844.709
- tržni	5.380.629	-	-	-	889.937	6.270.566
- netržni	427.282	-	-	-	-	427.282
- državne obveznice	1.107.593	-	-	-	39.268	1.146.861
Lastniški vrednostni papirji	12.423.520	2.778.667	50.604.549	2.545.354	41.966.984	110.319.073
Po poštenu vrednosti preko IPI	2.645.320	829.200	5.272.758	55.229	7.046.189	15.848.695
- tržni	2.645.320	829.200	5.272.758	55.229	7.046.189	15.848.695
- netržni	-	-	-	-	-	-
Razpoložljivi za prodajo	9.778.200	1.949.467	45.331.791	2.490.125	34.920.795	94.470.378
- tržni	8.960.620	1.796.599	42.083.652	2.490.125	10.002.150	65.333.146
- netržni	817.580	152.868	3.248.139	-	24.918.645	29.137.232
Popravki vrednosti finančnih sredstev zaradi slabitev	(4.159.003)	(839.478)	(15.215.132)	(173.525)	(7.243.567)	(27.630.705)
Naložbe v pridružene družbe	-	-	-	-	91.303.998	91.303.998
Posojila in terjatve	10.049.123	1.308.200	57.024.063	18.835.288	69.526.993	156.743.667
Posojila in depoziti	9.220.578	1.025.976	16.674.165	5.516.979	51.351.027	83.788.725
Zavarovalne terjatve	565.197	135.015	32.567.063	11.497.024	48.430	44.812.729
Ostale terjatve	263.348	147.209	7.782.835	1.821.285	18.127.536	28.142.213
Naložbene nepremičnine	3.818.485	1.281.091	17.474.217	-	6.133.794	28.707.587
Pozavarovalna sredstva	152.256	21.726	17.188.721	-	-	17.362.703
Denar in denarni ustrezniki	1.172.517	76.173	3.976.328	187.382	24.925.797	30.338.197
Ostala sredstva	815.338	308.069	25.902.068	5.754.394	95.630.202	128.410.071
Skupaj sredstva	71.699.410	17.952.775	235.990.554	33.620.450	324.434.307	683.697.497
OBVEZNOSTI						
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb	7.636.505	384.788	186.817.551	15.906.377	-	210.745.221
Dolgoročne zavarovalne pogodbe	2.496.872	70.051	66.450.674	169.446	-	69.187.043
Kratkoročne zavarovalne pogodbe	5.139.633	314.737	120.366.877	15.736.931	-	141.558.178
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	57.640.231	9.295.497	-	-	-	66.935.728
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	57.640.231	9.295.497	-	-	-	66.935.728
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	-	-	-	-	-
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	9.295.051	7.035.113	-	-	-	16.330.164
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	9.252.317	7.020.079	-	-	-	16.272.396
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	42.735	15.033	-	-	-	57.768
Dolgovi	-	-	8.000.000	-	175.180.425	183.180.425
Ostale obveznosti	435.138	317.646	14.801.873	7.392.230	21.484.554	44.431.440
Skupaj obveznosti	75.006.924	17.033.044	209.619.424	23.298.607	196.664.979	521.622.978

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

	Pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF		Kratkoročne zavarovalne pogodbe				
	Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Finančne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj brez zdravstvenih zavarovanj	Zavarovalne pogodbe zdravstvenega zavarovanja	Ostala sredstva in obveznosti (lastni viri)	Skupaj	
(v EUR) x							
SREDSTVA							
	31.12.2007						
Dolžniški vrednostni papirji	47.851.850	11.667.210	86.505.046	4.173.591	250.038	150.447.734	
Po poštenu vrednosti preko IPI	3.442.524	999.083	16.245.051	1.673.222	229.640	22.589.519	
- tržni	3.442.524	763.773	11.242.965	1.516.746	229.640	17.195.647	
- netržni	-	198.919	3.957.376	69.014	-	4.225.309	
- državne obveznice	-	36.391	1.044.710	87.462	-	1.168.563	
Razpoložljivi za prodajo	36.823.247	10.668.127	70.259.995	2.500.369	16.313	120.268.051	
- tržni	4.189.418	1.625.361	25.157.872	348.566	16.313	31.337.530	
- netržni	-	-	-	-	-	-	
- državne obveznice	32.633.829	9.042.766	45.102.123	2.151.803	-	88.930.521	
V posesti do zapadlosti	7.586.079	-	-	-	4.085	7.590.164	
- tržni	6.360.995	-	-	-	4.085	6.365.080	
- netržni	115.486	-	-	-	-	115.486	
- državne obveznice	1.109.598	-	-	-	-	1.109.598	
Lastniški vrednostni papirji	24.986.361	4.442.450	76.689.593	18.219.095	113.463.979	237.801.478	
Po poštenu vrednosti preko IPI	9.162.202	2.016.087	15.847.531	2.917.422	10.910.937	40.854.179	
- tržni	9.162.202	2.016.087	15.847.531	2.917.422	10.910.937	40.854.179	
- netržni	-	-	-	-	-	-	
Razpoložljivi za prodajo	15.824.159	2.426.363	60.842.062	15.301.673	102.553.042	196.947.299	
- tržni	14.825.948	2.426.363	57.122.573	14.203.547	70.170.846	158.749.277	
- netržni	998.211	-	3.719.489	1.098.126	32.382.196	38.198.022	
Naložbe v pridružene družbe	-	-	-	-	94.448.119	94.448.119	
Posojila in terjatve	5.691.164	579.846	45.000.990	17.750.847	55.434.144	124.456.991	
Posojila in depoziti	4.461.232	281.983	6.150.347	2.064.209	34.547.819	47.505.590	
Zavarovalne terjatve	600.195	188.275	31.526.968	11.946.210	1.704.633	45.966.281	
Ostale terjatve	629.737	109.588	7.323.675	3.740.428	19.181.692	30.985.120	
Naložbene nepremičnine	465.103	-	1.318.521	-	18.817.897	20.601.521	
Pozavarovalna sredstva	175.242	-	10.829.582	-	-	11.004.824	
Denar in denarni ustrezniki	1.117.861	6.978	1.853.608	313.987	23.603.256	26.895.690	
Ostala sredstva	27.880	13.297	42.416.320	772.735	99.928.003	143.158.235	
Skupaj sredstva	80.315.461	16.709.781	264.613.660	41.230.255	405.945.436	808.814.592	
OBVEZNOSTI							
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb	4.937.863	-	172.595.677	15.861.968	-	193.395.508	
Dolgoročne zavarovalne pogodbe	341.416	-	63.914.425	196.930	-	64.452.771	
Kratkoročne zavarovalne pogodbe	4.596.447	-	108.681.252	15.665.038	-	128.942.737	
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	62.548.026	-	-	-	-	62.548.026	
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	62.548.026	-	-	-	-	62.548.026	
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	-	-	-	-	0	
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	-	15.604.274	-	-	-	15.604.274	
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	15.512.160	-	-	-	15.512.160	
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	92.114	-	-	-	92.114	
Dolgovi	-	-	4.019.040	-	169.115.503	173.134.543	
Ostale obveznosti	2.779.867	13.207	25.515.731	9.521.918	21.063.932	58.894.655	
Skupaj obveznosti	70.265.756	15.617.481	202.130.448	25.383.886	190.179.435	503.577.006	

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

5.2.1 Likvidnostno in obrestno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da za izplačilo zapadlih obveznosti ne bo na voljo dovolj gotovine, dostopne v okviru razumnih stroškov.

Skupina je izpostavljena likvidnostnemu tveganju predvsem iz naslova zavarovalniških obveznosti (škod) ter pogodbenih obveznosti, ki se nanašajo na pridobitve finančnih instrumentov (predvsem prevzemi družb) in servisiranje tekočih obveznosti iz naslova finančnih instrumentov.

Posebej so zakonsko regulirane likvidnostne zahteve na področju finančnega posredništva, kjer je za Skupino najpomembnejše področje zavarovalništva, ki vzdržuje svoj obseg likvidnosti v skladu s predpisi regulatorjev.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju se odraža v prevzemu zavarovalnega tveganja in zmožnosti Skupine izpolnjevanja pogodbenih obveznosti iz naslova sklenjenih zavarovanj in tekočih obveznosti iz naslova poslovanja.

Likvidnostno tveganje izhaja iz neuskkljenosti prilivov in odlivov in se odraža v možnosti, da bi Skupina kljub zadostnemu obsegu finančnih sredstev, morala zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti v danem trenutku naložbe unovčevati pod slabšimi pogoji (nižja cena, višji stroški transakcij), kar bi se odražalo v nižji donosnosti naložb.

Skupina likvidnostno tveganje obvladuje:

- s primerno strukturo naložb
- ustrezno razpršenostjo naložb
- s planiranjem prihodnjih denarnih tokov s čemer zagotavlja primeren obseg denarnih tokov iz poslovanja in naložbenja (izplačilo obresti in glavnice) za pokritje prihodnjih predvidljivih obveznosti;
- z zagotavljanjem primerne obsega visoko likvidnih naložb, ki jih je mogoče vsak trenutek unovčiti brez izgube vrednosti za pokrivanje prihodnjih nepredvidljivih obveznosti.

Skupina je izpostavljena obrestnemu tveganju preko finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Zaradi narave svojih naložb in obveznosti je Skupina soočena predvsem s tveganjem spremembe obrestne mere.

V nadaljevanju predstavljamo pregled obvladovanja likvidnostnih tveganja s prikazom zapadlosti sredstev po pogodbenih nediskontiranih denarnih tokovih, pri čemer jih primerjamo s pričakovanimi denarnimi tokovi nastajanja obveznosti iz zavarovalnih in finančnih pogodb.

Pogodbene denarne tokove za dolžniške vrednostne papirje se izračuna na podlagi prejetih podatkov s strani izdajatelja. Podlaga za izračunavanje je amortizacijski načrt ter na dan obračuna veljavna kuponska obrestna mera. Za posamezen časovni interval poročanja se upošteva vse bodoče denarne tokove (glavnice in kuponske obresti), ki jih bomo prejeli, glede na stanje portfelja dolžniških vrednostnih papirjev na presečni datum.

Za prikaz denarnih tokov iz naslova obveznosti življenjskih zavarovanj z DPF in življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje so se generirali denarni tokovi vseh predvidenih bodočih izplačil škod in stroškov, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj veljavnih na dan 31.12.2008.

Za prikaz denarnih tokov iz naslova obveznosti finančnih pogodb so se generirali denarni tokovi vseh predvidenih bodočih izplačil škod in stroškov, ki izhajajo iz finančnih pogodb veljavnih na dan 31.12.2008.

Pričakovani denarni tokovi premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj predstavljajo oceno predvidenih izplačil za že nastale škode vključno s stroški in predvidena sproščanja obveznosti iz prenosnih premij in rezervacij za neiztekle nevarnosti.

Skupina del svojih sredstev nalaga v lastne vire in niso namenjeni pokrivanju obveznosti iz zavarovalnih ali finančnih pogodb, zato zanje nismo ugotavljali povprečnega trajanja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Pregled zapadlosti zavarovalnih obveznosti v letu 2008

	Knjigovodska	Brez	Pričakovani denarni tokovi (nediskontirani)				
v EUR	vrednost	zapadlosti	do 1 leta	1 - 5 let	5 - 10 let	10 - 15 let	nad 15 let
Obveznosti							
Obveznost iz zavarovalnih pogodb	210.745.221	-	137.836.517	49.476.994	18.052.930	5.378.780	-
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	66.935.728	-	5.288.051	51.946.852	30.255.563	25.831.111	57.406.862
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	16.330.164	-	1.457.040	6.645.794	10.255.146	9.309.026	28.586.415
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj obveznosti	294.011.113	-	144.581.608	108.069.640	58.563.639	40.518.917	85.993.277

Povprečno trajanje obveznosti 9,80 let

Pregled zapadlosti zavarovalnih obveznosti v letu 2007

	Knjigovodska	Brez	Pričakovani denarni tokovi (nediskontirani)				
v EUR	vrednost	zapadlosti	do 1 leta	1 - 5 let	5 - 10 let	10 - 15 let	nad 15 let
Obveznosti							
Obveznost iz zavarovalnih pogodb	193.395.508	-	124.346.293	47.524.435	16.544.169	4.980.612	-
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	62.548.026	-	3.301.924	32.436.257	12.499.323	29.821.560	70.051.907
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	15.604.274	-	1.376.455	6.278.232	10.183.990	4.441.738	29.202.036
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	4.019.040	-	262.080	4.399.776	-	-	-
Skupaj obveznosti	275.566.848	-	129.286.752	90.638.700	39.227.482	39.243.910	99.253.943

Povprečno trajanje obveznosti 7,58 let

Pregled zapadlosti obveznosti (lastni viri) v letu 2008

(v EUR)	Knjigovodska vrednost	Brez zapadlosti	Pogodbeni denarni tokovi (nediskontirani)			
			do 1 leta	1-3 let	3-5 let	nad 5 let
Obveznosti						
Dolžniški vrednostni papirji	75.449.991	-	5.353.312	12.362.816	8.240.000	67.331.028
Posojila in depoziti	99.379.738	-	66.560.396	16.609.362	21.945.005	657.939
Izvedeni finančni inštrumenti	350.696	-	350.696	-	-	-
Poslovne in druge obveznosti	21.484.554	6.279.526	17.869.076	1.214.985	-	4.745
Skupaj obveznosti	196.664.979	6.279.526	90.133.480	30.187.163	30.185.005	67.993.712

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Pregled zapadlosti obveznosti (lastni viri) v letu 2007

(v EUR)	Knjigovodska vrednost	Brez zapadlosti	Pogodbeni denarni tokovi (nediskontirani)				
			do 1 leta	1-3 let	3-5 let	nad 5 let	
Obveznosti							
Dolžniški vrednostni papirji	71.349.685	-	3.704.081	8.179.264	7.177.599	79.665.468	
Posojila in depoziti	91.453.083	-	51.665.866	30.508.053	14.006.061	8.475.909	
Izvedeni finančni inštrumenti	6.312.735	-	6.279.463	33.272	-	-	
Poslovne in druge obveznosti	21.063.932	-	20.838.323	148.869	32.718	98.299	
Skupaj obveznosti	190.179.435	--	82.487.733	38.869.458	21.216.378	88.239.676	

5.2.2 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je posledica nezmožnosti pogodbene stranke, da v celoti plača svoje obveznosti oziroma zapadle zneske. Glede finančnih instrumentov v okviru naložb je tveganje da bo ena stranka pogodbe, ki ureja finančni instrument, drugi stranki povzročila finančno izgubo zaradi neizpolnitve obveznosti zaradi razlik med dejanskimi in pogodbeno določenimi izpolnitvami obveznosti.

Zavarovalniški del Skupine obvladuje kreditno tveganje z vzpostavitvijo še dodatnih limitov na posamezne zneske in že določene višine maksimalne izpostavitve posameznih vrednostnih papirjev. Za čim manjšo izpostavljenost tveganju Skupina spremlja in preverja analize in bonitetne ocene izdajateljev vrednostni papirjev. Kreditno tveganje pa obvladuje tudi z naložbami v državne vrednostne papirje oziroma z naložbami v netvegane vrednostne papirje. Postopki preverjanja bonitete tujih izdajateljev vrednostnih papirjev temeljijo na pridobivanju bonitetnih informacij od mednarodnih družb kot so Standard & Poor's oziroma Fitch-IBCA in Moody's.

Za slovenski trg, kjer izdajatelji vrednostnih papirjev niso ocenjeni, pa ima zavarovalniški del Skupine največjo koncentracijo naložb v dolžniške vrednostne papirje, bančne in državne obveznice. Pri naložbah v investicijske kupone in lastniške vrednostne papirje se obvladuje kreditno tveganje z razpršenostjo naložb.

Postopki preverjanja bonitete temeljijo na pridobivanju in preverjanju javno dostopnih podatkov o trenutnem finančnem stanju izdajatelja finančnih instrumentov ter njegovi prihodnji plačilni sposobnosti. Boniteto domačih izdajateljev finančnih instrumentov Skupina ocenjuje sama. V primeru lastnega spremljanja bonitete izdajatelja Skupina preverja njegovo prihodnjo plačilno sposobnost, pri čemer preverja predvsem ustreznost njegovih pričakovanih denarnih pritokov iz poslovanja v primerjavi z odlivi za poravnavo bodočih obveznosti.

Postopki obvladovanja kreditnega tveganja pri pozavarovanju se, enako kot pri nalaganju finančnih sredstev, nanašajo na preveritev bonitete pozavarovatelja. V skladu s strategijo obvladovanja kreditnega tveganja so obveznosti iz naslova pozavarovanja pozavarovana pri prvovrstnih pozavarovateljih. To pa kljub vsemu ne razreši Skupine obveznosti prvotnega zavarovatelja. Četudi pozavarovatelj iz kakršnega koli razloga ne poravna škode, je Skupina dolžna izplačati celoten znesek zavarovancu. Bonitetna ocena pozavarovateljev se pregleduje letno s preverjanjem njihove finančne moči pred podpisom pozavarovalne pogodbe.

Skupina strukturira raven prevzetega kreditnega tveganja prek vzpostavitve omejitev izpostavljenosti do posamezne nasprotna stranke ter tudi v geografskem in panožnem pomenu. Taka tveganja se redno spremljajo.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan 31.12.2008 in 31.12.2007

(v EUR)	AAA-A		BBB-B		Brez kreditne ocene		Skupaj	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Dolžniški vrednostni papirji	104.386.884	107.619.183	6.556.381	6.031.103	37.199.640	36.797.448	148.142.905	150.447.734
Po poštenu vrednosti preko IPI	1.399.763	3.613.689	1.000.419	999.623	17.261.803	17.976.207	19.661.985	22.589.519
Razpoložljivi za prodajo	100.486.158	101.702.133	3.990.928	3.666.648	16.159.125	14.899.270	120.636.211	120.268.051
V posesti do zapadlosti	2.500.963	2.303.361	1.565.034	1.364.832	3.778.712	3.921.971	7.844.709	7.590.164
Posojila in terjatve	-	-	-	-	168.093.333	126.156.640	168.093.333	126.156.640
Posojila in depoziti	-	-	-	-	84.453.950	48.170.815	84.453.950	48.170.815
Zavarovalne terjatve	-	-	-	-	35.709.836	35.598.232	35.709.836	35.598.232
Regresne terjatve	-	-	-	-	11.768.663	11.338.513	11.768.663	11.338.513
Ostale terjatve	-	-	-	-	36.160.884	31.049.080	36.160.884	31.049.080
Pozavarovalna sredstva	-	-	-	-	17.362.703	11.004.824	17.362.703	11.004.824
Denar in denarni ustrezniki	5.745	44.572	70.932	692.174	31.266.408	27.007.560	31.343.085	27.744.306
Druge sredstva	-	-	-	-	7.027.916	3.209.213	7.027.916	3.209.213
Skupaj sredstva	104.392.629	107.663.755	6.627.313	6.723.277	260.950.000	204.175.685	371.969.942	318.562.717

Regresne terjatve - regresni zahtevki in sredstva pridobljena pri poravnavi škod

Skupina se lahko ukvarja tudi s prodajo v zavarovalnih primerih poškodovanih predmetov, ki ji pripadajo ob reševanju škodnih primerov. Čista iztržljiva vrednost v škodnih primerih poškodovanih predmetov, ki jih bo Skupina odprodala, se pripozna kot prihodek.

Z izplačilom odškodnine preide od zavarovanca na Skupino tudi pravica nasproti tistemu, ki je odgovoren za škodo (subrogacija). To pravico Skupina uveljavi z regresnim zahtevkom v višini celotne ali delne izplačne zavarovalnine. V primeru, ko zavarovanec obveznega odgovornostnega zavarovanja izgubi pravice (vinjenost,...), Skupina regresira zavarovanca oz. povzročitelja za celotni ali delni znesek izplačane odškodnine. Uveljavljeni regresni zahtevki se pripoznajo kot zavarovalni prihodek. Pričakovani regresi se upoštevajo tudi pri izračunu obveznosti za škode.

Regresne terjatve vodi Skupina ločeno, in sicer kot uveljavljene oziroma neuveljavljene, s tem da vodi neuveljavljene regresne terjatve v izvenbilančni evidenci in zanje ne oblikuje popravkov vrednosti.

Uveljavljene regresne terjatve Skupina evidentira ločeno na terjatve, zavarovane s hipoteko in druge regresne terjatve, kar je tudi osnova pri obračunu popravkov vrednosti. Skupina oblikuje popravke vrednosti uveljavljenih regresnih terjatev in terjatev iz naslova odkupov na podlagi posamične ocene finančnega stanja in plačilne sposobnosti zavarovalcev.

Ravno tako plačilne sposobnosti dolžnikov, vseh preostalih terjatev v okviru Skupine drugih terjatev razen terjatev za odložene davke, Skupina ocenjuje posamično in zanje oblikuje popravke vrednosti na podlagi individualnega izračuna.

Skupina KD odobrava posojila družbam v skupini in pridruženim podjetjem z namenom izkoriščanja sinergije, saj zaradi svoje finančne moči in intenzivnega sodelovanja s finančnimi inštitucijami zmore pridobivati posojila pod ugodnejšimi pogoji, kot posamezna podjetja v skupini. Posojila se obrestujejo po obrestni meri za obresti na posojila med povezanimi osebami. Posojila niso zavarovana.

V določenih primerih se posojila odobravajo tudi podjetjem izven skupine KD, v primeru, ko obstaja medsebojni interes za poslovno sodelovanje. Posojila niso zavarovana, obrestna mera pa je višja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Kreditno tveganje: Nezapadla in zapadla finančna sredstva, ki niso slabljena in zapadla in oslajljena finančna sredstva na dan 31.12.2008 in 31.12.2007

Sredstva (v EUR)	Nezapadlo in neoslabljeno	Zapadlo in neoslabljeno				Zapadlo in oslabljeno				Skupaj knjigovodska vrednost
		do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 270 dni	nad 271 dni	individualno		skupinsko		
						bruto vrednost	popravek vrednosti	bruto vrednost	popravek vrednosti	
31.12.2008										
Dolžniški VP	148.142.905	-	-	-	-	-	-	-	-	148.142.905
Posojila	71.715.849	2.992.383	1.029.788	8.561.613	154.317	441.248	(441.248)	-	-	84.453.950
Terjatve	40.591.757	2.222.501	2.339.094	1.825.122	1.159.400	19.381.299	(15.772.647)	64.954.003	(33.061.146)	83.639.383
- zavarovalne terjatve	14.987.319	257.165	261.441	585.918	40.848	2.093.044	(1.472.304)	32.614.344	(13.657.939)	35.709.836
- regresne terjatve	-	-	-	-	-	-	-	29.639.895	(17.871.232)	11.768.663
- druge terjatve	25.604.438	1.965.336	2.077.653	1.239.204	1.118.552	17.288.255	(14.300.343)	2.699.764	(1.531.975)	36.160.884
Pozavarovalna sredstva	17.278.319	-	-	-	84.384	-	-	-	-	17.362.703
SKUPAJ	277.728.830	5.214.884	3.368.882	10.386.735	1.398.101	19.822.547	(16.213.895)	64.954.003	(33.061.146)	333.598.941

31.12.2007										
Dolžniški VP	150.447.734	-	-	-	-	-	-	-	-	150.447.734
Posojila	48.169.470	974	-	-	371	1.342.174	(1.342.174)	-	-	48.170.815
Terjatve	41.954.861	4.206.593	514.557	523.470	320.250	17.755.186	(15.193.669)	62.287.038	(34.382.461)	77.985.825
- zavarovalne terjatve	17.091.945	3.219.250	130.283	135.831	35.379	-	-	28.254.285	(13.268.741)	35.598.232
- regresne terjatve	-	-	-	-	-	-	-	30.833.022	(19.494.509)	11.338.513
- druge terjatve	24.862.916	987.343	384.274	387.639	284.871	17.755.186	(15.193.669)	3.199.731	(1.619.211)	31.049.080
Pozavarovalna sredstva	11.004.824	-	-	-	-	-	-	-	-	11.004.824
SKUPAJ	251.576.889	4.207.567	514.557	523.470	320.621	19.097.360	(16.535.843)	62.287.038	(34.382.461)	287.609.198

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

5.2.3 Analiza občutljivosti tržnih tveganj

Dejavniki

Metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analize občutljivosti za tiste vrste tržnih tveganj, katerim je skupina izpostavljena.

Dejavnik občutljivosti	Opis dejavnika
Sprememba obrestne mere	Vpliv na spremembo v tržnih obrestnih merah za ± 25 bp (to pomeni: če se tržna obrestna mera spremeni za 25 indeksnih točk (basic points) kolikšen je vpliv na dobiček in na kapital). Sprememba za ± 25 bp predstavlja spremembo, večjo od 1%, glede na spremembo obrestne mere v preteklem letu.
Sprememba cen delnic	Vpliv na spremembe tržne cene finančnih sredstev se odraža pri spremembi cene delnice, cene ID delnice, cene strukturiranih vrednostnih papirjev in cene vzajemnih skladov na 31. decembra 2007 za $\pm 5\%$.
Sprememba provizije za upravljanje	Vpliv spremembe prihodkov iz provizij za upravljanje primeru padca vrednosti naložb za 5%.

Spodnja tabela povzema rezultate analize občutljivosti na spremembo obrestnih mer, spremembo cen lastniških vrednostnih papirjev in spremembo višine provizije za upravljanje pri čemer prikaz vpliva na kapital izključuje vpliv na izkaz poslovnega izida. Zaradi spremenjenih razmer na finančnih trgih v preteklem letu, je skupina spremenila tudi predpostavke analize občutljivosti na spremembo tržnih razmer.

2008		
(v EUR)	Vpliv na dobiček pred davki	Vpliv na kapital
Sprememba obrestne mere + 100 bt	(925.475)	(6.071.260)
Sprememba obrestne mere - 100 bt	954.195	6.642.070
Sprememba cen delnic + 25%	3.962.174	21.546.416
Sprememba cen delnic - 25%	(3.962.174)	(21.546.416)
Sprememba provizije za upravljanje (naložbe + 25%)	3.598.199	-
Sprememba provizija za upravljanje (naložbe - 25%)	(3.598.199)	-
2007		
(v EUR)	Vpliv na dobiček pred davki	Vpliv na kapital
Sprememba obrestne mere + 25 bt	(295.647)	(1.829.762)
Sprememba obrestne mere - 25 bt	171.261	1.805.234
Sprememba cen delnic + 5%	7.671.805	9.847.313
Sprememba cen delnic - 5%	(7.671.805)	(9.847.313)
Sprememba provizije za upravljanje (naložbe + 5%)	722.067	-
Sprememba provizija za upravljanje (naložbe - 5%)	(722.067)	-

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

5.2.4 Valutno tveganje

Glede na to, da je bila Republika Slovenija z dnem 1.1.2007 v sistemu nespremenljivih deviznih tečajev ERM2 ter glede na vstop v EMU in uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Republiki Sloveniji, je ocenjeno valutno tveganje Skupine relativno nizko.

Spodnja tabela povzema izpostavljenost Skupine valutnemu tveganju na dan 31. december. V tabelo so vključeni zneski sredstev ter finančnih in zavarovalnih obveznosti po valutah.

	31.12.2008		
(v EUR)	EUR	Drugo	Skupaj
Sredstva			
Finančna sredstva po poštenu vrednosti preko IPI	31.509.851	4.000.829	35.510.680
- Lastniški vrednostni papirji	11.847.866	4.000.829	15.848.695
- Dolžniški vrednostni papirji	19.661.985	-	19.661.985
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo	183.735.701	3.740.183	187.475.884
- Lastniški vrednostni papirji	64.007.996	2.831.677	66.839.673
- Dolžniški vrednostni papirji	119.727.705	908.506	120.636.211
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	6.996.697	848.012	7.844.709
- Dolžniški vrednostni papirji	6.996.697	848.012	7.844.709
Naložbene nepremičnine	28.707.587	-	28.707.587
Posojila in terjatve	153.099.896	14.993.436	168.093.332
Finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve	72.922.167	11.534.356	84.456.523
Terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	66.660.519	3.187.585	69.848.104
Aktivne časovne razmejitev in DAC	13.517.210	271.495	13.788.705
Pozavarovalna sredstva	17.360.568	2.135	17.362.703
Denar in denarni ustrezniki	26.099.484	5.243.601	31.343.085
Skupaj sredstva	447.509.784	28.828.196	476.337.980
Obveznosti			
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	75.449.991	-	75.449.991
Posojila	107.299.725	80.013	107.379.738
Izvedeni finančni inštrumenti	350.696	-	350.696
Obveznosti zavarovalnih pogodb	207.727.450	3.017.771	210.745.221
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	66.899.135	36.593	66.935.728
Obveznosti iz naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	16.330.164	-	16.330.164
Skupaj obveznosti	474.057.161	3.134.377	477.191.538

Spodnja tabela povzema izpostavljenost Skupine valutnemu tveganju na dan 31. decembra. V tabelo so vključeni zneski finančnih sredstev ter finančnih in zavarovalnih obveznosti po valutah.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

	31.12.2007		
(v EUR)	EUR	Drugo	Skupaj
Sredstva			
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek IPI	59.320.514	4.123.184	63.443.698
– Lastniški vrednostni papirji	36.730.995	4.123.184	40.854.179
– Dolžniški vrednostni papirji	22.589.519	-	22.589.519
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	293.564.550	23.650.800	317.215.350
– Lastniški vrednostni papirji	174.010.996	22.936.303	196.947.299
– Dolžniški vrednostni papirji	119.553.554	714.497	120.268.051
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	7.590.164	-	7.590.164
– Dolžniški vrednostni papirji	7.590.164	-	7.590.164
Naložbene nepremičnine	20.601.521	-	20.601.521
Posojila in terjatve	119.484.537	6.672.103	126.156.640
Pozavarovalna sredstva	11.004.824	-	11.004.824
Denar in denarni ustrezniki	20.969.623	6.774.683	27.744.306
Skupaj sredstva	532.535.733	41.220.770	573.756.503
Obveznosti			
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	75.368.725	-	75.368.725
Posojila	91.034.142	418.941	91.453.083
Izvedeni finančni instrumenti	6.312.735	-	6.312.735
Obveznosti zavarovalnih pogodb	193.092.040	303.468	193.395.508
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	62.446.521	101.505	62.548.026
Obveznosti iz naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	15.588.746	15.528	15.604.274
Skupaj obveznosti	443.842.909	839.442	444.682.351

5.3 Operativna tveganja

Operativna tveganja so tveganja, povezana z napakami v poteku poslovnih procesov, tveganja informacijske tehnologije, organizacije in podobno.

Upravljanje operativnih tveganj je preneseno na posamezne družbe, ki operativna tveganja obvladujejo preko zaznavanja priložnosti in nevarnosti s svojega področja ter obvladovanja poslovnih procesov v družbi. Seveda pa je upravljanje operativnih tveganj podrejeno strateškemu ciljem ter iz tega izhajajočim ciljem posameznih področij in družb.

Skupina upravlja operativna tveganja z vpeljavo ISO standardov na nivoju Skupine in njenih posameznih članov; z njimi želi Skupina standardizirati poslovne procese. Skupina uporablja standardizirano in poenoteno programsko opremo na področju računovodstva in naložb. Operativna tveganja znižujemo tudi z poenotenim sistemom letnega planiranja ter medletnega in letnega poročanja.

5.4 Splošna tveganja

Splošna poslovna tveganja so povezana z delovanjem Skupine v okolju, kot so na primer ekonomsko okolje, zakonodaja in podobno, na kar Skupina nima neposrednega vpliva.

Taka tveganja je dokaj težko meriti in modelirati. Z namenom obvladovati ta tveganja, Skupina preko svojih služb redno spremlja zakonodajo, dogajanja na kapitalskih trgih in makroekonomske parametre na trgih, na katerih je prisotna.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

5.5 Upravljanje s kapitalom

Uprava se je odločila za ohranjanje velikega kapitalskega obsega, da bi tako zagotovila zaupanje vseh deležnikov in nadaljni razvoj skupine KD. Kot cilj je skupina opredelila donosnost kapitala kot razmerje med doseženim čistim dobičkom večinskih lastnikov in povprečno vrednostjo lastniškega kapitala večinskih lastnikov. Skupina si prizadeva za ohranjanje ravnotežja med večjimi donosi, ki bi jih omogočili z večjo zadolženostjo, ter prednostmi in varnostjo močne kapitalске strukture.

Donosnost kapitala je eden od strateških kazalnikov letnega načrta skupine, ki se določi in sprejme na podlagi spremljanja dogajanja v okolju ter v skladu z ohranjanjem optimalne strukture kapitala. Donosnost kapitala se izračunava kot razmerje med doseženim čistim poslovnim izidom in povprečno vrednostjo stanja celotnega kapitala v okviru katerega je odšteta vrednost čistega dobička.

Obvladujoča družba skupine KD nima oblikovanega sklad lastnih delnic.

Naložbeni načrti, politika optimalne strukture kapitala ter pričakovanja in interesi delničarjev so temelj oblikovanja dividendne politike. Družba izplačuje dividende enkrat letno. Predlog višine dividende oblikujeta uprava in nadzorni svet obvladujoče družbe. Dividende se oblikujejo iz bilančnega dobička obvladujoče družbe, ki se oblikuje v skladu z veljavnimi predpisi v Sloveniji, sklep o njegovi uporabi pa sprejme skupščina delničarjev.

Skupina KD nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nima nobenega programa delniških opcij. V letu 2008 v Skupini ni prišlo do spremembe v načinu upravljanja s kapitalom.

Obvladujoča družba ni predmet kapitalskih zahtev, ki bi jih določili regulatorni organi.

Družba ima odvisne družbe v segmentu finančnega poslovanja in zavarovalništva, katerim kapitalске zahteve določa regulatorni organ.

Poslovodstvo teh družb skrbi za ustrezno višino kapitala (kapitalsko ustreznost), glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravljajo, ter glede na tveganja, ki so jim izpostavljeni pri opravljanju teh poslov.

5.6 Poštena vrednost

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo ali poravnati dolg med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu.

V Skupini je poštena vrednost finančnih inštrumentov ugotovljena, kot sledi:

- za kotirajoče finančne inštrumente, za katere obstoja cena na delujočem trgu, se poštena vrednost ugotavlja kot zmnožek enot finančnega inštrumenta in kotirajoče tržne cene. Za določanje poštene vrednosti so uporabljene ponujene nakupne cene za finančna sredstva in ponudbena cena za finančne obveznosti.
- če za finančne inštrumente ni delujočega trga, se uporabi metode ocenjevanja poštene vrednosti finančnega inštrumenta. Metode vrednotenja obsegajo uporabo zadnjega posla med obveščenima in voljnima strankama, če je na voljo, primerjavo s trenutno pošteno vrednostjo drugega inštrumenta, ki ima podobne bistvene lastnosti, in metoda diskontiranih denarnih tokov. V Skupini je bil razvit model za ocenjevanje poštene vrednosti kapitalskih inštrumentov, v delnice in deleže nekotirajočih podjetij, katerega primernost je ocenil neodvisni pooblaščen ocenjevalec podjetij. S pomočjo modela so enkrat letno na osnovi razpoložljivih podatkov ocenjene poštene vrednosti pomembnejših finančnih naložb v nekotirajoča podjetja.
- Poštena vrednost posojil in depozitov je izračunana kot diskontirana vrednost bodočih denarnih tokov z uporabo tržne obrestne mere.
- Poštena vrednost dolgov, ki ne kotirajo na aktivnem trgu, je določena kot diskontirana vrednost bodočih denarnih tokov z uporabo tržne obrestne mere.
- za kratkoročne terjatve in obveznosti z rokom dospelosti do enega leta se predpostavlja, da njihova knjigovodska vrednost odraža pošteno vrednost.
- Za pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe ni bilo mogoče zanesljivo oceniti pošteno vrednost.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Naslednja razpredelnica prikazuje odplačne in poštene vrednosti tistih finančnih sredstev in obveznosti, ki v konsolidirani bilanci stanja Skupine niso izkazane po pošteni vrednosti.

(v EUR)	Odplačna vrednost		Poštena vrednost	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Finančna sredstva				
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo	7.844.709	7.590.164	7.844.709	7.610.152
Posojila in depoziti pri bankah	84.456.523	49.041.260	84.423.618	49.041.260
	92.301.232	56.631.424	92.268.327	56.651.412
Finančne obveznosti				
Posojila	107.379.738	91.453.083	108.255.033	91.475.882
Izdane obveznice	75.449.991	75.368.725	74.573.007	75.052.404
	182.829.729	166.821.808	182.828.040	166.528.286

6. Poročanje po področnih in območnih odsekih

Glavne dejavnosti Skupine oz. področni odseki so naslednji:

- premoženjska zavarovanja,
- življenjska zavarovanja,
- zdravstvena zavarovanja,
- finančne storitve (upravljanje premoženja in drugo finančno poslovanje),
- kinematografija,
- drugo (založništvo, gradnja nepremičnin za trg ali znane kupce itd.).

Na dan 31. 12. 2008 je bila Skupina razen v Sloveniji razširjena v naslednjih državah: Bolgarija, Ciper, Češka, FBiH, Hrvaška, Nizozemska, Poljska, Slovaška, Romunija, Srbija, Črna gora, Ukrajina, Makedonija in ZDA.

6.1 Področni odseki poslovanja

6.1.1 Podatki o poslovanju po področnih odsekih

Rezultati poslovanja po posameznih področnih odsekih so za leto 2008 naslednji:

(v EUR)	2008						
	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinematografija	Drugo	Skupina
Bruto prihodki od prodaje	141.089.111	105.493.633	97.641.626	17.967.967	13.351.149	8.302.783	383.846.269
Izločitve medsebojnih poslov	(3.257.429)	(15.984.763)	(1.680.416)	(1.905.642)	(1.224.050)	(509.399)	(24.561.497)
Prihodki od prodaje	137.831.682	89.508.870	95.961.210	16.062.325	12.127.301	7.793.384	359.284.772
Poslovni izid iz poslovanja področnega odseka	(14.201.342)	(21.230.000)	2.051.933	6.745.956	1.590.499	(149.819)	(25.192.773)
Neto finančni prihodki/(odhodki)	(638.797)	549.213	(453)	(6.709.453)	(1.202.716)	(378.646)	(8.380.852)
Delež v poslovnem izidu pridruženih družb	(3.060.764)	(1.043.773)	-	(32.975.326)	-	351	(37.079.512)
Poslovni izid pred obdavčitvijo	(17.900.903)	(21.724.560)	2.051.480	(32.938.823)	387.783	(528.114)	(70.653.136)
Davki	4.188.301	764.399	(383.029)	4.238.885	(498.048)	37.944	8.348.452
Čisti poslovni izid poslovnega leta	(13.712.602)	(20.960.161)	1.668.451	(28.699.937)	(110.265)	(490.170)	(62.304.684)

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Rezultati poslovanja po posameznih področnih odsekih so za leto 2007 naslednji:

(v EUR)	2007						
	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato- grafija	Drugo	Skupina
Bruto prihodki od prodaje	131.995.552	87.014.283	89.226.380	34.577.581	18.699.600	28.344.158	389.857.554
Izločitve medsebojnih poslov	(536.577)	(10.930.946)	(6.049)	(6.039.129)	(20.629)	(346.324)	(17.879.654)
Prihodki od prodaje	131.458.975	76.083.337	89.220.331	28.538.452	18.678.971	27.997.834	371.977.900
Poslovni izid iz poslovanja področnega	28.124.164	(101.495)	4.628.423	10.296.755	151.272	(1.202.966)	41.896.153
Neto finančni prihodki/(odhodki)	(429.606)	1.107.568	(46.050)	(4.226.476)	(1.704.774)	(1.337.071)	(6.636.409)
Delež v poslovnem izidu pridruženih družb	898.260	262.634	-	15.785.278	(6.022)	13.049	16.953.199
Poslovni izid pred obdavčitvijo	28.592.818	1.268.707	4.582.373	21.855.558	(1.559.524)	(2.526.988)	52.212.944
Davki	(6.321.004)	(1.198.100)	(1.563.428)	(2.816.236)	(862.618)	(13.027)	(12.774.413)
Čisti poslovni izid poslovnega leta	22.271.814	70.607	3.018.945	19.039.322	(2.422.142)	(2.540.015)	39.438.531

Stroški posameznih segmentov so pripoznani tako, kot v osnovi nastajajo pri poslovanju posameznih segmentov in tako, kot jih odvisne družbe, ki sestavljajo posamezni segment, tudi poročajo.

Nekatere postavke, vključene v izkaz poslovnega izida za leto, končano 31. decembra 2008, so bile naslednje:

(v EUR)	31.12.2008						
	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato- grafija	Drugo	Skupina
Amortizacija	(1.716.312)	(1.222.365)	(760.886)	(1.233.129)	(2.744.043)	(258.530)	(7.935.265)
Slabitev dobrega imena	-	-	-	-	-	-	-
Slabitev poslovnih in drugih terjatev	(1.413.107)	(542.711)	(715.208)	(39.165)	-	(35.652)	(2.745.843)

Nekatere postavke, vključene v izkaz poslovnega izida za leto, končano 31. decembra 2007, so bile naslednje:

(v EUR)	31.12.2007						
	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato- grafija	Drugo	Skupina
Amortizacija	(1.649.232)	(739.127)	(751.799)	(671.990)	(4.156.186)	(259.698)	(8.228.031)
Slabitev dobrega imena	-	-	-	-	-	-	-
Slabitev poslovnih in drugih terjatev	(8.771.977)	(237.771)	(1.107.971)	(153.396)	(103.372)	(181.630)	(10.556.117)

Medsebojno poslovanje po posameznih področnih odsekih se je izvajalo pod normalnimi tržnimi pogoji, tako kot do drugih nepovezanih strank.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Sredstva in obveznosti po posameznih področnih odsekih na dan 31. decembra 2008:

(v EUR)	31.12.2008						
	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinematografija	Drugo	Skupina
Sredstva	228.069.860	218.397.738	39.112.403	171.684.890	-	26.090.282	683.355.173
Pridružene družbe	2.746.728	599.722	-	86.991.920	-	965.628	91.303.998
Skupaj sredstva	230.816.588	218.997.460	39.112.403	258.676.810	-	27.055.910	774.659.171
Obveznosti	218.849.219	190.221.897	28.755.316	158.710.733	-	5.975.188	602.512.353
Investicije v osnovna sredstva	2.855.958	3.750.267	69.634	15.709.725	-	663.831	23.049.415

Sredstva in obveznosti po posameznih področnih odsekih na dan 31. decembra 2007:

(v EUR)	31.12.2007 popravljen						
	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinematografija	Drugo	Skupina
Sredstva	265.357.582	247.703.125	42.217.794	192.707.326	58.545.874	25.541.340	832.073.041
Pridružene družbe	6.664.165	1.685.290	-	86.098.664	-	-	94.448.119
Skupaj sredstva	272.021.747	249.388.415	42.217.794	278.805.990	58.545.874	25.541.340	926.521.160
Obveznosti	202.134.962	209.930.231	26.332.435	139.275.808	36.804.548	4.281.802	618.759.785
Investicije v osnovna sredstva	8.946.181	2.062.174	24.094	1.495.109	3.202.725	2.525.766	18.256.049

Sredstva področnega odseka vsebujejo predvsem finančna sredstva, opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva, zaloge, denarna sredstva ter poslovne in druge terjatve.

Obveznosti področnega odseka sestavljajo finančne in poslovne obveznosti. Iz postavk so izločene vse medsebojne transakcije in stanja med posameznimi področnimi odseki.

6.2 Območni odseki poslovanja

6.2.1 Podatki o poslovanju po posameznih območnih odsekih

Skupina ima razširjeno svoje poslovanje v treh glavnih geografskih območjih. Glavno območje poslovanja Skupine je Slovenija. Glavne dejavnosti Skupine so premoženjsko zavarovanje, življenjsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, finančno poslovanje (upravljanje premoženja in drugo finančno poslovanje, kinematografija in drugo (nepremičnine, založništvo itd.).

Skupina posluje predvsem v Sloveniji, državah Evropske unije in drugih državah JV Evrope.

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od prodaje		
Slovenija	350.765.953	356.210.282
EU	4.976.043	5.474.344
Druge države	3.542.776	10.293.274
	359.284.772	371.977.900

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	2008	2007 popravljen
Skupaj sredstva		
Slovenija	625.848.184	738.616.400
EU	75.894.024	118.510.016
Druge države	109.555.732	69.394.745
	774.659.171	926.521.160
(v EUR)	2008	2007
Pridružena podjetja		
Slovenija	54.665.229	76.373.540
EU	2.708.871	4.050.096
Druge države	33.929.898	671.109
	91.303.998	81.094.745
(v EUR)	2008	2007
Analiza investicij v osnovna sredstva		
Slovenija	11.997.475	14.386.510
EU	520.036	822.020
Druge države	10.531.904	3.047.519
	23.049.415	18.256.049
(v EUR)	2008	2007
Analiza prihodkov od prodaje		
Prihodki od prodaje blaga	4.481.153	5.055.547
Prihodki od prodaje storitev	354.803.619	366.922.353
	359.284.772	371.977.900

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

7. Opredmetena osnovna sredstva

(v EUR)

	Zgradbe in zemljišča	Vozila in oprema za opravljanje dejavnosti	Pisarniška in druga oprema	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007				
Nabavna vrednost	57.599.288	15.752.054	26.902.900	100.254.242
Popravek in oslabitev vrednosti	(10.465.031)	(9.833.801)	(8.687.417)	(28.986.249)
Neodpisana vrednost	47.134.257	5.918.253	18.215.483	71.267.993
Leto 2007				
Začetna neodpisana vrednost	47.134.257	5.918.253	18.215.483	71.267.993
Tečajne razlike	(87.629)	(20.023)	(7.215)	(114.867)
Nakup odvisne družbe	948.626	159.561	305.772	1.413.959
Odtujitve odvisne družbe	(338.408)	(207.975)	(255)	(546.638)
Nabave	2.928.108	5.323.678	8.224.264	16.476.050
Odtujitve	(1.543.057)	(172.533)	(825.911)	(2.541.501)
Amortizacija	(1.254.881)	(2.141.299)	(2.728.809)	(6.124.989)
Prenos na/iz naložbenih nepremičnin	4.055.165	-	-	4.055.165
Končna neodpisana vrednost	51.842.181	8.859.662	23.183.329	83.885.172
Stanje 31. decembra 2007				
Nabavna vrednost	65.186.188	20.032.673	34.610.981	119.829.842
Popravek in oslabitev vrednosti	(13.344.007)	(11.173.011)	(11.427.652)	(35.944.670)
Neodpisana vrednost	51.842.181	8.859.662	23.183.329	83.885.172
Leto 2008				
Začetna neodpisana vrednost	51.842.181	8.859.662	23.183.329	83.885.172
Tečajne razlike	(161.735)	408.345	(39.681)	206.929
Nakup odvisne družbe (Pojasnilo 32)	-	465	-	465
Odtujitve odvisne družbe (Pojasnilo 32)	(10.059.739)	(8.829.634)	(13.926.064)	(32.815.437)
Nabave	1.278.335	10.105.372	6.269.787	17.653.494
Odtujitve	(6.111.550)	(109.245)	(421.673)	(6.642.468)
Amortizacija	(895.166)	(2.219.225)	(2.660.862)	(5.775.253)
Prenos iz naložbenih nepremičnin	(20.202.004)	-	-	(20.202.004)
Končna neodpisana vrednost	15.690.322	8.215.740	12.404.836	36.310.898
Stanje 31. decembra 2008				
Nabavna vrednost	12.361.409	18.555.315	23.105.738	54.022.462
Popravek in oslabitev vrednosti	3.328.913	(10.339.578)	(10.700.902)	(17.711.567)
Neodpisana vrednost	15.690.322	8.215.740	12.404.836	36.310.895

Za zavarovanje prejetih posojil so bile zastavljene nepremičnine v vrednosti 2.668.982 evrov (2007: 24.640.163 evrov). Zmanjšanje zavarovanja zastavljenih nepremičnin je predvsem posledica izstopa podjetij iz odseka kinematografije.

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji na dan 31. 12. 2008 je 382.037 evrov (2007: 317.289 evrov).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

8. Naložbene nepremičnine

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Stanje 1. januarja		
Nabavna vrednost	24.058.580	22.895.497
Popravek in oslabitev vrednosti	(3.457.059)	(2.303.381)
Neodpisana vrednost	20.601.521	20.592.116
Leto zaključeno 31. decembra		
Začetna neodpisana vrednost	20.601.521	20.592.116
Nabave odvisnih družb	-	4.536.423
Odtujitve odvisnih družb	(12.566.563)	
Nabave	1.649.333	197.384
Prenos iz opredmetenih sredstev	20.202.004	(4.055.165)
Odtujitve	(536.071)	(47.874)
Amortizacija	(642.637)	(621.363)
Končna neodpisana vrednost	28.707.587	20.601.521
Stanje 31. decembra		
Nabavna vrednost	32.693.964	24.058.580
Popravek in oslabitev vrednosti	(3.986.377)	(3.457.059)
Neodpisana vrednost	28.707.587	20.601.521

V letu 2008 so podjetja v skupini zmanjšala delež uporabe naložbenih nepremičnin v lasti podjetij v skupini. Vrednost naložbenih nepremičnin v najemu podjetij v skupini se je zmanjšala za 24.257.169 evrov. Posledično se je v skupinskih izkazih povečala vrednost naložbenih nepremičnin in zmanjšala vrednost opredmetenih osnovnih sredstev.

V izkazu poslovnega izida so bile pripoznane naslednje postavke:

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od najemnin od naložbenih nepremičnin	1.141.511	1.737.018
Neposredni poslovni stroški naložbenih nepremičnin, ki prinašajo najemnine	956.250	1.198.783

Skupina nima naložbenih nepremičnin, ki ne bi prinašale prihodkov od najemnin. Pogodbe je mogoče predčasno prekiniti.

Naložbe v zemljišča in zgradbe se vrednotijo izhodiščno po nabavnih cenah, vključno z nabavnimi stroški. Po začetnem pripoznanju po nabavni vrednosti se vrednost zmanjšuje za amortizacijske popravke in morebitne slabitve, podobno kot za neopredmetena sredstva. Morebitne slabitve v primeru odmika poštene vrednosti nepremičnine glede na normalne tržne pogoje se izvajajo na vsakih 3-5 let na osnovi cenitev pooblaščenega cenilca oziroma ob pomembnejših sprememb nabavnih cen na nepremičninskem trgu.

Ocena poštene vrednosti nepremičnin so bile izvedene v juniju 2008. Cenitev nepremičnin je opravil neodvisen pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Cenitve so bile opravljene po dohodkovni/donosnostni metodi in načinu primerljivih prodaj, pri čemer se je ocenjevalo sedanjo vrednost bodočih pričakovanih donosov iz uporabe ali morebitne odprodaje premoženja. Pri tem se je uporabila ustrezna stopnja kapitalizacije, in sicer v višini 8 do 12 %. Ocenjena vrednost nepremičnin presega knjigovodsko vrednost zato skupina v letu 2008 ni spreminjala knjigovodskih vrednosti, temveč je knjigovodsko vrednost naložbenih nepremičnin ohranila.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

9. Neopredmetena sredstva

(v EUR)	Dobro ime	Licence	Programska oprema	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007				
Nabavna vrednost	34.891.259	2.009.624	11.172.822	48.073.705
Popravek in oslabitev vrednosti	(272.272)	(554.441)	(7.405.642)	(8.232.355)
Neodpisana vrednost	34.618.987	1.455.183	3.767.180	39.841.350
Leto 2007				
Začetna neodpisana vrednost	34.618.987	1.455.183	3.767.180	39.841.350
Tečajne razlike	-	1.126	(13.874)	(12.748)
Nabave	-	3.313	1.799.119	1.802.432
Nakup odvisne družbe	398.272	-	29.084	427.356
Povečanje v deležu odvisnih družb	3.614.184	-	-	3.614.184
Odtujitve	-	-	(234.129)	(234.129)
Prodaja odvisne družbe	(25.092)	-	(67.907)	(92.999)
Amortizacija	-	(84.711)	(1.396.968)	(1.481.679)
Končna neodpisana vrednost	38.606.351	1.374.911	3.882.505	43.863.767
Stanje 31. decembra 2007				
Nabavna vrednost	38.878.623	2.005.457	12.505.677	53.389.757
Popravek in oslabitev vrednosti	(272.272)	(630.546)	(8.623.172)	(9.525.990)
Neodpisana vrednost	38.606.351	1.374.911	3.882.505	43.863.767
Leto 2008				
Začetna neodpisana vrednost	38.606.351	1.374.911	3.882.505	43.863.767
Tečajne razlike	-	(4.235)	(27.406)	(31.641)
Nabave	4.530.347	141.112	5.212.816	9.884.275
Nakup odvisne družbe (Pojasnilo 32)	1.613.031	-	-	1.613.031
Povečanje v deležu odvisnih družb	-	-	-	-
Odtujitve	-	(26.908)	-	(26.908)
Prodaja odvisne družbe (Pojasnilo 32)	(1.017.744)	(124.702)	(1.247.151)	(2.389.597)
Amortizacija	-	(65.347)	(1.452.027)	(1.517.374)
Slabitev	(447.668)	-	-	(447.668)
Končna neodpisana vrednost	43.284.317	1.294.831	6.368.737	50.947.885
Stanje 31. decembra 2008				
Nabavna vrednost	44.004.257	1.363.923	15.144.355	60.512.535
Popravek in oslabitev vrednosti	(719.940)	(69.092)	(8.775.618)	(9.564.650)
Neodpisana vrednost	43.284.317	1.294.831	6.368.737	50.947.885

Vrednost neopredmetenih osnovnih sredstev v gradnji na 31.12.2008 je 1.977.890 evrov (2007: 289.690 evrov).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Razdelitev dobrega imena glede na posamezni področni odsek je predstavljena v spodnji tabeli:

(v EUR)	Premoženjska zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinematografija	Življenjska - zavarovanja	Drugo	Skupina
Slovenija	24.441.425	13.523.543	-	2.938.692	299.007	41.202.667
EU	-	-	-	-	-	-
Druge države	-	2.081.650	-	-	-	2.081.650
Skupaj 31. decembra 2008	24.441.425	15.605.193	-	2.938.692	299.007	43.284.317
Slovenija	22.849.770	13.523.555	890.682	-	465.791	37.729.798
EU	-	-	-	-	141.179	141.179
Druge države	-	735.374	-	-	-	735.374
Skupaj 31. decembra 2007	22.849.770	14.258.929	890.682	-	606.970	38.606.351

Večina dobrega imena izhaja iz segmenta neživljenjskih zavarovanj in iz segmenta finančnega poslovanja. Preverjanje morebitnih oslabitev dobrega imena Skupina opravlja enkrat na leto.

Slabitve dobrega imena segmenta finančnega poslovanja v letu 2008 so bile v višini 447.668 evrov (v letu 2007 ni bilo potrebe po slabitvi dobrega imena).

Slabitev dobrega imena je pripoznana med drugimi odhodki (razkritje 23).

Predpostavke cenitve segmenta finančnega poslovanja, ki jih je v letu 2008 uporabil neodvisni zunanji strokovnjak, so:

- metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti,
- ocena je temeljila na analizi preteklega poslovanja in potenciala podjetij
- donosi v obliki denarja so bili diskontirani z ustrezno tehtano aritmetično sredino zahtevane stopnje donosa dolžniškega in lastniškega kapitala,
- uporabljen je bil model CAPM, prilagojen državi, v kateri je podjetje,
- predpostavke: 4 % pričakovana donosnost netveganih naložb, 7 % premija za kapitalsko tveganje, obseg sistematičnega tveganja 1,05, 1 % premija za posebna tveganja, 25 % diskont za pomanjkanje likvidnosti,
- zahtevana stopnja donosa lastniškega kapitala je od 12,6 % do 16,1 %, in je enaka donosu celotnega kapitala

Predpostavke cenitve segmenta finančnega poslovanja, ki jih je v letu 2007 uporabil neodvisni zunanji strokovnjak, so:

- metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti,
- ocena je temeljila na analizi preteklega poslovanja in oceni poslovnih možnosti v prihodnosti,
- donosi v obliki denarja so bili diskontirani z ustrezno tehtano aritmetično sredino zahtevane stopnje donosa dolžniškega in lastniškega kapitala,
- uporabljen je bil model CAPM, prilagojen državi, v kateri je podjetje,
- predpostavke: 5 % letna stopnja rasti stroškov na zaposlenega, 4 % pričakovana donosnost netveganih naložb, 7 % premija za kapitalsko tveganje, obseg sistematičnega tveganja 1,05, 1 % premija za posebna tveganja, 10 % diskont za pomanjkanje likvidnosti,
- zahtevana stopnja donosa lastniškega kapitala je od 13,2 % do 17,1 %,
- zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala je od 12,3 % do 16,0 %.

V letu 2008 je bila z uporabo internih modelov vrednotenja preverjena cenitev segmenta neživljenjskih zavarovanj.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Glavne predpostavke vrednotenja segmenta neživiljenjskih zavarovanj v letu 2008 so:

- uporabljeni sta bili dohodkovna in tržna metoda vrednotenja;
- uporabljene so bile ocene posloводства glede rasti premij v obdobju od 2007 do 2012. Za naslednja obdobja je bilo upoštevano nižanje njihove rasti z upoštevanjem letne rasti slovenskega zavarovalniškega trga v višini 7 %;
- projekcije prenosne premije temeljijo na vzorcu zaslužene premije glede na kosmato premijo za vsako koledarsko leto in za vsako vrsto zavarovanja;
- pozavarovalna premija je ocenjena od 0 do 35 % kosmate zaslužene premije v odvisnosti od vrste zavarovanja. Pozavarovalne terjatve so ocenjene od 0 do 50 % kosmatih škod v odvisnosti od vrste zavarovanja;
- škodni koeficient je ocenjen od 35 do 110 % v odvisnosti od vrste zavarovanja;
- uporabljena diskontna stopnja je 12,6 % in temelji na modelu CAPM (Capital Asset Pricing Model).

Na podlagi tega vrednotenja ne obstaja potreba po oslavitvi dobrega imena, ki izhaja iz segmenta neživiljenjskega zavarovanja

Vrednost dobrega imena drugih segmentov je bila preverjena z uporabo internih modelov vrednotenja. Pri oceni teh vrednotenj ni potrebe po oslavitvi dobrega imena.

10. Naložbe v delnice in deleže v pridružene družbe

(v EUR)	2008	2007 popravljen
Stanje 1. januarja	94.448.119	50.955.037
Pridobitve	14.566.240	23.418.006
Odtujitve	(3.060.605)	(4.272.086)
Sprememba pridružene družbe v odvisno družbo	-	(1.300.010)
Sprememba iz razpoložljive za prodajo v pridruženo družbo	31.288.510	
Pripisi dobičkov / (izgub) in prevrednotenj	(37.079.512)	16.734.308
Druga prevrednotenja	(128.586)	
Izplačane dividende	(8.730.168)	(4.467.127)
Tečajne razlike	-	26.617
Popravek iz preteklih let	-	13.353.374
Stanje 31. decembra	91.303.998	94.448.119

Skupina je 30.9.2008 pridobila dodatni delež v družbi BIG in tako postala njena 21,25 % lastnica. Dodatna naložba je znašala 9.495.223 evrov. Poštena vrednost pridobljenega premoženja je znašala 14.329.040 evrov. Skupina si je pripoznala 4.047.570 evrov prihodkov iz poslovnih združenj v letu 2008. Negativno dobro ime, ki izhaja iz nakupov naložbe opravljenih pred letom 2008 v višini 9.021.723 evrov, pa je družba ob prvem uskupinjevanju v 2008 vključila v dobičke iz preteklih let.

Skupina je 30.06.2008 pridobila dodatni delež v družbi MIG in tako postala njena 30,21 % lastnica. Dodatna naložba je znašala 3.043.368 evrov. Poštena vrednost pridobljenega premoženja je znašala 4.126.719 evrov. Skupina si je pripoznala 1.083.351 evrov prihodkov iz poslovnih združenj v letu 2008. Negativno dobro ime, ki izhaja iz nakupov naložbe opravljenih pred letom 2008 v višini 5.307.317 evrov pa je družba ob prvem uskupinjevanju v 2008 vključila v dobičke iz preteklih let.

Skupni znesek prenosa iz finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo in izračuna slabega imena za družbi MIG in BIG je znašal 31.288.510 evrov.

Skupina je v novoustanovljeno družbo World Life Group LLC 22.12.2008 vložila 350 evrov osnovnega kapitala in postala 35% lastnica družbe.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Skupina je 31.8.2008 v celoti odsvojila pridruženi družni Zabavna znanost d.o.o. in Kinopodjetje Kranj d.o.o.. Pri prodaji Kinopodjetja Kranj je skupina ustvarila 99.385 evrov dobička..

Skupina je v decembru 2008 delno odsvojila naložbo v Seaway Group (5%) in tako ohranila 45% delež v družbi. Ob prodaji je Skupina ustvarila 96.921 evrov izgube, ki je izkazana v izkazu poslovnega izida v postavki finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah.

V letu 2008 je Skupina investirala 502.000 evrov v svoje vzajemne sklade, prodala pa 1.330.381 evrov svojih vzajemnih skladov. Skladi, ki so predstavljeni v nadaljevanju, so v računovodskih izkazih obravnavani kot pridružene družbe Skupine.

Skupina je v januarju 2008 pridobila je dodaten delež (1,94 %) v Deželni banki Slovenije in tako postala njena 35,62 % lastnica. Dodatna naložba znaša 533.437 evrov in predstavlja tudi pošteno vrednost pridobljenega premoženja, zato v računovodskih izkazih ni bilo pripoznano niti dobro ime niti presežek.

Podatki o pridruženih družbah Skupine so:

(v EUR)

2008

Delež lastništva								
Pridružena družba	Sedež	Pridružena družba	Naložbe po poštenu vrednosti	Skupaj	Sredstva	Obveznosti	Prihodki	Delež dobička/ izgube oziroma rezerv
KD Concorde d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	842293	153.972	1.036.703	6.093
Seaway Group d.o.o.	Slovenija	45,00%	-	45,00%	42.852.865	31.956.898	38.243.950	855.363
Seaway Skupina d.o.o.	Slovenija	48,65%	-	48,65%	79.613.155	68.779.774	37.630.193	(3.170)
Seaway Technologies	Italija	48,65%	-	48,65%	15.799.527	13.950.072	857.774	(78.792)
Žičnice Vogel Bohinj d.d.	Slovenija	21,76%	-	21,76%	14.485.722	8.950.126	2.821.861	(57.855)
Radio Kranj d.o.o.	Slovenija	20,00%	-	20,00%	847.952	133.983	739.042	8.981
Deželna banka Slovenije d.d.	Slovenija	35,62%	-	35,62%	882.385.000	805.505.000	59.923.000	419.568
KD ID d.d.	Slovenija	20,66%	-	20,66%	56.042.001	1.964.484	18.877.587	(18.130.809)
Semenarna Ljubljana	Slovenija	29,90%	-	29,90%	57.435.471	43.951.378	54.227.298	(102.554)
Nama d.d.	Slovenija	48,46%	-	48,46%	17.042.486	7.598.577	18.600.783	231.104
KD Private Equity b.v.	Nizozemska	48,21%	-	48,21%	451.172	347.746	13.864	(390.538)
Zellner Holdings Limited, Ciper	Ciper	48,65%	-	48,65%	185.657	844.894	-	(402.425)
MIG	Črna Gora	30,21%	-	30,21%	16.284.774	2.459.095	215.497	(7.504.207)
BIG	FBIH	21,25%	-	21,25%	130.922.407	91.019	1.146.547	(3.729.352)
World Life Group LLC	Ciper	35,00%	-	35,00%	1.012.317	3.434.723	-	(847.842)
EU Life Group LLC*	Ukrajina	35,00%	-	35,00%	1.386.106	490.037	5.395.217	112.306
EU Life Services LLC*	Ukrajina	35,00%	-	35,00%	8.850	1.348	130.085	212
Evolve d.o.o.	Slovenija	20,16%	-	20,16%	949.277	380.233	1.188.914	54.635
					1.361.950.865	1.026.490.551	284.452.148	(29.559.282)

*Efektivni delež

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)

2007

Delež lastništva								
Pridružena družba	Sedež	Pridružena družba	Naložbe	Skupaj	Sredstva	Obveznosti	Prihodki	Delež dobička/ Izgube oz. rezerv
			po poštenu vrednosti					
KD Concorde d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	1.075.484	282.816	1.268.063	85.769
Seaway Group d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	33.732.822	24.732.822	35.925.934	777.139
Zabavna znanost d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	56.874	153.932	46.751	(6.022)
Kinematografi Kranj d.o.o.	Slovenija	45,00%	-	45,00%	953.542	93.977	45.564	(3.141)
Žičnice Vogel Bohinj d.d.	Slovenija	21,54%	-	21,54%	12.736.550	6.935.055	2.107.915	28.884
Radio Kranj d.o.o.	Slovenija	20,00%	-	20,00%	847.952	133.983	747.094	9.687
Deželna banka Slovenije d.d.	Slovenija	33,68%	-	33,68%	793.855.000	713.757.000	50.274.000	2.094.222
KD ID d.d.	Slovenija	20,66%	-	20,66%	170.048.252	1.572.211	62.658.723	10.942.469
Semenarna Ljubljana	Slovenija	29,90%	-	29,90%	53.771.498	40.694.038	48.705.558	326.809
Nama d.d.	Slovenija	48,46%	-	48,46%	17.876.006	3.269.797	20.223.618	794.203
KD Private Equity b.v.	Nizozemsk	48,21%	-	48,21%	906.060	422.476	35.668	(498.308)
Zellner Holdings Limited, Ciper	Ciper	48,65%	-	48,65%	183.770	15.824	-	(3.216)
Evolve d.o.o.	Slovenija	20,16%	-	20,16%	530.317	232.278	519.694	(62.477)
					1.086.574.127	792.296.209	222.558.582	14.486.018

11. Finančna sredstva

(v EUR)

31.12.2008

31.12.2007

Izmerjena po poštenu vrednosti prek poslovnega izida

Kratkoročni del

Za trgovanje

15.387.155

42.508.318

Po poštenu vrednosti prek poslovnega izida

20.123.525

20.935.380

35.510.680

63.443.698

V posesti do zapadlosti v plačilo

Dolgoročni del

7.517.833

7.590.164

Kratkoročni del

326.876

-

7.844.709

7.590.164

Za prodajo razpoložljiva

Dolgoročni del

157.743.657

218.917.192

Kratkoročni del

29.732.227

98.298.158

187.475.884

317.215.350

Finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve

Dolgoročni del

7.961.003

3.293.768

Kratkoročni del

76.495.520

44.989.415

84.456.523

48.283.183

Skupaj

315.287.800

436.532.395

Vrednost vrednostnih papirjev, zastavljenih kot jamstvo za obveznost v letu 2008 znaša 11.407.847 evrov (za leto 2007 pa znaša 13.547.257 evrov).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

11.1 Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida – za trgovanje

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	13.265.871	39.390.601
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	1.573.405	2.155.177
- s spremenljivo obrestno mero	547.875	678.212
	2.121.280	2.833.389
Državne obveznice	-	284.328
Skupaj	15.387.151	42.508.318

11.2 Finančna sredstva izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida – druga sredstva

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	2.582.824	1.463.578
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	16.804.008	14.057.597
- s spremenljivo obrestno mero	-	304.661
	16.804.008	14.362.258
Netržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	236.536	4.225.309
Državne obveznice	500.161	884.235
Skupaj	20.123.529	20.935.380

11.3 Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	6.061.421	6.155.989
- s spremenljivo obrestno mero	209.145	209.091
	6.270.566	6.365.080
Netržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	427.282	115.486
Državne obveznice	1.146.861	1.109.598
Skupaj	7.844.709	7.590.164

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

11.4 Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	65.333.147	158.749.277
Netržni vrednostni papirji	1.506.526	38.198.022
	<u>66.839.673</u>	<u>196.947.299</u>
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	30.543.146	30.540.653
- s spremenljivo obrestno mero	1.536.066	796.877
	<u>32.079.212</u>	<u>31.337.530</u>
Netržni vrednostni papirji:		
- s fiksno obrestno mero	-	-
Državne obveznice	<u>88.556.999</u>	<u>88.930.521</u>
Skupaj	<u>187.475.884</u>	<u>317.215.350</u>

11.5 Finančne naložbe v posojila

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Posojila fizičnim osebam		
Dolgoročna	526.970	12.096
Kratkoročna	3.070.884	280.941
Posojila drugim družbam		
Dolgoročna	4.585.240	1.404.625
Kratkoročna	30.699.068	20.902.225
Posojila povezanim družbam		
Dolgoročna	-	-
Kratkoročna	-	89.052
Depoziti pri bankah		
Dolgoročni	4.828.308	2.573.327
Kratkoročni	41.087.587	24.272.750
Skupaj dana posojila	<u>84.798.057</u>	<u>49.535.016</u>
Terjatve za dividende	2.574	112.368
Zmanjšanje: popravki vrednosti posojil		
Dolgoročna	(100.933)	(696.279)
Kratkoročna	(243.175)	(667.922)
	<u>(344.108)</u>	<u>(1.364.201)</u>
Skupaj	<u>84.456.523</u>	<u>48.283.183</u>

Kratkoročni depoziti niso vključeni med denarna sredstva, saj se predvsem pri zavarovalnicah v Skupini obravnavajo kot naložbe.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Slabitev vrednosti posojil:

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. januarja	1.364.201	1.148.709
Slabitve v letu	7.608	266.489
Prodaje odvisnih družb	(860.052)	(50.997)
Odprava slabitev med letom	(167.649)	-
Stanje 31. decembra	344.108	1.364.201

Efektivna obrestna mera posojil in depozitov je bila naslednja:

	2008	2007
Dolgoročna posojila	6,57% – 8,00%	4,65% - 8,00%
Kratkoročna posojila	6,00% – 10,00%	2,53% - 10,00%
Posojila povezanim osebam	4,92% – 8,00%	3,29% - 5,45%
Kratkoročni depoziti	2,80% – 4,85%	2,90%-4,38%

11.6 Gibanje finančnih sredstev

(v EUR)	Izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	V posesti za trgovanje	Razpoložljiva za prodajo	V posesti do zapadlosti v plačilo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	48.515.149	11.949.840	256.156.717	6.987.877	323.609.583
Tečajne razlike	(865.193)	(87.910)	(53.008)	-	(1.006.111)
Pridobitve, nakupi	23.732.024	17.351.397	94.509.089	1.242.045	136.834.555
Pridobitev odvisne družbe	189.657	-	14.187	-	203.844
Prodaje odvisnih družb	-	-	(23.031)	-	(23.031)
Prodaje in odtujitve	(32.787.535)	(7.615.419)	(73.096.570)	(639.758)	(114.139.282)
Slabitve	-	-	(2.596.286)	-	(2.596.286)
Neto dobički iz vrednotenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (izključujoč neto realizirane dobičke)	3.724.216	(662.528)	42.304.252	-	45.365.940
Stanje 31. decembra 2007	42.508.318	20.935.380	317.215.350	7.590.164	388.249.212
Stanje 1. januarja 2008	42.508.318	20.935.380	317.215.350	7.590.164	388.249.212
Tečajne razlike	45.197	(41.106)	(70.152)	(95.184)	(161.245)
Pridobitve, nakupi	17.011.892	27.039.659	55.237.993	1.709.961	100.999.505
Pridobitev odvisne družbe	-	-	-	-	-
Prodaje odvisnih družb	-	(20.504.515)	(3.164)	-	(20.507.679)
Prodaje in odtujitve	(20.523.380)	(6.489.301)	(100.645.187)	(1.360.232*)	(129.018.100)
Slabitve	-	-	(24.846.256)	-	(24.846.256)
Neto dobički iz vrednotenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (izključujoč neto realizirane dobičke)	(23.654.876)	(816.588)	(59.412.700)	-	(83.884.164)
Stanje 31. decembra 2008	15.387.151	20.123.529	187.475.884	7.844.709	230.831.273

* samo vnovčenja

Izgube iz slabitve netržnih finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, so pripoznane bodisi na podlagi zunanjih neodvisnih cenitev ali pa na podlagi notranjih modelov vrednotenja, katerih ustreznost je potrdil zunanji pooblaščen strokovnjak.

Pojasnili h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Glede na vrednotenje, izvedeno za poslovno leto 2008, je Skupina pripoznala slabitev v višini evrov 24.846.256 (2007: 2.596.286 evrov). Pri ocenjevanju vrednosti teh naložb so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- uporabljena je bila metoda diskontiranja prihodnjih denarnih tokov,
- projekcije so bile izdelane za manjšinskega lastnika,
- pripravljene so bile projekcije prihodnjih denarnih tokov za 5-letno obdobje,
- rast prihodkov v višini 5 % letno,
- rast stroškov dela v višini 3 % letno,
- diskontna stopnja v višini od 11,6 %.

Efektivne obrestne mere za dolžniške instrumente, ki se ne merijo po pošteni vrednosti, so:

	2008	2007
Dolžniški vrednostni papirji		
– v posesti do zapadlosti	5,10%	5,08%
– razpoložljivi za prodajo	4,36% –4,96%	4,36%–4,96%

12. Poslovne terjatve

Terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Terjatve		
Kratkoročne	23.663.628	22.100.377
Zmanjšanje: slabitve vrednosti terjatev	(2.686.009)	(2.620.257)
Terjatve – neto	20.977.619	19.480.120
Terjatve iz zavarovalnih poslov		
Terjatve do zavarovalcev	46.108.340	43.845.188
Slabitve vrednosti terjatev do zavarovalcev	(17.092.336)	(13.140.743)
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	31.434.550	32.700.280
Slabitve vrednosti terjatev do zavarovalnih posrednikov	(18.008.367)	(19.620.427)
Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	5.037.942	3.154.077
Slabitve vrednosti terjatev iz sozavarovanja in pozavarovanja	(1.630)	(1.630)
Terjatve iz zavarovalnih in so/pozavarovalnih pogodb	47.478.499	46.936.745
Dani predujmi	555.903	851.925
Terjatve do povezanih oseb	836.083	237.221
	1.391.986	1.089.146
Skupaj	69.848.104	67.506.011

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj (DAC) in aktivne časovne razmejitve (AČR)

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj (DAC)	11.566.010	8.248.809
Razmejeni odhodki in vračunani prihodki	2.222.695	2.118.637
Skupaj	13.788.705	10.367.446

Poslovne terjatve v višini 19.038.256 evrov (2007: 10.874.966 evrov) so razvrščene v okviru kratkoročnih sredstev na podlagi trajanja poslovnega cikla. Poravnava terjatev se pričakuje v obdobju več kot 12 mesecev od dne izdelave bilance stanja. Med dolgoročnimi terjatvami je del kupnine za družbe iz področja kinematografije (8.746.188 evrov).

Gibanje popravkov vrednosti terjatev:

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. januarja	35.383.057	29.284.708
Slabitve v letu	8.360.265	10.361.156
Dokončni odpis zaradi neizterljivosti	318.020	(826.621)
Izstop iz skupine	(590.542)	-
Odprava slabitve zaradi poplačila	(5.682.458)	(3.436.186)
Stanje 31. decembra	37.788.342	35.383.057

13. Zaloge

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Nepremičnine v izgradnji za trg	12.653.557	10.654.407
Drugo	1.279.251	1.545.803
Skupaj	13.932.808	12.200.210

Med nepremičninami v izgradnji za trg skupina izkazuje poslovni kompleks Šumi v Ljubljani. Med drugimi zalogami izkazuje Skupina zaloge materiala in blaga (zaloge pijače in hrane) in zaloge proizvodov (knjige in publikacije). Zaloge niso zastavljene za zavarovanje prejetih posojil.

14. Denar in denarni ustrezniki

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Denarna sredstva v blagajni in na računih	9.538.592	10.782.132
Depoziti na odpoklic	21.804.493	18.667.978
Skupaj	31.343.085	29.450.110

Efektivna obrestna mera bančnih depozitov na odpoklic je bila od 3,00 % do 4,10 % (2007: od 3,76 % do 4,41 %).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

15. Vpoklicani kapital

15.1 Delniški kapital

(v EUR)	Število delnic	Redne delnice (SKDR)	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	170.272	1.555.967	19.462.147	(4.831.673)	16.186.441
Pridobitve lastnih delnic	-	-	-	-	-
Odtujitve lastnih delnic	16.164	-	7.132.703	4.831.673	11.964.376
Stanje 31. decembra 2007	186.436	1.555.967	26.594.850	-	28.150.817
Stanje 1. januarja 2008	186.436	1.555.967	26.594.850	-	28.150.817
Pridobitve lastnih delnic	-	-	-	-	-
Odtujitve lastnih delnic	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2008	186.436	1.555.967	26.594.850	-	28.150.817

Število izdanih delnic, vključno z lastnimi je 186.436. Vse delnice so v celoti vplačane.

Kapitalske rezerve v višini 26.594.850 evrov vsebujejo:

- vplačani presežek v višini 26.447.389 evrov,
- splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 147.461 evrov.

Na 10. skupščini delničarjev KD d. d. dne 30. avgusta 2006 so delničarji sprejeli sklep o preblikovanju delnic z nominalno vrednostjo 2.000 tolarjev v kosovne delnice. Število delnic in delniški kapital sta ostala nespremenjena.

Matična družba KD d.d. nima lastnih delnic, prav tako družba v letu 2008 ni odtuževala in ne pridobivala lastnih delnic.

Lastniki rednih delnic imajo glasovalno pravico in so upravičeni do dividende. Z rednimi delnicami se trguje na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev od leta 2000.

15.2 Bilančni dobiček družbe KD d. d.

Bilančni dobiček leta 2008 znaša 17.898.855,44 evrov in zajema čisti dobiček poslovnega leta v višini 14.940.388,27 evrov, povečan za preneseni dobiček v višini 699.032,62 evrov in za znesek sprostitve drugih rezerv iz dobička v višini 2.259.434,55 evrov.

Bilančni dobiček v višini 17.898.855,44 evrov se ne uporabi in se odločanje o njegovi uporabi prenese v prihodnja poslovna leta.

16. Presežek iz prevrednotenja in preneseni čisti poslovni izid

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Uskupinjevalni popravek kapitala	(3.663.151)	(806.343)
Presežek iz prevrednotenja – za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	(6.497.817)	27.340.477
Presežek iz prevrednotenja – izvedeni finančni instrumenti	(350.697)	(33.272)
Popravek iz preteklih obdobj	-	13.353.374
Preneseni čisti poslovni izid	83.976.569	98.322.253
Skupaj	73.464.904	138.176.489

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	Presežek iz prevrednotenja -za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	Presežek iz prevrednotenja – izvedeni finančni instrumenti	Prevedbeni popravek kapitla - tečajne razlike	Preneseni čisti poslovni izid	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	12.709.706	-	96.779	75.108.790	87.915.275
Prevrednotenje – bruto	42.304.252	-	-	-	42.304.252
Prevrednotenje – davek	(7.063.187)	-	-	-	(7.063.187)
Neto dobički preneseni v poslovni izid					
- bruto	(4.294.809)	-	-	-	(4.294.809)
Neto dobički preneseni v poslovni izid					
– davek (Pojasnilo 21)	1.530.797	-	-	-	1.530.797
Prevrednotenje - pridružene družbe	(269.418)	-	-	-	(269.418)
Prevrednotenje – izvedeni finančni instrumenti	-	(33.272)	-	-	(33.272)
Tečajne razlike:					
- skupina	-	-	(1.627.765)	-	(1.627.765)
- pridružene družbe	-	-	31.104	-	31.104
Dobiček tekočega leta	-	-	-	23.974.267	23.974.267
Dividende	-	-	-	(760.804)	(760.804)
Manjšinski kapital	(17.576.864)	-	693.539	-	(16.883.325)
Stanje 31. decembra 2007	27.340.477	(33.272)	(806.343)	98.322.253	124.823.115
Popravek iz preteklih obdobj	-	-	-	13.353.374	13.353.374
Stanje 1. januarja 2008	27.340.477	(33.272)	(806.343)	111.675.627	138.176.489
Prevrednotenje – bruto	(59.399.623)	-	-	-	(59.399.623)
	9.484.742	-	-	-	9.484.742
Prevrednotenje – davek	-	-	-	-	-
Neto dobički preneseni v poslovni izid					
- bruto	(33.393.801)	-	-	-	(33.393.801)
Neto dobički preneseni v poslovni izid					
– davek (Pojasnilo 21)	3.619.871				3.619.871
Slabitve - bruto	24.846.254				24.846.254
Slabitve - davek	(1.453.605)				(1.453.605)
Prevrednotenje - pridružene družbe				14.328.093	14.328.093
Prevrednotenje – izvedeni finančni instrumenti	-	(317.425)	-		(317.425)
Druga povečanja				1.668.880	1.668.880
Tečajne razlike:					
– skupina	-	-	(2.856.808)	-	(2.856.808)
– pridružene družbe	-	-	-	-	-
Dobiček tekočega leta	-	-	-	(31.018.383)	(31.018.383)
Dividende	-	-	-	(12.677.648)	(12.677.648)
Manjšinski kapital	22.457.868	-	-	-	22.457.868
Stanje 31. decembra 2008	(6.497.817)	(350.697)	(3.663.151)	83.976.569	73.464.904

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

17. Prejeta posojila

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročna posojila		
Posojila pri bankah		
V Sloveniji	41.506.759	48.373.487
Kratkoročni del	(6.570.735)	(5.384.643)
Posojila pri drugih	333.489	227.250
Kratkoročni del	(122.315)	(68.260)
Izdane obveznice	75.449.991	75.368.725
Kratkoročni del	(1.435.142)	(1.448.951)
	<u>109.162.047</u>	<u>117.067.608</u>
Kratkoročna posojila		
Posojila pri bankah		
V Sloveniji	65.188.609	38.361.971
Posojila pri drugih	350.668	4.490.375
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	8.128.192	6.901.854
	<u>73.667.469</u>	<u>49.754.200</u>
Skupaj	<u>182.829.516</u>	<u>166.821.808</u>

Med posojili so vključena tudi posojila, ki so zavarovana z zastavami sredstev in poroštvi v višini 87.923.238 evrov (2007: 182.872.834 evrov). Bančna posojila so zavarovana z zastavo nepremičnin Skupine (Pojasnilo 8).

Matična družba KD d. d. nastopa kot neomejeni solidarni porok za obveznosti iz naslova izdani obveznic v višini 75.449.991 evrov.

Efektivne obrestne mere posojil so bile naslednje:

	2008	2007
Dolgoročna posojila	5,23% – 5,99%	5,38% - 6,05%
Kratkoročna posojila	4,45% – 7,63%	4,87% - 5,43%

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

18. Zavarovalne pogodbe

18.1 Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb in pozavarovalna sredstva

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb		
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj – bruto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	68.641.921	59.375.825
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	61.752.371	56.290.288
– rezervacije za prenosne premije	67.247.245	69.061.426
– rezervacije za bonuse in popuste	194.834	140.505
– matematične rezervacije (zdravstvena zavarovanja)	169.446	196.930
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	4.718.116	3.392.671
	202.723.933	188.457.645
 Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj – bruto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	2.317.863	1.753.838
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	2.829.771	2.355.148
– rezervacije za prenosne premije	2.722.850	793.971
– rezervacije za bonuse in popuste	11.100	-
– matematične rezervacije (življenjska zavarovanja)	132.816	-
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	6.888	34.906
	8.021.288	4.937.863
 Dolgoročne zavarovalne pogodbe:		
– z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	66.935.728	62.548.026
– vezane na enote investicijskih skladov	79.308.743	112.978.279
	146.244.471	175.526.305
 Skupaj obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	356.989.692	368.921.813

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Terjatve iz pozavarovanja		
Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	15.320.171	8.848.566
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	803.147	910.669
– rezervacije za prenosne premije	1.064.654	1.069.940
– rezervacije za bonuse in popuste	749	407
	17.188.721	10.829.582
Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	119.552	127.076
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	256	2.144
– rezervacije za prenosne premije	53.633	46.022
	173.441	175.242
Dolgoročne pozavarovalne pogodbe:		
– z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	541	-
	541	-
Skupaj terjatve iz pozavarovanja	17.362.703	11.004.824
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj – neto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	53.321.750	50.527.259
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	60.949.224	55.379.619
– rezervacije za prenosne premije	66.182.591	67.991.486
– rezervacije za bonuse in popuste	194.085	140.098
– matematične rezervacije (zdravstvena zavarovanja)	169.446	196.930
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	4.718.116	3.392.671
	185.535.212	177.628.063
Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj – neto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	2.198.311	1.626.762
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	2.829.515	2.353.004
– rezervacije za prenosne premije	2.669.217	747.949
– rezervacije za bonuse in popuste	11.100	-
– matematične rezervacije (življenjska zavarovanja)	132.816	-
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	6.888	34.906
	7.847.847	4.762.621
Dolgoročne zavarovalne pogodbe:		
– z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	66.935.187	62.548.026
– vezane na enote investicijskih skladov	79.308.743	112.978.279
	146.243.930	175.526.305
Skupaj	339.626.989	357.916.989

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

18.2 Gibanje zavarovalnih obveznosti in pozavarovalnih sredstev

a) Gibanje obveznosti za škodne rezervacije

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Nastale in prijavljene škode	61.129.663	(8.975.642)	52.154.021	62.253.827	(7.570.335)	54.683.492
Nastale, a neprijavljene škode	58.645.436	(912.813)	57.732.623	46.875.412	(314.943)	46.560.469
Skupaj 1. januarja	119.775.099	(9.888.455)	109.886.644	109.129.239	(7.885.278)	101.243.961
Izplačane škode v letu	(44.238.193)	2.563.134	(41.675.059)	(45.978.724)	2.273.779	(43.704.945)
Povečanje obveznosti						
– škode tekočega leta	62.381.142	(8.336.224)	54.044.918	55.417.401	(2.874.711)	52.542.690
– škode preteklega leta	(2.376.121)	(581.582)	(2.957.703)	1.207.183	(1.402.245)	(195.062)
Skupaj 31. decembra	135.541.927	(16.243.127)	119.298.800	119.775.099	(9.888.455)	109.886.644
Nastale in prijavljene škode	70.959.784	(15.439.723)	55.520.061	61.129.663	(8.975.642)	52.154.021
Nastale, a neprijavljene škode	64.582.142	(803.403)	63.778.739	58.645.436	(912.813)	57.732.623
Skupaj 31. decembra	135.541.927	(16.243.127)	119.298.800	119.775.099	(9.888.455)	109.886.644

b) Gibanje obveznosti za prenosne premije

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Skupaj 1. januarja	69.855.397	(1.115.962)	68.739.435	65.146.304	(738.149)	64.408.155
Povečanje obveznosti	65.217.263	(1.115.190)	64.102.073	72.441.980	(1.561.424)	70.880.556
Zmanjšanje obveznosti	(64.765.565)	1.112.439	(63.653.126)	(67.737.367)	1.183.611	(66.553.756)
Neto tečajne razlike	(337.000)	426	(336.574)	4.480	-	4.480
Skupaj 31. decembra	69.970.095	(1.118.287)	68.851.808	69.855.397	(1.115.962)	68.739.435

c) Gibanje obveznosti iz dolgoročnih zavarovalnih pogodb, vezanih na enote investicijskih skladov

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Skupaj 1. januarja	112.978.279	-	112.978.279	57.882.765	-	57.882.765
Povečanje obveznosti	1.565.897	-	1.565.897	59.433.062	-	59.433.062
Zmanjšanje obveznosti	(35.191.467)	-	(35.191.467)	(4.314.294)	-	(4.314.294)
Neto tečajne razlike	(43.966)	-	(43.966)	(23.254)	-	(23.254)
Skupaj 31. decembra	79.308.743	-	79.308.743	112.978.279	-	112.978.279

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

d) Gibanje obveznosti iz dolgoročnih zavarovalnih pogodb z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice

(v EUR)	2008		2007	
	Bruto	Pozavarovanje	Bruto	Pozavarovanje
		Neto		Neto
Skupaj 1. januarja	62.548.026	-	62.548.026	57.765.184
Povečanje iz naslova vplačanih premij	7.410.525	(591)	7.409.934	8.748.250
Zmanjšanje iz naslova izplačil	(3.033.256)	-	(3.033.256)	(4.713.079)
Povečanje za DPF tekočega leta	13.943	-	13.943	748.121
Neto tečajne razlike	(3510)	50	(3460)	(450)
Skupaj 31. decembra	66.935.728	(541)	66.935.187	62.548.026

e) Gibanje drugih obveznosti iz zavarovalnih pogodb

(v EUR)	2008		2007	
	Bruto	Pozavarovanje	Bruto	Pozavarovanje
		Neto		Neto
Skupaj 1. januarja	3.765.012	(407)	3.764.605	5.267.012
Povečanje obveznosti	4.027.659	(749)	4.026.910	3.572.597
Zmanjšanje obveznosti	(2.528.470)	407	(2.528.063)	(5.074.597)
Neto tečajne razlike	(31.001)	-	(31.001)	-
Skupaj 31. decembra	5.233.200	(749)	5.232.451	3.765.012

19. Izvedeni finančni instrumenti

Skupina je v letu 2007 zaradi minimiziranja izpostavljenosti denarnih tokov iz naslova obresti od prejetih posojil (cash-flow hedge) sklenila obrestno zamenjavo s pogodbeno vrednostjo 11.000.000 evrov. Poštena vrednost obrestne zamenjave na dan 31. 12. 2008 je negativna in znaša 350.696 evrov. Učinki vrednotenja instrumenta za varovanje so pripoznani v kapitalu.

20. Poslovne in druge obveznosti

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Poslovne obveznosti	10.601.178	20.256.815
Druge rezervacije in dolgoročne razmejitev	2.862.590	4.582.141
Davek od dobička	350.717	7.296.627
Odložene obveznosti za davek	-	2.607.807
Obveznosti do povezanih družb	78.715	169.423
Obveznosti do države (razen davek od dobička)	1.295.416	1.969.630
Obveznosti do zaposlenih	4.209.570	3.779.780
Vnaprej vkalkulirani stroški in kratkoročno razmejeni prihodki	7.564.791	7.223.564
Obveznosti za izplačilo dividend	1.571.233	677.410
Druge zavarovalne obveznosti	17.460.637	12.535.958
Skupaj	45.994.847	61.099.155

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

21. Odloženi davki

Odloženi davki so rezultat obračunavanja sedanjih in prihodnjih davčnih posledic, in sicer prihodnje povrnitve (poravnave) knjigovodske vrednosti sredstev (obveznosti), pripoznanih v bilanci stanja družbe, ter poslov in drugih poslovnih dogodkov v obravnavanem obdobju, pobotano pripoznanih v računovodskih izkazih Skupine, kadar gre za isto davčno oblast.

Pripoznani zneski odloženega davka:

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Terjatve za odloženi davek:		
– terjatve za odložene davke, ki bodo povrnjene v roku daljšem od 12 mesecev	20.297.778	8.942.813
	<u>20.297.778</u>	<u>8.942.813</u>
Obveznosti za odložen davek:		
– obveznosti za odložene davke, ki bodo plačane v obdobju daljšem od 12 mesecev	(107.210)	(11.550.620)
	<u>(107.210)</u>	<u>(11.550.620)</u>
	<u>20.190.568</u>	<u>(2.607.807)</u>

(v EUR)	2008	2007
Gibanje odloženih davkov je bilo naslednje:		
- na začetku leta	(2.607.807)	1.647.088
- tečajne razlike	(60.644)	(33.900)
- nakupi odvisnih družb	-	(543)
- prodaje odvisnih družb	(74.532)	(11.562)
- v dobro izkaza poslovnega izida (Pojasnilo 28)	11.282.543	1.323.500
- v (breme)/dobro kapitala (Pojasnilo 16)	11.651.008	(5.532.390)
Ob koncu leta	<u>20.190.568</u>	<u>(2.607.807)</u>

Nepobotano gibanje terjatev in obveznosti za odloženi davek je bilo naslednje:

(v EUR)	Vrednotenje na pošteno vrednost	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	6.102.772	224.675	6.327.447
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	(150.342)	(159.493)	(309.835)
V breme kapitala – vrednotenje po poštenu vrednosti (Pojasnilo 16)	7.063.186	-	7.063.186
V breme kapitala – prenos v poslovni izid (Pojasnilo 16)	(1.530.797)	-	(1.530.797)
Nakupi odvisnih družb	-	543	543
Tečajne razlike	-	75	75
Stanje 31. decembra 2007	<u>11.484.819</u>	<u>65.800</u>	<u>11.550.619</u>
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	263.016	(55.991)	207.025
V breme kapitala – vrednotenje po poštenu vrednosti (Pojasnilo 16)	(8.031.137)	-	(8.031.137)
V breme kapitala – prenos v poslovni izid (Pojasnilo 16)	(3.619.871)	-	(3.619.871)
Prodaje odvisnih družb	-	-	-
Tečajne razlike	421	153	574

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Stanje 31. decembra 2008	97.248	9.962	107.210
Terjatve za odloženi davek			

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Prevrednotenje naložb	Neizrabljene davčne izgube	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	540.407	5.955.830	778.454	699.844	7.974.535
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	85.984	(1.699.592)	3.080.648	(453.375)	1.013.665
Prodaje odvisnih družb	(11.562)	-	-	-	(11.562)
Tečajne razlike	130	-	(33.955)	-	(33.825)
Stanje 31. decembra 2007	614.959	4.256.238	3.825.147	246.469	8.942.813
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	(195.723)	8.109.197	3.515.832	60.261	11.489.567
Prodaje odvisnih družb	(7.726)	(66.806)	-	-	(74.532)
Tečajne razlike	1.164	15.868	(77.102)	-	(60.070)
Stanje 31. decembra 2008	412.674	12.314.497	7.263.877	306.730	20.297.778

Odloženi davki, obračunani v kapitalu v posameznem letu, so bili naslednji:

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Presežek iz prevrednotenja		
– finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	(11.651.008)	(5.532.389)
	(11.651.008)	(5.532.389)

Terjatve za odložene davke so v Skupini pripoznane za neizkoriščene davčne izgube v delu, kjer obstaja verjetnost, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljivi obdavčljivi dobiček.

Terjatve za odložene davke so v Skupini pripoznane za neizkoriščene davčne izgube v delu, kjer obstaja verjetnost, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljivi obdavčljivi dobiček. V Skupini se niso pripoznale terjatve za odloženi davek v višini 278.368 evrov (2007: 3.042.543 evrov) iz naslova neizkoriščenih davčnih izgub v višini 2.826.138 evrov (2007: 13.163.889 evrov) tam, kjer se ocenjuje, da dobički v naslednjih nekaj letih ne bodo zadoščali za koriščenje davčnih izgub. Te izgube se večinoma nanašajo na podjetja, ki že dlje časa poslujejo z izgubo. Zmanjšanje je posledica izstopa podjetij kinematografije iz skupine KD Group. Po novi davčni zakonodaji v Sloveniji ni več časovne omejitve glede koriščenja teh davčnih upravičenj

Neupoštevane razlike za odložene davke:

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Odbitne začasne razlike	-	3.508.088
Neizrabljene davčne izgube	2.826.138	13.163.889
Neizrabljeni davčni dobropisi	23.584	1.079.411
Skupaj	2.849.722	17.751.388

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

22. Prihodki

22.1 Čisti prihodki od zavarovalnih premij

(v EUR)	2008	2007
Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	7.634.679	14.273.783
Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov	82.719.783	59.712.368
Finančne pogodbe z možnostjo diskrecijske pravice		
– obračunane premije	1.704.633	1.486.631
– sprememba prenosnih premij	34.497	(11.426)
	92.093.592	75.461.356
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj:		
– obračunane zavarovalne premije	240.766.222	233.847.233
– sprememba prenosnih premij	(322.049)	(4.256.009)
	240.444.173	229.591.224
Prihodki od zavarovalnih premij	332.537.765	305.052.580
Kratkoročne pozavarovalne pogodbe:		
– obračunane pozavarovalne premije	(11.420.813)	(9.777.362)
– sprememba prenosnih premij	7.992	(67.168)
Nekratkoročne pozavarovalne pogodbe	157.751	(449.267)
Odhodki od pozavarovalnih premij	(11.255.070)	(10.293.797)
Skupaj čisti prihodki od zavarovalnih premij	321.282.695	294.758.783

22.2 Prihodki in drugi poslovni prihodki (brez čistih prihodkov od zavarovalnih premij)

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od prodaje blaga	4.481.153	5.055.547
Prihodki od provizij	14.392.794	25.688.148
Prihodki od prodaje storitev	19.128.130	72.163.570
	38.002.077	77.219.117
Drugi poslovni prihodki		
Drugi zavarovalni prihodki	5.660.327	4.345.868
Drugi poslovni prihodki	12.556.812	17.992.249
Presežek pri pridobitvi odvisne družbe (Pojasnilo 32)	31.536	768.664
Presežek pri pridobitvi pridružene družbe (Pojasnilo 10)	5.130.921	-
Dobiček pri odtujitvi odvisne družbe (Pojasnilo 31)	8.963.368	2.795.586
Dobiček pri dokapitalizaciji odvisne družbe	-	973.991
	32.342.964	26.876.358
Skupaj	70.345.041	104.095.475

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

23. Stroški

23.1 Stroški rezervacij in škod

(v EUR)	2008		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in DPF			
– smrt, doživetje, odkup	7.104.737	183.737	7.288.474
– povečanje obveznosti			
Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov:			
– smrt, doživetje, odkup	3.547.698	-	3.547.698
– povečanje obveznosti	(33.625.570)	-	(33.625.570)
Čiste matematične rezervacije – zavar. pog. z vključenimi jamstvi in			
– smrt, doživetje, odkup	760.388	-	760.388
– povečanje obveznosti	(4.390.624)	-	(4.390.624)
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj:			
– škode	175.157.414	(12.356.648)	162.800.766
– povečanje obveznosti	20.460.490	-	20.460.490
Skupaj stroški rezervacij in škod	169.014.533	(12.172.911)	156.841.622

(v EUR)	2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in DPF			
– smrt, doživetje, odkup	7.118.590	(115.694)	7.002.896
– povečanje obveznosti	-	-	-
Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov:			
– smrt, doživetje, odkup	1.959.628	-	1.959.628
– povečanje obveznosti	55.118.769	-	55.118.769
Čiste matematične rezervacije – zavar. pog. z vključenimi jamstvi in			
– smrt, doživetje, odkup	1.801.462	-	1.801.462
– povečanje obveznosti	4.783.291	-	4.783.291
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj:			
– škode	165.467.815	(11.469.003)	153.998.812
– povečanje obveznosti	7.148.616	-	7.148.616
Skupaj stroški rezervacij in škod	243.398.171	(11.584.697)	231.813.474

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

23.2 Stroški po naravnih vrstah (brez odhodkov za škode)

(v EUR)	2008	2007
Stroški storitev	75.837.772	84.892.386
Stroški dela		
Stroški plač	48.271.640	43.226.249
Stroški pokojninskega zavarovanja	4.242.131	4.028.705
Stroški socialnega zavarovanja	4.218.087	4.006.207
Ostali stroški dela	6.960.509	5.721.519
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	713.301	2.268.097
	<u>64.405.668</u>	<u>59.250.777</u>
Skupaj	140.243.440	181.221.025
Povprečno število zaposlenih	1.984	1.927

Med stroški storitev so vključeni stroški pridobivanja zavarovanj, ki v letu 2008 znašajo 17.897.626 evrov (v letu 2007 v znesku 9.144.950 evrov).

23.3 Drugi odhodki

(v EUR)	2008	2007
Stroški materiala in blaga	6.714.215	7.184.416
Amortizacija in oslabitve	7.935.265	8.228.031
Drugi zavarovalni odhodki	9.551.654	7.248.001
Drugi poslovni odhodki	7.817.960	14.417.414
Skupaj	32.019.094	37.077.862

23.4 Stroški povezani z revizijsko družbo

(v EUR)	2008	2007
Zneski (z vključenim DDV), porabljeni za:		
– Revidiranje letnega poročila	551.672	445.743
– Druge storitve revidiranja	11.677	178.057
– Storitve davčnega svetovanja	34.734	3.000
– Druge nerevizijske storitve	-	75.000
Skupaj	598.083	701.800

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

24. Finančni prihodki od naložb

(v EUR)	2008	2007
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva:		
– prihodki od dividend	6.914.290	2.894.635
– prihodki od obresti, tečajne razlike	5.244.897	5.031.917
	<u>12.159.187</u>	<u>7.926.552</u>
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo:		
– prihodki od obresti	393.763	362.506
Finančna sredstva izmerjena po PV prek poslovnega izida:		
– prihodki od dividend	956.236	720.907
– prihodki od obresti, tečajne razlike	1.782.954	(209.415)
	<u>2.739.190</u>	<u>511.492</u>
Denar in denarni ustrezniki, posojila, depoziti, poslovne terjatve:		
– prihodki od obresti	6.953.262	4.433.977
Skupaj	<u>22.245.402</u>	<u>13.234.527</u>

25. Neto prihodki/odhodki za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

(v EUR)	2008	2007
Realizirani dobički	12.072.649	26.046.753
Realizirane izgube	(2.075.008)	(1.848.818)
	<u>9.997.641</u>	<u>24.197.935</u>
Slabitve	(24.846.254)	(2.596.286)
Skupaj	<u>(14.848.613)</u>	<u>21.601.649</u>

26. Neto prihodki/odhodki finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

(v EUR)	2008	2007
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev:		
- v posesti za trgovanje	(24.317.453)	3.724.216
- ob začetnem pripoznanju	(77.403.222)	16.196.104
	<u>(101.720.675)</u>	<u>19.920.320</u>
Realizirani dobički/izgube finančnih sredstev:		
- v posesti za trgovanje	233.098	7.149.735
- ob začetnem pripoznanju	55.064	449.626
	<u>288.162</u>	<u>7.599.361</u>
Sprememba poštene vrednosti izvedenih finančnih inštrumentov	6.319.371	(6.279.463)
Skupaj	<u>(95.113.142)</u>	<u>21.240.218</u>

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

27. Poslovni izid iz poslovanja

V letu 2008 je Skupina ustvarila izgubo iz poslovanja v višini 25.192.772 evrov (v letu 2007 je Skupina ustvarila dobiček iz poslovanja v višini 41.896.153 evrov).

28. Finančni odhodki

(v EUR)	2008	2007
Finančni odhodki za obresti		
Bančna posojila	(5.807.781)	(3.123.474)
Izdane obveznice	(4.124.643)	(4.055.059)
Drugi	(590.571)	(175.146)
Neto tečajne razlike - druge	2.142.143	717.270
Skupaj	(8.380.852)	(6.636.409)

29. Davki

(v EUR)	2008	2007
Odmerjeni davek od dohodkov pravnih oseb	(2.934.092)	(14.097.913)
Prihodki/(odhodki) za odloženi davek	11.282.543	1.323.500
Skupaj	8.348.451	(12.774.413)

Dejanska obveznost za davek od dohodka Skupine se od teoretično izračunane obveznosti, upoštevajoč povprečno stopnjo obdavčitve odvisnih družb v Skupini, razlikuje zaradi naslednjih prilagoditev:

(v EUR)	2008	2007
Dobiček pred obdavčitvijo	(70.653.136)	52.212.943
Davek obračunan z uporabo splošne davčne stopnje in popravljen za vplive odvisnih družb v tujini	13.234.376	(12.407.407)
Prihodki izvzeti iz obdavčitve	17.437.439	6.080.890
Odhodki, ki se ne odštejejo iz obdavčljivega dobička	(20.184.271)	(5.417.959)
Učinek uporabe davčnih izgub	(237.893)	626.907
Davek od davčnih izgub, neupoštevanih v odloženih davkih	(4.236.093)	(1.656.844)
Odhodek za davek	6.013.558	(12.774.413)
Efektivna davčna stopnja	8,51%	24,47%

V Sloveniji se davek za leto 2008 obračunava po 22 % stopnji, za leto 2009 po 21 %, leta 2010 po 20 %.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Davčne oblasti lahko kadarkoli v obdobju petih let po preteku poslovnega leta pregledajo poslovne knjige družb in lahko družbi naložijo plačilo dodatne davčne obveznosti. V preteklih letih so bile nekatere družbe v skupini davčno inšpicirane, matična družba KD d. d. pa od ustanovitve leta 2001 ni bila davčno pregledana. Poslovodstvo ni seznanjeno z nobeno okoliščino, ki bi lahko v tem smislu vodila do potencialne davčne obveznosti.

30. Čisti dobiček/izguba na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico, ki se nanaša na imetnike navadnih delnic obvladujočega podjetja, se izračuna tako, da se čisti poslovni izid, ki se nanaša na redne delničarje obvladujočega podjetja, deli s tehtanih povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

(v EUR)	2008	2007
Osnovni in popravljeni čisti dobiček/izguba na delnico		
Čisti dobiček poslovnega leta, pripadajoč večinskim lastnikom Družbe	(31.018.330)	23.974.267
Tehtano povprečno število izdanih navadnih delnic	186.436	178.354
Osnovni in popravljeni čisti dobiček/izguba na delnico (v EUR na delnico)	(166,38)	134,42

Čista dobiček/izguba na delnico in popravljeni dobiček/izguba na delnico sta enaka.

31. Dividende na delnico

V skladu s sklepom skupščine o delitvi bilančnega dobička so bile v letu 2008 izplačane dividende lastnikom rednih delnic v višini 68,00 evrov po delnici (2007: 4,20 evrov).

Bilančni dobiček leta 2008 znaša 17.898.855,44 evrov in zajema čisti dobiček poslovnega leta v višini 14.940.388,27 evrov, povečan za preneseni dobiček v višini 699.032,62 evrov in za znesek sprostitve drugih rezerv iz dobička v višini 2.259.434,55 evrov.

Bilančni dobiček v višini 17.898.855,44 evrov se ne uporabi in se odločanje o njegovi uporabi prenese v prihodnja poslovna leta.

32. Nakupi in prodaje odvisnih družb

Nakup

V letu 2008 je Skupina pridobila več kot 50 % deleže v dveh družbah, in sicer:

- Gama Holdings b.v. – 1. 1. 2008
- Zabavna znanost d.o.o. – 31. 3. 2008

V primeru poslovne združitve za Zabavno znanost je Skupina pripoznala dobro ime v skupni višini 127.058 evrov, v poslovni združitvi za Gamo Holdings b.v. pa presežek v višini 31.536 evrov.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Podrobnejši podatki o pridobljenem neto premoženju in presežkih so:

(v EUR)	2008	2007
Nadomestilo ob pripojitvi:		
– plačana denarna sredstva	37.500	1.655.439
– direktni stroški, povezani s pripojitvijo	-	-
Skupaj nadomestilo ob pripojitvi	37.500	1.655.439
Poštena vrednost pridobljenega premoženja	153.708	2.025.831
Dobro ime pri poslovni združitvi (Pojasnilo 9)	127.058	398.272
Presežek pri poslovni združitvi (Pojasnilo 22.2)	(31.536)	(768.664)

Sredstva in obveznosti, pridobljeni s pripojitvijo, so:

(v EUR)	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost
Denar in denarni ustrezniki	7.227	7.227
Opredmetena osnovna sredstva	465	465
Finančna naložbe v pridružene družbe	18.000	18.000
Posojila in terjatve	201.960	201.960
Poslovne obveznosti	(285.674)	(285.674)
Neto sredstva	(58.022)	(58.022)
Pridobljena neto sredstva:		
- v preteklih letih	-	-
- v tekočem letu	(58.022)	(58.022)
Denarno nadomestilo za pridobitev neto sredstev:		
- v preteklih letih	-	-
- v tekočem letu	37.500	37.500
Denar in denarni ustrezniki v pridobljeni družbi	(7.227)	(7.227)
Izdatki za pridobitev družbe	25.281	25.281

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Prodaja

Skupina je na podlagi pogodb o prodaji poslovnih deležev, ki jih je 19.8. in 25.8.2008 sklenila z družbami X6D Limited, Limassol, Auctor d.o.o., Ljubljana, zabavna znanost d.o.o., Ljubljana ter Hypo Real d.o.o., Ljubljana, odsvojila svoje lastniške deleže v družbah kinematografske dejavnosti.

Prodane družbe v letu 2008

ALEA d.o.o.
 Kinematografi Kolosej d.o.o. Tuzla
 Kinematografi Maribor d.o.o.
 Kolosej Celje d.o.o.
 Kolosej kinematografi d.o.o. LJ
 Kolosej Maribor d.o.o.
 Kolosej zabavni centri d.o.o.
 Ljubljanski kinematografi d.d.
 Oklev d.o.o.
 Onisac d.o.o.-Kolosej LJ
 Priori d.o.o.
 Zabavna znanost d.o.o., Ljubljana - odvisna
 Zabavni centri Zagreb-Kolosej LJ

Skupina KD se tako umika iz kinematografije in se bo osredotočila na upravljanje naložb, ki delujejo na širšem področju ponujanja finančnih storitev.

Sredstva in obveznosti prodanih družb so:

(v EUR)	Knjigovodska vrednost
Denar in denarni ustrezniki	3.531.865
Opredmetena osnovna sredstva	32.815.437
Posojila in terjatve	11.747.441
Druga sredstva	46.875.906
Finančne obveznosti	(40.884.390)
Poslovne obveznosti	(43.373.954)
Neto sredstva	10.712.305
Dobro ime	1.017.744
Manjšinski kapital	24.277
Denarno nadomestilo za prodajo neto sredstev:	15.749.192
Denar in denarni ustrezniki v prodanih družbah	3.531.865
Prejemki od prodaje družb	12.217.327

Skupina prodanih podjetij iz dejavnosti kinematografije je do 31.8.2008 ustvarila 13.473.445 evrov poslovnih prihodkov, večinoma iz naslova prodaje storitev. Poslovni izid iz poslovanja družbe do 31.8.2008 je znašal 1.791.889 evrov, čisti poslovni izid pa je bil negativen (– 954.951 evrov).

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

33. Posli s povezanimi strankami

Skupina ni v neposredni lasti druge matične družbe niti je posredno ne obvladuje nobena druga družba. Posli s povezanimi strankami so bili naslednji:

(v EUR)	2008	2007
Prodaja blaga in storitev		
– pridružene družbe	1.697.282	2.562.461
Skupaj	1.697.282	2.562.461

Pri prodaji blaga in storitev pridruženim družbam se uporabljajo normalni prodajni pogoji in cene kot za druge nepovezane stranke.

(v EUR)	2008	2007
Nabava blaga in storitev		
– pridružene družbe	789.314	1.705.318
Skupaj	789.314	1.705.318

(v EUR)	2008	2007
Odprte terjatve / obveznosti iz prodaj / nabav od povezanih strank		
Terjatve:		
– pridružene družbe	836.083	237.221
Skupaj	836.083	237.221

Obveznosti:		
– pridružene družbe	78.715	169.423
Skupaj	78.515	169.423

(v EUR)	2008	2007
Prejemki članov uprave, nadzornega sveta in zaposlenih po individualni pogodbi		
Prejemki članov uprave	3.126.288	2.592.343
Prejemki članov nadzornega sveta	473.732	228.970
Prejemki zaposlenih po individualni pogodbi	10.815.498	7.949.883
Skupaj	14.415.518	10.771.196

Skupina ima prejeta poročstva do članov uprave, nadzornega sveta in zaposlenih po individualni pogodbi v višini 16.934.049 evrov na 31.12.2008.

(v EUR)	2008	2007
Posojila članom uprave, nadzornemu svetu in zaposlenim		
Posojila članom uprave	12.241	70.475
Posojila članom nadzornih svetov	2.064.713	-
Posojila zaposlenim	70.474	11.334
Skupaj	2.147.428	81.809

Skupina nima posojil, poroštev ali danih predujmov do te skupine oseb.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	2008	2007
Posojila, dana pridruženim družbam		
Na začetku leta	-	1.008.805
Odobrena posojila	-	1.545.904
Vrnjena posojila	-	(2.463.949)
Obračunane obresti	-	56.788
Plačane obresti	-	(58.496)
Ob koncu leta	-	89.052

(v EUR)	2008	2007
Posojila, prejeta od pridruženih družb		
Na začetku leta	-	-
Odobrena posojila	21.000.000	-
Odplačilo posojil	(19.750.000)	-
Obračunane obresti	292.504	-
Izplačane obresti	(270.891)	-
Ob koncu leta	1.271.613	-

34. Dogodki po bilanci stanja

Nadzorni svet družbe KD Življenje d.d. je na 18. redni seji dne 19.12.2008 sprejel sklep o imenovanju novega člana uprave. Za članico uprave zavarovalnice KD Življenje je imenoval mag. Ingrid Kuk, izvršno direktorico trženja. Petletni mandat članice je pričel teči 6.3.2009, po pridobitvi dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje funkcije članice uprave v družbi KD Življenje.

Na 9. skupščini delničarjev družbe KD Življenje d.d. dne 25.02.2009 je na podlagi odstopne izjave dosedanjega člana in predsednika nadzornega sveta, predstavnika kapitala, g. Drašku Veselinoviču, prenehal mandat v nadzornem svetu družbe z dnem sprejema sklepa. Skupščina je dne 25.02.2009 razrešila Draška Veselinoviča članstva v nadzornem svetu in izvolila v nadzorni svet novega člana, predstavnika kapitala, g. Tomaža Butino. Mandat novega člana traja 4 leta od izvolitve.

Na podlagi opravljenega pregleda poslovanja družbe KD Življenje d.d. s strani Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) v letu 2007 je bila družbi dne 14.04.2008 izdana Odredba o odpravi kršitev, št. 40105-381/08-27, z očitkom, da družba ni oblikovala zavarovalno-tehničnih rezervacij za minimalna zajamčena izplačila, pri življenjskih zavarovanjih, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje Azija garant in Azija garant plus, pa bi to skladno z Zakonom o zavarovalništvu morala storiti. Ker je po mnenju Agencije družba na podlagi prej omenjene odredbe oddala nepopolno poročilo o odpravi kršitev, je Agencija družbi izdala še Odredbo o dopolnitvi poročila št. 40105-789/08-27 z dne 19.06.2008, zoper katero je družba vložila ugovor, ki je pa bil s strani Agencije z odločbo št. 40114-1029708-27 z dne 15.07.2008 zavrnjen. Zoper to odločbo je družba vložila tožbo na Vrhovno sodišče, s katero je uveljavljala stališče, da je so bile ugotovljene kršitve ustrezno odpravljene. Vrhovno sodišče je s sodbo z dne 15.07.2008, opr. št. G 11/2008-10 tožbi ugodilo ter zadevo vrnilo Agenciji v ponovno obravnavanje. Tako je Agencija v ponovnem postopku izdala družbi Odredbo o dopolnitvi poročila št. 40105-2559/08-27 z dne 17.12.2008, s katero je družbi naložila, da za življenjska zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje Azija garant in Azija garant plus, določi v zavarovalno tehničnih podlagah pravila za ustrezno vrednotenje matematičnih rezervacij za minimalna zajamčena izplačila. Zoper navedeno odločbo je družba vložila ugovor, glede katerega je Agencija odločila z Odločbo št. 40109-221/09-27 z dne 11.02.2009, s katero je delno ugodila ugovoru KD ŽIVLJENJE d.d. zoper Odredbo z dne 17.12.2008, št. 40105-2559/08-27. Zoper navedeno Odločbo je družba KD ŽIVLJENJE d.d. vložila tožbo z dne 27.02.2009 pri Vrhovnem sodišču RS. Prav tako je Agencija o isti zadevi izdala Odločbo št. 40109-34/09-27 z dne 14.01.2009, s katero je zavrnila ugovor družbe zoper odredbo Agencije o dopolnitvi poročila št. 40105-2559/08-27 z dne 17.12.2008, ki jo je dne 15.01.2009 prejela družba, ni pa bila nikoli vročena zastopniku družbe, niti ni bila nikoli razveljavljena, zato je družba dne 19.2.2009 vložila tožbo zaradi molka organa. O obeh tožbah še ni bilo odločeno. Ker vložitev tožbe zoper odločbo in odredbo Agencije na zadrži izvršitve le-teh, je zavarovalnica v začetku leta 2009 pridobila dodatne vire in do dne 20.3.2009 uskladila naložbe v skladu z Odredbo o dopolnitvi poročila št. 40105-2559/08-27 z dne 17.12.2008 in Odločbo št. 40109-221/09-27 z dne 11.02.2009.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Družba KD ŽIVLJENJE d.d. je prav tako dne 04.11.2008 prejela Odredbo o odpravi kršitev Agencije za zavarovalni nadzor št. 40105-2128/08-27 z dne 30.10.2008, ker naj bi posle zavarovalnega zastopanja samostojno opravljali tudi pri družbi zaposleni delavci, ki nimajo dovoljenja Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja. Družba je Agenciji posredovala poročilo o odpravi kršitev, ki pa je bilo po mnenju Agencije nepopolno in je o tem izdala Odločbo o dopolnitvi poročila, zoper katero je družba ugovarjala. Glede ugovora je Agencija izdala družbi zavrnilno Odločbo Agencije št. 40105-2276/08-27 z dne 26.11.2008. Zoper obe navedeni odločbi je družba dne 12.12.2008 pri Vrhovnem sodišču RS vložila tožbo. V času, ko je sodišče odločalo o tožbi, se je družba KD ŽIVLJENJE d.d. uskladila z zahtevami Agencije ter o tem dne 20.02.2009 poročala Agenciji s »Poročilom o uskladitvi z odredbo«. Družba je dne 12.03.2009 prejela sodbo Vrhovnega sodišča z dne 10.03.2009, opr. št. G 18/2008-6, s katero je sodišče tožbo zavrnilo. S tem je postopek zaključen.

Uprava zavarovalnice ADRIATIC SLOVENICE d.d. je dne 20. februarja 2009 sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe v okviru odobrenega kapitala. Nadzorni svet družbe pa je 04. marca 2009 podal soglasje k sklepu uprave za dokapitalizacijo v višini 8.000 tisoč EUR.

V postopku zapiranja so naslednje družbe:

- KD Asset Management b.v., Nizozemska
- KD Capital Management, Romunija
- KD Investments d.d., Beograd
- KD Life Češka
- KD Securities EAD Sofija, Bolgarija
- R.E.Invest d.o.o.

V postopku prodaje pa je družba SC KD Fond de Pensii s.a., Romunija.

**Računovodski izkazi s pojasnili za leto, končano 31.
decembra 2008 za družbo KD, finančna družba, d. d.**

Računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Vsebina

Bilanca stanja na dan 31. decembra 2008	180
Izkaz poslovnega izida za leto, končano 31. decembra 2008	181
Izkaz gibanj na kapitalu za leto, končano 31. decembra 2007	182
Izkaz gibanj na kapitalu za leto, končano 31. decembra 2008	182
Predlog uporabe bilančnega dobička	183
Izkaz denarnih tokov za leto, končano 31. decembra 2008	184
1. Temelji za pripravo računovodskih izkazov	186
1.1. Sestava skupine povezanih podjetij	186
1.2. Neopredmetena dolgoročna sredstva	188
1.3. Opredmetena osnovna sredstva	188
1.4. Finančne naložbe	189
1.5. Terjatve	191
1.6. Denarne postavke	191
1.7. Kapital	192
1.8. Finančne in poslovne obveznosti	192
1.9. Kratkoročne časovne razmejčitve	192
1.10. Odloženi davek	193
1.11. Prihodki	193
1.12. Stroški	194
1.13. Stroški dela in stroški povračil zaposlenim	194
1.14. Odhodki	194
1.15. Davki	195
1.16. Izkaz gibanja kapitala	195
1.17. Izkaz denarnih tokov	195
2. Neopredmetena dolgoročna sredstva	196
3. Opredmetena osnovna sredstva	196
4. Dolgoročne finančne naložbe	197
5. Dolgoročne poslovne terjatve	197
6. Kratkoročne finančne naložbe	198
7. Kratkoročne poslovne terjatve	199
8. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	199
9. Aktivne časovne razmejčitve	199
10. Kapital	200
11. Dolgoročne poslovne obveznosti	201
12. Kratkoročne finančne obveznosti	202
13. Kratkoročne poslovne obveznosti	202
14. Pasivne časovne razmejčitve	202
15. Odloženi davek	203
16. Razčlenitev bilance stanja po območnih odsekih	204
17. Analiza prihodkov od prodaje in stroškov	205
18. Finančni prihodki	206
19. Finančni odhodki	207
20. Drugi prihodki / Drugi odhodki	207
21. Postavke izkaza poslovnega izida po območnih odsekih	207
22. Davki	208
23. Zunajbilančne postavke	208
24. Posli s povezanimi podjetji	209
25. Dogodki po datumu izdelave bilance stanja	209

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe KD d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe KD d.d., Ljubljana, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Letne računovodske izkaze na dan 31. decembra 2007 je revidiral drug revizor, ki je na dan 23. maj 2008 izdal mnenje brez pridržkov.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe KD d.d., Ljubljana, na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 20. april 2009

Janez Vranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o. svetovanje d.o.o., Ljubljana
Dunajska 111, Ljubljana

Revizija, poslovno
Lidija Šinkovec
Pooblaščenka revizorka

Računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Bilanca stanja na dan 31. decembra 2008

(v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2008	31. 12. 2007
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva			
Neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	2	11.741	20.089
Opredmetena osnovna sredstva	3	7.226	18.162
Dolgoročne finančne naložbe	4	58.616.333	52.785.051
Dolgoročne poslovne terjatve	5	1.427	1.427
Odložene terjatve za davek	15	4.294	4.440
		58.641.021	52.829.169
Kratkoročna sredstva			
Kratkoročne finančne naložbe	6	1.152.008	2.774.087
Kratkoročne poslovne terjatve	7	16.220	359.530
Denarna sredstva	8	37.887	51.985
		1.206.115	3.185.602
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	9	722	42.878
SKUPAJ SREDSTVA		59.847.858	56.057.649
Zunajbilančna sredstva	23	169.385.957	174.840.015
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
Kapital			
Vpoklicani kapital	10	1.555.967	1.555.967
Kapitalske rezerve		24.780.440	24.780.440
Rezerve iz dobička		19.450	2.278.884
Presežek iz prevrednotenja		86.663	337.449
Preneseni čisti poslovni izid		2.958.467	7.890.992
Čisti poslovni izid poslovnega leta		14.940.388	5.485.689
		44.341.375	42.329.421
Dolgoročne obveznosti			
Dolgoročne poslovne obveznosti	11	-	-
Odložene obveznosti za davek	15	21.666	84.362
		21.666	84.362
Kratkoročne obveznosti			
Kratkoročne finančne obveznosti	12	15.310.452	13.299.024
Kratkoročne poslovne obveznosti	13	171.965	342.142
		15.482.417	13.641.166
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	14	2.400	2.700
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		59.847.858	56.057.649
Zunajbilančne obveznosti	23	169.385.957	174.840.015

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Izkaz poslovnega izida za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
Čisti prihodki od prodaje	17A	18.665	6.943
		18.665	6.943
Stroški blaga, materiala in storitev	17B	(198.679)	(188.629)
Stroški dela	17B	-	-
Odpisi vrednosti			
Amortizacija	17B	(11.893)	(12.477)
Prevrednotovalni poslovni odhodki	17B	(7.291)	(3.345)
Drugi poslovni odhodki	17B	-	(62.263)
		(217.863)	(266.714)
Finančni prihodki iz deležev	18	15.941.886	6.678.853
Finančni prihodki iz danih posojil	18	46.932	71.602
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	18	-	6
		15.988.818	6.750.461
Finančni odhodki iz oslabitev in odpisov finančnih naložb	19	-	(14.291)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	19	(848.926)	(765.121)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	19	(108)	(598)
		(849.034)	(780.010)
Drugi prihodki	20	30	56
Drugi odhodki	20	(82)	-
		(52)	56
Poslovni izid pred davki		14.940.534	5.710.736
Davek iz dobička	22	-	-
Odloženi davek	15	(146)	(225.047)
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		14.940.388	5.485.689

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Izkaz gibanj na kapitalu za leto, končano 31. decembra 2007

(v EUR)	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve		Rezerve iz dobička				Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Presežek iz prevrednotenja	Skupaj
	Osnovni kapital	Vplačani presežek	Spl.prevredn. popr.kapitala	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Druge rezerve				
1. 1. 2007	1.555.967	19.314.684	147.461	19.450	6.646.083	(6.646.083)	2.259.434	520.218	1.507.722	190.151	25.515.087
Premiki v kapital	-	-	-	-	-	-	-	-	5.485.689	152.769	5.638.458
Vnos čistega poslovnega izida	-	-	-	-	-	-	-	-	5.485.689	-	5.485.689
Vnos zneska prevrednotenj kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	152.769	152.769
Premiki v kapitalu	-	-	-	-	(6.646.083)	-	-	8.153.805	(1.507.722)	-	-
Prenos čistega izida preteklega leta	-	-	-	-	-	-	-	1.507.722	(1.507.722)	-	-
Zmanjšanje rezerv za lastne delnice	-	-	-	-	(6.646.083)	-	-	6.646.083	-	-	-
Premiki iz kapitala	-	5.318.295	-	-	-	6.646.083	-	(783.031)	-	(5.471)	11.175.876
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	-	-	(783.031)	-	-	(783.031)
Odtujitev lastnik delnic	-	5.318.295	-	-	-	6.646.083	-	-	-	-	11.964.378
Prenos presežka v IPI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(5.471)	(5.471)
Stanje 31. 12. 2007	1.555.967	24.632.979	147.461	19.450	-	-	2.259.434	7.890.992	5.485.689	337.449	42.329.421
Bilančni dobiček 2007	-	-	-	-	-	-	-	7.890.992	5.485.689	-	13.376.681

Izkaz gibanj na kapitalu za leto, končano 31. decembra 2008

1. 1. 2008	1.555.967	24.632.979	147.461	19.450	-	-	2.259.434	7.890.992	5.485.689	337.449	42.329.421
Premiki v kapital	-	-	-	-	-	-	-	-	14.940.388	(250.786)	14.689.602
Vnos čistega poslovnega izida	-	-	-	-	-	-	-	-	14.940.388	-	14.940.388
Vnos zneska prevrednotenj kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250.786)	(250.786)
Premiki v kapitalu	-	-	-	-	-	-	(2.259.434)	7.745.123	(5.485.689)	-	-
Prenos čistega izida preteklega leta	-	-	-	-	-	-	-	5.485.689	(5.485.689)	-	-
Sprostitev rezerv iz dobička	-	-	-	-	-	-	(2.259.434)	2.259.434	-	-	-
Premiki iz kapitala	-	-	-	-	-	-	-	(12.677.648)	-	-	(12.677.648)
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	-	-	(12.677.648)	-	-	(12.677.648)
Stanje 31. 12. 2008	1.555.967	24.632.979	147.461	19.450	-	-	-	2.958.467	14.940.388	86.663	44.341.375
Bilančni dobiček	-	-	-	-	-	-	-	2.958.467	14.940.388	-	17.898.855

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Predlog uporabe bilančnega dobička

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Čisti dobiček poslovnega leta	14.940.388	5.485.689
Zmanjšanje rezerv za lastne delnice	-	6.646.083
Sprostitev rezerv iz dobička	2.259.434	-
Preneseni dobiček	699.033	1.244.909
Bilančni dobiček	17.898.855	13.376.681

Bilančni dobiček leta 2008 znaša 17.898.855,44 evrov in zajema čisti dobiček poslovnega leta v višini 14.940.388,27 evrov, povečan za preneseni dobiček v višini 699.032,62 evrov in za znesek sprostitve drugih rezerv iz dobička v višini 2.259.434,55 evrov.

Bilančni dobiček v višini 17.898.855,44 evrov se ne uporabi in se odločanje o njegovi uporabi prenese v prihodnja poslovna leta.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Izkaz denarnih tokov za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
A. Denarni tokovi pri poslovanju			
a) Postavke izkaza poslovnega izida		(180.318)	(468.973)
Poslovni prihodki (razen za prevredn.) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	17	18.695	6.981
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevredn.) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	18	(198.867)	(250.907)
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	15,22	(146)	(225.047)
b) Spremembe čistih obratnih sredstev poslovnih postavk bilance stanja		215.235	954.507
Začetne manj končne poslovne terjatve		343.410	1.487.603
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve		42.155	(10.283)
Začetne manj končne odložene terjatve za davek		146	225.047
Končni manj začetni poslovni dolgovi		(170.176)	(744.160)
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije		(300)	(3.700)
c) Prebitok prejemkov / (izdatkov) pri poslovanju (a + b)		34.917	485.534
B. Denarni tokovi pri naložbenju			
a) Prejemki pri naložbenju		17.302.679	7.070.067
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje		15.963.399	6.696.277
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	3,17	-	-
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	4	5.358	330.570
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	6,18	1.333.922	43.220
b) Izdatki pri naložbenju		(5.836.547)	(12.570.042)
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	2	-	(755)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	3	-	(3.338)
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	4	(5.836.547)	(11.265.949)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	6	-	(1.300.000)
c) Prebitok prejemkov / (izdatkov) pri naložbenju (a + b)		11.466.132	(5.499.975)
C. Denarni tokovi pri financiranju			
a) Prejemki pri financiranju		35.712.870	31.119.750
Prejemki od vplačanega kapitala – prodaja lastnih delnic		-	11.964.378
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	12	35.712.870	19.155.372
b) Izdatki pri financiranju		(47.228.017)	(26.063.694)
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje		(707.651)	(989.169)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	12	(33.842.718)	(24.291.494)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku		(12.677.648)	(783.031)
c) Prebitok prejemkov / (izdatkov) pri financiranju (a + b)		(11.515.147)	5.056.056
Č. Končno stanje denarnih sredstev			
		37.887	51.985
Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)		(14.098)	41.615
Začetno stanje denarnih sredstev		51.985	10.370

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Pojasnila k računovodskim izkazom

KD, finančna družba, d. d.

Letno poročilo 2008

Računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Izjava posloводства

Uprava je na dan 20. 4. 2009 potrdila računovodske izkaze in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom za javno objavo.

Uprava in Nadzorni svet družbe KD d.d. v skladu s 60. a členom zakona o gospodarskih družbah zagotavljajo, da je letno poročilo KD d.d. za leto 2008, vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z zakonom o gospodarskih družbah, zakonom o trgu finančnih instrumentov ter slovenskimi računovodskimi standardi.

Uprava družbe:

- potrjuje računovodske izkaze družbe KD d. d. in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom;
- zagotavlja, da je letno poročilo družbe KD d.d. za leto 2008 z vsemi sestavnimi deli sestavljeno v skladu z veljavno zakonodajo in slovenskimi računovodskimi standardi;
- potrjuje, da računovodski izkazi družbe KD d. d. predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov poslovanja za leto 2008;
- izjavlja, da so računovodski izkazi družbe KD d. d. pripravljeni ob predpostavki nadaljevanja poslovanja v prihodnosti, da se izbrane računovodske usmeritve dosledno uporabljajo in da so razkrite morebitne spremembe le-teh;
- je odgovorna za ukrepe za preprečevanje in odkrivanje prevar ter nepravilnosti ter za zagotavljanje ohranjanja vrednosti premoženja družbe KD d. d.

V skladu z 110. členom zakona o trgu finančnih instrumentov, Uprava družbe KD d. d., katero predstavlja direktor Matjaž Gantar izjavlja po njegovem najboljšem vedenju:

- da je računovodsko poročilo družbe KD d.d. za leto 2008 sestavljeno v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi ter da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe KD d.d. ;
- da poslovno poročilo družbe KD d.d. za leto 2008 vključuje pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe, finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je družba KD d.d. izpostavljena.

Ljubljana, 20. april 2009

Matjaž Gantar
direktor

Pojasnila k računovodskim izkazom

1. Temelji za pripravo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi družbe KD d.d. so pripravljeni v skladu z računovodskimi in poročevalskimi zahtevami slovenskih računovodskih standardov. Temeljni namen slovenskih računovodskih standardov (v nadaljevanju SRS) je upoštevati splošno mednarodno računovodsko prakso, finančno pojmovanje kapitala in zahtevo po realni ohranitvi kapitala. Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih.

Slovenski inštitut za revizijo je dne 17. novembra 2005 sprejel nove računovodske standarde - v nadaljevanju SRS (2006) -, ki so se pričeli uporabljati s 1. januarjem 2006.

Odseki

Poročanje družbe temelji na območnih odsekih. Območni odsek je prepoznaven sestavni del podjetja, ki se ukvarja s proizvodi oz. storitvami v posebnem gospodarskem okolju; tveganja in donosi, ki se nanašajo nanj, se razlikujejo od tistih v drugih območnih odsekih. Družba razporeja sredstva in obveznosti ter prihodke in odhodke na tri območne odseke: Slovenija, EU in tujina – izven EU.

Prevedbe iz tujih valut

Posli v tujih valutah so preračunani v evre po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan zaključka posla. Preračuni postavk sredstev in obveznosti v tujih valutah so na dan bilance stanja opravljeni referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

1.1. Sestava skupine povezanih podjetij**Podjetja v skupini**

Podjetja v skupini so družbe, v katerih imajo obvladujoča družba in njene odvisne družbe posredno ali neposredno več kot polovico glasovalnih pravic. Odvisne družbe so popolno konsolidirane od dne obvladovanja in izključene iz popolne konsolidacije takoj, ko jih družba ne obvladuje več.

Pridružena podjetja

Pridružene družbe so družbe, v katerih imajo družba in njene odvisne družbe posredno ali neposredno med 20,00% in 50,00% lastništva v kapitalu in pomemben, ne pa prevladujoč vpliv.

Finančne naložbe v podjetja v skupini in pridružena podjetja se v računovodskih izkazih družbe obračunavajo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost se izmeri kot celoto poštenih vrednosti (na datum pridobitve) danih sredstev, nastalih in prevzetih dolgov ter vseh stroškov, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi.

	Sedež podjetja	Odstotek udeležbe	Velikost kapitala na 31. 12. 2008	Poslovni izid poslovnega leta	Način pridobitve v primeru povečanja deleža
(v EUR)					
Podjetja v skupini – neposredno					
KD Group d.d.	Ljubljana	61,85%	210.916.962	(6.299.254)	Dodaten nakup
Pridružena podjetja – neposredno					
KD ID d.d., Ljubljana*	Slovenija	10,73%	54.077.517	(87.772.052)	-
Podjetja v večinski lasti odvisnih družb					
KD Skladi d.o.o., Ljubljana	Slovenija	100,00%	6.323.889	3.526.040	-
KD Investments d.o.o. Zagreb	Hrvaška	100,00%	148.078	(267.122)	-
KD Investments d.o.o. Beograd	Srbija	100,00%	(128.843)	(605.141)	-
SAI KD Investments s.a. Bukarešta	Romunija	100,00%	454.188	(40.478)	-
KD Investments EAD Sofija	Bolgarija	100,00%	309.966	(149.056)	-
KD Investments a.s. Bratislava	Slovaška	100,00%	715.348	(1.063.880)	-
KD BPD d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%	6.231.161	(2.192.862)	-
KD upravljanje imovinom d.o.o. Zagreb	Hrvaška	100,00%	316.616	(281.110)	-
KD Capital Management s.a. Bukarešta	Romunija	100,00%	671.662	(454.463)	-
KD Securities EAD, Sofija	Bolgarija	100,00%	180.391	(385.261)	-

Pojasnila k računovodskim izkazom

(v EUR)	Sedež podjetja	Odstotek udeležbe	Velikost kapitala na 31. 12. 2008	Poslovni izid poslovnega leta	Način pridobitve v primeru povečanja deleža
KD Asset Management b.v. Amsterdam	Nizozemska	100,00%	(153.707)	(431.057)	-
KD Life Ukrajina	Ukrajina	100,00%	1.429.362	(4.972.800)	-
KD Življenje d.d.	Slovenija	100,00%	13.161.109	(2.839.970)	Izključitev manjšinskih delničarjev
Adriatic Slovenica d.d.	Slovenija	100,00%	39.410.180	(14.905.729)	Izključitev manjšinskih delničarjev
KD Life Asigurari s.a.	Romunija	100,00%	2.565.379	(2.748.876)	-
KD Život a.d., Sofija	Bolgarija	100,00%	3.790.644	(1.462.130)	-
KD Životno osiguranje d.d., Zagreb	Hrvaška	100,00%	3.684.272	(1.331.377)	Ustanovitev
SC KD Fond de Pensii s.a.	Romunija	99,00%	8.008.669	399.496	-
KD Kapital d.o.o.	Slovenija	100,00%	68.604.229	(3.058.584)	-
KD Private Equity, Beograd	Srbija	100,00%	(45.115)	66.619	-
R.E. Invest d.o.o. - v likvidaciji, Ljubljana	Slovenija	100,00%	1.271.134	182.252	-
KD Kvart d.o.o.	Slovenija	100,00%	6.690.014	(692.094)	-
Coloseum Multiplex holdings, b.v.	Nizozemska	100,00%	10.624.176	(699.551)	-
Firsthouse Investments Ltd	Ciper	100,00%	10.828.468	(175.632)	-
Fontes Group d.o.o., Beograd	Srbija	95,00%	2.126.140	(484.256)	Dokapitalizacija s stvarnimi vložki
Gea College d.d.	Slovenija	66,57%	1.713.597	39.051	-
AS Osiguranje a.d.o., Beograd	Srbija	99,82%	4.996.148	3.772	Ustanovitev
KD Finančna točka d.o.o.	Slovenija	100,00%	15.209	(1.932.277)	-
KD Financial point s.r.l. (prej 2Invest s.r.l.), Bukarešta	Romunija	100,00%	(694.081)	(634.530)	Dodaten nakup
KD Financial point s.r.o., Bratislava	Slovaška	100,00%	12.812	(160.317)	Ustanovitev
KD Finančna točka d.o.o., Zagreb	Hrvaška	100,00%	(19.079)	(34.655)	Ustanovitev
KD Fondovi d.o.o., Skopje	Makedonija	85,00%	72.162	(78.006)	Ustanovitev
KD Vifin Bratislava	Slovaška	100,00%	16.338	(222.521)	Dodaten nakup
KD Life s.r.o.	Češka	100,00%	(13.127)	(27.858)	-
Zap d.o.o.	Slovenija	100,00%	60.576	(5.255)	-
KD Mark Ljubljana d.o.o.	Slovenija	100,00%	196.333	21.661	-
ABDS d.d.	FBIH	62,63%	4.266.068	(567.633)	Dodaten nakup
KD Mont a.d. Podgorica	Črna gora	80,50%	1.667.079	424.775	-
VIB a.d. Banja Luka	FBIH	51,00%	799.767	55.322	-
Gama Holdings b.v., Amsterdam	Nizozemska	100,00%	147.959	108.923	Nakup
Manta Marine, BVI	ZDA	100,00%	9.156.002	(855.603)	Ustanovitev
Gea College PIC d.o.o.	Slovenija	100,00%	411.079	9.894	-
Gea College CVŠ d.o.o.	Slovenija	100,00%	112.397	7.680	-
ČZD Kmečki Glas d.o.o.	Slovenija	100,00%	1.994.910	383.640	-
Vrtnarstvo Celje d.o.o., Celje	Slovenija	50,46%	857.170	(13.845)	-
KD Fund Advisors, llc	ZDA	90,00%	49.430	(37.599)	-
Pridružena podjetja:					
Concorde PS d.o.o.	Slovenija	50,00%	688.321	14.836	-
Zellner Holdings Limited	Ciper	48,65%	(659.237)	(827.183)	-
Seaway Group d.o.o.	Slovenija	45,00%	10.895.967	1.900.807	Delna prodaja
Seaway Skupina d.o.o.	Slovenija	48,65%	(551)	(6.515)	-
Seaway Technologies s.r.l.	Italija	48,65%	1.849.454	(161.958)	-
Nama d.d.	Slovenija	48,46%	9.443.909	476.871	-
KD Private Equity	Nizozemska	48,21%	103.426	(810.156)	-
Assistance Coris d.o.o., Ljubljana	Slovenija	37,94%	1.270.035	629.896	-
Žičnice Vogel Bohinj d.d.	Slovenija	21,76%	5.535.596	(265.899)	Dodaten nakup

Pojasnila k računovodskim izkazom

	Sedež podjetja	Odstotek udeležbe	Velikost kapitala na 31. 12. 2008	Poslovni izid poslovnega leta	Način pridobitve v primeru povečanja deleža
(v EUR)					
Radio Kranj d.o.o.	Slovenija	20,00%	717.452	44.906	-
Semenarna d.d.	Slovenija	29,90%	13.484.093	406.633	-
Skupina DBS Ljubljana	Slovenija	35,62%	76.880.000	1.178.000	Dodaten nakup
KD ID d.d., Ljubljana*	Slovenija	9,93%	54.077.517	(87.772.052)	-
IF BIG dd.d., Sarajevo	BIH	22,31%	130.831.388	(28.854.591)	Dodaten nakup
MIG d.d., Podgorica	Črna gora	30,21%	13.825.678	(25.536.746)	Dodaten nakup
World Life Group Limited	Ciper	35,00%	(2.422.406)	(2.422.406)	Ustanovitev
EU Life Group LLC	Ukrajina	35,00%	896.069	320.875	Nakup
EU Life Services LLC	Ukrajina	35,00%	7.502	606	Ustanovitev
Evolve d.o.o.	Slovenija	20,16%	569.044	271.005	-

* skupaj z odvisno družbo delež večji od 20 %

1.2. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nadenarno sredstvo brez fizičnega obstoja in se pripozna zgolj, kadar je verjetno, da bodo pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ki se mu pripisujejo, pritekale v družbo in je mogoče zanesljivo izmeriti njegovo nabavno vrednost.

Neopredmeteno sredstvo se po začetnem pripoznanju izkazuje po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrane izgube zaradi slabitve (model nabavne vrednosti). Družba oceni, ali je doba koristnosti neopredmetenega sredstva končna ali nedoločena. Neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti se amortizira glede na pričakovano dobo koristnosti. Neopredmetena sredstva z nedoločno dobo koristnosti se ne amortizirajo. Družba uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti, in sicer programsko opremo in usredstvene stroške naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva.

1.3. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki jih ima družba zato, da jih uporablja pri opravljanju storitev, jih daje v najem drugim ali uporablja za pisarniške namene ter jih bo pričakovano uporabljala v več kot enem obračunskem obdobju.

Po začetnem pripoznanju se izkazujejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti). Nabavna vrednost zajema njihovo nakupno ceno, uvozne carine ter nepovratne dajatve ter neposredne stroške usposobitve za uporabo. Pozneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost le, če povečujejo prihodnje koristi v primerjavi s prej ocenjenimi in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Stroški vzdrževanja in popravil se izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju, ko so nastali.

Pripoznanje knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev se odpravi ob odtujitvah ali ker od njih ni več mogoče pričakovati koristi. Dobički ali izgube, ki izhajajo iz odprave pripoznanja posameznega sredstva in se izračunajo na podlagi razlike med čistim donosom ob odtujitvi in knjigovodsko vrednostjo sredstev, se izkazujejo med prevrednotovalnimi prihodki ali poslovnimi odhodki.

Opredmetena osnovna sredstva so računalniška oprema, druga oprema in drobni inventar. Kot opredmetena osnovna sredstva, usposobljena za uporabo, se šteje tudi drobni inventar, katerega doba uporabnosti je daljša od enega leta in katerega posamična vrednost ne presega vrednosti 500 evrov.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Opredmetena osnovna sredstva so računalniška in druga oprema.

Amortizacija

Podjetje v okviru ocenjen dobe uporabnosti posameznega neopredmetenega sredstva in opredmetenega osnovnega sredstva dosledno razporeja njegov amortizirljivi znesek med posamezna obračunska obdobja kot tedanjo amortizacijo. Podjetje uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija se obračunava posamično.

V družbi uporabljene amortizacijske stopnje v letu 2008 in 2007 so naslednje:

(Ne)opredmeteno sredstvo	Najnižja stopnja	Najvišja stopnja
	%	%
Neopredmetena dolgoročna sredstva:		
Programska oprema	20,00	33,30
Opredmetena osnovna sredstva:		
Motorna vozila	12,50	33,30
Računalniki	50,00	50,00
Tiskalniki in ostala strojna oprema	20,00	33,30
Drobni inventar	20,00	33,30

1.4. Finančne naložbe

Finančne naložbe so sestavni del finančnih instrumentov podjetja in so finančna sredstva, ki jih ima družba, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečevala svoje finančne prihodke. Finančno sredstvo je vsako sredstvo, ki je denar, kapitalski instrument drugega podjetja ali pogodbeni pravica prejeti denar ali finančno sredstvo drugega podjetja.

Finančna naložba se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna kot finančno sredstvo, če:

- je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo,
- je mogoče nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

Finančne naložbe se pri začetnem pripoznanju razvrstijo v:

- finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo,
- finančne naložbe v posojila ali
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Po pošteni vrednosti se izkazujejo finančne naložbe, izmerjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in za prodajo razpoložljive finančne naložbe. Posojila in terjatve ter finančna sredstva v posesti do zapadlosti so izkazani po odplačni vrednosti.

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu. Za kotirajoče finančne instrumente, za katere obstaja cena na delujočem trgu, se poštena vrednost ugotavlja kot zmnožek enot finančnega instrumenta in kotirajoče tržne cene (zaključni tržni tečaj). V primeru neobstoja aktivnega trga se izračuna pošteno vrednost finančnih sredstev z uporabo različnih tehnik vrednotenja. Te vključujejo uporabo transakcij med dobro obveščenimi strankami, metode diskontiranih denarnih tokov in druge tehnike vrednotenja, ki jih ponavadi uporabljajo udeleženci na trgu. Metode vrednotenja obsegajo uporabo zadnjega posla med obveščenima in voljnima strankama, če je na voljo, primerjavo s trenutno pošteno vrednostjo drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene lastnosti, in metoda diskontiranih denarnih tokov. V družbi je bil razvit model za ocenjevanje poštene vrednosti kapitalskih instrumentov, v delnice in deleže

Pojasnila k računovodskim izkazom

nekotirajočih podjetij, katerega primernost je ocenil neodvisni pooblaščen ocenjevalec podjetij. S pomočjo modela so enkrat na leto na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjene poštene vrednosti pomembnejših finančnih naložb v nekotirajoča podjetja.

Nakupi in prodaje finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in v posesti za trgovanje, se v poslovnih knjigah pripoznajo na datum trgovanja – torej na dan, na katerega se družba obveže, da bo finančna sredstva kupila ali prodala. Finančne naložbe v posojila in finančne naložbe v posesti do zapadlosti pa se pripoznajo po datumu poravnave. Vsa finančna sredstva, katerih poštena vrednost se ne pripoznava v izkazu poslovnega izida, se začetno pripoznajo po pošteni vrednosti s prištetimi stroški posla.

Pripoznanje finančnega sredstva v družbi se odpravi, če se pravice do koristi, določeni v pogodbi, izrabijo, če ugasnejo ali če se prenesejo skoraj vsa tveganja in koristi, povezani z lastništvom finančnega sredstva. Ravno tako se pripoznavanje finančnega sredstva odpravi, če družba sicer ni prenesla tveganj in koristi, povezanih z lastništvom finančnega sredstva, ga pa ne obvladuje več. Šteje se, da družba ne obvladuje več finančnega sredstva, če ima prevzemnik dejansko sposobnost prodati finančno sredstvo v njegovi celoti neki nepovezani tretji osebi in je zmožen izvršiti to svojo sposobnost enostransko in brez nalaganja dodatnih omejitev za prenos.

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu.

Prevrednotenje finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti, ne pa sprememba zaradi pripisa pogodbenih obresti ali sprememb glavnice. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje zaradi njihove okrepitve, oslabitve ali odprave oslabitve. Prevrednotenje finančnih naložb se opravi na dan bilanciranja. Finančne naložbe, izražene v tuji valuti, se na dan bilanciranja preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Preračuni finančnih sredstev, izraženih v tujih valutah, ki so denarne postavke, se pripoznajo v poslovnem izidu. Preračuni ostalih finančnih sredstev, izraženih v tujih valutah, se pripoznajo v skladu z njihovo razvrstitvijo.

1.4.1. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so tista neizpeljana finančna sredstva, ki so opredeljena kot razpoložljiva za prodajo ali niso razvrščena v katero od prej navedenih kategorij. V družbi te finančne naložbe predstavljajo glavni finančni potencial, ki bo v prihodnosti porabljen za pridobivanje novih naložb v skladu s poslovno politiko družbe. Finančne naložbe delimo na kratkoročne in dolgoročne.

Po začetnem pripoznanju družba izmeri za prodajo razpoložljiva sredstva po pošteni vrednosti. Poštena vrednost je dokazana, če je objavljena cena na delujočem borznem trgu vrednostnih papirjev ali če obstaja model vrednotenja, pri katerem so vložki podatkov vanj dokazani, saj prihajajo z delujočega trga. Spremembe poštene vrednosti – razen izgub zaradi oslabitve - so izkazane neposredno v kapitalu kot povečanje (dobiček) ali zmanjšanje (izguba) presežka iz prevrednotenja. Če je poštena vrednost finančnega sredstva, razpoložljivega za prodajo, manjša od njegove pripoznane vrednosti, se pripozna negativni presežek iz prevrednotenja.

Obresti, izračunane po metodi efektivnih obresti, se pripoznajo v poslovnem izidu. Dividende za kapitalski inštrument se pripoznajo v poslovnem izidu, ko družba pridobi pravico do plačila.

Pri odpravi pripoznanja za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva se nabrane prilagoditve v kapitalu odpravijo in učinki izkažejo v izkazu poslovnega izida.

Družba na dan bilance stanja oceni, ali obstaja kak nepristranski dokaz o morebitni oslabiljenosti finančnega sredstva. Če tak dokaz obstaja, je potrebno finančno naložbo prevrednotiti zaradi oslabitve. Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, razpoložljivega za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednotenja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo oslabiljeno, se za nabrano izgubo najprej zmanjša negativni presežek iz prevrednotenja in pripoznajo prevrednotovalni finančni odhodki. Znesek celotne nabrane izgube, za katerega se zmanjša negativni presežek iz prevrednotenja in pripoznajo prevrednotovalni finančni odhodki, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo,

Pojasnila k računovodskim izkazom

zmanjšano za izgubo zaradi oslabitve takšnega finančnega sredstva, ki je bila pripoznana v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

1.4.2. Finančne naložbe v posojila

Posojila so neizpeljana finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na borznem trgu. Merijo se po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Povečujejo se s posojanjem sredstev, dobavo blaga ali storitev drugim, kadar družba nima namena trgovati z njimi.

V bilanci stanja se izkazujejo kot dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe. Posojila, ki zapadejo v plačilo v dobi, krajši od enega leta, se razvrstijo med kratkoročne finančne naložbe.

1.5. Terjatve

Terjatve so na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovane pravice zahtevati od določene osebe plačilo dolga, dobavo kakih stvari ali opravitev kake storitve.

Terjatve se pojavljajo večinoma do kupcev ali drugih financerjev prodanih proizvodov in opravljenih storitev, lahko pa tudi do dobaviteljev prvin poslovnega procesa, do zaposlencev, do financerjev in do uporabnikov finančnih naložb.

Terjatve so lahko dolgoročne ali kratkoročne. Kratkoročne terjatve se predvidoma udenarijo v letu dni. Terjatve vsebujejo terjatve do kupcev, druge terjatve v zvezi s prihodki od poslovanja in druge terjatve. Terjatve se razčlenjujejo na tiste, ki se nanašajo na podjetja v skupini, pridružena podjetja in druge.

Terjatev se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja na podlagi ustreznih listin pripozna kot sredstvo, ko se začnejo obvladovati nanjo vezane pogodbene pravice. Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznavanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Poslovne terjatve so najprej pripoznane po pošteni vrednosti, nato pa se praviloma merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti, zmanjšani za slabitve. Poslovne terjatve so oslabiljene, če obstajajo nedvoumni pokazatelji, da je vnovčljivost terjatev vprašljiva zaradi npr. dolžnikove nelikvidnosti, uvedbe prisilne poravnave ali stečaja. Če taki dokazi obstajajo, je pri terjativah, izkazanih po odplačni vrednosti, potrebno preveriti, ali je nastala izguba zaradi oslabitve, ki se pripozna v poslovnem izidu kot finančni odhodek. Izguba zaradi oslabitve je znesek, za katerega knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost terjatve. Nadomestljiva vrednost poslovnih terjatev, izkazanih po odplačni vrednosti, se izračuna kot sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po izvirni efektivni obrestni meri. Slabitve poslovnih terjatev so izkazane kot prevrednotovalni poslovni odhodek v izkazu poslovnega izida.

Terjatve, izražene v tuji valuti, se na dan bilanciranja preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, povečanje (zmanjšanje) terjatev iz tega naslova pa povečuje finančne prihodke (odhodke).

1.6. Denarne postavke

V družbi se kot denar in denarni ustrezniki izkazujejo gotovina, knjižni denar in depoziti pri bankah na odpoklic. Izkazujejo se po odplačni vrednosti.

Pojasnila k računovodskim izkazom

1.7. Kapital

Kapital odraža lastniško financiranje podjetja in je z vidika podjetja njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati. Opredeljen je, ne samo z zneski, ki so jih lastniki vložili v podjetje, temveč tudi z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju podjetja. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju in izplačila.

Rezerve so namensko opredeljeni del čistega dobička, ki služi poravnavanju možnih izgub v prihodnjih letih in kupovanju lastnih delnic.

Vse sestavine kapitala izven osnovnega kapitala pripadajo lastnikom osnovnega kapitala v sorazmerju z njihovimi lastniškimi deli osnovnega kapitala.

1.8. Finančne in poslovne obveznosti

Dolgoročni dolgovi so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba v obdobju, daljšem od leta dni, vrniti oziroma poravnati, zlasti v denarju. Kratkoročni dolgovi pa so tisti, ki jih je treba poravnati v roku leta dni.

Dolgovi so lahko finančni ali poslovni. Finančni dolgovi so dobljena posojila na podlagi posojilnih pogodb in so lahko dolgoročni ali kratkoročni. Med kratkoročnimi dolgovi se izkazujejo tudi dolgovi do zaposlencev, države in drugi dolgovi.

Dolgovi se pripoznajo kot obveznost, če je verjetno, da se bodo zaradi njegove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi in je znesek za njegovo poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Finančni in poslovni dolgovi se pripoznajo kot obveznost, ko ob upoštevanju pogodbenega datuma ali datuma prejemkov oz. prejemov in z njimi povezanih obračunov nastane obveznost, določena v pogodbi ali drugem pravnem aktu.

Dolgovi so v začetku izkazani z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin ob njihovem nastanku, ki v primeru finančnih dolgov dokazujejo prejem denarnih sredstev, v primeru poslovnih dolgov pa prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oz. obračunani strošek ali odhodek, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo.

Dolgovi se praviloma merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Odplačna vrednost dolga je znesek, s katerim se dolg izmeri ob začetnem pripoznanju, zmanjšan za odplačilo glavnice, povečan oz. zmanjšan za nabrano odplačilo razlike med začetnim in v plačilo zapadlim zneskom.

Dolgovi, izračeni v tuji valuti, se na dan bilanciranja preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

Pripoznanja dolgov se odpravijo, če je obveznost, določena v pogodbi ali drugem pravnem aktu, izpolnjena, razveljavljena ali zastarana.

Stroški izposojanja so finančni odhodki.

1.9. Kratkoročne časovne razmejitve

Kratkoročne časovne razmejitve so terjatve ali druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo ocenjena. Kratkoročne časovne razmejitve so lahko usredstvene (aktivne) ali udolgovljene (pasivne) časovne razmejitve. Aktivne časovne razmejitve je mogoče obravnavati kot terjatve oziroma dolgove v širšem pomenu. Terjatve in obveznosti se nanašajo na znane ali neznane stranke, do katerih bodo v letu dni nastale prave terjatve in dolgovi.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Aktivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške oziroma odhodke.

S pasivnimi časovnimi razmejitvami so zajeti vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki in kratkoročno odloženi prihodki. Vnaprej vračunani stroški kasneje pokrivajo dejansko nastale stroške iste vrste.

1.10. Odloženi davek

Odloženi davek je namenjen pokrivanju začasne razlike, ki nastane med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti do virov sredstev in davčno vrednostjo po metodi obveznosti po bilanci stanja. So bodisi obdavčljive začasne razlike ali odbitne začasne razlike. Terjatve in obveznosti za odloženi davek se v knjigovodskih razvidih in računovodskih izkazih pripoznajo za pomembne zneske. Znesek je pomemben, če bi opustitev njegovega pripoznanja lahko vplivala na poslovne odločitve uporabnikov, ki temeljijo na računovodskih izkazih.

Terjatve za odloženi davek so zneski davka iz dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih glede na odbitne začasne razlike, prenos neizrabljenih davčnih izgub v naslednja obdobja in prenos neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja. Obveznosti za odloženi davek so zneski davka, ki ga bo potrebno poravnati v prihodnjih obdobjih glede na obdavčljive začasne razlike. Odložene obveznosti za davek so pripoznane v celoti. Odložene terjatve in obveznosti za davek se ne diskontirajo in se pobotajo, če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti in imajo podjetja v Skupini zakonsko izterljivo pravico pobotati odmerjene terjatve in obveznosti za davek.

Terjatve za odloženi davek za odbitne začasne razlike so pripoznane, če je verjetno, da bodo začasne razlike odpravljene v predvidljivi prihodnosti in bo na razpolago obdavčljivi dobiček, tako da bo mogoče izrabiti obdavčljive razlike.

Terjatve za odloženi davek za neizrabljene davčne izgube in davčne dobropise se pripoznajo, če je verjetno, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, ki ga bo mogoče obremeniti za neizrabljene davčne izgube in neizrabljene davčne dobropise.

Obveznosti za odloženi davek se pripozna, če se sredstva prevrednotijo, pri obračunu davka pa se ne opravijo ustrezne prilagoditve.

Učinki pripoznavanja terjatev ali obveznosti za odloženi davek se pripoznavajo kot prihodek ali odhodek v izkazu poslovnega izida družbe, razen kadar se davek pojavi iz poslovnega dogodka, ki se je pripoznal direktno v kapitalu in se evidentira v breme presežka iz prevrednotenja in ne vpliva na poslovni izid podjetja.

Terjatve in obveznosti za odloženi davek se lahko pobotajo, če ima podjetje zakonsko pravico pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek ter se terjatve in obveznosti za odloženi davek nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti.

1.11. Prihodki

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanja sredstev ali zmanjšanja dolgov. Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstev ali z zmanjšanjem dolga in je to povečanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Razčlenjujejo se tudi na prihodke, ustvarjene v razmerjih do podjetij v skupini, pridruženih, drugih povezanih podjetij in drugih podjetij.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki. Prihodke od prodaje sestavljajo vrednosti prodanih storitev v obračunskem obdobju. Pripoznajo se v obračunskem obdobju, v katerem je storitev delno ali v celoti opravljena.

Finančni prihodki so prihodki iz deležev, posojil in terjatev in se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami in terjatvami. Razčlenjujejo se na finančne prihodke, ki niso odvisni od poslovnega izida (obresti), in prihodke, ki so odvisni od poslovnega izida drugih (dividende, deleži v dobičku). Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačani del glavnice in veljavno obrestno mero. Prihodki od dividend se pripoznajo, ko družba pridobi pravico do izplačila.

1.12. Stroški

Stroški materiala in storitev so stroški tistega materiala in storitev, ki se porabljajo pri nastajanju poslovnih učinkov in se pojmujejo kot neposredni stroški, ter tudi stroški, ki nimajo takšne narave in se pojmujejo kot posredni stroški. Stroški materiala in storitev se pripoznava na podlagi listin, ki dokazujejo, da so praviloma povezani z nastalimi gospodarskimi koristmi.

Ocenjeni znesek vnaprej vračunanih stroškov materiala in storitev se izkazuje v postavkah, v katerih bi se sicer izkazovali takšni dejanski stroški materiala in storitev. Stroški se krijejo v breme ustrezne postavke pasivnih časovnih razmejitev.

Stroški materiala in storitev se razvrščajo po izvornih vrstah.

Stroški materiala so stroški osnovnega in pomožnega materiala ter stroški porabljene energije. Stroški storitev so stroški prevoznih storitev, komunalnih storitev, telekomunikacijskih storitev, najemnin, zavarovalnih premij, storitev plačilnega prometa, stroški storitev nastalih s fizičnimi osebami, razen iz delovnega razmerja, stroški intelektualnih storitev in drugi stroški storitev.

Stroški amortizacije so zneski nabavne vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki v posameznih obračunskih obdobjih prehajajo iz teh sredstev v nastajajoče poslovne učinke.

1.13. Stroški dela in stroški povračil zaposlenim

Stroški dela in stroški povračil zaposlencem so vse oblike poplačil, ki jih podjetje daje zaposlenim v zameno za njihovo službovanje in jih podjetje obravnava kot svoje stroške dela ali kot deleže v razširjenem dobičku pred predstavitvijo dobička v izkazu poslovnega izida. Z zaslužki so lahko povezane tudi dajatve, ki povečujejo stroške podjetja ali deleže zaposlenih v razširjenem dobičku.

Družba na bilančni presečni dan vkalkulira stroške neizkoriščenih dopustov. Družba meri pričakovane stroške nabiranja plačanih odstonosti kot dodatni znesek, za katerega se pričakuje, da ga bo plačalo zaradi neizrabljene pravice, ki se je nabrala do datuma bilance stanja.

Obračunavajo se skladno z zakonom, kolektivno pogodbo, splošnim aktom podjetja in pogodbo o zaposlitvi.

1.14. Odhodki

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev oziroma povečanja dolgov ter prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Odhodki se razčlenjujejo na poslovne, finančne in druge odhodke. Razčlenjujejo se tudi na tiste, ki se pojavljajo v zvezi s poslovnimi učinki odvisnih, pridruženih in drugih podjetij.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje. Odhodki za financiranje so predvsem obresti, odhodki za naložbenje pa imajo naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov. Le ti se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s presežkom iz prevrednotenja kapitala.

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Finančni odhodki se pripoznajo ob obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

1.15. Davki

Davki iz dobička so obračunani na temelju prihodkov in odhodkov, ki so vključeni v izkaz poslovnega izida v skladu z veljavno davčno zakonodajo. V letu 2008 se davek od dohodkov pravnih oseb obračunava po 22 % stopnji.

1.16. Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe sestavin kapitala za prikazano obračunsko obdobje. Izkaz gibanja kapitala je sestavljen tako, da posamično prikazuje vse sestavine kapitala, zajete v bilanco stanja.

1.17. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za prikazano obračunsko obdobje. Izkaz denarnih tokov je sestavljen po različici II (posredna metoda). V izkazu denarnih tokov so izkazani denarni tokovi v obdobju, nastali pri poslovanju, naložbenju in financiranju. Denarni tokovi so v izkazu denarnih tokov predstavljeni v nepobotanih zneskih.

Pojasnila k računovodskim izkazom

2. Neopredmetena dolgoročna sredstva

(v EUR)	Programska oprema	Skupaj
Nabavna vrednost		
Stanje 31. 12. 2007	41.744	41.744
Popravki po otvoritveni bilanci	-	-
Stanje 1. 1. 2008	41.744	41.744
Neposredna povečanja - investicije		
Prenos iz investicij v teku	-	-
Zmanjšanja med letom	-	-
Stanje 31. 12. 2008	41.744	41.744
Popravek vrednosti		
Stanje 31. 12. 2007	21.655	21.655
Popravki po otvoritveni bilanci	-	-
Stanje 1. 1. 2008	21.655	21.655
Amortizacija v letu	8.348	8.348
Stanje 31. 12. 2008	30.003	30.003
Neodpisana vrednost 31. 12. 2008	11.741	11.741
Neodpisana vrednost 31. 12. 2007	20.089	20.089

Družba nima finančnih obvez iz naslova nakupov neopredmetenih dolgoročnih sredstev. Neopredmetena dolgoročna sredstva niso zastavljena za zavarovanje obveznosti Družbe.

3. Opredmetena osnovna sredstva

(v EUR)	Avtomobili	Druga oprema	Umetniška dela	Oprema na leasing	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 31. 12. 2007	10.975	4.146	3.338	20.865	39.324
Popravki po otvoritveni bilanci	-	-	-	-	-
1. 1. 2008	10.975	4.146	3.338	20.865	39.324
Neposredna povečanja-investicije	-	-	-	-	-
Zmanjšanja med letom	-	-	-	(20.865)	(20.865)
Stanje 31. 12. 2008	10.975	4.146	3.338	-	18.459
Popravek vrednosti					
Stanje 31. 12. 2007	5.715	4.146	-	11.301	21.162
Popravki po otvoritveni bilanci	-	-	-	-	-
1. 1. 2008	5.715	4.146	-	11.301	21.162
Amortizacija v letu	1.372	-	-	2.173	3.545
Zmanjšanja med letom	-	-	-	(13.474)	(13.474)
Stanje 31. 12. 2008	7.087	4.146	-	-	11.233
Neodpisana vrednost 31. 12. 2008	3.888	-	3.338	-	7.226
Neodpisana vrednost 31. 12. 2007	5.260	-	3.338	9.564	18.162

Družba nima finančnih obvez iz naslova nakupov opredmetenih osnovnih sredstev. Opredmetena osnovna sredstva niso zastavljena za zavarovanje obveznosti Družbe.

Pojasnila k računovodskim izkazom

4. Dolgoročne finančne naložbe

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		
Delnice in deleži v družbah v skupini	56.080.936	50.244.389
Delnice in deleži v pridruženih družbah	2.535.397	2.540.662
Druge delnice in deleži	-	-
Druge dolgoročne finančne naložbe	-	-
Skupaj	58.616.333	52.785.051

Naložbe v odvisna podjetja

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Stanje 1. 1.	50.244.389	39.309.948
Pridobitve	5.836.547	11.260.684
Prodaje in odtujitve	-	(326.243)
Stanje 31. 12.	56.080.936	50.244.389

Naložbe v pridružena podjetja

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Stanje 1. 1.	2.540.662	2.535.397
Pridobitve	-	5.265
Prodaje in odtujitve	(5.265)	-
Stanje 31. 12.	2.535.397	2.540.662

Poštena vrednost finančnih naložb v delnice in deleže na dan 31. 12. 2008 znaša 102.294.435 evrov (2007: 205.379.309 evrov).

Družba ima za najeta posojila odvisnih družb in za lastna najeta posojila zastavljene vrednostne papirje, katerih knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2008 znaša 52.086.834 evrov (poštena vrednost na dan 31. 12. 2008: 91.215.957).

5. Dolgoročne poslovne terjatve

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Dolgoročne poslovne terjatve		
Dolgoročne varščine	1.427	1.427
Skupaj	1.427	1.427

Pojasnila k računovodskim izkazom

6. Kratkoročne finančne naložbe

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		
Druge delnice in deleži	378.052	595.631
Druge kratkoročne finančne naložbe	64.260	160.164
	442.312	755.795
Kratkoročna posojila		
Kratkoročna posojila drugim	709.696	2.018.292
	709.696	2.018.292
Skupaj	1.152.008	2.774.087

Finančne naložbe razpoložljive za prodajo

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	442.312	755.795
Skupaj	442.312	755.795

Gibanje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo

(v EUR)	Skupaj
Stanje 1. 1. 2007	605.821
Pridobitve, nakupi	-
Prodaje in odtujitve	(42.305)
Neto dobički iz vrednotenja (izključujoč neto realizirane dobičke)	196.373
Tečajne razlike	(4.094)
Stanje 31. 12. 2007	755.795
Popravki po otvoritveni bilanci	-
Stanje 1. 1. 2008	755.795
Pridobitve, nakupi	-
Prodaje in odtujitve	-
Neto dobički iz vrednotenja (izključujoč neto realizirane dobičke)	(305.372)
Tečajne razlike	(8.111)
Stanje 31. 12. 2008	442.312

Gibanje kratkoročnih posojil

(v EUR)	Dolg 1. 1. 2008	Črpanja posojil	Odplačila glavnice	Pripis obresti	Odplačila obresti	Oslabitve posojil	Dolg 31. 12. 2008
Posojilojemalec							
Druge podjetja	2.018.292	-	(1.300.000)	19.332	(27.928)	-	709.696
Fizične osebe	-	-	(4.800)	1.194	(1.194)	4.800	-
Skupaj	2.018.292	-	(1.304.800)	20.526	(29.122)	4.800	709.696

Kratkoročno dana posojila so obrestovana po različnih obrestnih merah v razponu od 2,63 – 10% p.a.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Družba je v letu 2008 dobila poplačano posojilo, dano fizični osebi v višini 4.800 evrov, ki je bilo v letu 2007 oslabiljeno. Družba na dan 31.12.2008 izkazuje 9.491 evrov posojil, danih fizičnim osebam. Posojila so oslabiljena v celotni višini.

Odisna družba KD Group d.d. je članu nadzornega sveta družbe KD d.d. odobrila kratkoročno posojilo v višini 1.977.327 evrov. Posojilo je obrestovano po obrestni meri 5,356 % p.a. in zapade v plačilo 30. 6. 2009. Odplačna vrednost posojila na dan 31. 12. 2008 znaša 2.064.713 evrov.

Posojila, ki jih je dala odvisna družba KD Group d.d., drugim pravnim osebam v višini 10.022.429 evrov so zavarovana s poroštvom člana nadzornega sveta družbe KD d.d..

7. Kratkoročne poslovne terjatve

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini	16.120	20.487
Kratkoročne terjatve do države za davek od dobička	-	339.043
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	100	-
Skupaj	16.220	359.530

Družba na dan 31. 12. 2008 nima terjatev do uprave. Zahtev zaposlenih po izplačilih, ki jim Družba nasprotuje, ni. Družba na dan 31. 12. 2008 nima oblikovanih popravkov vrednosti terjatev. Terjatve niso zavarovane.

Ročnost kratkoročnih poslovnih terjatev

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Nezapadle terjatve	16.120	344.004
Zapadlost od 1 - 30 dni	100	-
Zapadlost od 31 - 60 dni	-	-
Zapadlost od 61 - 180 dni	-	-
Zapadlost nad 181 dni	-	15.526
Skupaj	16.220	359.530

8. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Denarna sredstva na računih	37.887	51.985
Skupaj	37.887	51.985

Družba s poslovnimi bankami nima dogovorjenih samodejnih zadolžitev.

9. Aktivne časovne razmejitve

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Kratkoročno odloženi stroški	722	1.676
Kratkoročno nezaračunani prihodki	-	41.202
Skupaj	722	42.878

Kratkoročno odloženi stroški zajemajo razmejene stroške zavarovanj.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Gibanje aktivnih časovnih razmejitev

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. 1.	42.878	32.595
Oblikovanje	2.509	13.086
Črpanje	(44.665)	(2.803)
Stanje 31. 12.	722	42.878

10. Kapital

Vpoklicani kapital družbe KD d.d. je opredeljen v statutu podjetja, registriran na sodišču in v celoti vplačan. Na dan 31. 12. 2008 znaša vpoklicani kapital podjetja 1.555.967,28 evrov. Razdeljen je na 186.436 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Ob ustanovitvi Družbe dne 30. 11. 2000 je vpoklicani kapital znašal 40.000 tisoč sit oz. 166.917,04 evrov in je bil razdeljen na 20.000 delnic z nominalno vrednostjo 2.000 sit oz. 8,3458 evrov. Delnice so bile 8. 12. 2000 s sklepom R-984/IH/00 vknjižene v centralni register vrednostnih papirjev Centralne klirinško depotne družbe d.d. in s tem izdane v nematerialni obliki. Na osnovi odločbe Ljubljanske borze d.d. so bile delnice sprejete v trgovanje na prostem trgu dne 21. 12. 2000.

Dne 20. 6. 2001 je bil na skupščini Družbe sprejet sklep o povečanju osnovnega kapitala s stvarnimi vložki. Vpoklicani kapital se je zaradi izvedbe prevzema družbe KD Investments d.d. povečal za 158.352 tisoč sit oz. 660.791,19 evrov, za kar je družba izdala 79.176 navadnih imenskih delnic z nominalno vrednostjo 2.000 sit.

Na skupščini dne 28. 11. 2001 je bil sprejet sklep o vključitvi družbe KD Investments d.d. v Družbo in povečanju osnovnega kapitala s stvarnimi vložki. Dne 21. 2. 2002 je bilo v sodni register vpisano povečanje vpoklicanega kapitala za 1.592 tisoč sit oz. 6.643,30 evrov.

Družba je v letu 2002 izvedla javno ponudbo za odkup delnic družbe KD Group d.d. (prej KD Holding d. d.). Vpoklicani kapital Družbe se je zaradi prevzema družbe KD Group d.d. (prej KD Holding d. d.) povečal za 172.928 tisoč sit oz. 721.615,75 evrov, za kar je Družba izdala 86.464 navadnih delnic. Povečanje vpoklicanega kapitala se je izvedlo s stvarnimi vložki. Povečanje vpoklicanega kapitala je bilo v sodni register vpisano dne 11. 9. 2002.

Družba je v letu 2008 ustvarila čisti dobiček v višini 14.940.388,27 evrov.

Družba je v letu 2008 izplačala dividende na navadne imenske delnice SKDR v višini 68,00 eur na delnico.

Družba je na dan 31.12.2008 v dobro prenesenega dobička sprostila druge rezerve iz dobička v višini 2.259.434,55 evrov. Bilančni dobiček, sestavljen iz prenesenega dobička in čistega dobička poslovnega leta, znaša 17.898.855,44 evrov.

V letu 2008 se splošno prevrednotenje kapitala ni opravljalo.

	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti dobiček	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevredn.	Skupaj
31. 12. 2008 (v EUR)							
Vrednost kapitala pred prevrednotenjem	1.555.967	24.780.440	2.278.884	699.033	14.940.388	86.663	44.341.375
Prevrednotenje z rastjo cen življenjskih potrebščin – 2,1%	32.675	520.389	47.857	190.712	(798.719)	7.086	-
Vrednost kapitala, v primeru spl. prevred. z rastjo cen življenjskih potrebščin	1.588.642	25.300.829	2.326.741	889.745	14.141.669	93.749	44.341.375

Pojasnila k računovodskim izkazom

V primeru prevrednotenja kapitala na podlagi rasti cen življenjskih potrebščin bi Družba imela v letu 2008 14.141.669 evrov čistega dobička.

Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2008 znaša 237,84 evrov (31. 12. 2007: 227,05 evrov). Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot: knjigovodska vrednost kapitala ob koncu obračunskega obdobja /število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic ob koncu obračunskega obdobja.

Tržni tečaj delnice na dan 31. 12. 2008 znaša 620 evrov (31. 12. 2007: 830 evrov).

Družba na dan 31. 12. 2008 nima v lasti lastnih delnic.

Dne 29. 8. 2008 je skupščina pooblastila upravo, da lahko v imenu in za račun družbe kupi lastne delnice, pri čemer je obseg dopustne pridobitve omejen na 10% skupnega števila delnic družbe. Pooblastilo upravi velja za dobo 36 mesecev od dneva sprejema sklepa. V skladu s pooblastilom skupščine lahko uprava umakne lastne delnice brez nadaljnjega sklepanja o zmanjšanju osnovnega kapitala.

Osnovni in popravljeni čisti poslovni izid na navadno delnico

	2008	2007
Tehtano povprečje navadnih delnic	186.436	178.354
Število prednostnih delnic	-	-
Čisti dobiček	14.940.388	5.485.689
Čisti poslovni izid, ki pripada imetnikom navadnih delnic	14.940.388	5.485.689
Čisti poslovni izid na navadno delnico	80,14	30,76

Popravljeni čisti poslovni izid na navadno delnico je enak osnovnemu čistemu poslovnemu izidu na delnico.

Gibanje presežka iz prevrednotenja

(v EUR)	Finančne naložbe razpoložljive za prodajo	Skupaj
Stanje 31. 12. 2007	337.449	337.449
Stanje 1. 1. 2008	337.449	337.449
Prevrednotenje – bruto	(305.372)	(305.372)
Prevrednotenje – davek	62.697	62.697
Tečajne razlike	(8.111)	(8.111)
Stanje 31. 12. 2008	86.663	86.663

11. Dolgoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Dolgoročne poslovne obveznosti iz naslova finančnega najema	-	2.566
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti iz naslova finančnega najema	-	(2.566)
Skupaj	-	-

Pojasnila k računovodskim izkazom

12. Kratkoročne finančne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	14.038.840	10.728.111
Kratkoročne finančne obveznosti do pridruženih družb	1.271.612	-
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	-	2.570.913
Skupaj	15.310.452	13.299.024

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Dolg 1. 1. 2008	Črpanja posojil	Odplačila glavnice	Pripis obresti	Odplačila obresti	Dolg 31. 12. 2008
Posojilodajalec						
Podjetja v skupini	10.728.111	14.712.870	(11.533.545)	491.650	(360.246)	14.038.840
Pridružena podjetja	-	21.000.000	(19.750.000)	292.504	(270.892)	1.271.612
Banke	2.570.913	-	(2.559.172)	64.772	(76.513)	-
Skupaj	13.299.024	35.712.870	(33.842.717)	848.926	(707.651)	15.310.452

Kratkoročno dobljena posojila od podjetij v skupini so obrestovana po obrestnih merah v razponu od 4,92 % do 5,95 % p.a.. Posojilo, prejeto od pridružene družbe, je obrestovano po obrestni meri 5,7 % p.a..

Kratkoročne finančne obveznosti do podjetij v skupini niso zavarovane. Posojila, prejeta od pridruženih družb, so zavarovana z zastavami vrednostnih papirjev, katerih poštena vrednost na dan 31. 12. 2008 znaša 1.830.000 evrov.

13. Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Kratkoročne poslovne obveznosti		
Kratkoročne poslovne obveznosti do podjetij v skupini	7.022	2.922
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	4.011	912
Kratkoročne poslovne obveznosti za davke in prispevke	6.340	5.224
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	154.592	333.084
Skupaj	171.965	342.142

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi Družba izkazuje 136.013 evrov (2007: 317.208 evrov) neizplačanih dividend.

14. Pasivne časovne razmejitev

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	2.400	2.700
Skupaj	2.400	2.700

Pasivne časovne razmejitev po stanju na dan 1. 1. 2008 so bile v letu 2008 v celoti črpane.

Pojasnila k računovodskim izkazom

15. Odloženi davek**Stanje odloženih davkov**

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Terjatve za odloženi davek	4.294	4.440
Obveznosti za odloženi davek	(21.666)	(84.362)
Skupaj odloženi davek	(17.372)	(79.922)

Gibanje odloženih davkov

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. 1.	(79.922)	183.174
Odloženi davek v dobro (breme) posl.izida	(146)	(225.047)
Odloženi davek v dobro (breme) kapitala	62.696	(38.049)
Stanje 31. 12.	(17.372)	(79.922)

Gibanje obveznosti za odloženi davek

(v EUR)	Prevrednotenje naložb	Skupaj
Stanje 1. 1. 2007	46.313	46.313
Odloženi davek v breme (dobro) kapitala	38.049	38.049
Stanje 31. 12. 2007	84.362	84.362
Popravki po otvoritveni bilanci	-	-
Stanje 1. 1. 2008	84.362	84.362
Odloženi davek v breme (dobro) kapitala	(62.696)	(62.696)
Stanje 31. 12. 2008	21.666	21.666

Gibanje terjatev za odloženi davek

(v EUR)	Davčni dobropisi	Skupaj
Stanje 1. 1. 2007	229.487	229.487
Odloženi davek v dobro (breme) posl.izida	(225.047)	(225.047)
Stanje 31. 12. 2007	4.440	4.440
Popravki po otvoritveni bilanci	-	-
Stanje 1. 1. 2008	4.440	4.440
Odloženi davek v dobro (breme) posl.izida	(146)	(146)
Stanje 31. 12. 2008	4.294	4.294

Družba ni pripoznala terjatev za odloženi davek iz naslova davčnih izgub v višini 315.121 evrov.

Pojasnila k računovodskim izkazom

16. Razčlenitev bilance stanja po območnih odsekih

	31. 12. 2008			
(v EUR)	Slovenija	EU	Tujina	Skupaj
Postavke sredstev				
Neopredmetena dolgoročna sredstva	11.741.	-	-	11.741
Opredmetena osnovna sredstva	7.226	-	-	7.226
Dolgoročne finančne naložbe	58.616.031	302	-	58.616.333
Dolgoročne poslovne terjatve	-	1.427	-	1.427
Odložene terjatve za davek	4.294	-	-	4.294
Kratkoročne finančne naložbe	-	442.312	709.696	1.152.008
Kratkoročne poslovne terjatve	16.220	-	-	16.220
Denarna sredstva	37.887	-	-	37.887
Aktivne časovne razmejitve	722	-	-	722
Postavke obveznosti do virov sredstev				
Odložene obveznosti za davek	21.666	-	-	21.666
Kratkoročne finančne obveznosti	15.310.452	-	-	15.310.452
Kratkoročne poslovne obveznosti	100.989	-	70.976	171.965
Pasivne časovne razmejitve	2.400	-	-	2.400

	31. 12. 2007			
(v EUR)	Slovenija	EU	Tujina	Skupaj
Postavke sredstev				
Neopredmetena dolgoročna sredstva	20.089	-	-	20.089
Opredmetena osnovna sredstva	18.162	-	-	18.162
Dolgoročne finančne naložbe	52.784.749	302	-	52.785.051
Dolgoročne poslovne terjatve	-	1.427	-	1.427
Odložene terjatve za davek	4.440	-	-	4.440
Kratkoročne finančne naložbe	-	755.795	2.018.292	2.774.087
Kratkoročne poslovne terjatve	344.004	15.526	-	359.530
Denarna sredstva	49.692	2.293	-	51.985
Aktivne časovne razmejitve	1.676	41.202	-	42.878
Postavke obveznosti do virov sredstev				
Dolgoročne poslovne obveznosti	-	-	-	-
Odložene obveznosti za davek	84.362	-	-	84.362
Kratkoročne finančne obveznosti	13.299.024	-	-	13.299.024
Kratkoročne poslovne obveznosti	111.240	-	230.902	342.142
Pasivne časovne razmejitve	2.700	-	-	2.700

Pojasnila k računovodskim izkazom

17. Analiza prihodkov od prodaje in stroškov**A. Analiza prihodkov od prodaje storitev**

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od prodaje storitev		
Podjetja v skupini - doma	18.665	6.943
Skupaj	18.665	6.943

B. Analiza stroškov**Stroški po izvirnih vrstah**

(v EUR)	2008	2007
Stroški materiala		
Stroški materiala	521	-
Stroški energije	-	189
	521	189
Stroški storitev		
Stroški prevoznih storitev	62	97
Stroški najemnin in vzdrževanja	29.429	4.379
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev	13.337	4.548
Stroški zavarovalnih premij	2.704	2.601
Stroški sejmov, reklame, reprezentance	4.162	143
Stroški posredovanja vrednostnih papirjev	19.687	1.715
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	47.486	132.642
Stroški drugih storitev	48.325	6.408
Stroški storitev fizičnih oseb	32.966	35.907
	198.158	188.440
Stroški blaga, materiala in storitev	198.679	188.629
Amortizacija	11.893	12.477
Drugi poslovni odhodki	-	62.263
Prevrednotovalni poslovni odhodki		
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	-	3.345
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih sredstvih	7.291	-
	7.291	3.345
Skupaj	217.863	266.714

Stroški po funkcionalnih skupinah

	2008			2007		
(v EUR)	Stroški prodaje	Splošni stroški	Skupaj	Stroški prodaje	Splošni stroški	Skupaj
Stroški materiala in energije	-	521	521	-	189	189
Stroški storitev	36.004	162.154	198.158	6.970	181.470	188.440
Amortizacija	3.545	8.348	11.893	2.607	9.870	12.477
Ostali poslovni odhodki	7.291	-	7.291	-	65.608	65.608
Skupaj stroški	46.840	171.023	217.863	9.577	257.137	266.714

Pojasnila k računovodskim izkazom

Prejemki članov uprave, nadzornega sveta in zaposlenih po individualni pogodbi

(v EUR)	2008	2007
Člani uprave	-	-
Člani nadzornega sveta	31.100	33.874
Skupaj	31.100	33.874

Družba je v letu 2008 izkazala med stroški intelektualnih storitev stroške revizije v višini 4.800 evrov (z vključenim DDV), ki jih je opravila revizorska hiša Ernst & Young d.o.o.. Drugih storitev revizorska hiša v letu 2008 za Družbo ni opravila.

Družba je v letu 2007 izkazala med stroški intelektualnih storitev stroške revizije v višini 5.400 evrov, ki jih je opravila revizorska hiša PricewaterhouseCoopers d.o.o.. Drugih storitev revizorska hiša v letu 2007 za Družbo ni opravila.

18. Finančni prihodki

(v EUR)	2008	2007
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v podjetjih v skupini		
Dividende	13.086.050	5.685.302
Realizirani dobički	-	583
	13.086.050	5.685.885
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih		
Dividende	2.855.743	984.739
Realizirani dobički	93	-
	2.855.836	984.739
Finančni prihodki iz drugih finančnih naložb – FN razpoložljive za prodajo		
Realizirani dobički	-	8.229
	-	8.229
Skupaj finančni prihodki iz deležev	15.941.886	6.678.853
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim in depozitov	46.932	71.602
Skupaj finančni prihodki iz danih posojil	46.932	71.602
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	-	6
Skupaj finančni prihodki iz poslovnih terjatev	-	6
Skupaj	15.988.818	6.750.461

Pojasnila k računovodskim izkazom

19. Finančni odhodki

(v EUR)	2008	2007
Finančni odhodki iz oslabitev in odpisov finančnih naložb		
Finančni odhodki iz odpisov posojil	-	14.291
	-	14.291
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od podjetij v skupini	491.650	681.938
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od pridruženih družb	292.504	-
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	64.722	83.169
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	-	14
	848.926	765.121
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	108	598
	108	598
Skupaj	849.034	780.010

20. Drugi prihodki / Drugi odhodki

Drugi prihodki		
(v EUR)	2008	2007
Drugi prihodki	30	56
Skupaj	30	56

Drugi odhodki		
(v EUR)	2008	2007
Drugi odhodki	82	-
Skupaj	82	-

21. Postavke izkaza poslovnega izida po območnih odsekih

	2008				2007			
(v EUR)	Slovenija	EU	Tujina	Skupaj	Slovenija	EU	Tujina	Skupaj
Čisti prihodki od prodaje	18.665	-	-	18.665	6.943	-	-	6.943
Stroški materiala in storitev	(198.679)	-	-	(198.679)	(92.343)	(96.286)	-	(188.629)
Amortizacija in drugi stroški	(19.184)	-	-	(19.184)	(78.085)	-	-	(78.085)
Finančni prihodki	15.969.486	-	19.332	15.988.818	6.696.282	8.812	45.367	6.750.461
Finančni odhodki	(849.034)	-	-	(849.034)	(770.519)	-	(9.491)	(780.010)
Drugi prihodki	30	-	-	30	56	-	-	56
Drugi odhodki	(82)	-	-	(82)	-	-	-	-
Poslovni izid pred davki	14.921.202	-	19.332	14.940.534	5.762.334	(87.474)	35.876	5.710.736

Pojasnila k računovodskim izkazom

22. Davki

(v EUR)	2008	2007
Davčno priznani prihodki	65.719	(907.017)
Davčno priznani odhodki	(973.127)	(866.464)
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	(907.408)	(1.773.481)
Povečanje davčne osnove	797.090	383.224
Davčne olajšave	-	-
Osnova za davek	(110.318)	(1.390.257)
Davek	-	-
Vplačane akontacije	-	339.043
Terjatev / (Obveznost) za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb	-	339.043

23. Zunajbilančne postavke

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Zastave vrednostnih papirjev za najeta posojila podjetij v skupini – pojasnilo 4	89.385.957	72.280.843
Poroštva za izplačila obveznosti iz naslova izdanih obveznic podjetij v skupini	80.000.000	80.000.000
Poroštva za prejeta posojila	-	3.559.172
Druga poroštva	-	19.000.000
Skupaj	169.385.957	174.840.015

Družba nastopa kot neomejeni solidarni porok za obveznosti, ki jih ima odvisna družba KD Group d.d. (prej KD Holding d.d.) iz naslova izdaje obveznic v višini 80.000.000,00 EUR.

Prva emisija obveznic (oznaka KDH1) je bila izdana v nominalni višini 40.000.000,00 EUR. Celotna emisija izdanih obveznic obsega 400.000 apoenov po 100,00 EUR. Glavnica obveznic dospe v plačilo v enkratnem znesku dne 25. 5. 2015. Obveznice so obrestovane z nespremenljivo obrestno mero 5,45 % p.a. in se plačujejo enkrat letno (25. 5.).

Druga emisija obveznic (oznaka KDH2) je bila izdana v nominalni višini 40.000.000,00 EUR. Celotna emisija izdanih obveznic obsega 400.000 apoenov po 100,00 EUR. Glavnica obveznic dospe v plačilo v enkratnem znesku dne 25. 10. 2015. Obveznice so obrestovane z nespremenljivo obrestno mero 4,85 % p.a. in se plačujejo enkrat letno (25.10.).

Odvisna družba KD Group d.d. je s članom nadzornega sveta družbe KD d.d. sklenila poroštveno pogodbo, po kateri porok (član NS) prevzema poroštveno obveznost družbe iz naslova poroštev družbe za posojila družb pri domačih bankah, ki na dan 31. 12. 2008 znašajo 6.711.621 evrov.

Pojasnila k računovodskim izkazom

24. Posli s povezanimi podjetji

Prodaja povezanim podjetjem

(v EUR)	2008	2007
Podjetja v skupini	19.316	8.332
Skupaj	19.316	8.332

Nabava pri povezanih podjetjih

(v EUR)	2008	2007
Podjetja v skupini	36.187	24.484
Pridružena podjetja	4.500	-
Skupaj	40.687	24.484

Odprte terjatve od prodaj povezanim podjetjem

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Podjetja v skupini	16.120	20.487
Skupaj	-	20.487

Odprte obveznosti od nabav pri povezanih podjetjih

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Podjetja v skupini	7.022	2.922
Skupaj	7.022	2.922

Pridobljena posojila od povezanih podjetij

(v EUR)	2008	2007
Podjetja v skupini	15.204.520	17.278.139
Pridružena podjetja	21.292.504	-
Skupaj	36.497.024	17.278.139

25. Dogodki po datumu izdelave bilance stanja

Po datumu bilance stanja ni bilo drugih dogodkov, ki bi lahko vplivali na računovodske izkaze in zaradi katerih bi morali opraviti dodatne postopke, da bi ugotovili ali so ti dogodki pravilno prikazani v računovodskih izkazih.